

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιφέρειας Ηπείρου
2014-2020

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Ηπείρου

Με την συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς
εξειδίκευσης της Ηπείρου

Ιωάννινα, 17 & 18/12/2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

<i>Εισαγωγικό Σημείωμα.....</i>	<i>1</i>
<i>Επιστολή - Πρόσκληση Περιφερειάρχη Ηπείρου</i>	<i>5</i>
<i>Πρόγραμμα διημερίδας</i>	<i>6</i>
ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	11
1. ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	13
1.1. ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Παράλληλο Εργαστήριο Β1)	13
1.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
1.1.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	14
1.1.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	19
1.2. ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Παράλληλο Εργαστήριο Β2).....	22
1.2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	22
1.2.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	23
1.2.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	29
1.3. ΑΛΙΕΙΑ – ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Β3)	31
1.3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	31
1.3.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	32
1.3.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	34
ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΠΕ & ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	37
2. ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΤΠΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	38
2.1. ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Γ1) & ΕΡΕΥΝΑ,	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ (Παράλληλο Εργαστήριο Γ3).....	38
2.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	38
2.1.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	40
2.1.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	45
2.2. ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΠΕ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Γ2)	46
2.2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	46
2.2.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	47
2.2.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	51
ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΠΕ & ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΗΣ	
ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ.....	53
3. ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ.....	55
3.1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Δ1)	55
3.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	55
3.1.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	56
3.1.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	60
3.2. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ BRANDING (Παράλληλο Εργαστήριο Δ2)	62
3.2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	62

3.2.2.	ΣΥΖΗΤΗΣΗ	63
3.2.3.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	67
3.3.	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ (Παράλληλο Εργαστήριο Δ3).....	69
3.3.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	69
3.3.2.	ΣΥΖΗΤΗΣΗ	72
3.3.3.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	75
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		77
3.	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ	78
4.	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΟΜΙΛΙΕΣ	183

Εισαγωγικό Σημείωμα

Η Ευρώπη και η Ελλάδα αντιμετωπίζουν μεγάλες οικονομικές προκλήσεις που απαιτούν μια φιλόδοξη οικονομική πολιτική για τον 21ο αιώνα.

Το **ΕΣΠΑ 2014-2020 (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020)** αποτελεί το βασικό αναπτυξιακό στρατηγικό σχέδιο της χώρας, με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ, η Ελλάδα επιδιώκει την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε και ταυτόχρονα να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της **Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»**.

Στο πλαίσιο των **Στρατηγικών Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση** η χώρα και οι Περιφέρειές της καλούνται να εντοπίσουν, τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, με στόχο να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων. Η εκπόνηση αυτών των στρατηγικών είναι προϋπόθεση για την ενεργοποίηση επενδύσεων έρευνας, καινοτομίας και ψηφιακής σύγκλισης από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

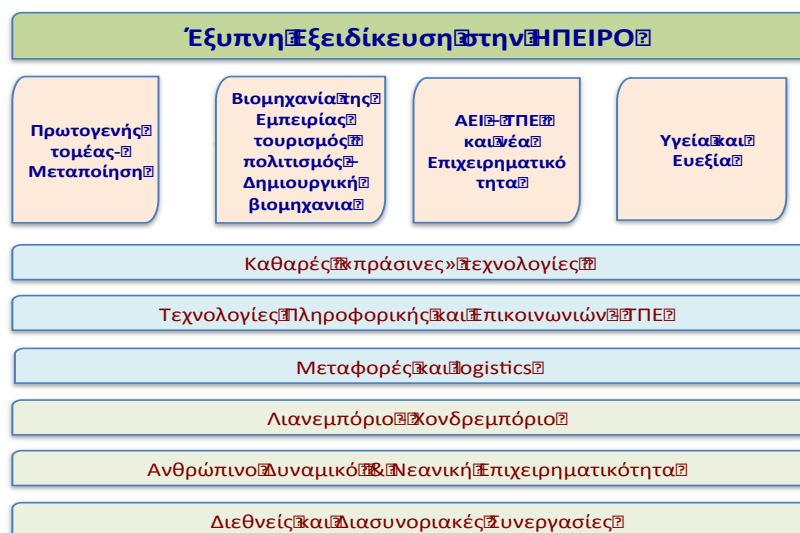
Η εθνική / περιφερειακή στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για την έξυπνη εξειδίκευση μπορεί να θεωρηθεί ως μία ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού. Η έξυπνη εξειδίκευση είναι μια διαδικασία που αντιμετωπίζει τις χαμένες ή αδύναμες συνδέσεις μεταξύ της Ε&Α και των πόρων/δραστηριοτήτων της καινοτομίας από τη μια, και των τομεακών δομών της οικονομίας από την άλλη.

Η έξυπνη εξειδίκευση είναι θεμελιωδώς βασισμένη στην επιχειρηματική ανακάλυψη. Επιγραμματικά, μπορούμε να πούμε ότι η Έξυπνη Εξειδίκευση αποτελεί μια **επιχειρηματική διαδικασία ανακάλυψης** που αποκαλύπτει αυτά που κάνει ή μπορεί να κάνει μια περιφέρεια ή χώρα καλύτερα από τις υπόλοιπες, σε όρους Ε&Α και καινοτομίας.

Μια τέτοια στρατηγική για την έξυπνη εξειδίκευση εξελίσσεται και προσαρμόζεται στις μεταβολές των οικονομικών συνθηκών και του πλαισίου, καθώς και στην ανάδυση νέων αποδεικτικών στοιχείων κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της, μέσω της αξιολόγησης και παρακολούθησης των επιμέρους δραστηριοτήτων της.

Η ανάπτυξη μίας στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης σημαίνει ουσιαστικά την υποστήριξη μέτρων και δράσεων οι οποίες εξυπηρετούν ξεκάθαρους αναπτυξιακούς σκοπούς τονίζοντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της περιφέρειας, ισχυροποιώντας τις υποδομές προς όφελος των ανταγωνιστικών κλάδων ή τεχνολογιών, υποβοηθώντας την βιώσιμη ανάπτυξη και ανακαλύπτοντας νέες επιχειρηματικές προκλήσεις. Η έξυπνη εξειδίκευση μπορεί κάλλιστα να είναι κάτι το νέο που πηγάζει από τις αναξιοποίητες δυνατότητες ενός πανεπιστημίου ή ενός ερευνητικού κέντρου ή ενός κλάδος που μπορεί να βρίσκεται σε λανθάνουσα κατάσταση ή να μπορεί μέσα από κάποια υποστήριξη να προσελκύσει νέους επιχειρηματίες ή επενδυτές.

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του RIS3 Ηπείρου, η Περιφέρεια Ηπείρου, σε συνεργασία με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας παρουσιάζει παρακάτω σχηματικά τους τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Στα πλαίσια της Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, η Περιφέρεια Ηπείρου οργάνωσε σε γρήγορο χρονικό διάστημα τόσο τη Δομή Υποστήριξης της διαδικασίας της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, όσο και την διοργάνωση των πρώτων διαβουλεύσεων για την υποστήριξή τους.

Η πρώτη έλαβε χώρα στα Ιωάννινα στις 11/06/2015, υπό μορφή ημερίδας με θέμα: "Πιλοτική δράση για την ανάπτυξη καινοτόμων έργων στον τομέα Υγείας - Ευεξίας στην Ήπειρο",

ενώ η δεύτερη, υπό μορφή διημερίδας, με τίτλο **ΕΣΠΑ 2014-2020: Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου**, πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα στις 17-18/12/2015, με στόχο την ανάδειξη ώριμων πιλοτικών δράσεων για άμεση χρηματοδότηση.

Για να επιτευχθεί η μέγιστη κινητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων-οργανισμών /επιχειρηματιών δυνητικών και υφιστάμενων, προσκλήθηκαν 536 ενδιαφερόμενοι. Εκδήλωσαν ενδιαφέρον συμμετοχής 280 εξ' αυτών και τελικά προσήλθαν 202.

Η σύνθεση-εκπροσώπηση των συμμετεχόντων έχει ως ακολούθως:

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ & ΕΥΡ ΔΗΜ ΤΟΜΕΑΣ	47
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ	78
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ/ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ	49
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ/ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ/ΣΥΛΛΟΓΟΙ	28

Για την οργάνωση, διενέργεια και αποτίμηση της εκδήλωσης, χρησιμοποιήθηκε η ελληνική καινοτόμα πλατφόρμα διοργάνωσης εκδηλώσεων eventora (www.eventora.com).

Επιμέρους πραγματοποιήθηκαν εννέα (9) θεματικά εργαστήρια σε τρεις ενότητες ως ακολούθως:

ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	ΤΠΕ & ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ
Π.Ε 1 : ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΠΕ1: ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΠΕ1: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ
Π.Ε 2 : ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΠΕ2: ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΠΕ & ΠΟΛΕΙΣ	ΠΕ2: ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & BRANDING
Π.Ε 3 : ΑΛΙΕΙΑ-ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΕ3: ΕΡΕΥΝΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΕ3: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ακολουθεί :

ΕΣΠΑ 2014-2020 : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ
ΤΟΜΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

- Η επιστολή-πρόσκληση του Περιφερειάρχη Ηπείρου κ. Αλέξανδρου Καχριμάνη
- Το Πρόγραμμα της Διημερίδας
- Η Έκθεση-Αποτύπωση, με τα ευρήματα των Θεματικών Εργαστηρίων
- Παραρτήματα με τους συμμετέχοντες, τις παρουσιάσεις και ομιλίες των εισηγητών της διημερίδας.

Τα συμπεράσματα της διημερίδας θα συμβάλλουν στην σαφέστερη αποτύπωση των θέσεων-προτάσεων της περιφέρειας για την ανάδειξη ώριμων δράσεων για άμεση χρηματοδότηση στα πλαίσια της Έξυπνης Εξειδίκευσης & του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Η Περιφέρεια Ηπείρου, σε συνεργασία με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας συνεχίζει μεθοδικά την διαδικασία της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, μια διαδικασία αέναη.

ΕΣΠΑ 2014-2020 : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ
ΤΟΜΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Επιστολή - Πρόσκληση Περιφερειάρχη Ηπείρου

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ**

Γραφείο Περιφερειάρχη

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία Πύρρου 1
Ιωάννινα
Ταχ. Κώδικας : 45221

Ημερομηνία 9/12/2015

Α.Π.: οικ 125473/972

ΠΡΟΣ Ως Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: ΕΣΠΑ 2014-2020. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου.

Η Περιφέρεια Ηπείρου, μέσα από την ανάπτυξη της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την περίοδο 2014-2020 και σε συνέργεια με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας, επέλεξε, σε συνέχεια αναλύσεων και προτάσεων, τους τομείς της Αγροδιατροφής, της Βιομηχανίας της Εμπειρίας και των ΤΠΕ & Νεανικής Επιχειρηματικότητας ως τρεις από τους τέσσερις τομείς προτεραιότητας για την ανάπτυξή της.

Η Ήπειρος παρουσιάζει σημαντικές συγκεντρώσεις τόσο ερευνητικών και τεχνολογικών αποτελεσμάτων στους χώρους αυτούς όσο και ένα αναπτυσσόμενο δίκτυο επιχειρήσεων και νέων επιχειρηματικών ιδεών. Η Περιφέρεια Ηπείρου καλείται να οργανώσει και να αξιοποιήσει αυτό το δυναμικό προς όφελος των πολιτών της και της χώρας.

Η Ήπειρος πρόκειται να αξιοποιήσει αυτές τις προοπτικές μέσα από την επιχειρηματικότητα, την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, την ανάπτυξη και χρήση των υποδομών της, την συνεργασία με άλλες Περιφέρειες, τη διεθνοποίηση και την εξωστρέφεια των δραστηριοτήτων της καθώς και την αποτελεσματική αξιοποίηση τόσο των περιφερειακών πόρων όσο και των εθνικών.

Στο πλαίσιο αυτό καλείστε να συμμετέχετε στην διημερίδα, με τίτλο **ΕΣΠΑ 2014-2020: Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου**, η οποία θα πραγματοποιηθεί στα Ιωάννινα στις 17-18/12/2015 στο συνεδριακό κέντρο του ξενοδοχείου du Lac και να συμβάλετε με τις θέσεις και προτάσεις σας στον σχεδιασμό της Περιφερειακής ανάπτυξης. Στόχος της διημερίδας είναι να αναδείξει ώριμες πιλοτικές δράσεις για άμεση χρηματοδότηση.

Παρακαλούμε για τη δήλωση συμμετοχής σας στην ιστοσελίδα: www.eventora.com.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

Πρόγραμμα διημερίδας

17/12/2015

A Μέρος: 14:00 - 16:00 - Ολομέλεια

1) Χαιρετισμός

- κος Α. Καχριμάνης, Περιφερειάρχης Ηπείρου
- κα Τ. Καλογιάννη, Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Ιωαννίνων, Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος & Υποδομών

2) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020

κα Ε. Παπανικολάου, προϊσταμένη Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου

3) Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Ηπείρου

κος Τ. Αλμπάνης, πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας Περιφέρειας Ηπείρου - Καθηγητής Τμήματος Χημείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

4) Νέο ΕΣΠΑ και Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

κος Δ. Ιακωβίδης, προϊστάμενος Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΑΑΠ)

5) Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

κα Λ. Τσιπούρη, εμπειρογνώμονας ΕΕ για RIS3 - Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

6) Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

κος Π. Χατζηνικολάου, προϊστάμενος Διεύθυνσης Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)

7) Κρατικές Ενισχύσεις

κος Κ. Ροκίδης, στέλεχος Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ)

8) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

κα Ε. Μπακάλη, στέλεχος Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας

Β Μέρος: 16:30 – 19:30 - ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ (ΠΕ) ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

(εκτός του ΠΕ3 που θα λάβει χώρα από τις 18:00 έως τις 21:00)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η Αγροδιατροφή στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

κος Γ. Σκούφος, αντιπρόεδρος ΠΣΕΚ Ηπείρου - Καθηγητής Τμήματος Τεχνολόγων Γεωπόνων ΤΕΙ Ηπείρου

<p>Παράλληλο Εργαστήριο 1: ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ Συντονιστής 1: Γ. Σκούφος Καθηγητής Τμήματος Τεχνολόγων Γεωπόνων ΤΕΙ Ηπείρου</p>	<p>Παράλληλο Εργαστήριο 2: ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ Συντονιστής 2: Γ. Καρράς Καθηγητής Τμήματος Τεχνολόγων Γεωπόνων ΤΕΙ Ηπείρου</p>	<p>Παράλληλο Εργαστήριο 3: ΑΛΙΕΙΑ-ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Συντονιστής 3: Γ. Χεκίμογλου Πρόεδρος Συλλόγου Υδατοκαλλιεργητών Ν. Θεσπρωτίας</p>
<p>Η κτηνοτροφική παραγωγή αποτελεί την αλυσίδα ζωής της παραγωγής και της οικονομίας της Ηπείρου. Βρίσκεται σε κρίσιμη πορεία, η δυναμική της δεν έχει διαταραχθεί σημαντικά, όμως η αναγνωρισιμότητα, η ποιοτική ανάδειξη, η επώνυμη και διακριτή παραγωγή, όπως και οι στρατηγικές ολοκληρωμένων δομών καινοτομίας της παραγωγής και των τροφίμων μπορούν να ενισχύσουν τόσο την παραγωγική της αξία, την ανταγωνιστικότητα και προτίμηση των καταναλωτών, όσο και την εξαγωγική της δραστηριότητα</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις προοπτικές ανάπτυξης της κτηνοτροφίας με όρους παραγωγικότητας, βιωσιμότητας, επωνυμίας και καινοτομίας • Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται για παραγωγή ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων • Την οργάνωση αυτών των ευκαιριών και τον σχεδιασμό τους από ιδέα σε προϊόν • Τις προτεραιότητες και τις ανάγκες σε ερευνητικές δραστηριότητες και συνεργασίες προς όφελος της κτηνοτροφικής Ηπείρου • Τις ανάγκες σε εξειδικευμένες υποδομές που κάνουν διακριτή της Περιφέρεια στον κτηνοτροφικό τομέα, την πιστοποίηση και τη διασφάλιση ποιότητας • Τα μέτρα υποβοήθησης και έρευνας των επιχειρήσεων για να εξελίξουν το παραγωγικό πρότυπο της Ηπείρου • Τις αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά • Την ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού • Την ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν ως στρατηγικοί άξονες της ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας της Ηπείρου 	<p>Η φυτική παραγωγή αποτελεί τομέα της οικονομίας με χαρακτηριστικές εξειδικεύσεις σε συγκεκριμένα προϊόντα που αφορούν τις δενδρώδεις καλλιέργειες, τις θερμοκηπιακές και τις αροτραίες. Η φυτική παραγωγή αποτελεί επίσης αναπόσπαστο κομμάτι της Ζωικής παραγωγής μέσα από την ανάπτυξη και κατανάλωση ζωοτροφών. Παράλληλα, ενισχύει τη βοσκήσιμη ύλη, ενώ αποτελεί κρίσιμο παράγοντα της παραγωγικής δυναμικής των πεδιάδων της Ηπείρου</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιές είναι οι κρίσιμες μάζες παραγωγής φυτικών προϊόντων και ποιά η προοπτική τους • Ποιές είναι οι νέες ή διαφοροποιημένες παραγωγές που μπορούν να αναπτυχθούν με βάση την παραγωγική αυτάρκεια και την ικανότητα εξαγωγών • Ποιές οι ανάγκες σε έρευνα και ανάπτυξη για την υποβοήθηση της φυτικής παραγωγής • Ποιές οι ανάγκες της φυτικής παραγωγής σε τεχνολογία και εξοπλισμό • Ποια είναι τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων για την ποιοτική ανάδειξη της φυτικής παραγωγής • Τις αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά • Την ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού • Την ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν ως στρατηγικοί άξονες της ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας της Ηπείρου 	<p>Οι υδατοκαλλιέργειες αποτελούν εθνική πιλοτική αναπτυξιακή προτεραιότητα. Είναι ισχυρή εξαγωγική δύναμη για την Ελλάδα και η Ηπειρος είναι μία από τις σημαντικότερες Περιφέρειες που στηρίζουν αυτόν τον τομέα της οικονομίας. Η Ηπειρος επίσης είναι μία από τις λίγες Περιφέρειες στην Ελλάδα με υδατοκαλλιέργειες τόσο σε αλμυρά όσο και σε γλυκά νερά.</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την ικανότητα ανάπτυξης της έρευνας για νέα είδη ψαριών με διεθνή ανταγωνιστική προοπτική • Την βέλτιστη οργάνωση, διαχείριση και προώθηση των τεχνολογιών, της έρευνας και της διακίνησης των τελικών προϊόντων υπάρχουσών μονάδων υδατοκαλλιεργειών αλμυρών και γλυκών υδάτων • Τις αναγκαίες τεχνολογικές λύσεις για τις διαδικασίες εκτροφής και τις προκλήσεις πάνω στην ποιότητα και όγκο της παραγωγής • Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται στις υδατοκαλλιέργειες και την τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων και την συσχέτισή τους με καθοριστικούς τομείς της οικονομίας • Την μπλε ανάπτυξη των ζωνών ιχθυοκαλλιεργειών και αλιείας στην Ηπειρο • Τα μέτρα υποβοήθησης και έρευνας των επιχειρήσεων για να εξελίξουν το παραγωγικό πρότυπο της Ηπείρου • Τις αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά • Την ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού • Την ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν ως στρατηγικοί άξονες της ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας της Ηπείρου

18/12/2015

Γ Μέρος: 11:00 – 14:00 - ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ (ΠΕ) ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΠΕ & ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Οι ΤΠΕ & η Νεανική Επιχειρηματικότητα στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
κος Ν. Ζήνας, μέλος ΠΣΕΚ Ηπείρου - τοπογράφος μηχανικός

<p>Παράλληλο Εργαστήριο 1: ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ Συντονιστής 1: Γ. Γκωλέτσης Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Παν/μιου Ιωαννίνων</p>	<p>Παράλληλο Εργαστήριο 2: ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΠΕ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ Συντονιστής 2: Ι. Ρίζος Καθηγητής & Πρόεδρος Τμήματος Φυσικής Παν/μιου Ιωαννίνων</p>	<p>Παράλληλο Εργαστήριο 3: ΕΡΕΥΝΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ Συντονιστής 3: Χ. Στύλιος Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής Τ.Ε. ΤΕΙ Ηπείρου</p>
<p>Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του σήμερα είναι η μειωμένη δυνατότητα των νέων στο 'επιχειρείν' και την ανάγκη υποστήριξής τους μέσα από δομές. Η Ήπειρος πρωτοστάτησε στην Ελλάδα μέσα από την ανάπτυξη του Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου αλλά και υπηρεσιών υποστήριξης προς τους επιχειρηματίες και τους νέους. Το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ έπαιξαν και παίζουν σημαντικό ρόλο.</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις δυνατότητες ολοκληρωμένης χρήσης των υποστηρικτικών υποδομών. • Την συσχέτισή τους με τα δυνατά τεχνολογικά στοιχεία της Περιφέρειας. • Την ανάπτυξη και ενίσχυση ενός οικοσυστήματος επιχειρηματικότητας. • Την εξασφάλιση συνέχειας στα βήματα στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας. • Στην ανάπτυξη μηχανισμών ανάδειξης επιχειρηματικών ιδεών και προτάσεων. • Τα μέτρα και τους μηχανισμούς υποβοήθησης των νέων επιχειρηματιών. • Διαρθρωτικές αλλαγές. • Ανθρώπινο δυναμικό. • Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν. 	<p>Οι πόλεις αποτελούν τα κέντρα της επιχειρηματικότητας είτε μέσα από τις υπηρεσίες και ευκολίες που μπορούν να προσφέρουν είτε μέσα από τις ανάγκες για υπηρεσίες των διάφορων τομέων του δημοσίου και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα μπορούν να προσφέρουν αδιάθετες υποδομές όπως κτηριακές εγκαταστάσεις για την εκκόλαψη νέων επιχειρήσεων και την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών εφαρμογών.</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την επιχειρηματική σχέση νέων επιστημόνων και πόλεων. • Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται και την συσχέτισή τους με συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας. • Τις ανάγκες για υπηρεσίες και προϊόντα των ΟΤΑ. • Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων. • Διαρθρωτικές αλλαγές. • Ανθρώπινο δυναμικό. • Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν. 	<p>Η χώρα όπως και η Ήπειρος μαστίζεται από την απώλεια ανθρώπινου δυναμικού. Το περιφημο 'brain drain' έχει αποσπάσει σημαντικό ανθρώπινο κεφάλαιο από την Ελλάδα. Έξυπνες λύσεις που ενδιαφέρουν τους νέους ερευνητές και εν δυνάμει επιχειρηματίες και η αξιοποίηση της έρευνας καλούνται να βρεθούν για να αντιστρέψουν το φαινόμενο.</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τους λόγους που μπορούν να κρατήσουν το ανθρώπινο δυναμικό πέρα από την συνολική δύσκολη οικονομική συγκυρία. • Τα δίκτυα και τις διασυνδέσεις που μπορούν να αναπτυχθούν για να ενθαρρύνουν επιχειρηματικές προσπάθειες. • Το ρόλο και τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ. • Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται από την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την προώθηση συνεργασιών. • Τα μέτρα υποβοήθησης των νέων ερευνητών για την αξιοποίηση της δουλειάς τους. • Διαρθρωτικές αλλαγές. • Ανθρώπινο δυναμικό. • Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν.

Δ Μέρος: 15:00 – 18:00 - ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ (ΠΕ) ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η Βιομηχανία της Εμπειρίας στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
κος Β. Ντερμάρης, μέλος ΠΣΕΚ Ηπείρου – γεωπόνος

<p>Παράλληλο Εργαστήριο 1: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ Συντονιστές 1: Β. Ντερμάρης, γεωπόνος Ν. Ζήνας, τοπογράφος μηχανικός</p>	<p>Παράλληλο Εργαστήριο 2: ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & BRANDING Συντονιστής 2: Γ. Τάσσοσ Επιχειρηματίας - Ξενοδόχος</p>	<p>Παράλληλο Εργαστήριο 3: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ Συντονιστής 3: Α. Λιάμπη Καθηγήτρια Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας & Κοσμητών Φιλοσοφικής Σχολής Παν/μιου Ιωαννίνων</p>
<p>Μία από τις ενδιαφέρουσες περιοχές επιχειρηματικότητας είναι η διεπιφάνεια μεταξύ του Τουρισμού/Πολιτισμού/τοπικών προϊόντων και των ψηφιακών εφαρμογών όπως για παράδειγμα εφαρμογών Πλοήγησης. Οι εφαρμογές αυτές αποτελούν σημαντική υποστηρικτική βάση για την τόνωση και το μέλλον του τουριστικού προϊόντος αλλά και πηγές νέων επιχειρηματικών ιδεών μέσα από την πώληση νέων υποστηρικτικών προϊόντων (υπηρεσιών).</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις ανάγκες ανάπτυξης ενιαίας εφαρμογής που θα διασύνδεει τις Περιφέρειες από τις οποίες διέρχονται οι μεγάλοι οδικοί άξονες (Εγνατία και Ιόνια οδός) καθώς και τα Ιόνια νησιά και θα προωθείται κυρίως στα σημεία εισόδου επισκεπτών – τουριστών (αεροδρόμια, συνοριακοί σταθμοί, λιμάνια, διόδια). • Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται και την συσχέτισή τους με όλους τους τομείς της οικονομίας που σχετίζονται με τον τουρισμό (καταλύματα, εστιατόρια - reservation, αρχαιολογικοί χώροι – e-ticket , επισκέψιμα οργανωμένα σημεία, events, εκδηλώσεις, δραστηριότητες, κυκλοφορία στους δρόμους σε real time, διαδρομές εντός των πόλεων, ερμηνεία αγροτικού τοπίου, εθνικά πάρκα, Geoparks , θρησκευτικά μνημεία, τοπικά προϊόντα κλπ). • Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων. • Διαρθρωτικές αλλαγές. • Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν. 	<p>Ο εναλλακτικός τουρισμός αποτελεί τμήμα του συνολικού τουριστικού προϊόντος της Ηπείρου λόγω του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και η επιχειρηματική του ανάπτυξη θα παίξει καθοριστικό ρόλο στο μέλλον τόσο στην ελκυστικότητα του τουριστικού μας προϊόντος όσο και στην διεύρυνση της τουριστικής περιόδου. Οι μορφές του είναι πολλές με παραδείγματα τον οικοτουρισμό, τις outdoor activities, τον θρησκευτικό τουρισμό, την ιστιοπλοΐα, τον ορειβατικό τουρισμό, τις καταδύσεις, την ποδηλασία, τον τουρισμό με cambervan , τον ιαματικός τουρισμό κα. Συνδυάζεται με άλλους τομείς και τεχνολογίες όπως οι ΤΠΕ, η αγροδιατροφή, τα καταλύματα το περιβάλλον και οι προστατευόμενες από την UNESCO περιοχές.</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις πιο ώριμες μορφές εναλλακτικού τουρισμού για την Ήπειρο • Την συσχέτισή τους με υπάρχουσες υποδομές και τομείς της οικονομίας. • Την αναγκαιότητα ανάπτυξης μίας συγκεκριμένης ταυτότητας προορισμού (branding) για την Περιφέρεια με σκοπό την αναγνωσιμότητα και την συνολική προώθηση της Ηπείρου. • Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων ανα κλάδο. • Διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές όπως η αναγκαιότητα δημιουργίας σχολής οδηγών βουνού, rafting, Kayak, paragliding, fly fishing. • Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν. 	<p>Ο πολιτισμός αποτελεί μία αναξιοποίητη πηγή επιχειρηματικών ιδεών και αύξησης της αξίας του τουριστικού προϊόντος. Η δημιουργία με βάση τον πολιτισμό ξεκινάει από απλές μορφές όπως η χειροτεχνία μέχρι πιο σύνθετες τεχνολογικά όπως η δημιουργία προϊόντων με χρήση νέων υλικών και μετάλλων, η ανάπτυξη οπτικοακουστικού υλικού και η χρήση των ΤΠΕ για τον σχεδιασμό νέων προϊόντων. Βασική παράμετρος επιτυχίας η ύπαρξη κρίσιμης μάζας ΜΜΕ και η ικανότητα συνεργασιών μεταξύ τους με την μορφή συνεργατικών σχηματισμών (ΣΣ).</p> <p>Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την ικανότητα ανάπτυξης ΣΣ στην Περιφέρεια στους τομείς ενδιαφέροντος και δημιουργίας θερμοκοιτίδων πολιτιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων. • Την ικανότητα διασύνδεσης με τον τουρισμό (κόσμημα - ασημουργία, ξύλινα είδη, μαχαιροποιία, πέτρα-γλυπτική, παραδοσιακά μουσικά όργανα, προϊόντα από πυλό, αγιογραφία κλπ). • Την εξωστρέφεια των ιδεών και την επιχειρηματική τους προοπτική. • Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων και την εξωστρέφεια αυτών. • Διαρθρωτικές αλλαγές. • Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν. • Συσχέτιση έρευνας με επιχειρηματικότητα για την ανάπτυξη νέων υλικών που θα οδηγήσουν σε νέα προϊόντα πολιτιστικού – τουριστικού ενδιαφέροντος.

Άλλα Βασικά οριζόντια θέματα συζήτησης στα εργαστήρια

Πώς μπορούν να υποβοηθηθούν η διεθνικότητα και οι εξαγωγές;
Ποιοί είναι οι κύριοι οργανισμοί ή φυσικά πρόσωπα που μπορούν να διαδραματίσουν ηγετικό ρόλο;
Ποιά η πολιτική ενημέρωσης και μόχλευσης που πρέπει να ακολουθηθεί;
Ποιές οι προοπτικές διεθνών συνεργασιών του δυναμικού Ε&Α της περιφέρειας στους τομείς αυτούς;

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Ιωάννινα, 17/12/2015

1. ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

1.1. ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Παράλληλο Εργαστήριο B1)

1.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συντονιστής: Γ. Σκούφος, Καθηγητής Τμήματος Τεχνολόγων Γεωπόνων ΤΕΙ Ηπείρου

Η κτηνοτροφική παραγωγή αποτελεί την αλυσίδα ζωής της παραγωγής και της οικονομίας της Ηπείρου. Βρίσκεται σε κρίσιμη πορεία, η δυναμική της δεν έχει διαταραχθεί σημαντικά, όμως η αναγνωρισιμότητα, η ποιοτική ανάδειξη, η επώνυμη και διακριτή παραγωγή, όπως και οι στρατηγικές ολοκληρωμένων δομών καινοτομίας της κτηνοτροφίας και των τροφίμων μπορούν να ενισχύσουν τόσο την παραγωγική της αξία, την ανταγωνιστικότητα και προτίμηση των καταναλωτών, όσο και την εξαγωγική της δραστηριότητα.

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Τις προοπτικές ανάπτυξης της κτηνοτροφίας με όρους παραγωγικότητας, βιωσιμότητας, επωνυμίας και καινοτομίας
- Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται για παραγωγή ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων
- Την οργάνωση αυτών των ευκαιριών και τον σχεδιασμό τους από ιδέα σε προϊόν
- Τις προτεραιότητες και τις ανάγκες σε ερευνητικές δραστηριότητες και συνεργασίες προς όφελος της κτηνοτροφικής Ηπείρου
- Τις ανάγκες σε εξειδικευμένες υποδομές που κάνουν διακριτή της Περιφέρεια στον κτηνοτροφικό τομέα, την πιστοποίηση και τη διασφάλιση ποιότητας
- Τα μέτρα υποβοήθησης και έρευνας των επιχειρήσεων για να εξελίξουν το παραγωγικό πρότυπο της Ηπείρου
- Τις αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά
- Την ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού. Την ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν ως στρατηγικοί άξονες της ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας της Ηπείρου

1.1.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ο Συντονιστής προκάλεσε τους συμμετέχοντες αφού λάβουν υπόψη τους την πραγματική κατάσταση στην αγορά, να δούνε το μέλλον. Στόχος η **Ήπειρος να αποτελέσει Πόλο Κτηνοτροφικής Ανάπτυξης της Ελλάδας και των Βαλκανίων** μέσω καινοτόμων δράσεων και πιλοτικών δομών όπως του **ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ**.

Η συζήτηση θα κινηθεί σε τρεις άξονες:

A) Παραγωγή - Καινοτομία- Έρευνα.

Πρέπει να εντοπισθούν ποιοί ερευνητικοί τομείς και ποιές καινοτόμες δράσεις θα ισχυροποιήσουν το προϊόν σας στη διεθνή αγορά. Ο στόχος είναι οι επιχειρήσεις σας να κινηθούν στο σήμερα και στο μέλλον με ουσιαστικά βήματα. Και ταυτόχρονα πρέπει να εντοπισθούν τα απαραίτητα εκείνα χρηματοδοτικά εργαλεία, ώστε μετά από πέντε χρόνια να είμαστε όλοι βελτιωμένοι, σε όλα.

B) Πως θεωρείτε εσείς ότι η Περιφέρεια με τα διαθέσιμα «κονδύλια» της, μπορεί να ενθαρρύνει τους τομείς που εκπροσωπείτε;

Ποιές είναι εκείνες οι στοχευόμενες δράσεις που θα «δέσουν» την πρώτη ύλη, με το προϊόν;

Γ) Ερευνητικές Υποδομές

Τι χρειάζονται οι επιχειρήσεις, στο τομέα των ερευνητικών υποδομών, σχετικά με το προϊόν τους, αλλά και με την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού τους;

Ας θέσουμε Μεγάλους Στόχους για ΠΙΛΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ που θα βοηθήσουν τόσο την ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ όσο και το ΠΡΟΪΟΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ.

Απόψεις των συμμετεχόντων:

1. Το γάλα σήμερα είναι μειωμένης ποιότητας, οι φυλές των ζώων είναι χρηματοδοτούμενες με λάθος τρόπο. Οι νέες φυλές υποβάθμισαν την α' ύλη, με αποτέλεσμα στις μέρες μας, να μην υπάρχει ποιοτικό γάλα. Χρειάζεται νέος σχεδιασμός με τις παλιές φυλές, όπως και για τα παραπροϊόντα π.χ αξιοποίηση του τυρόγαλου στην σοκολατοβιομηχανία, στις ζωοτροφές κ.λ.π. Όλες οι ενέργειες μας πρέπει να αφορούν την μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος (Χ. Χασάνης, Χημικός-Μηχανικός).

2. Η εκτατική βοοτροφία στην Ήπειρο παράγει εξαιρετικό κρέας. Υπάρχει ανάγκη δημιουργίας ενός κτηνοτροφικού πάρκου στην περιοχή του Συρράκου Τζουμέρκων. Στο χώρο αυτό πρέπει να γίνουν έργα υποδομής τέτοια ώστε να φιλοξενούν ζώα για τέσσερις έως πέντε μήνες, με ότι αυτό συνεπάγεται π.χ. σφαγεία, στέγαστρα, ποτίστρες, κτίρια παραμονής των βοσκών με φωτοβολταϊκά κ.λ.π. Τονίστηκε η άριστη βιοποικιλότητα της περιοχής που ως αποτέλεσμα έχει την παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας. Αυτό που είναι πολύ σημαντικό, είναι ότι στη περιοχή πλέον έχουν μείνει ελάχιστοι κτηνοτρόφοι, οι οποίοι πρέπει με κάθε τρόπο να υποστηριχθούν. Επίσης πρέπει να ενισχυθούν οι ντόπιες ελληνικές φυλές (Γκίζας, αγελαδοτρόφος-βοοτρόφος).

3. Σχετικά με την μετακινούμενη κτηνοτροφία, σχολιάστηκε η ανάγκη προσοχής από το Κράτος. Κρίσιμο θέμα η Διαχείριση Βοσκοτόπων. Παλαιότερα όλοι γνώριζαν πως λειτουργούσαν τα βοσκοτόπια. Χαμηλά οι βοσκοί, στη μέση τα γίδια και πιο πάνω τα πρόβατα. Σήμερα οι ισορροπίες έχουν διαταραχθεί. Δεν υπάρχει ούτε τεχνική υποδομή, μα ούτε και επιστημονική υποστήριξη. Τονίστηκε το κενό που δημιούργησε το κλείσιμο της ΣΒΕΚΗ. Δεν υπάρχει στην περιοχή μας ούτε σφαγείο ούτε τυποποιητήριο προκειμένου ο καταναλωτής να ξέρει τι τρώει. Ανάγκη δημιουργίας σφαγείου. Υπάρχει αλλαγή στο περιβάλλον. Χάνεται η βιοποικιλότητα. Πρέπει να υπάρχει στενότερη συνεργασία με το Δασαρχείο. «Όταν

δεν υπάρχουν ζώα (γελάδια-πρόβατα-γίδια), η φύση πεθαίνει». Το δυναμικό πρέπει να κρατηθεί. Να αναδειχθεί η σχέση : Κρέας-Γάλα Ορεινό (Δεκόλης, Πρόεδρος μετακινούμενων κτηνοτρόφων, εκτρέφει 750 ζώα σπάνιας ντόπιας φυλής Καραμάνικο Κατσικάς).

4. Στη συζήτηση εκφράστηκε η απορία πως θα υποστηριχθούν ενεργειακά όλες οι προαναφερόμενες δράσεις; Ίσως μέσω των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Β. Μπούμπα, καθηγήτρια Π.Ι)
5. Σχετικά με την χοιροτροφία, σημειώθηκε ο έντονος ανταγωνισμός που υπάρχει στον κλάδο λόγω κρίσης. Αυτό που χρειάζεται ο κλάδος είναι η καλή διαβίωση των ζώων σε καλές κτιριακές εγκαταστάσεις, με απαραίτητη τη διαχείριση των αποβλήτων. Σωστή διατροφή και ελεγχμένη. Επίσης πρέπει να προσεχθεί η γενετική βελτίωση με την αναπαραγωγή, η μετατρεψιμότητα των ζώων δηλαδή τι κρέας παράγω, όπως και η ποιότητα του κρέατος μας, με το ποσοστό κρέατος. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι στην Ελλάδα έχουμε μείνει πολύ πίσω. Σήμερα έχουμε γύρω στις 35.000 χοιρομητέρες καταναλώνεται καταναλώνεται το 30% του χοιρινού κρέατος από την εγχώρια παραγωγή. Τονίσθηκε βεβαίως το ευνοϊκό κλίμα και ότι αυτό που χρειαζόμαστε είναι η δημιουργία Σταθμών Τεχνητής Σπερματέγχυσης για χοιρομητέρες (Ιατρού, χοιροτρόφος, εκτρέφει 200 χοιρομητέρες και βγάζει την Δανέζικη χοιρομητέρα στην Ελλάδα)
6. Στα πλαίσια του εργαστηρίου τονίσθηκε ότι το νέο ΕΣΠΑ, έρχεται «γάντι» για τις ανάγκες της χοιροτροφίας, δεδομένου ότι αυτό που λείπει από τον κλάδο είναι η ανταγωνιστικότητα, αλλά και η ομοιομορφία. Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας θα επιτευχθεί από εισαγόμενα γενετικά βελτιωμένα ζώα και από ομογενοποίηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του τελικού προϊόντος. Ο κλάδος αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα. Απαραίτητοι οι σταθμοί σπερματέγχυσης, υπό προϋπόθεση την καλή διαχείρισή τους, πάντα με την υποστήριξη του ΤΕΙ Ηπείρου (Χ. Χασιδής, πρόεδρος, ΧΕΗ ΑΕ)
7. Ωστόσο, σημαντική στάθηκε η παρέμβαση της εκπροσώπου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος. Η κα Μπακάλη πρότεινε να γίνει εδώ η γενετική βελτίωση και κάλεσε τους συμμετέχοντες να τοποθετηθούν σχετικά με τα κάτωθι ερωτήματα: Με ποιούς επιθυμούν να συνεργαστούν, τι περιμένουν από αυτή τη συνεργασία και τι χρειάζονται; Σχετικά με το πρότυπο βόσκησης, το ερώτημα παραμένει. Με ποιούς θα συνεργαστείτε, ίσως με ένα Πανεπιστήμιο σε πιλοτική δράση και μετά να προχωρήσουμε πιο κάτω. Στο σημείο αυτό χρειάστηκε η παρέμβαση του συντονιστή προκειμένου να εξηγήσει ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται από πλευράς των παραγωγών δεν συμπίπτουν με αυτούς του Υπουργείου. Αυτό που εμείς εννοούμε είναι η παραγωγή «Χοιρινού Ανωτέρας Ποιότητας Ηπείρου» και το Υπουργείο αυτό πρέπει να το καταλάβει ότι είναι διακριτό προϊόν.
8. Μια άλλη διάσταση του θέματος ήρθε προς συζήτηση. Ξεκινώντας με την παραδοχή ότι υπάρχει μέρδεμα στον καταναλωτή για το τι κρέας τρώει και ποια είναι τα χαρακτηριστικά του, πρέπει να κάνουμε τις απαραίτητες δράσεις για να αναδείξουμε τα προτερήματά του κρέατος που παράγουμε. Να το κάνουμε πιο ελκυστικό και πιο ανταγωνιστικό. Άρα μιλάμε για «ποιοτική κατάσταση του χοιρινού κρέατος». Που υπερέχουμε: ταΐζουμε τα ζώα μας με δημητριακά και καρπούς μόνο (καλαμπόκι, κριθάρι, σόγια, σιτάρι). Ανάγκη η ύπαρξη Δημόσιων Σφαγείων και να στην δημιουργία Κέντρου Τεχνικής Σπερματέγχυσης με τη βοήθεια του ΤΕΙ Ηπείρου (Ι. Γκίκας, κτηνίατρος)
9. Η εμπειρία του μεγαλύτερου ηπειρώτη χοιροτρόφου με 2000 χοιρομητέρες, ήρθε να προστεθεί στη συζήτηση. Η άρση της γραφειοκρατίας και η επίλυση θεμάτων που σχετίζονται με την ενέργεια (ηλεκτρική και θερμική) από τα απόβλητα των χοίρων σχολιάστηκαν επιπλέον (Ε. Χήτας, ΦΑΡΜΑ ΧΗΤΑΣ ΑΕ).
10. Ο κλάδος της μελισσοκομίας ήρθε να καταθέσει τους δικούς του προβληματισμούς. Με δεδομένη την πλούσια χλωρίδα που υπάρχει στην Ήπειρο, υπάρχουν 6.300 φυτά βότανα (που πρέπει να τύχουν διεθνούς προβολής) προχώρησαν στις κάτωθι προτάσεις:
 - Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας
 - Μείωση φορολογίας για εξαγωγές
 - Προβολή και Εξωστρέφεια
 - Απαγόρευση μεταλλαγμένων λιπασμάτων

- Καταγραφή φυσικοχημικών χαρακτηριστικών ελληνικών μελιών
- Ανάδειξη βιολογικής ηπειρώτικης παραγωγής
- Οργάνωση Διεθνούς Έκθεσης στην Ήπειρο με παράλληλες δράσεις όπως πχ διαγωνισμούς
- Πρέπει να γίνουν γνωστά τα ηπειρώτικα μέλια σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Πρέπει να λειτουργήσει ο θεσμός του Επόπτη
- Πρέπει να υπάρξουν Κέντρα Μελισσοκομίας
- Ενίσχυση μελισσοκομικής χλωρίδας
- Σημειώθηκε ότι οι τοπικοί Δήμοι είναι «εχθρικοί» στη μελισσοκομία
- Προμήθεια αντικλεπτικών συσκευών σε μικρότερο κόστος για τα μελίσσια
- Να συμπεριληφθούν τα προϊόντα από μέλι στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Ηπείρου και μέσω αυτής σε διεθνείς πλατφόρμες και ίσως και μείωση του κόστους ταχυμεταφορών για εξαγωγές στους μελισσοκόμους που συμμετέχουν στην δράση (Ν. Ουρανός, παραγωγός βιολογικής μελισσοκομίας).

11. Από την πλευρά του Ινστιτούτου Γάλακτος, τονίστηκε για άλλη μια φορά ότι με την 30χρόνων παρουσία τους στην Ήπειρο και τα πολλά ερευνητικά τους έργα, είναι στη διάθεση κάθε γαλακτοκομικής επιχείρησης (κ. Κονδύλη, Ινστιτούτο Γάλακτος)

12. Από τον έμπειρο επιχειρηματία Κων/νο Καράλη, τονίστηκε ότι είναι επιτυχία ότι είμαστε όλοι εδώ και συζητάμε. Μείναμε πίσω, αλλά ποτέ δεν είναι αργά. Όλοι εμείς που συμμετέχουμε σε τέτοιου είδους διαδικασίες, έχουμε υποχρεώσεις απέναντι στην Ανάπτυξη της Ηπείρου. Ο έλεγχος είναι απαραίτητος. Τα όποια χρήματα πρέπει να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη και μόνο (Κ. Καράλης, ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΕ)

13. Ήρθε η ώρα να συζητηθούν και θέματα που αφορούν την παραγωγή άγριων θηραμάτων και αλλαντοποιείας. Ανάγκη συμμετοχής σε διεθνείς εκθέσεις με κύριο στόχο να αντλήσουμε τεχνογνωσία. Προτάσεις:

- Δημιουργία «Κέντρου Κρέατος στην Ήπειρο» για πιστοποίηση προϊόντος, σε συνεργασία με τον οργανισμό Δήμητρα, το Παν/μιο, το ΤΕΙ και ειδικούς από την Αθήνα
- Δημιουργία «Κέντρου Αρωματικών Φυτών και Νέων Καλλιεργειών». Νέος εξοπλισμός στα δικά μας εργαστήρια για να έχουμε πιστοποίηση και BRANDING
- Πιστοποίηση με ΚΟΙΝΟ BRANDING για όλα (μέλι, χοιρινό, ελάφια...)
- Εκπαίδευση παραγωγών
- Αναγκαία η Έρευνα
- Αναγκαία η χρηματοδότηση όλων των εγκαταστάσεων για νέες υποδομές και λήψη τεχνογνωσίας
- Δημιουργία τυποποιητηρίου μελιού
- Χρήση Γης ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ (Γ. Τάσσο, Περιβαλλοντικό Κέντρο Μπουραζάνι)

14. Από το τμήμα Χημείας του Παν/μιου Ιωαννίνων, τονίστηκε η ανάγκη καταγραφής της μικροβιακής ποικιλότητας της Ηπείρου και η δημιουργία Τράπεζας με τα στελέχη μικροβίων μικροοργανισμών της Ηπείρου.

15. Το σχόλιο του κ. Χατζηνικολάου από την ΓΓΕΤ ήταν πολύ χρήσιμο. Προσοχή στις υποδομές. Χρειάζεται κάλυψη της βιωσιμότητας.

16. Νέα πρόταση: Η δημιουργία Τράπεζας Μικροοργανισμών που αναπτύσσονται στο παραδοσιακό γάλα και στο παραδοσιακό κρασί ίσως και για αξιοποίηση παραπροϊόντων (Αμαλία Φέντρα)

17. Στη συνέχεια σημειώθηκε πόσο σημαντικό είναι και οι παραγωγοί, αλλά και η παραγωγή. Πρέπει να αναδειχθούν τα παραδοσιακά προϊόντα και να εκμεταλλευτούμε στο μέγιστο τη βιοποικιλότητα (κλίμα, χλωρίδα, πανίδα) η οποία είναι διαφορετική σε κάθε περιοχή. Να αναπτυχθούν προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ στο κρέας και το γάλα ιδιαίτερα των μικρών μηρυκαστικών και πρέπει να έχουν τιμή τέτοια που να γυρνάει στον παραγωγό. Πρέπει να προχωρήσουμε στην μέγιστη αξιοποίηση του γίδινου γάλακτος. Πρέπει να υπάρχει κατάταξη κρέατος για να αναδειχθεί το εγχώριο ποιοτικό κρέας. Πρέπει να διαχειριστούμε τα

απόβλητα για παραγωγή ενέργειας. Πρέπει να υπάρξουν κτηνοτροφικές ζώνες απαλλαγμένες από συγκεκριμένα νοσήματα για την εκμετάλλευση των νωπών προϊόντων (Τζώρα Α, καθηγήτρια ΤΕΙ Ηπείρου).

18. Εκ μέρους της Γαλακτοκομικής Σχολής τονίσθηκε το έργο της σχολής, όπου παρουσιάζονται παραδοσιακοί τρόποι τυροκόμησης. Προτάθηκε η αξιοποίηση «Βιομηχανικής παραγωγής τοπικών στελεχών μικροβίων καλλιεργείων». Η ομαδοποίηση παραγωγής : Προϊόντα Ιδιοτυπίας και προϊόντα γεωγραφικής ένδειξης. Επίσης προτάθηκε η επιδότηση παραγωγών για την παραγωγή ενέργειας από τα απόβλητα και η γενικότερη αξιοποίηση αποβλήτων (Α. Μέγα, διευθύντρια Γαλακτοκομικής Σχολής)

19. Σχετικά με την μελισσοκομία, προστέθηκαν τα κάτωθι: προσοχή τι τρώμε στο μέλι λόγω του ανύπαρκτου ελέγχου. Άρα ανάγκη αυστηρότερων ελέγχων. Διαχωρισμός επαγγελματιών από τους ερασιτέχνες μελισσοκόμους. Να θεσπιστούν ζώνες για τη τοποθέτηση μελισσοσμηνών. Αναγκαία η τυποποίηση μελιών και η ταυτότητα προϊόντος. Πρέπει να φυτευτούν μελισσοκομικά φυτά από την Περιφέρεια. Να ξαναγίνουν τέτοιες συναντήσεις (Α. Χόικας μελισσοκόμος 25 χρόνια).

20. Από τον συνεταιρισμό 72 κτηνοτρόφων με 9000 ζώα φυλής Φριζάρτα, σημειώθηκε η ανάγκη Κέντρου σπερματέγχυσης για την προώθηση της φυλής και τη συνέχιση των προγραμμάτων ελέγχου αποδόσεων. Τα ζώα αυτά έχουν μέση απόδοση γάλακτος 281,4 Kg ενώ μπορούν και να πλησιάσουν και τα 400 λίτρα γάλα (Χ. Τσαπαλάς, συν/σμος κτην).

21. Την 10ετή εμπειρία του ως χημικός και 1 χρόνο μελισσοκόμου μετέφερε στο τραπέζι, ο επόμενος ομιλητής, ο οποίος στάθηκε στην ανάγκη συνεργασίας των αγροτών τόσο με το πανεπιστήμιο και με το ΤΕΙ, όσο και με όλες τις υποστηρικτικές δομές. Περιμένουν όλοι οι παραγωγοί το πρόγραμμα για τους νέους αγρότες(Κ. Τζέμης, χημικός)

22. Ένας ακόμη χοιροτρόφος έρχεται να καταθέσει τις απόψεις του. Μιλάει για τον άνισο αγώνα με τα εισαγόμενα κρέατα κακής ποιότητας. Συμφωνεί με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες για την ανάγκη προϊόντος με όνομα, υψηλής ποιότητας και σφραγισμένο ως Ηπειρωτικό Χοιρινό Κρέας. Ανάγκη διασύνδεσης ταμειακής μηχανής με τη ζυγιστική και το τιμολόγιο. Ανάγκη βελτίωσης υποδομών λόγω κλιματικών συνθηκών , βιοφίλτρα. Τα απόβλητα των χοιροτροφικών εγκαταστάσεων έχουν αυτή τη στιγμή μεγάλο κόστος, ανάγκη δημιουργίας εργοστασίου διαχείρισης αποβλήτων, μετά από ειδικές μελέτες περιφέρειας και δήμων (Γ. Κόκκαλης, χοιροτρόφος/τυποποιητής).

23. Υπήρξε κοινή πρόταση από επιστήμονες σχετικά με την ίδρυση υψηλής τεχνολογίας Κέντρου Κτηνοτροφικής Υγιεινής και Τοπικής παραγωγής μέσω Μοριακής ταυτοποίησης (Συφρώντης, Σύρρου, Τράγκα, Μιχαήλ, Παπαδοπούλου).

24. Στα πλαίσια της δευτερολογίας τονίσθηκε η ανάγκη δημιουργίας ενός Κέντρου Κάπρων σπερματοδοτών για την ανταγωνιστική και ποιοτική ανάδειξη του Ηπειρωτικού χοιρινού κρέατος με στόχο καλύτερο γενετικό υλικό, αύξηση της ανταγωνιστικότητας του Ελληνικού χοιρινού και τη δυνατότητα εξαγωγών που θα ωφελήσει άμεσα τη Ηπειρωτική οικονομία. Το θέμα είναι πως μπορεί αυτό το Κέντρο να γίνει βιώσιμο σε συνεργασία επιχειρήσεων όπως η ΒΙΚΗ, η ΧΕΗ και το ΤΕΙ Ηπείρου.

Το βέβαιο είναι ότι το Κέντρο τεχνικής σπερματέγχυσης είναι πλέον μια ώριμη ιδέα και ένα κρίσιμο μέσο για την ανάδειξη του ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΧΟΙΡΙΝΟΥ, με ποιοτική κατάταξη και πιστοποιημένες προδιαγραφές. Το κρίσιμο θέμα είναι τα χρήματα να πάνε σε ένα τομέα που να φέρει προστιθέμενη αξία. Επίσης έγινε σαφές ότι το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης δεν χρηματοδοτεί δομές. Χρειάζονται προτεραιότητες και μελέτες σκοπιμότητας.

Συνοψίζοντας, η συνεργασία όλων να έχει ως αποτέλεσμα την ανάδειξη των τροφίμων της Ηπείρου, με ταμπέλα «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ», με επιστημονική υποστήριξη. Χρειάζονται υποδομές στο βουνό σε εκτατικά συστήματα στο πλαίσιο Δημιουργίας «Ορεινού Κτηνοτροφικού Πάρκου» που να οδηγούν τον κτηνοτρόφο στο προϊόν χωρίς μεσάζοντες. Ανάγκη Δημιουργίας του Κέντρου Κρέατος με οικονομική συμμετοχή και των παραγωγών. Οι παραγωγοί χρειάζονται γνώση και εκπαίδευση. Πρέπει να υπάρξουν εναρκτήριες καλλιέργειες για την πύξη και ωρίμανση του γάλακτος που να μπορούν να πωλούνται από την ΕΛΓΟ Δήμητρα. Ανάγκη ύπαρξης ερευνητικής δομής και αξιοποίησης αποτελεσμάτων. Επίσης η ανάγκη ανάπτυξης μικροβιακής τράπεζας για παραγωγή προϊόντων σήμανσης ή Γεωγραφικής ένδειξης ή ΠΟΠ.

Το θέμα είναι να συνεργαστούν οι παραγωγοί μεταξύ τους και να φτιάξουν μια ομάδα με το όνομα «Ηπειρώτικο Μέλι». Υπάρχουν κείμενα διαβούλευσης για μελισσοκόμους (ερευνητής Θρασυβούλου) στην ΓΓΕΤ που θα σταλούν στον συντονιστή για να προωθηθούν στους μελισσοκόμους.

Αυτό που λείπει είναι η συνέργεια και η συνεργασία. Η Περιφέρεια πρέπει να αναζητά τη Γνώση στους καλύτερους. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας και τις Διακρατικές Δράσεις.

1.1.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

<p>Οριζόντιες Προτάσεις-Δράσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πρότυπη Πιλοτική Δομή : ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΗΠΕΙΡΟΥ που θα περιλαμβάνει κατά προτεραιότητα: <ol style="list-style-type: none"> 1. Κέντρο Τεχνικής Σπερματέγχυσης κάπρων για την ραγδαία γενετική εξέλιξη και την ανταγωνιστικότητα της Ηπειρωτικής χοιροτροφίας και του ποιοτικού της κρέατος 2. Κέντρο Κρέατος Ηπείρου για την ανάδειξη των τοπικών φυλών, την παραγωγή ανωτέρας ποιότητας κρέατος, κρεατοσκευασμάτων, κρέατος ορεινών όγκων. 3. Κέντρο Αρωματικών Φυτών και νέων Καλλιεργειών ▪ Α. Δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος-βιοποικιλότητας, ενεργειακής υποστήριξης δράσεων, διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων, βιοφίλτρα στις εκτροφές βιομηχανικού τύπου ▪ Β. Ανάγκη καινοτόμων τεχνικών υποδομών & επιστημονικής υποστήριξης στους παραγωγούς ▪ Γ. Ποιοτική κατάταξη κρέατος-πιστοποίηση προϊόντος ως άμεση δράση για τη διάκριση τροφίμων και παραγωγών. ▪ Δ. Να υπάρξουν κτηνοτροφικές ζώνες απαλλαγμένες συγκεκριμένων νοσημάτων για την εκμετάλλευση των νωπών προϊόντων ▪ Ε. Ομαδοποίηση παραγωγής : Παραγωγή Προϊόντων Ιδιοτυπίας και προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης ιδιαίτερα στα μικρά μηρυκαστικά ▪ Στ. Χρήση Γης ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ▪ Ζ. Ανάγκη καταγραφής της μικροβιακής ποικιλότητας της Ηπείρου. Δημιουργία Τράπεζας με τα στελέχη μικροβίων μικροοργανισμών της Ηπείρου. ▪ Η. Πιστοποίηση με ΚΟΙΝΟ BRANDING NAME όλων των τελικών προϊόντων (μέλι, χοιρινό, ελάφια...) και ανάδειξη της σχέσης : Κρέας Ορεινό-Γάλα Ορεινό ▪ Θ. Ανάγκη δημιουργίας σφαγείου –μπορεί και μετακινούμενου στον ορεινό όγκο των Τζουμέρκων-Λάκμωνα ▪ Ι. Ανάπτυξη cluster γίδινου γάλακτος, το γάλα του μέλλοντος ▪ Κ. Παραγωγή με ελαχιστοποιημένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα/πρόγραμμα ελαχιστοποιημένης χρήσης αντιβιοτικών ▪ Λ. Κέντρο σπερματέγχυσης των αυτόχθονων και σπάνιων φυλών προβάτων αιγών για την γενετική βελτίωση και την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας ▪ Μ. Πρότυπη και αειφορική διαχείριση ορεινών βοσκοτόπων για την ανάδειξη των ζωοκομικών προϊόντων ορεινού όγκου της Ηπείρου ▪ Ν. Ανάπτυξη βιοτροφίμων ▪ Ξ. Ανάπτυξη βιολογικής παραγωγής σε επίπεδο αιγών προβάτων και σε επίπεδο χοιροτροφίας –πτηνοτροφίας παραγωγής μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος. ▪ Ο. Ίδρυση υψηλής τεχνολογίας Κέντρου Κτηνοτροφικής Υγιεινής και Τοπικής παραγωγής μέσω Μοριακής ταυτοποίησης
--	---

Επιμέρους Προτάσεις

<p>Μελισσοκομία</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πρέπει να υπάρξουν Κέντρα Μελισσοκομίας 2. Δημιουργία τυποποιητηρίου μελιού
----------------------------	---

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Απαγόρευση μεταλλαγμένων λιπασμάτων 4. Καταγραφή φυσικοχημικών χαρακτηριστικών ελληνικών –τοπικών μελιών 5. Ανάδειξη βιολογικής ηπειρώτικης παραγωγής 6. Οργάνωση Διεθνούς Έκθεσης στην Ήπειρο με παράλληλες δράσεις όπως πχ διαγωνισμούς 7. Πρέπει να λειτουργήσει ο θεσμός του Επόπτη 8. Ενίσχυση μελισσοκομικής χλωρίδας 9. Προμήθεια αντικλεπτικών συσκευών σε μικρότερο κόστος 10. Να συμπεριληφθούν τα προϊόντα από μέλι στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Ηπείρου και μέσω αυτής σε διεθνείς πλατφόρμες και ίσως και μείωση του κόστους ταχυμεταφορών για εξαγωγές στους μελισσοκόμους που συμμετέχουν στην δράση 11. Διαχωρισμός επαγγελματιών από τους ερασιτέχνες μελισσοκόμους. 12. Να θεσπιστούν ζώνες για τη τοποθέτηση μελισσοσμηνών. 13. Αναγκαία η τυποποίηση μελιών και η ταυτότητα προϊόντος. 14. Πρέπει να φυτευτούν μελισσοκομικά φυτά από την Περιφέρεια.
<p>Χοιροτροφία/ Πτηνοτροφία</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Παραγωγή «Χοιρινού Ανωτέρας Ποιότητας Ηπείρου» με διασφάλιση και αγορά αυτοματοποιημένων υπερσύγχρονων μηχανημάτων και σύστημα ελέγχου μέσω επιστημονικής ομάδας των ποιοτικών χαρακτηριστικών του σφάγιου και πιστοποίηση των ιδιοτεροτήτων του και των χαρακτηριστικών του. 2. «Ποιοτική κατάταξη του χοιρινού κρέατος» με πρότυπα συστήματα ποιοτικής κατάταξης για την παραγωγή διακριτού, ανταγωνιστικού και προτιμήσιμου Ηπειρωτικού χοιρινού κρέατος 3. Εξαγωγικά Προϊόντα-Ανάδειξη Κρέατος-Πιστοποίηση 4. Παραγωγή ορνίθιου και χοιρινού κρέατος με πρότυπα συστήματα ελαχιστοποιημένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος 5. Παραγωγή ορνίθιου και χοιρινού κρέατος με ελαχιστοποιημένη χρήση χημειοθεραπευτικών 6. Διαφοροποίηση παραγωγής κρέατος μέσω χρήσης ειδικών πηγών πρώτων υλών στη διατροφή, για την παραγωγή κρέατος μοναδικών χαρακτηριστικών 7. Παραγωγή βιολικών από επεξεργασία παραπροϊόντων υποπροϊόντων ζωικών ιστών 8. Λειτουργία Μοριακού Κέντρου Τεχνικής Σπερματέγχυσης μοναδικού στα Βαλκάνια που θα δίνει τη δυνατότητα πώλησης σπέρματος διεθνώς και ανάπτυξης εξαιρετικά ποιοτικών χαρακτηριστικών στο Ηπειρωτικό κρέας. Η κτιριακή υποδομή θα γίνει στο χώρο του ΤΕΙ Ηπείρου στην Άρτα, θα καλυφθούν από ίδιους πόρους των χοιροτρόφων η αγορά του ζωικού κεφαλαίου, η διατροφή και τα έξοδα συντήρησης των ζώων και από το ΤΕΙ η πρότυπη διαχείριση του Κέντρου. Απαιτείται μόνο η αγορά του υπερσύγχρονου εξοπλισμού.
<p>Αιγοπρόβατα / Τυροκομία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. Δημιουργία ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ Τζουμέρκων Ύπαρξη οριοθετημένου χώρου 79 χιλ. στρεμμάτων γης, για 13.000 ζώα στην περιοχή Περιστέρι- Συρράκο - Καλαρρύτες . Προϋπόθεση η δημιουργία υποδομών: στέγαστρα-ποτίστρες-ψυκτικά μηχανήματα, μικροτυροκομείο, μικροτυποποιητήριο, με πιστοποίηση, όπως και ένα μικρό σπιτάκι , προκειμένου να μπορούν να φτάσουν οι κτηνοτρόφοι στο τελικό προϊόν και να αναδειχθούν τα προϊόντα των ορεινών όγκων. Πρότυπος χώρος αγροτουριστικής εκπαίδευσης και δράσεων γευσιγνωσίας, επαφής με τα ζώα και τα κτηνοροφικά προϊόντα ▪ 2. Νέος σχεδιασμός και παραγωγή τοπικών προϊόντων βασιζόμενος στις

	<p>αυτόχθονες φυλές ζώων, ενίσχυση ντόπιων ελληνικών φυλών για προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΙΔΙΟΥΠΙΑΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3. Σχεδιασμός εφαρμογής τεχνικών για την αξιοποίηση των παραπροϊόντων του γάλακτος και του κρέατος ▪ 4. Υποστήριξη της νομαδικής κτηνοτροφίας που αποτελεί τον φύλακα και ενεργό συντηρητή των ορεινών όγκων της Ηπείρου ▪ 5. Πρότυπη και αειφορική Διαχείριση ορεινών βοσκοτόπων και λειτουργία μικροτυροκομείου για παραγωγή τυριών υψηλής ποιότητας, όπως και τυποποιητηρίου για «Καθετοποιημένη Διαχείριση Ποιοτικού Κρέατος Αρνιών και Εριφίων» με ειδικά ποιοτικά χαρακτηριστικά. Αξιοποίηση της φυλής Καλαρρύτικο, που δίνει κρέας από τα νοστιμότερα Πανευρωπαϊκά. Αξιοποίηση του κρέατος των αρνιών και εριφίων ως παράγοντα κερδοφορίας και ενίσχυσης του κτηνοτρόφου ▪ 6. Αξιοποίηση του γίδινου γάλακτος μέσω cluster. ▪ 7. Δημιουργία σταθμών τεχνητής σπερματέγχυσης στα Φριζάρτα και στις αυτόχθονες φυλές προβάτων για τη διατήρηση και ανάπτυξη τους, τη γενετική βελτίωση και την προαγωγή του εγχώριου γενετικού υλικού έναντι του εισαγόμενου για παραγωγή τοπικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. ▪ 8. Παραγωγή κρέατος και γάλακτος από ζώα απαλλαγμένα ειδικών νοσημάτων για την μέγιστη ανάδειξη των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών τους σε συνεργασία με ερευνητικούς φορείς της Ηπείρου και την πώληση γενετικού υλικού υψηλών προδιαγραφών σε όλη την Ελλάδα και ίσως στα Βαλκάνια ▪ 9. Ανάπτυξη και αξιοποίηση νέων τυροκομικών προϊόντων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ▪ 10. Ανάπτυξη νέων και από ντόπια στελέχη φυσικών μικροβίων καλλιεργειών έναρξης που προσδίδουν ιδιαίτερα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά ▪ 11. Ανάπτυξη βιοτροφίμων με βάση το κρέας και το γάλα ▪ 12. Πιστοποίηση προϊόντων ζωικής προέλευσης και με καινοτόμες και μοναδικές τεχνολογίες ▪ 13. Ανάπτυξη βιολογικής κτηνοτροφίας, κτηνοτροφίας ορεινών όγκων, κτηνοτροφίας ακριβείας
<p>Λοιπές Προτάσεις Αρωματικά Φυτά</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. Δημιουργία «Κέντρου Αρωματικών Φυτών και Νέων Καλλιεργειών», προκειμένου να συνδέσουμε τα αρωματικά φυτά με τη διατροφή του ζώου, ιδίως τα αιθέρια έλαια ως φυτοβιοτικά και πρόσθετα που αντικαθιστούν τη χρήση αντιβιοτικών ή χημικών ουσιών, όπως και τα αρωματικά φυτά είτε σε επίπεδο βοσκοτόπων με το γάλα και το κρέας, είτε σε επίπεδο εξειδικευμένης διατροφής με το κρέας. ▪ 2. Ενίσχυση κέντρων αριστείας των ΑΕΙ και Φορέων έρευνας για την ανάπτυξη καινοτόμων ερευνητικών δράσεων υψηλού επιπέδου στη ζωική παραγωγή και τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης ▪ 3. Ανάπτυξη δράσεων για τη εξειδικευμένη εκπαίδευση και μετεκπαίδευση σε νέες τεχνολογίες στελεχών της παραγωγής και της μεταποίησης, όπως και νέων κτηνοτρόφων μέσα σε ειδικά κέντρα εκπαίδευσης (Αγροτικό Τεχνολογικό Πάρκο) και σε κτηνοτρόφους με πρότυπη και άριστη παραγωγή.

1.2. ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Παράλληλο Εργαστήριο B2)

1.2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συντονιστής: Γ. Καρράς, Καθηγητής Τμήματος Τεχνολόγων Γεωπόνων ΤΕΙ Ηπείρου

Το θέμα που απασχόλησε το «Παράλληλο Εργαστήριο 2» ήταν αυτό της Φυτικής Παραγωγής.

Όπως σημειώνεται στην πρόσκληση της Περιφέρειας για την διημερίδα:

« Η φυτική παραγωγή αποτελεί τομέα της οικονομίας με χαρακτηριστικές εξειδικεύσεις σε συγκεκριμένα προϊόντα που αφορούν τις δενδρώδεις καλλιέργειες, τις θερμοκηπιακές και τις αροτραίες. Η φυτική παραγωγή αποτελεί επίσης αναπόσπαστο κομμάτι της Ζωικής παραγωγής μέσα από την ανάπτυξη και κατανάλωση ζωοτροφών. Παράλληλα, ενισχύει τη βοσκήσιμη ύλη, ενώ αποτελεί κρίσιμο παράγοντα της παραγωγικής δυναμικής των πεδιάδων της Ηπείρου».

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Ποιές είναι οι κρίσιμες μάζες παραγωγής φυτικών προϊόντων και ποιά η προοπτική τους
- Ποιές είναι οι νέες ή διαφοροποιημένες παραγωγές που μπορούν να αναπτυχθούν με βάση την παραγωγική αυτάρκεια και την ικανότητα εξαγωγών
- Ποιές οι ανάγκες σε έρευνα και ανάπτυξη για την υποβοήθηση της φυτικής παραγωγής
- Ποιές οι ανάγκες της φυτικής παραγωγής σε τεχνολογία και εξοπλισμό
- Ποια είναι τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων για την ποιοτική ανάδειξη της φυτικής παραγωγής
- Τις αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά
- Την ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού
- Την ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν ως στρατηγικοί άξονες της ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας της Ηπείρου

1.2.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Κατά την αρχική εισήγηση του συντονιστή του εργαστήριου κ. Γ. Καρρά, αναφέρθηκε ότι η φυτική παραγωγή περιορίζεται σε Άρτα, Πρέβεζα και Θεσπρωτία και παράγει τα κύρια προϊόντα, δηλ. εσπεριδοειδή, κηπευτικά και ακτινίδια που είναι και τα εξαγωγίμα προϊόντα της Ηπείρου. Η συζήτηση που ακολούθησε χωρίστηκε από τον συντονιστή σε δύο κύριους άξονες:

α) Στις δυνατότητες και προοπτικές που έχουν οι υφιστάμενες καλλιέργειες. Αν θα πρέπει να εφαρμοστούν ερευνητικά προγράμματα και να προστεθούν άλλες επιπλέον καλλιέργειες λόγω της ποικιλίας μικροκλιμάτων της περιοχής Ηπείρου.

β) Στο ποια καινοτόμα προϊόντα μπορούν να δημιουργηθούν και που πρέπει να στραφεί η επιχειρηματικότητα στη Φυτική Παραγωγή.

Στη συνέχεια της αρχικής εισήγησης πήραν το λόγο οι συμμετέχοντες, που οι απόψεις τους παρουσιάζονται παρακάτω, θεματικά κατηγοριοποιημένες.

1. Τονίστηκε το πρόβλημα αποθήκευσης του ακτινιδίου. Η παραγωγή ακτινιδίου στη περιοχή της Άρτας αγγίζει τις 40 χιλ τόνους ενώ μόνο 5 χιλ τόννοι μπορούν να αποθηκευτούν στις υπάρχουσες υποδομές. Επίσης τα υποπροϊόντα της παραγωγής ακτινιδίου δεν αξιοποιούνται. Αναφέρθηκε ότι ενώ οι συνθήκες για το προϊόν είναι ιδανικές δεν υπάρχει κανένα μοντέλο παραγωγής. Εξαιτίας της σημαντικής θέσης που κατέχει η καλλιέργεια ακτινιδίου στη περιοχή της Ηπείρου θα πρέπει να εκπονηθεί στρατηγικό σχέδιο σε βάθος χρόνου (π.χ ανάγκες Ινδίας).

Όσον αφορά σε επενδύσεις στην έρευνα για την καλλιέργεια του ακτινιδίου αυτές, σημειώθηκε, ότι είναι μηδενικές. Αν δεν συνδεθεί η έρευνα με την παραγωγή, ο παραγωγός θα είναι εργάτης γης χωρίς παραγωγή υπεραξίας. Επίσης αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να αξιοποιηθεί η δυνατότητα καλλιέργειας περισσότερων ποικιλιών ακτινιδίων.

Το ακτινίδιο της περιοχής θα πρέπει να αποκτήσει γεωγραφική ένδειξη «Ακτινίδιο Αμβρακικού» αφού οι εδαφολογικοί και κλιματικοί παράγοντες της περιοχής ευνοούν την πρώιμη και ποιοτική παραγωγή του προϊόντος. Η ταυτότητα του ακτινιδίου θα πρέπει να συνοδεύει το προϊόν στους χώρους κατανάλωσης. Θα πρέπει επίσης να αναδειχθεί σαν προϊόν ορθής γεωργικής πρακτικής, αναδεικνύοντας την εμπειρία της περιοχής στην καλλιέργεια ακτινιδίου.

2. Στα εσπεριδοειδή και ιδιαίτερα στα μανταρινία αναφέρθηκε ένα μέρος των συμμετεχόντων. Συζητήθηκε η ανάδειξη της ποικιλίας «πορτοκαλιών Άρτας» και την προώθηση της ποικιλίας. Επίσης να δημιουργηθεί ένα αποστακτήριο αιθέριων ελαίων δημιουργώντας έτσι ένα νέο προϊόν, δηλαδή αιθέρια έλαια από εσπεριδοειδή.

Αναφερόμενοι ιδιαίτερα για την ποικιλία μανταρινιών «Κλημεντίνη» ειπώθηκε ότι θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν **επιβραδυντικές ουσίες ωρίμανσης**, έτσι ώστε να διατηρείται στο δέντρο περισσότερο χρονικό διάστημα. Έτσι παρατείνεται η προώθηση του προϊόντος στην αγορά.

3. Η διεύρυνση και η συστηματικοποίηση των ορεινών καλλιεργειών ήταν στο επίκεντρο των ομιλιών ομάδας συμμετεχόντων. Αναφέρθηκαν στο ότι θα πρέπει να αναδειχθούν οι ορεινές καλλιέργειες με κύριους άξονες την καλλιέργεια του κάστανου Μεσούντας, του μήλου Τετρακώμου ενώ μπορεί να αξιοποιηθεί το γενετικό υλικό καστανιάς και καρυδιού για ανάλογη ταυτότητα. Επίσης θα πρέπει να διερευνηθούν οι δυνατότητες καλλιέργειας τρούφας σε συνεργασία με το ΤΕΙ Ηπείρου.

4. Διάχυτη ήταν η άποψη σε αρκετούς παραγωγούς για την δημιουργία «**Αγροδιατροφικού Πάρκου Ηπείρου**». Συγκεκριμένα τονίστηκε ότι:

- Θα πρέπει να δημιουργηθεί Αγροδιατροφικό Πάρκο Ηπείρου, που θα υλοποιεί δράσεις στο πλαίσιο του τρίπτυχου έρευνα-εφαρμογές-εκπαίδευση.
- Οι επιστήμονες θα πρέπει να συνεργαστούν με τους παραγωγούς με σκοπό την δημιουργία καλύτερων και ποιοτικότερων καλλιεργειών.
- Να λειτουργήσει σαν Τράπεζα διατήρησης του γενετικού υλικού, αλλά και η αξιοποίηση αυτού για δημιουργία νέων ποικιλιών.

- Η δημιουργία του Πάρκου θα βοηθήσει στην ανάδειξη των προϊόντων και στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.
- Θα πρέπει να ενεργοποιηθεί το πρώην ερευνητικό κέντρο Καλοβάτου Άρτας με σκοπό τον πειραματισμό πάνω σε παλιές και νέες καλλιεργούμενες ποικιλίες.

5. Θα πρέπει να αξιοποιηθεί το γεωθερμικό πεδίο Συκεών Άρτας. Παράλληλα αυτή η αξιοποίηση θα ευνοήσει και την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού στη περιοχή.

6. Πιστοποιημένο τυποποιητήριο ποικιλιών με έδρα την Άρτα με σκοπό την τυποποίησης ντόπιων ποικιλιών (πχ ελιά Άρτας)

7. Δόθηκε έμφαση από τον εισηγητή αλλά και από τους καλλιεργητές στη δημιουργία «Μητρώου Παραγωγών». Θα πρέπει επίσης να εκμεταλλευτούν οι παραγωγοί το νομοθετικό πλαίσιο και τις χρηματοδοτήσεις για να κάνουν επενδύσεις σε καίριους τομείς (π.χ. ψυγεία αποθήκευσης)

8. Πολύτιμο βοήθημα για τη σωστή έγκριση των επενδύσεων, αλλά και την προστασία των επενδυτών, θα ήταν η ζωνοποίηση των καλλιεργειών στην Ήπειρο, κάτι που προτάθηκε με έμφαση στη συζήτηση. Τονίστηκε σε αρκετές περιπτώσεις η αναγκαιότητα δημιουργίας εδαφολογικού χάρτη και η μελέτη των μικροκλιμάτων της Ηπείρου.

Επίσης ο εδαφολογικός χάρτης σε συνδυασμό με μελέτες προσαρμοστικότητας των καλλιεργειών θα δημιουργήσει καλλιεργήσιμες εκτάσεις για μεγαλύτερη χρονική περίοδο (π.χ. τον χειμώνα).

Προτάθηκε να δημιουργηθούν γεωργικές ζώνες ώστε να μην επιτρέπεται η οικοπεδοποίηση σε αυτές. Η αλλαγή στη χρήση γης δημιουργεί προβλήματα στην συνέχεια των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Αναφέρθηκε σαν παράδειγμα ότι αν μέσα σε μια καλλιεργούμενη έκταση δημιουργηθεί ένας μικρός οικισμός, τότε δημιουργούνται προβλήματα στην χρήση φυτοφαρμάκων, λιπάνσεων κλπ.

9. Συζητήθηκε ο ρόλος του Πανεπιστήμιου Ιωαννίνων (τμήμα Χημείας), για τις δράσεις που έχει αναλάβει και αφορούν σε έλεγχο ποιότητας και ασφάλειας προϊόντων (υπολείμματα φυτοφαρμάκων), στους ελέγχους βιο-δραστικότητας των συστατικών των προϊόντων και στους ελέγχους μεταποιημένων προϊόντων με προστιθέμενη αξία.

Το Πανεπιστήμιο διαθέτει δομές εργαστηριακών ελέγχων και προσδοκά την άμεση σχέση με τους παραγωγούς και την επιχειρηματικότητα.

Τονίστηκε η δυνατότητα συμβολής των εργαστηριακών υποδομών στην ασφάλεια, ποιότητα και γενετικής ταυτοποίησης πρώτων υλών.

Παράλληλα αναφέρθηκε η δυνατότητα καταγραφής βιολογικού υλικού σε επίπεδο φυτού και μικροβίων που σχετίζονται με το φυτό. Σαν παράδειγμα αναφέρθηκαν οι μυκόρριζες που περιορίζουν την ανάγκη ύδρευσης και επιπλέον παρέχουν φυτοπροστασία, προσδίδουν αντοχή στις ασθένειες και βοηθούν στην ανάπτυξη του φυτού.

Στον τομέα της πρώτης μεταποίησης είναι σημαντική η καταγραφή οινοποιητικών ζυμών. Η συνδυαστική χρήση οινοποιητικών ζυμών παράγει οίνο ανώτερης ποιότητας.

Επισημάνθηκε η αναγκαιότητα της γενετικής ταυτοποίησης γηγενών ποικιλιών για να παραχθούν οίνοι Π.Ο.Π. και επιπλέον η μοριακή ταυτοποίηση. Στην παρέμβαση του κ. Ματσάγκα τονίστηκε ότι υπάρχουν κλώνοι αλλά δεν έχει γίνει καταγραφή. Θα μπορούσε να γίνει οινοποιητική αξιολόγηση.

Αναφέρθηκε επίσης στο ρόλο του ΤΕΙ και την δημιουργία **ερευνητικού** κέντρου στην Άρτα, που θα αναλαμβάνει την εκπαίδευση αγροτών στην καλλιεργητική φροντίδα.

Να δημιουργηθεί τράπεζα σπόρων ντόπιων ποικιλιών και γενετικού υλικού.

10. Συζητήθηκε στη συνέχεια το θέμα της οργάνωσης και λειτουργίας των **θερμοκηπίων**. Όπως αποδείχτηκε ο τύπος των θερμοκηπίων, που υπάρχει αυτή τη στιγμή στην Πρέβεζα και στην ευρύτερη περιοχή, είναι ακατάλληλος, όσον αφορά τον αερισμό και γενικά την αποτελεσματικότητα του εξοπλισμού

τους. Η εντατική καλλιέργεια, το εντατικό πότισμα, η συνεχής χρήση φυτοφαρμάκων δημιούργησαν πρόβλημα στο τελικό προϊόν.

Τα θερμοκήπια από την συνεχόμενη καλλιέργεια δεν αποδίδουν πλέον. Τα χώματα έχουν ερημοποιηθεί και χρειάζονται εμπλουτισμό. Εκσυγχρονισμός των θερμοκηπίων με κατάλληλο αερισμό. Να τεθεί σε εφαρμογή, κατόπιν μελέτης, η καταπολέμηση των επιβλαβών οργανισμών. Αναφέρθηκε η υδρολίπανση σαν κατάλληλος τρόπος λίπανσης των θερμοκηπίων. Επίσης τονίστηκε το πρόβλημα νερού που σε λίγα χρόνια με την εντατική άρδευση θα αντλείται υφάλμυρο νερό. Να αξιοποιηθεί το βρόχινο νερό για να χρησιμοποιηθεί όσο επαρκεί (τεχνολογίες γεωπονικού).

Θα πρέπει να γίνει μια μελέτη για να μπει σε εφαρμογή ένας νέος κατάλληλος τύπος θερμοκηπίου (γεωπονικό και υδροπονία) που να βοηθά την παραγωγή με κριτήριο το ποιοτικό προϊόν με ελάχιστη κατανάλωση φυτοφαρμάκων, σωστή διαχείριση των υδάτων και ανταγωνιστική τιμή. Παράλληλα τονίστηκε η αξιοποίηση των διαθέσιμων υδάτινων πόρων (γεωπονικό).

11. Τονίστηκε επίσης ότι χάνονται οργανικά υπολείμματα τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ενέργειας μέσω βιομάζας. Σήμερα αποτελούν πηγή ρύπανσης αλλά και απώλειας πόρων. Αναφέρθηκε επίσης το θέμα της προώθησης του παραγόμενου προϊόντος. Σαν παράδειγμα αναφέρθηκε το γεγονός ότι υπάρχουν κάποιοι που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών σαν μεσάζοντες αλλά και σαν παραγωγοί.

12. Η συζήτηση περιστράφηκε από ομιλητές γύρω από το θέμα της ελιάς και του ελαιόλαδου. Τονίστηκε ότι η ελιά και το ελαιόλαδο της περιοχής έχει τα πιο πλούσια χαρακτηριστικά. Στη συζήτηση αναφέρθηκαν κυρίως προβλήματα με τα απόβλητα των ελαιουργείων. Αν και υπάρχει τεχνολογία για την εξουδετέρωση και αξιοποίηση των αποβλήτων, το ζήτημα με τις μονάδες είναι, ότι η εγκατάσταση αυτής της τεχνολογίας είναι απαγορευτική, λόγω κόστους. Προτάθηκε τα υπολείμματα του ελαιοτριβείου να χρησιμοποιηθούν για λιπάσματα, ζωοτροφές, κομποστοποίηση και καύσιμη ύλη (πυρηνόξυλο). Η ανησυχία για την μετάδοση ασθενειών, που εμφανίστηκαν στην Ιταλία, στη περιοχή οδήγησε παραγωγούς να προτείνουν να γίνει έρευνα για τον εντοπισμό ασθενειών της ελιάς αλλά και την αντιμετώπισή τους. Επίσης στην προστασία της ντόπιας παραγωγής αλλά και την τυποποίηση της ελιάς που θα δημιουργήσει προστιθέμενη αξία στην ελιά και το ελαιόλαδο της περιοχής. Αναφέρθηκε το γνωστό πρόβλημα εξαγωγής χύμα λαδιού στην Ιταλία με χαμηλές τιμές και η περαιτέρω τυποποίηση και εμπορία του, εκεί.

13. Για την αναγκαιότητα αναδιοργάνωσης των καλλιεργειών στο κάμπο της Κόνιτσας αναφέρθηκε ο αντιδήμαρχος Κόνιτσας κ. Καλλιντέρης. Σήμερα, τόνισε, κυριαρχεί η καλλιέργεια τριφυλλιού και καλαμποκιού. Είναι φυτά με μεγάλες απαιτήσεις άρδευσης και η δημιουργία ενός νέου αρδευτικού συστήματος θα έχει μεγάλο κόστος. Παράλληλα οι καλλιεργητές της περιοχής Κόνιτσας θεωρούν ότι αν σταματήσουν οι επιδοτήσεις, οι ίδιοι θα μείνουν στο κενό. Θα πρέπει να δοθεί το βάρος στα αρωματικά φυτά (ρίγανη, λεβάντα, φασκόμηλο κλπ.) Σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ θα γίνει σεμινάριο 260 ωρών για θεραπευτικά και αρωματικά φυτά για να μπορέσουν οι καλλιεργητές να επιμορφωθούν ώστε να γίνουν νέες καλλιέργειες. Εκτιμάται ότι η απόδοση θα είναι πολύ μεγαλύτερη και το κέρδος πιο σημαντικό. Επιπλέον θα είναι πολύ πιο οικονομικό σε ανάγκες άρδευσης μιας και τα αρωματικά φυτά έχουν ελάχιστες ανάγκες ποτίσματος. Επίσης θα είναι πολύ μεγαλύτερη η χρονική διάρκεια παραγωγής. Από την Περιφέρεια ζήτησε να γίνει μια μελέτη τι πρέπει κάποιος να φυτέψει ώστε να μην χαθεί η καλλιέργεια ντόπιων ποικιλιών όπως το πεπόνι Κόνιτσας. Η παρέμβαση του κ. Καρρά στάθηκε στο γεγονός ότι πρέπει να πάμε ένα βήμα παραπέρα ότι δηλαδή να δημιουργηθούν επιχειρήσεις που θα παράγουν νέο προϊόν πχ έλαιο ρίγανης και μονάδες τυποποίησης. Έτσι εκτός από το κέρδος του χωραφιού θα υπάρχει και το κέρδος της μεταποίησης. Παράλληλα άλλοι παραγωγοί αρωματικών φυτών (Πετράλωνα) τόνισαν ότι θα πρέπει πριν ξεκινήσει μια παρόμοια καλλιέργεια να γίνεται έλεγχος καταλληλότητας εδαφών. Επίσης αναφέρθηκε σε ότι σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχει πρόβλημα υστέρησης υποδομών π.χ. δρόμοι πρόσβασης σε καλλιεργούμενες εκτάσεις.

14. Οι επιχειρηματικές δράσεις που θα εκδηλωθούν δεν θα πρέπει να διασπούν τον όγκο του προϊόντος (π.χ. ελιές, εσπεριδοειδή).

Τέθηκε ο προβληματισμός για την απορρόφηση των προϊόντων και την κλιμάκωση της παραγωγής. Ο κ. Ι. Γκανάς, τόνισε ότι σαν Περιφέρεια «απευθυνόμαστε σε νέες αγορές μέσω τυποποίησης και branding». Έθεσε βέβαια το ερώτημα αν χρειαζόμαστε μεγαλύτερο όγκο προϊόντων και νέα χαρακτηριστικά.

15. Από παραγωγούς της Πρέβεζας αναφέρθηκε η καλλιέργεια γλυκού καλαμποκιού σαν καινοτόμο προϊόν. Τέθηκε ο προβληματισμός ότι θα πρέπει να υπάρχει στροφή σε ποιοτικά προϊόντα, στην μεταποίηση και συσκευασία και τέλος στην εμπορία. Εδώ σε παρέμβασή του, ο συντονιστής ανέφερε emphaticά ότι το ζητούμενο και η βέλτιστη χρήση του προγράμματος είναι η έρευνα και η εφαρμογή. Να βοηθηθούν οι μικροί παραγωγοί εκτός Συνεταιρισμών με έρευνα για καταπολέμηση ασθενειών κλπ. Επίσης τονίστηκε ότι, εκτός από τα αρωματικά φυτά, δεν υπάρχουν νέες καλλιέργειες γι' αυτό θα πρέπει να επικεντρωθούν στις ήδη υφιστάμενες καλλιέργειες, Θα πρέπει να αξιοποιηθεί το Μέτρο 16, που αναφέρθηκε στην Ολομέλεια, που αφορά την χρηματοδότηση για τις δράσεις ύδατος στην περιοχή της Πρέβεζας.

Κλείνοντας τη συζήτηση, ο κ. Ματσάγκας εκ μέρους της Περιφέρειας, τόνισε ότι η Περιφέρεια διαχειρίζεται ένα κομμάτι του προγράμματος και αναφέρθηκε στη σημασία του Μέρους 16 για τις συμπράξεις (clusters) δηλαδή των ΑΕΙ/ΤΕΙ με ερευνητικά κέντρα, των επιχειρήσεων των παραγωγών και των μεταποιητικών μονάδων.

Ο συντονιστής κ. Καρράς εισηγήθηκε το παρακάτω κείμενο που περιλαμβάνει τα κύρια σημεία και συμπεράσματα της συζήτησης:

«Ένα πρώτο συμπέρασμα, που μπορεί να εξαχθεί από τη συζήτηση του "στρογγυλού τραπέζιου" είναι, ότι τα περισσότερα προβλήματα-αιτήματα, που αναφέρθηκαν από τους συμμετέχοντες, μπορούν να καλυφθούν από τις δράσεις, που έχει καταλήξει η ομάδα εργασίας του RIS AGRO, σύμφωνα με την επεξεργασία αυτών, που έγινε από τον κ. Μανώλη Ματσάγκα.

Βέβαια υπάρχουν προβλήματα, όπως η καθιέρωση της χρήσης γης, που από τη φύση του το περιφερειακό πρόγραμμα δεν μπορεί να λύσει. Αυτά πρέπει να αντιμετωπισθούν με κεντρικές αποφάσεις.

Το δεύτερο σημαντικό συμπέρασμα, είναι ότι οι παραγωγοί στερούνται βασικής υποστήριξης τόσο στο στάδιο παραγωγής όσο και στην μεταποίηση-συσκευασία-διάθεση. Το πρόβλημα αυτό έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, δεδομένου ότι οι βασικές εξαγωγές του πρωτογενή τομέα της Ηπείρου είναι φυτικής παραγωγής (ακτινίδιο, πορτοκάλι, κηπευτικά κλπ). Είναι αναγκαίο επομένως να προκηρυχθούν οι δράσεις το συντομότερο ώστε να αποδώσουν το γρηγορότερο δυνατό και να έχουν το μέγιστο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα. Αναλυτικά τα επιμέρους συμπεράσματα είναι:

Καταλληλότητα θερμοκηπίων κηπευτικών. Όπως αποδείχτηκε ο τύπος των θερμοκηπίων, που υπάρχει αυτή τη στιγμή στην Πρέβεζα και στην ευρύτερη περιοχή, είναι ακατάλληλος, όσον αφορά τον αερισμό και γενικά την αποτελεσματικότητα του εξοπλισμού τους. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μη μπορούν να προστεθούν εντομοστεγή δίκτυα (Τύπος 16/10), ώστε να προφυλαχτεί η καλλιέργεια από την *Tuta absoluta*, αφού θα μειωθεί ακόμα περισσότερο ο αερισμός. Ο ανεπαρκής αερισμός θα αυξήσει κατακόρυφα τις προσβολές από βοτρυτή, που ήδη αποτελεί πρόβλημα και άλλων μυκητολογικών ασθενειών. Παράλληλα εξοπλισμός των θερμοκηπίων (λιπασματοδιανομείς, συστήματα άρδευσης κλπ) είναι ακατάλληλα. Για τη λύση του προβλήματος προτείνεται ο σχεδιασμός πρότυπου θερμοκηπίου στο πλαίσιο της Δράσης 1.3.1 (σε συνεργασία παραγωγού, κατασκευαστικής εταιρείας και επιστημονικού φορέα), η εγκατάσταση και η πειραματική αξιολόγησή του. Στο πειραματικό αυτό θερμοκήπιο θα αξιολογήσει και ο προτεινόμενος εξοπλισμός, ενώ θα ληφθεί πρόνοια για την συλλογή του βρόχινου νερού, αφού το πρόβλημα αυτό είναι οξύ, όπως προκύπτει από τα πρακτικά.

Σημαντικά προβλήματα παραγωγής. Αναφέρθηκαν επίσης προβλήματα όπως: η διατήρηση των καρπών των μανταρινιών για περισσότερο διάστημα στο δένδρο, η προστασία της υπαίθριας καλλιέργειας ντομάτας από την *Tuta absoluta*, η αντιμετώπιση των αδρομυκώσεων στα κηπευτικά και άλλα. Όλα αυτά μπορούν να αντιμετωπισθούν με την ένταξη ερευνητικών προγραμμάτων στις δράσεις 1.3.1 και 1.3.2.

Ταυτότητα προϊόντων, εμπορία. Αναφέρθηκε η ανάγκη για ταυτότητα του ακτινιδίου με την ονομασία "ακτινίδιο Αμβρακικού". Σωστή πρόταση, αφού οι εδαφολογικοί και κλιματικοί παράγοντες της περιοχής ευνοούν την πρώιμη και ποιοτική παραγωγή του προϊόντος. Ανάλογη πρόταση ήταν για τα "μήλα Τετρακώμου", ενώ μπορεί να αξιοποιηθεί το γενετικό υλικό καστανιάς και καρυδιού για ανάλογη ταυτότητα. Επιτακτική είναι επίσης η ανάγκη για ταυτότητα των αρωματικών μας φυτών. Οι δράσεις 1.6.4 και 1.6.5 δίνουν την δυνατότητα για την υλοποίηση των προτάσεων.

Εδώ υπάρχει, κατά τη γνώμη μου, ένα κενό που αφορά τις επενδύσεις που δίνουν τη δυνατότητα για παραγωγή νέων προϊόντων (αιθέρια έλαια από εσπεριδοειδή) καθώς και υποδομών, όπως ψυγεία για διατήρηση του ακτινιδίου για βελτίωση των συνθηκών εμπορίας. Ανάλογες δράσεις υπάρχουν στη RIS AGRO για προϊόντα ζωικής προέλευσης. Αν δεν παραβλεφθούν ανάλογες δράσεις και για προϊόντα φυτικής προέλευσης στη ίδια RIS, τότε θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια στη RIS της επιχειρηματικότητας. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τον εκσυγχρονισμό συσκευαστηρίων και μονάδων μεταποίησης.

Προστασία περιβάλλοντος και ποιοτική παραγωγή. Αν και στη συζήτηση δεν δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα (Αναφέρθηκε μόνο η εφαρμογή τεχνολογιών εξοικονόμησης ύδατος), αποτελεί κοινό μυστικό η λαθμενόμενη χρήση λιπασμάτων και γενικά αγροτοχημικών, φυσικών πόρων, καθώς και άστοχων καλλιεργητικών τεχνικών. Μέσω της δράσης 1.3.3, αυτά μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω των εκπαιδεύσεων. Αυτό που πρέπει να εξασφαλιστεί είναι οι εκπαιδεύσεις αυτές να απευθύνονται σε πραγματικούς αγρότες, να είναι υποχρεωτική σε όσους εντάσσονται στη δράση 1.3.4 και οι φορείς εκπαίδευσης να πληρούν όλα τα τεκμήρια της επιστημονικής γνώσης. Μια σωστή εκπαίδευση, όχι μόνο θα συνδράμει στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, αλλά θα προστατεύσει το περιβάλλον και θα μειώσει το κόστος παραγωγής.

Νέες και παραδοσιακές καλλιέργειες. Μετά την αποτυχία πολλών νέων καλλιεργειών, που υπόσχονταν υψηλή γεωργική πρόσοδο, καθολική ήταν η γνώμη των συμμετεχόντων στην επιστροφή στις παραδοσιακές καλλιέργειες, όπως της καστανιάς της καρυδιάς και άλλων. Από τις νέες καλλιέργειες τεράστιο ενδιαφέρον παρουσιάζει η καλλιέργεια αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών. Βέβαια η καλλιέργεια αυτών θα πρέπει να συνδυαστεί, όπως τονίστηκε, με την επιτόπια μεταποίηση - συσκευασία και εμπορία. Αυτό είναι εφικτό με την αξιοποίηση του Μέτρου 16 του ΠΑΑ και άλλων δράσεων. Η υλοποίηση αυτή όχι μόνο θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας, αλλά θα αυξήσει σημαντικά και το εισόδημα των παραγωγών.

Η Περιφέρεια, αν και δεν μπορεί να απαγορεύσει σε κάθε ιδιώτη να επενδύσει κατά το δοκούν, εν τούτοις μέσω των εγκρίσεων των Σχεδίων Βελτίωσης (που από τη νέα περίοδο θα έχει την ευθύνη της έγκρισης) μπορεί να δώσει προτεραιότητα στις προαναφερόμενες καλλιέργειες.

Πολύτιμο βοήθημα για τη σωστή έγκριση των επενδύσεων, αλλά και την προστασία των επενδυτών, θα ήταν η ζωνοποίηση των καλλιεργειών στην Ήπειρο, κάτι που προτάθηκε με έμφαση στη συζήτηση. Για να γίνει αυτό απαιτείται η ολοκλήρωση του εδαφολογικού χάρτη της Ηπείρου και η μελέτη των μικροκλιμάτων της. Έτσι καθένας θα γνωρίζει σε ποιά περιοχή τι μπορεί να καλλιεργηθεί και θα αποφευχθούν σημαντικές αστοχίες του παρελθόντος (ροδιές, σαλιγκάρια κλπ).

Επίσης η υπηρεσία (επιτροπή), που θα έχει την ευθύνη των εγκρίσεων, θα πρέπει να αποτελείται από στελέχη, που όχι μόνο γνωρίζουν τους στόχους του προγράμματος, αλλά και βαθιά γνώση των καλλιεργειών και των δυνατοτήτων της κάθε περιοχής.

Αξιοποίηση απόβλητων μεταποιητικών μονάδων. Στη συζήτηση αναφέρθηκαν κυρίως προβλήματα με τα απόβλητα των ελαιουργείων. Αν και υπάρχει τεχνολογία για την εξουδετέρωση και αξιοποίηση των αποβλήτων, το ζήτημα με τις μονάδες είναι, ότι η εγκατάσταση αυτής της τεχνολογίας είναι απαγορευτική, λόγω κόστους. Προφανώς οι ενδιαφερόμενοι ζητούν εναλλακτικούς τρόπους διάθεσης και αξιοποίησης αυτών (σχετικά δεδομένα και πειράματα έχουν αναπτυχθεί από το Μεσογειακό Ινστιτούτο Χανίων). Σύμφωνα με τη δράση 1.5.2 το Πανεπιστήμιο σε συνεργασία με το ΤΕΙ μπορεί να εφαρμόσει και να αξιολογήσει τα μέχρι τώρα ερευνητικά δεδομένα και να τα προσαρμόσει στην περιοχή.

Εργαστηριακή υποστήριξη των παραγωγών. Τα εμπλεκόμενα εργαστήρια τόσο του Πανεπιστημίου, όσο και του ΤΕΙ, πρέπει να εξοπλιστούν και να πιστοποιηθούν, ώστε να παρέχουν στήριξη σε όλα τα στάδια από την παραγωγή μέχρι τον ποιοτικό έλεγχο του τελικού προϊόντος. Αυτή δράση όχι μόνο θα απαλλάξει τους παραγωγούς από χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες, αλλά θα συντελέσει τα μέγιστα στην εφαρμογή κανόνων ορθής γεωργικής πρακτικής και παραγωγή ποιοτικών προϊόντων

Αγροδιατροφικό Πάρκο Ηπείρου. Μετά την κατάρρευση των ερευνητικών κέντρων στον πρωτογενή τομέα στην Ήπειρο, γενική ήταν αποδοχή της δημιουργίας ενός κέντρου, που θα υλοποιεί δράσεις στο πλαίσιο του τρίπτυχου έρευνα-εφαρμογές-εκπαίδευση. Σημαντικές δράσεις στη λειτουργία του Πάρκου, που αιτήθηκαν οι παραγωγοί είναι: να λειτουργήσει και σαν Τράπεζα διατήρησης του γενετικού υλικού, αλλά και η αξιοποίηση αυτού για δημιουργία νέων ποικιλιών. Το ζήτημα αυτό ήδη αποκτά διαστάσεις επώδυνες για τη γεωργία μας. Πολλές νέες ποικιλίες δίνονται στους παραγωγούς με την προϋπόθεση της αποκλειστικής εμπορίας. Είναι φανερό, ότι κάτι τέτοιο μετατρέπει τους γεωργούς σε κολίγους.

Τέλος θα ήθελα να επισημάνω ότι καμιά από τις δράσεις του προγράμματος δεν θα έχει την αναμενόμενη επιτυχία και αποτελεσματικότητα, χωρίς την ενεργή συμμετοχή των ίδιων των αγροτών. Βασική προϋπόθεση για αυτό είναι η οργάνωση τους τόσο στην παραγωγή, όσο και στα στάδια της μεταποίησης και της εμπορίας. Δυστυχώς ο μικρός γεωργικός κλήρος δεν επιτρέπει τη δημιουργία ατομικών, καθέτου μορφής, επιχειρηματικών μονάδων. Η ανάγκη για οργάνωσή τους σε δυναμικές ομάδες παραγωγών και συνεταιρισμούς είναι αναγκαία όσο ποτέ άλλοτε.

Τόσο η υφιστάμενη νομοθεσία όσο και τα διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα δίνουν αυτή τη δυνατότητα. Το μόνο που χρειάζεται, είναι οι παραγωγοί να απαρνηθούν τη λογική του παρελθόντος και να εκμεταλλευτούν τη συγκυρία. Κρίνω επομένως απαραίτητη μια ευρεία και λεπτομερή ενημέρωση σε όλη την Ήπειρο για τις δυνατότητες και τις προοπτικές, που προσφέρουν οι δράσεις του ΕΣΠΑ »

1.2.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα συμπεράσματα της συζήτησης στο Παράλληλο Εργαστήριο 2 που αφορά στην «Φυτική Παραγωγή» συνοψίζονται παρακάτω:

<p>Οριζόντιες Προτάσεις - Δράσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Θα πρέπει να δημιουργηθεί Αγροδιατροφικό Πάρκο Ηπείρου, που θα υλοποιεί δράσεις στο πλαίσιο του τρίπτυχου έρευνα-εφαρμογές-εκπαίδευση. ▪ Στο Πάρκο θα λειτουργεί Τράπεζα σπόρων ντόπιων ποικιλιών και γενετικού υλικού. ▪ Δημιουργία Πιστοποιημένου τυποποιητήριου ποικιλιών με έδρα την Άρτα με σκοπό την τυποποίηση ντόπιων ποικιλιών. ▪ Δημιουργία «Μητρώου Παραγωγών». ▪ Δημιουργία εδαφολογικού χάρτη της περιοχής που σε συνδυασμό με μελέτες προσαρμοστικότητας των καλλιεργειών θα δημιουργήσει καλλιεργήσιμες εκτάσεις για μεγαλύτερη χρονική περίοδο. Επίσης οριοθέτηση των γεωργικών ζωνών. Καθιέρωση της χρήσης γης που πρέπει να αντιμετωπισθεί με κεντρικές αποφάσεις.
--	--

Επιμέρους προτάσεις

<p>Ακτινίδια και Εσπεριδοειδή</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Το ακτινίδιο να αποκτήσει γεωγραφική ένδειξη «Ακτινίδιο Αμβρακικού». Ανάδειξή του σαν προϊόν ορθής γεωργικής καλλιέργειας. Εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου και μοντέλου παραγωγής για το ακτινίδιο στην Ήπειρο. ▪ Δημιουργία αποθηκευτικών χώρων-ψυγείων για την αποθήκευση του παραγόμενου ακτινιδίου ▪ Ανάδειξη της ποικιλίας «πορτοκαλιών Άρτας» και προώθηση της ποικιλίας. ▪ Η απόσταξη αιθέριων ελαίων εσπεριδοειδών θα δημιουργήσει ένα νέο προϊόν, δηλαδή αιθέρια έλαια από εσπεριδοειδή ▪ Στα μανταρίνια «Κλημεντίνη» θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν επιβραδυντικές ουσίες ωρίμανσης, έτσι ώστε να παρατείνεται η περίοδος διάθεσης στην αγορά.
<p>Οινοκαλλιέργεια</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καταγραφή οινοποιητικών ζυμών ▪ Γενετική ταυτοποίηση γηγενών ποικιλιών για να παραχθούν οίνοι Π.Ο.Π. και επιπλέον μοριακή ταυτοποίηση ▪ Καταγραφή κλώνων ποικιλιών για οινοποιητική αξιολόγηση.
<p>Άλλες καλλιέργειες</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάδειξη των ορεινών καλλιεργειών με κύριους άξονες την καλλιέργεια του κάστανου Μεσούντας,

	<p>του μήλου Τετρακώμου και της καρυδιάς. Παράλληλα έρευνα για την καταλληλότητα καλλιέργειας τρούφας σε συνεργασία με το ΤΕΙ Ηπείρου.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Εκπόνηση μελετών με σκοπό την δημιουργία ενός νέου τύπου θερμοκηπίου διαφορετικών προδιαγραφών με κριτήριο ποιοτικό προϊόν με ελάχιστη κατανάλωση φυτοφαρμάκων, σωστή διαχείριση των υδάτων, λιπασματοδιανομείς και ανταγωνιστική τιμή τελικού προϊόντος. ▪ Εξάπλωση νέων καλλιεργειών με θεραπευτικά και αρωματικά φυτά, αφού πρώτα ελεγχθεί η καταλληλότητα τω εδαφών. Δημιουργία τυποποιημένων προϊόντων ώστε να παραχθεί προστιθέμενη αξία. ▪ Προστασία και τυποποίηση της ντόπιας παραγωγής ελιάς και ελαιόλαδου ▪ Ενθάρρυνση καλλιέργειας καινοτόμων προϊόντων π.χ. γλυκό καλαμπόκι
<p>Ενεργειακή αξιοποίηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αξιοποίηση υποπροϊόντων και οργανικών υπολειμμάτων, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ενέργειας μέσω βιομάζας ▪ Εφαρμογή τεχνολογιών εξοικονόμησης ύδατος. ▪ Αξιοποίηση βρόχινου νερού για την άρδευση θερμοκηπίων .
<p>Λοιπές προτάσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αξιοποίηση της δυνατότητας της συμβολής των εργαστηριακών υποδομών του Πανεπιστήμιου στην ασφάλεια, ποιότητα και γενετική ταυτοποίηση πρώτων υλών

1.3. ΑΛΙΕΙΑ – ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Β3)

1.3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συντονιστής: . Γ. Χεκίμογλου, Πρόεδρος Συλλόγου Υδατοκαλλιεργητών Ν. Θεσπρωτίας

Το θέμα που απασχόλησε το «Παράλληλο Εργαστήριο 3» ήταν αυτό της Αλιείας Υδατοκαλλιέργειας . Όπως σημειώνεται στην πρόσκληση της Περιφέρειας για την διημερίδα:

«Οι υδατοκαλλιέργειες αποτελούν εθνική πιλοτική αναπτυξιακή προτεραιότητα. Είναι ισχυρή εξαγωγική δύναμη για την Ελλάδα και η Ήπειρος είναι μία από τις σημαντικότερες Περιφέρειες που στηρίζουν αυτόν τον τομέα της οικονομίας. Η Ήπειρος επίσης είναι μία από τις λίγες Περιφέρειες στην Ελλάδα με υδατοκαλλιέργειες, τόσο σε αλμυρά όσο και σε γλυκά νερά»

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Την ικανότητα ανάπτυξης της έρευνας για νέα είδη ψαριών με διεθνή ανταγωνιστική προοπτική
- Την βέλτιστη οργάνωση, διαχείριση και προώθηση των τεχνολογιών, της έρευνας και της διακίνησης των τελικών προϊόντων υπαρχουσών μονάδων υδατοκαλλιέργειών αλμυρών και γλυκών υδάτων
- Τις αναγκαίες τεχνολογικές λύσεις για τις διαδικασίες εκτροφής και τις προκλήσεις πάνω στην ποιότητα και τον όγκο της παραγωγής
- Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται στις υδατοκαλλιέργειες και την τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων και την συσχέτισή τους με καθοριστικούς τομείς της οικονομίας
- Την μπλε ανάπτυξη των ζωνών ιχθυοκαλλιέργειών και αλιείας στην Ήπειρο

1.3.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Κατά την αρχική εισήγηση του συντονιστή του εργαστηρίου κ. Γ. Χεκίμογλου τονίσθηκε ότι ο κλάδος αντιμετωπίζει τα ίδια προβλήματα και προκλήσεις εδώ και αρκετά χρόνια χωρίς να έχει σημειωθεί κάποια αξιοσημείωτη πρόοδος από τα προηγούμενα αναπτυξιακά προγράμματα. Βασικά προβλήματα του κλάδου αποτελούν:

- Η μείωση της τιμής και γενικότερα το μικρό έως αρνητικό περιθώριο κέρδους.
- Η μικρή διαφοροποίηση των παραγόμενων προϊόντων.
- Η έλλειψη καινοτομιών που θα επιτρέψουν την μείωση του κόστους παραγωγής.

Η συζήτηση ξεκίνησε με την εισήγηση του εκπροσώπου της ΠΟΕΜ Θεσπρωτίας όπου επισημάνθηκαν οι δύο βασικοί παράγοντες του κόστους παραγωγής :

- το κόστος των τροφών που αποτελεί το 60% του συνολικού κόστους παραγωγής.
- ο χρόνος επώασης.

Και προτάθηκαν :

- Η διενέργεια έρευνας για τη μείωση της κατανάλωσης τροφής των ψαριών που παράγονται.
- Η τροφή με αλιεύματα.
- Η αντιμετώπιση του μεγάλου κόστους εισαγωγής τροφών.
- Η έρευνα για την μείωση του χρόνου επώασης (Π. Πάντος ΠΟΕΜ Θεσπρωτίας).

1. Έγινε παρουσίαση του ερευνητικού προγράμματος του Νηρέα που περιλαμβάνει:

- Την γενετική επιλογή των γόνων. Σημειώθηκε ότι έχει επιτευχθεί μείωση του κύκλου επώασης 5% ανά γενιά.
- Προσπάθειες για εισαγωγή νέων ειδών ψαριών που αυτή την στιγμή εισάγονται .
- Νέες τεχνολογίες εκτροφής.
- Προπάχυνση γόνου. Έχει επιτευχθεί 30% μείωση του κύκλου επώασης.

Προτείνεται:

- i. Η χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων για την βελτίωση της διαδικασίας προπάχυνσης με συνέπεια περαιτέρω μείωσης του κύκλου επώασης.
- ii. Έρευνα για τροφές με εναλλακτικές πρώτες ύλες για την μείωση του κόστους τους.
- iii. Μελέτη για την ανάπτυξη γόνου μέσω γενετικής επιλογής για αυξημένη ανθεκτικότητα στις ασθένειες και μείωση της κατανάλωσης ιχθυάλευρων.
- iv. Νέες τεχνολογίες για δίχτυα στην ιχθυοκαλλιέργεια.
- v. Δημιουργία εργοστασίου παραγωγής φελιζόλ κοντά στις εγκαταστάσεις για την μείωση του κόστους συσκευασίας (Α.ΤΖΟΥΜΑΣ ΝΗΡΕΑΣ).

2. Από τον εκπρόσωπο της εταιρείας Σελόντα προτάθηκαν:

- i. Έρευνα για τη σύνδεση ποιότητας ιχθυοτροφών σε ιχθυογεννητικούς σταθμούς και τελικούς σταθμούς για την αντιμετώπιση προβλημάτων στο τελικό προϊόν.
- ii. Έρευνα για τη χρήση της επανακυκλοφορίας νερού σε ιχθυογεννητικούς σταθμούς που μειώνει τα παθολογικά προβλήματα των ψαριών.
- iii. Βελτίωση της διαδικασίας γενετικής επιλογής γεννητόρων.
- iv. Αποκοπή ιχθυδίων από τη χρήση ζωντανών θηραμάτων, με συνέπεια τη μείωση του κόστους εγκαταστάσεων λόγω του μικρότερου απαιτούμενου χώρου (εξάλειψη της ανάγκης ύπαρξης εγκαταστάσεων για ζωντανά θηράματα) και τη χρήση συνθετικής τροφής προς αντικατάσταση των ζωντανών θηραμάτων.
- v. Μυδοκαλλιέργειες: ενώ η ήπειρος έχει καλό περιβάλλον για μυδοκαλλιέργειες αντιμετωπίζει πρόβλημα καταστροφής των εγκαταστάσεων από θαλάσσιες χελώνες. Ζητείται τρόπος αντιμετώπισης.
- vi. Ανάπτυξη εκτροφών σε λιμνοθάλασσα Αμβρακικού, Θεσπρωτίας και ανάπτυξη νέων ειδών που αυτή τη στιγμή εισάγονται (Δ.ΠΑΡΑΦΟΡΟΣ ΣΕΛΟΝΤΑ).

3. Από την εταιρεία Γράμμος Α.Ε. προτάθηκαν
 - i. Ανάπτυξη ειδικών φαρμάκων για τα παράσιτα στο λαβράκι.
 - ii. Έρευνα για τις ασθένειες και την μείωση του κόστους των φαρμάκων.
 - iii. Βελτίωση της ποιότητας των ιχθυοτροφών.
 - iv. Γενετική επιλογή γόνων.
 - v. Δράσεις για την προστιθέμενη αξία στο τελικό προϊόν π.χ. φιλετοποίηση.
 - vi. Έρευνα για την παράταση του χρόνου χρήσεως των εγκαταστάσεων καθώς αυτή τη στιγμή ο κύκλος ανανέωσης τους είναι μικρός.
 - vii. Δράσεις για την διεύρυνση των αγορών του τοπικού ψαριού πέρα από τις υπάρχουσες και την ανάπτυξη δράσεων marketing. Οι αγορές του ελληνικού ψαριού έχουν παραμείνει ίδιες για πολλά χρόνια (Α.ΧΕΚΙΜΟΓΛΟΥ ΓΡΑΜΜΟΣ Α.Ε.).
4. Επιστημάνθηκε ότι υπάρχει η δυνατότητα υποστήριξης των καλλιεργητών από ειδικούς (κτηνιάτρους) για:
 - i. Έλεγχο γόνου για ασθένειες.
 - ii. Πρόγραμμα πρόληψης ασθενειών στους γόνους .(Κ.ΜΠΙΤΧΑΒΑ, ΚΤΗΝΙΑΤΟΣ)
5. Προτάθηκε η δημιουργία κέντρου για την συμβουλευτική υποστήριξη των Ιχθυοκαλλιεργητών με δυνατότητα εκπόνησης ερευνών για την ποιότητα των τροφών, τα παράσιτα, τις ασθένειες που αντιμετωπίζουν και γενικότερα την παροχή επιστημονικής υποστήριξης όλης της δραστηριότητας (Ι.ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΕΤ).
6. Προτάθηκαν:
 - i. Παραγωγή ολοθηλυκού γόνου σε γλυκό νερό και παραγωγή γόνου εκτός εποχής.
 - ii. Ανάπτυξη νέων ειδών π.χ. διακοσμητικά είδη σε εσωτερικά νερά π.χ. λίμνη Ιωαννίνων ή ποτάμια.
 - iii. Δημιουργία πολυκαλλιεργειών που έχει φανεί ότι έχουν καλύτερα αποτελέσματα από τις μονοκαλλιέργειες που χρησιμοποιούνται σήμερα (εσωτερικά νερά και θάλασσα) π.χ. συνεκτροφή ψαριών μυδιών.
 - iv. Συστατικά που να περιέχουν αμινοξέα για καλύτερη ποιότητα τροφής.
 - v. Εναλλακτικές για τα ιχθυέλαια.
 - vi. Διερεύνηση της δυνατότητας πρόληψης ασθενειών μέσω της τροφής.
 - vii. Μεταποίηση για την δημιουργία υπεραξίας π.χ φιλετοποίηση, κάπνισμα.
 - viii. Πιστοποίηση μονάδων.
 - ix. Δημιουργία brand με ένδειξη Γεωγραφικού Προσδιορισμού.
 - x. Δημιουργία μονάδων βιολογικής ιχθυοκαλλιέργειας .
 - xi. Καμπάνια για την αύξηση της κατανάλωσης των ειδών που παράγονται στην Ελλάδα
 - xii. Βελτίωση του οικολογικού αποτυπώματος (Ι.ΠΑΣΧΟΣ, ΙΧΘΥΟΛΟΓΟΣ)
7. Προτάθηκαν
 - i. Δημιουργία μηχανισμού ελέγχου καλλιεργειών.
 - ii. Δημιουργία προτύπου βιολογικού προϊόντος made in Greece (Κ.ΦΡΙΓΚΑΣ ΑΣΕΑΙ).
8. Από την εταιρεία STYS GROUP προτάθηκαν:
 - i. Στρατηγική διαφοροποίησης με καλλιέργεια νέων ειδών
 - ii. Φιλετοποίηση νωπού και κατεψυγμένου ψαριού, σημειώθηκε ειδικά ότι η πώληση κατεψυγμένου ψαριού είναι ευκολότερη στις αγορές του εξωτερικού
 - iii. Δημιουργία cluster με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων όπως κρυνιός, μαγιάτικο,τόνος (STYS GROUP).
9. Τέλος από τον εκπρόσωπο των καλλιεργητών πέστροφας, επιστημάνθηκε ότι ο κλάδος στην ήπειρο αποτελείται κυρίως από πολύ μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις και ζητήθηκε βοήθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ψειρών των πλατάνων που κατά την διάρκεια βροχοπτώσεων πέφτουν στα ποτάμια και δημιουργούν πρόβλημα στα εκτροφεία πέστροφας καθώς μειώνουν το οξυγόνο στο νερό και προκαλούν μεγάλες απώλειες ψαριών (Ι.ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΣΙ).

1.3.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα συμπεράσματα της συζήτησης στο Παράλληλο Εργαστήριο 3 που αφορά στην «**Αλιεία Υδατοκαλλιέργεια**» συνοψίζονται παρακάτω:

<p>Προστιθέμενη αξία & Διαφοροποίηση παραγωγής</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δημιουργία μονάδων βιολογικής ιχθυοκαλλιέργειας και προτύπου βιολογικού προϊόντος made in Greece. Δημιουργία γεωγραφικής ένδειξης Ηπείρου ▪ Δράσεις για την δημιουργία προστιθέμενης αξίας στο τελικό προϊόν π.χ. φιλετοποίηση νωπού και κατεψυγμένου ψαριού, κάπνισμα ψαριού ▪ Δημιουργία πολυκαλλιεργειών τόσο στη θάλασσα όσο και σε εσωτερικά νερά ▪ Ανάπτυξη νέων μεθόδων και ειδών εκτροφής στη θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια και στην καλλιέργεια εσωτερικών υδάτων με στόχο την αυξημένη παραγωγικότητα, την διαφοροποίηση του προϊόντος (π.χ. κρانيός, τόνος, διακοσμητικά είδη) ▪ Δημιουργία εργοστασίου παραγωγής φελιζόλ κοντά στις εγκαταστάσεις για την μείωση του κόστους συσκευασίας
<p>Έρευνα & Νέες Τεχνολογίες</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δημιουργία Κέντρου επιστημονικής υποστήριξης των καλλιεργητών με δυνατότητα εκπόνησης ερευνών για την ποιότητα των τροφών, τα παράσιτα, τις ασθένειες που αντιμετωπίζουν και γενικότερα την παροχή επιστημονικής υποστήριξης της όλης δραστηριότητας ▪ Δράσεις για την πρόληψη, διάγνωση και αντιμετώπιση ιογενών, βακτηριακών ασθενειών και παρασιτώσεων στην ιχθυοκαλλιέργεια. ▪ Εφαρμοσμένη έρευνα για την βελτίωση της ποιότητας και του κόστους των ιχθυοτροφών και τη σύνδεση τους με την πρόληψη ασθενειών ▪ Εφαρμοσμένη έρευνα για την βελτίωση της διαδικασίας γενετικής επιλογής γόνου που συνδέεται με την μείωση του κύκλου επώασης και την μείωση παθολογικών προβλημάτων και ασθενειών ▪ Εφαρμοσμένη έρευνα για την βελτίωση της διαδικασίας προπάχυνσης ▪ Εφαρμοσμένη έρευνα για την παράταση του χρόνου χρήσης των εγκαταστάσεων ▪ Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών για δίκτυα στις ιχθυοκαλλιέργειες και αντιμετώπιση καταστροφής εγκαταστάσεων από θαλάσσιες χελώνες ▪ Παραγωγή ολοθηλικού γόνου σε γλυκό νερό και παραγωγή γόνου εκτός εποχής ▪ Ανάπτυξη και εφαρμογές ολοκληρωμένων συστημάτων ελέγχου ποιότητας των ιχθυοκαλλιεργειών, καθώς και ασφάλειας παραγόμενων και μεταποιημένων προϊόντων ▪ Έρευνα για την αντιμετώπιση των ψειρών των πλατάνων
<p>Marketing</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Καμπάνια για την αύξηση της κατανάλωσης των ειδών που παράγονται στην Ελλάδα ▪ Προώθηση εξαγωγών, στοχευμένες δράσεις επικοινωνίας και

	προβολής των προϊόντων στην εσωτερική και την διεθνή αγορά, συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις.
Προστασία του Περιβάλλοντος & Αειφόρος Ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none">▪ Εκτίμηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος στην υδατοκαλλιέργεια▪ Παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτινων οικοσυστημάτων βάσει βιοτικών δεικτών.▪ Βελτίωση του οικολογικού αποτυπώματος των ιχθυοκαλλιεργειών

**ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΠΕ & ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Ιωάννινα, 18/12/2015

2. ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΤΠΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

2.1. ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Γ1) & ΕΡΕΥΝΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ (Παράλληλο Εργαστήριο Γ3)

2.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συντονιστής Π.Ε.1: Γ. Γκωλέτσης, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Παν/μίου Ιωαννίνων

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του σήμερα είναι η μειωμένη δυνατότητα των νέων στο «επιχειρείν» και την ανάγκη υποστήριξής τους μέσα από δομές. Η Ήπειρος πρωτοστάτησε στην Ελλάδα μέσα από την ανάπτυξη του Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου αλλά και υπηρεσιών υποστήριξης προς τους επιχειρηματίες και τους νέους. Το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ έπαιξαν και παίζουν σημαντικό ρόλο.

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Τις δυνατότητες ολοκληρωμένης χρήσης των υποστηρικτικών υποδομών.
- Την συσχέτιση τους με τα δυνατά τεχνολογικά στοιχεία της Περιφέρειας.
- Την ανάπτυξη και ενίσχυση ενός οικοσυστήματος επιχειρηματικότητας.
- Την εξασφάλιση συνέχειας στα βήματα στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας.
- Στην ανάπτυξη μηχανισμών ανάδειξης επιχειρηματικών ιδεών και προτάσεων.
- Τα μέτρα και τους μηχανισμούς υποβοήθησης των νέων επιχειρηματιών.
- Διαρθρωτικές αλλαγές.
- Ανθρώπινο δυναμικό
- Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν.

Στη συνέχεια ο Συντονιστής κ. Γκωλέτσης έθεσε τα βασικά ερωτήματα πάνω στα οποία θα βασισθεί η συζήτηση.

- Πως να στηριχθεί η επιχειρηματικότητα; Τι χρειάζονται οι νέοι επιχειρηματίες από πλευράς δομών;
- Υπάρχει βεβαίως το Τεχνολογικό Πάρκο, η ΔΑΣΤΑ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του ΤΕΙ Ηπείρου, ερευνητικά ινστιτούτα κ.λ.π, όπως και επιμέρους δράσεις π.χ «Οδύσσεια Καινοτομίας» που σαν στόχο έχουν τη στήριξη του επιχειρηματία στα πρώτα του βήματα και όχι μόνο. Ευελπιστούν να υποστηρίξουν τον νέο επιχειρηματία σε θέματα εξωστρέφειας, δικτύωσης και έρευνας προκειμένου να επιτευχθεί η σύνδεση του με την αγορά, παρέχοντας γνώση και υποστήριξη. Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα είναι οι νέοι επιχειρηματίες να παραμείνουν στην Ήπειρο, γιατί σε αντίθετη περίπτωση η Ήπειρος χάνει, γιατί θα λείπει το καλό παράδειγμα.
- Το άλλο βασικό ερώτημα είναι πως να αναπτύξουμε καινοτόμες ιδέες; Ποιοί είναι οι μηχανισμοί στήριξης για τις νέες επιχειρήσεις; Ποιές είναι οι κύριες τάσεις (mainstream) για την επιχειρηματικότητα; Πως θα ενθαρρύνουμε την κοινωνική επιχειρηματικότητα;
- Χρειαζόμαστε προτάσεις που θα προωθηθούν στο Συμβούλιο Καινοτομίας, για να προστεθούν στο ΠΕΠ.

Συντονιστής Π.Ε.3: Χ. Στύλιος, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Μηχανικών Πληροφορικής Τ.Ε. ΤΕΙ
Ηπείρου

Η χώρα όπως και η Ήπειρος μαστίζεται από την απώλεια ανθρώπινου δυναμικού. Το περίφημο «brain drain» έχει αποσπάσει σημαντικό ανθρώπινο κεφάλαιο από την Ελλάδα. Έξυπνες λύσεις που ενδιαφέρουν τους νέους ερευνητές και εν δυνάμει επιχειρηματίες και η αξιοποίηση της έρευνας καλούνται να βρεθούν για να αντιστρέψουν το φαινόμενο.

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Τους λόγους που μπορούν να κρατήσουν το ανθρώπινο δυναμικό πέρα από την συνολική δύσκολη οικονομική συγκυρία.
- Τα δίκτυα και τις διασυνδέσεις που μπορούν να αναπτυχθούν για να ενθαρρύνουν επιχειρηματικές προσπάθειες.
- Το ρόλο και τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ.
- Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται από την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την προώθηση συνεργασιών.
- Τα μέτρα υποβοήθησης των νέων ερευνητών για την αξιοποίηση της δουλειάς τους.
- Διαρθρωτικές αλλαγές.
- Ανθρώπινο δυναμικό.
- Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν.

Στη συνέχεια ο Συντονιστής κ. Χρυσόστομος Στύλιος, στάθηκε στην Έρευνα στην επιχειρηματικότητα και το ανθρώπινο δυναμικό. Είπε χαρακτηριστικά :Πρέπει να δούμε πως θα επιτύχουμε να παραμείνει το ανθρώπινο δυναμικό στο τόπο του και έτσι να συνεισφέρει στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιφέρειας.

Πως θα αξιοποιηθεί η γνώση των ερευνητών και πως θα συνδεθεί με τις Δομές Στήριξης, στηρίζοντας έτσι την περιφερειακή ανάπτυξη; Οι νέες τεχνολογίες και η πληροφορική μας δίνουν την δυνατότητα να προχωρούμε σε πώληση προϊόντος ή υπηρεσίας οπουδήποτε στον κόσμο από το τόπο μας. Με ποιές δράσεις λοιπόν η περιφέρεια θα επιφέρει την ποθητή βιώσιμη ανάπτυξη; Ποιά είναι η θέση του Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ; Τι θέλουν οι επιχειρηματίες από τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα; Με ποιό τρόπο θα υπάρξει διεύθυνση με όλες τις δράσεις του ΠΕΠ που αναμένονται;

Υπάρχει σύμπτυξη των δύο Π.Ε δεδομένου του κοινού ενδιαφέροντος & των παράλληλων στόχων.

2.1.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Η επιχειρηματικότητα είναι περισσότερο τέχνη και λιγότερο εκπαίδευση. Με αυτό το σκεπτικό ήρθαν προς συζήτηση οι κάτωθι προτάσεις:

- Να υποστηριχθεί το mentoring στους επιχειρηματίες της περιφέρειας
- Να λειτουργήσει Οικοσύστημα υποστήριξης νέων επιχειρηματιών, από αρίστους, στο πλαίσιο εικονοποίησης θερμοκοιτίδας.
- Δεδομένης της δυσκολίας χρηματοδότησης των νέων επιχειρήσεων να εφαρμοστεί ειδική ρύθμιση για νέες επιχειρήσεις με χρηματοδότηση 100% (Γ. Ντουμάνης, επικ. Καθ ΤΕΙ Πληροφορικής)

2. Πρέπει να επικεντρωθούμε

- στην αξιολόγηση των επιχειρήσεων και να υποστηριχθούν οι πραγματικά καλές ιδέες
- Δημιουργία Συνεργατικού Φορέα. Απλούστευση διαδικασιών. Ευκολότερη η 4πλη έλικα. Σχετική απεικόνιση παρουσιάζεται στο παράρτημα β της αναφοράς (Θ. Έξαρχος, Παν/μιο Ιωαννίνων)

3. Ο νικητής της Οδύσσειας Καινοτομίας πριν 3 χρόνια, τονίζει ότι αυτό που λείπει από την Ήπειρο είναι οι μεγάλες εταιρείες μέσω των οποίων θα είχαμε και εκπαίδευση και δικτύωση. Πρέπει να δοθούν κίνητρα για να ανοίξουν brand office τέτοιες μεγάλες εταιρείες στην Ήπειρο. Για τις μικρές εταιρείες υπάρχουν δυνατότητες. Το Τεχνολογικό Πάρκο πρέπει να ενεργοποιηθεί στο τομέα του mentoring επιχειρήσεων. Πολύ σημαντικό θέμα η εκπαίδευση των νέων επιχειρηματιών σε μεγάλες εταιρείες (Δ. Γάτσιος)

4. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στα ποιά θα είναι τα κίνητρα για να έρθει μια μεγάλη επιχείρηση στην Ήπειρο. Πρακτικά, δεν έρχεται. Δεδομένης της γενικότερης δυσκολίας στη Χώρα, εντοπίζουμε έλλειμμα κεφαλαίων, στρατηγικής και σχεδιασμού. Κάθε περιφέρεια προσπαθεί να ανακαλύψει πράγματα, που ήδη είναι γνωστά γύρω της. Ο τομέας που πρέπει να ενθαρρυνθεί εφ' όσον στοχεύουμε στην ανταγωνιστικότητα είναι η Έρευνα και η Τεχνολογία (R & D). Και δεν μιλάμε για την βασική έρευνα, αλλά για την εφαρμοσμένη. Στην Ελλάδα το R&D είναι το 0,8% ΑΕΠ, τη στιγμή που το μέσο όρο στην Ευρώπη είναι 2%. Επομένως υπάρχει έλλειμμα χρηματοδότησης. Η συμβολή του ιδιωτικού τομέα είναι 30%, του δημόσιου τομέα 60% και μέσω διακρατικών προγραμμάτων 10%.

Τονίσθηκε ότι πρέπει να απλουστευθούν οι προϋποθέσεις συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα και σημειώθηκε το αρνητικό θεσμικό πλαίσιο.

Σχετικά με την Νεοφυή επιχειρηματικότητα, ειπώθηκε ότι δεν αφορά αποκλειστικά νέους επιχειρηματίες, αλλά αφορά τις νεοφυείς ιδέες και σχέδια. Είναι ένας τομέας επιχειρηματικότητας που ενέχει υψηλό ρίσκο διεθνώς. Νέες ιδέες στην ώριμη επιχειρηματικότητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αδυνατούν να προχωρήσουν. Η νεανική επιχειρηματικότητα πρέπει να σχετίζεται με καλές ιδέες και καλά σχέδια ανεξαρτήτου ηλικίας επιχειρηματία.

Σχετικά με τους V.C στην Ελλάδα υπάρχουν 10-12 σχήματα. Τα 4 μεγάλα, έχουν χρηματοδοτηθεί από το JEREMIE. Ένα χρηματοδοτικό εργαλείο που δεν χρησιμοποιήθηκε όπως θα έπρεπε. Μήπως φταίει ο προσανατολισμός των μηχανισμών χρηματοδότησης γενικά; Οι δεσμεύσεις στις οποίες υπόκεινται οι επιχειρηματίες είναι σχεδόν όμοιες με αυτές των Τραπεζών. Οι ιδέες που πρέπει να υποστηρίζονται πρέπει να στοχεύουν στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Λείπουν οι συνέργειες και η κουλτούρα τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Αυτόνομα δεν περνάει τίποτα. Στην πράξη εντοπίζονται προβλήματα μεταξύ του Πανεπιστημίου με τους φορείς επιχειρηματικότητας και τις επιχειρήσεις.

Προτάσεις: Δημιουργία οικοσυστήματος στην Ήπειρο

- όχι στις πάγιες επενδύσεις, όχι στα real estate.
- να εγκαταλειφθούν οι παλαιότερες δομές
- να συνεργαστούμε με μηχανισμούς υποστήριξης στο Κέντρο

Υπάρχει σχέδιο για να καλύπτει 4 στάδια :

α) Επιχειρηματικό Στάδιο, έως 20.000 €/ιδέα. Στόχος η χρηματοδότηση ιδέας για να δημιουργήσει προϊόντα

β) Χρηματοδότηση ιδέας για να βγει στην αγορά. Χρηματοδότηση 200.000-300.000€/ιδέα

γ) Χρηματοδότηση δομών για να πάρουν την ιδέα και να την πάει πιο κάτω

Μια επιχείρηση πρέπει να μπορεί να μπει σε οποιοδήποτε στάδιο, προκειμένου να αντλήσει κεφάλαια

δ) Προκειμένου να τονισθεί η ζήτηση: μικρό voucher 2.000-5.000 € για στήριξη των επιχειρήσεων σε δράσεις πληροφορικής (Β. Χρηστίδης, ΣΕΠΕ)

5. Ένας δυνατικός επιχειρηματίας με εμπειρία όμως 20 χρόνων στην ανάπτυξη λογισμικού, σημείωσε ότι η αγορά παρουσιάζει πολλά προβλήματα. Ιδέες υπάρχουν παντού, όμως λίγοι είναι αυτοί που καταφέρνουν να τις υλοποιήσουν, ιδίως στο τομέα της πληροφορικής. Ακόμη και σε γειτονικές χώρες όπως η Βουλγαρία και η Τουρκία υπάρχουν φοροαπαλλαγές και χρηματοδοτήσεις για τις νέες επιχειρήσεις. Επιτακτική η ανάγκη mentoring. Κάτι που επίσης είναι σημαντικό είναι ότι η αγορά δεν γνωρίζει τις ανάγκες του Δημοσίου ή των πανεπιστημίων, για να αναπτύξει σχετικά εργαλεία. Υπάρχουν αφανείς διαδικασίες. Στην Ήπειρο πολύ δύσκολα μπορεί να βρει ένας επιχειρηματίας εξειδικευμένους ανθρώπους στον τομέα της πληροφορικής. Τελικά πρέπει το Πανεπιστήμιο να δει τις ανάγκες της αγοράς και να εκπαιδεύσει καλύτερα και σωστότερα τους νέους (Ι. Βίνης).

6. Ένας εκ των συμμετεχόντων είπε ότι συμμετέχει στο εργαστήριο για να ενημερωθεί. Έχει ιδέες σχετικά με τους κάτωθι τομείς: επεξεργασία δεδομένων με ασφάλεια, ιχνηλασιμότητα προϊόντων, εκπαίδευση από απόσταση. Σημαντική είναι η δυνατότητα συσχετισμών ιδεών (Μ. Μελετιίου, ΤΕΙ Ηπείρου)

7. Μια σύμβουλος επιχειρήσεων τόνισε ότι καλό θα ήταν να ξεκινήσουμε από το αποτέλεσμα, δηλαδή την επιχειρηματική επιτυχία με κατάλληλο προϊόν- υπηρεσία. Απαραίτητη η συνεργασία Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα για δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα αλλά και κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μέσω των αναπτυξιακών συμπράξεων. Πρέπει να υπάρξει καλύτερος σχεδιασμός με εξυγίανση των υπηρεσιών του Δημόσιου Τομέα και των Πανεπιστημίων-ΤΕΙ, όπου λειτουργούν πολλές δομές-υπηρεσίες με επικαλυπτόμενο έργο. Πρέπει να υπάρξει μια Δομή. Να προβλεφθούν συγκεκριμένα αποτελέσματα π.χ προσέλευση συγκεκριμένου αριθμού επιχειρήσεων/μήνα κ.λ.π. Για να πετύχει η σύνδεση του Παν/μιου με την αγορά εργασίας πρέπει να χρηματοδοτηθεί Φορέας για δράσεις προώθησης και εξωστρέφειας προϊόντων και υπηρεσιών, μακριά από τους δημόσιους φορείς. Τα Παν/μια μπορούν να διοργανώσουν διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας και καινοτομίας σε ετήσια βάση που να αφορούν φοιτητές και επιχειρηματίες με συγκεκριμένα καλά βραβεία, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν και την ίδια συμμετοχή σε μια start-up επιχείρηση. Σχετικά με τα voucher για την απασχόληση θεωρούνται ως μια «αποτυχημένη» χρηματοδότηση που πρέπει να αντικατασταθούν με χρηματοδότηση εκπαίδευσης του επιχ/τια και να υπάρξει μεγαλύτερη χρηματοδότηση σε επιχειρηματίες που απασχολούν προσωπικό. Πιθανόν τα ΑΕΙ να ιδρύσουν ΙΕΚ που να απευθύνονται σε επαγγελματίες της περιοχής. Σημαντικό είναι να εξαφανιστεί η έλλειψη εμπιστοσύνης των επιχ/σεων προς το Δημόσιο (Αιμιλία Κοκκινέλη, Σύμβουλος-Άρτα)

8. Ένας επιστήμονας με εμπειρία στην Εφαρμοσμένη Έρευνα, σημειώνει ότι οι ΜΜΕ επιθυμούν να επενδύσουν σε νέες ιδέες. Κάποιες ΜΜΕ έχουν κάνει ΒΡ και έρευνα αγοράς, χρειάζονται όμως υποστήριξη σε θέματα κυρίως πνευματικών δικαιωμάτων. Οι επιχειρήσεις είναι διαθέσιμες να αγοράσουν ώριμα ερευνητικά αποτελέσματα. Όπως να αγοράσουν πατέντες ή πνευματικά δικαιώματα σε προϊόντα που έχουν προκύψει από έρευνα ΑΕΙ-ΤΕΙ. Ενδιαφέρονται για προϊόν ανταγωνιστικό π.χ έξυπνα υλικά συσκευασίας γαλακτοκομικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως και στο τομέα δομικών υλικών. Καλό είναι να υπάρχουν προσκλήσεις στο ΠΕΠ σε αυτούς του τομείς για να συμμετέχουν οι επιχειρήσεις και με ίδια κεφάλαια. Θα υπάρξουν βεβαίως συνεργασίες και με το Παν/μιο (Θ. Τσούφης, Π.Ι Επιστήμη Υλικών)

9. Στη συνέχεια στο επίκεντρο μπήκε ο επιχ/τίας στην ύπαιθρο. Καλό θα είναι να χρηματοδοτηθούν μικρά Β.Ρ π.χ στην μελισσοκομία. Να ενισχυθούν οι συμμετέχοντες στις τοπικές λαϊκές αγορές. Ποιά η θέση των Δήμων για αυτά τα θέματα. Πρέπει να ενισχυθούν οι Κοινωνικές Δομές των Δήμων (Ελλη Κιλάκου)

10. Η παρουσία του επόμενου συμμετέχοντα είχε σκοπό την ενημέρωσή του. Προτείνει όμως την Δημιουργία Βιβλιοθήκης Βέλτιστων Πρακτικών Επιχειρηματικότητας και πρότυπων Επιχειρηματικών Πλάνων (Β. Σακκάς, ΠΗ)

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί το εργαλείο Καινοτόμες Προμήθειες Δημοσίου (innovation public procurement) για την συλλογή καινοτόμων ιδεών στο τομέα των Κρατικών Προμηθειών.

Πρέπει να υπάρξει μια συνεχής διαβούλευση με επιχειρηματικές θέσεις.

11. Σχετικά με όσα έως τώρα ειπώθηκαν, διευκρινίζεται ότι υπάρχουν δράσεις για νεοφυείς & υφιστάμενες επιχειρήσεις και σε θέματα εξωστρέφειας πάντα βέβαια με περιορισμούς. Θα υπάρξουν προκηρύξεις προσαρμοσμένες στις ΜΜΕ (Μ. Ματσάγκας, Διαχειριστική ΠΗ)

12. Σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις μέσω ΠΕΠ για το ανθρώπινο δυναμικό, αυτές αποτελούν ένα μικρό κομμάτι. Θα χρηματοδοτηθούν επιχ/σεις για πρόσληψη επιστημόνων για να τις βοηθήσουν και θα χρηματοδοτηθεί η προσαρμογή επιχ/σεων και εργαζομένων για ανάπτυξη δραστηριοτήτων για τη βοήθεια της επιχ/σης (Α. Γκόσιου, Διαχειριστική ΠΗ)

13. Στη συνέχεια έγινε μια λεπτομερή παρουσίαση του Επιστημονικού & Τεχνολογικού Πάρκου Ηπείρου, η οποία επισυνάπτεται στο παράρτημα β της παρούσας αναφοράς. Πρόταση: Συνέχιση των Οδυσσειών Καινοτομίας σε συνεργασία και με το ΤΕΙ αυτή τη φορά. (Φ. Πομώνης, ΕΤΕΠΗ ΑΕ)

14. Από το Προεδρείο ειπώθηκε ότι το Πάρκο πρέπει να ενισχύσει τις επιχ/σεις και αν θέλει να παίξει το ρόλο incubator κρατώντας ένα ποσοστό από τις επιχ/σεις.

15. Η πλευρά των Δήμων: Υπάρχει άραγε ρόλος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση; Μέσω του ΠΕΠ πρέπει να υποστηριχθεί η επιχειρηματικότητα, αλλά πρέπει να ενισχυθεί μέσω ενός οικοσυστήματος επιχ/σεων. Υπάρχει εθνική εμπειρία που μπορούμε να αξιοποιήσουμε κατευθύνοντας κάποιους στο επιχειρείν. Τα κτίρια δεν αποδίδουν, πρέπει να δούμε τι υπηρεσίες θα χρηματοδοτηθούν. Οι ενισχύσεις μπορεί να οδηγήσουν στον όλεθρο. Πρέπει να υπάρξει μια δομή που να προωθεί την επιχειρηματικότητα και τη καινοτομία με στόχο νέους επιστήμονες να κάνουν τα πρώτα τους βήματα στην αγορά εργασίας. Πρέπει να βρεθεί ένας χώρος που να διατεθεί για επιχ/κες συναντήσεις. Πρέπει να υπάρξει επιχειρηματικό coaching μέχρι το τέλος για να στηθούν έστω 10 μικρές επιχ/σεις. Αυτό λοιπόν που χρειαζόμαστε είναι να γίνουν οριζόντιες δράσεις παροχής εξειδικευμένης γνώσης με ευέλικτα σεμινάρια. Ο Δήμος διαθέτει χώρους που μπορεί να διαμορφώσει με μικρό εξοπλισμό. Μια νέα οπτική (Θ. Μανταλόβας, Δήμος Ιωαννιτών).

16. Στην ερώτηση του Προεδρείου σχετικά με την προσέλκυση μεγάλων επιχ/σεων; Μπορούμε να φέρουμε μεγάλες επιχ/σεις κοντά σε νέους ανθρώπους ίσως μέσω βραβείων.

17. Ο επόμενος συμμετέχων ασχολείται με start ups εδώ και 10 χρόνια. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων είναι «κατάρτα» που συμμετέχει στην ΕΤΕΠΗ ΑΕ. Το ΕΤΕΠΗ αποδείχθηκε λίγο. Λείπουν οι υπηρεσίες. Ανάγκη mentoring και χρηματοδοτήσεων μέσω V.C ή Business angels. Πρέπει να δημιουργηθούν κεφάλαια μέσω κρατικών ενισχύσεων, τραπεζών και από τους πολίτες. Αυτό που λείπει είναι η πρόθεση των ακαδημαϊκών να μπουν στο επιχειρείν. Πρέπει να είναι διαφορετικοί οι ρόλοι. Πως μπορεί το πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ να αξιοποιήσει τους αποφοίτους τους; Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί με τις χρηματοδοτήσεις. Θα ήταν πολύ χρήσιμο να γίνουν μικρά σεμινάρια στους επιχ/τιες σχετικά με το πως να διαχειρίζονται τα χρήματα των ενισχύσεων, μαθήματα αγγλικής γλώσσας, όπως και πως να παρουσιάζουν την ιδέα τους. Όταν μιλάμε για start-up επιχ/σεις πρέπει να έχουμε και την αίσθηση της αποτυχίας λόγω του μεγάλου ρίσκου. Επί των τεχνικών θεμάτων των προκηρύξεων καλό είναι να υπάρχει ευλυγισία (Δ. Γερογιάννης)

18. Εκ μέρους της ΓΓΕΤ το θέμα ξανατέθηκε στο τραπέζι που είναι οι υποστηρικτικοί μηχανισμοί και το ανθρώπινο δυναμικό. Τα Πάρκα πανελλαδικά δεν λειτούργησαν. Θεωρήθηκαν αποτυχημένα. Έπρεπε να είχαν βάλει μέσα και funds προκειμένου να εξασφαλίσουν την βιωσιμότητά τους και να υποστηρίξουν τις επιχ/σεις. Το Δημόσιο από την άλλη δεν είναι επιχ/τίας. Η πρωτοβουλία Jeremie απέτυχε λόγω χαμηλής χρηματοδότησης. Υπάρχουν όμως πετυχημένα αποτελέσματα. Τι φταίει τελικά το Δημόσιο ή ο Ιδιωτικός τομέας; Ποιά είναι η ωριμότητα του συστήματος; Σε περιφερειακό επίπεδο υπάρχει μεγάλη απειρία. Ας χρηματοδοτήσουμε δράσεις για την ωρίμανση του συστήματος. Ποιό τα ξέρουν; Το σύστημα πρέπει να ισορροπήσει. Ποιές τελικά θα είναι οι Δράσεις; Ποιό θέλουν τους μηχανισμούς; Ποιό θα τους χρησιμοποιήσουν; Έχουν τελικά νόημα; Πρέπει να προκύψουν πέντε δράσεις. Το clustering δεν μπορεί να

το δημιουργήσει ο δημόσιος τομέας. Το σωστό είναι ο δημόσιος τομέας να μπει να το χρηματοδοτήσει σε πιο ώριμο στάδιο. Ένα επίσης σημαντικό θέμα είναι η εξειδίκευση στελεχών. Δράσεις: Εργαλεία σε επίπεδο δεξιοτήτων, σε μεταπτυχιακό επίπεδο, προς συγκεκριμένη κατεύθυνση. Πρέπει να προσδιορίσουμε τι δυναμικό χρειαζόμαστε; Δεν υπάρχουν περιφερειακές ανισότητες. Οι δραστηριότητες πρέπει να γίνονται στην Ήπειρο. Η άρση των εμποδίων είναι ρόλος της περιφέρειας (κ. Χατζηνικολάου, ΓΓΕΤ).

19. Το φόβο της για το επιχειρείν κατέθεσε στο τραπέζι η επόμενη συμμετέχουσα, λέγοντας ότι υπάρχει μια ιδέα, όμως το κράτος τέρας με την υψηλή φορολογία και η δυσκολία εύρεσης πρώτου κεφαλαίου καθιστούν την προσπάθεια σχεδόν αδύνατη (Ο. Τσιάρρα)

20. Στη συνέχεια τονίσθηκαν τα τεράστια θεσμικά προβλήματα. Η Επιτροπή Ερευνών συνδέει την αγορά και την δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σήμερα υπάρχουν πολλές επιτυχημένες εφαρμογές, που έχουν μείνει στο συρτάρι. Τέτοιου είδους συναντήσεις είναι πολύ σημαντικές. Υπάρχει κενό στην επικοινωνία. Δεν ξέρει ο ένας, τι κάνει ο άλλος. Το Πάρκο είναι ένας real-estate οργανισμός. Πρέπει να εμπλουτιστεί με υπηρεσίες, έστω και εξ' αποστάσεως. Χρειάζονται βοήθεια από επιτυχημένους στο χώρο. Χρειάζεται μία Δομή σε κάθε ίδρυμα. Υπάρχουν μη λειτουργικές δομές. Ανάγκη συνεργασίας υπό την αιγίδα της περιφέρειας. Πρέπει να υπάρξει ένα «μπουκέτο υπηρεσιών» που πρέπει να εκμεταλλευτούν οι επιχ/τιες για νέες χρηματοδοτήσεις (Ι. Γκανάς, ΤΕΙ)

21. Από πλευράς της Δομής σταδιοδρομίας, η συμμετοχή τους έχει πρωταρχικό στόχο την ενημέρωση. Σήμερα οι νέοι άνθρωποι δεν έχουν πολλά ερεθίσματα και υπάρχει μια διάχυτη απογοήτευση. Η επιχειρηματικότητα είναι τέχνη, αλλά διδάσκεται κιόλας. Λειτουργεί το mentoring επιχειρηματικότητας και σταδιοδρομίας, αλλά πρέπει να γίνει mentoring και σε ερευνητές. Οι Ημέρες Καριέρας είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία που πρέπει να γίνει θεσμός. Σύντομα αναμένεται να ξεκινήσουν εργαστήρια εκπαίδευσης σε θέματα δεξιοτήτων που έχει ανάγκη η αγορά εργασίας (Ε. Γερολυμάτου, ΔΑΣΤΑ Π.Ι)

22. Πρέπει να αναπτυχθεί κουλτούρα καινοτομίας και στους επιχ/τίες. Γενικά δεν συνεργάζονται με συλλογικούς φορείς επιχ/τητας. Πρέπει να γίνει επέκταση του οικοσυστήματος σε ανθρώπους σε κρίσιμη ηλικία. Χρηματοδότηση πρακτικών ασκήσεων σε ταλαντούχους φοιτητές (Ν. Παπαχρήστου, ΔΑΣΤΑ ΠΙ)

23. Η εμπειρία του πρώην προέδρου του Συλλόγου Επιχ/σεων Πληροφορικής Ηπείρου, που αριθμούσε κάποτε πάνω από 40 μέλη ήρθε να προστεθεί στη συζήτηση. Είπε ότι εκείνοι πούλαγαν τις υπηρεσίες του και τις πληρώνονταν όταν αυτές λειτουργούσαν αποτελεσματικά. Πόσοι πλοηγοί έχουν χρηματοδοτηθεί στην Ήπειρο; Πόσοι έχουν χρησιμοποιηθεί; Πρέπει να ξεκινήσουμε από τις ανάγκες και μετά να δούμε πως υλοποιούνται; Πρέπει να δούμε τι υπάρχει και τι λειτουργεί σωστά σε κάθε περιοχή και να στηριχθεί. Σημείωσε ότι υπάρχει συνεργασία της τοπικής κοινωνίας με το Παν/μιο. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να καταπολεμηθεί η Διαφθορά και να υπάρξουν Δομές Ελέγχου (Α. Καζάζης)

24. Από ΣΕΠΕ σημειώθηκε ότι από τη συζήτηση λείπουν οι παραγωγικοί φορείς και τα Επιμελητήρια. Οι επιχ/σεις είναι απογοητευμένες. Οι θεσμικοί φορείς όμως έπρεπε να συμμετέχουν, όπως και οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί. Το ΕΤΕΠΗ δεν έχει νόημα να εμπλουτιστεί με υπηρεσίες λόγω υψηλού κόστους π.χ mentoring. Η βιωσιμότητά του, δεν εξασφαλίζεται. Μπορεί να ενοικιάζει δομές. Οι ΟΤΑ δεν μπορούν να λάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Στα συμπεράσματα παρουσιάζονται οι προτάσεις του.

Οι συντονιστές κ.κ. Γ. Γκωλέτσος και Χ. Στύλιος εισηγήθηκαν το παρακάτω κείμενο:

«

- Ανάγκη δράσεων υποβολής / έκδοσης / διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων (IPR)
- Υποχρέωση κάθε ενταγμένου έργου στο ΕΣΠΑ 2014 – 2020 για συμπλήρωση τυποποιημένου εντύπου καλής πρακτικής και δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης αναζήτησης αυτών.
- Δημιουργία Δομής σε Δήμους της Περιφέρειας που θα παρέχει συνεργατικό χώρο και υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας χωρίς αυστηρά κριτήρια τεχνικής καινοτομίας των ιδεών απευθυνόμενη επομένως σε μεγαλύτερο αριθμό εν δυνάμει επιχειρηματιών.
- Παροχή κινήτρων για προσέλκυση υφιστάμενων επιχειρήσεων για εγκατάσταση παραρτημάτων τους στην Ήπειρο.

- Μελέτη δυνατότητας υλοποίησης ενός Early Stage Fund με συμμετοχή ιδιωτών και οργανισμών από την Ήπειρο.
- Διαπίστευση εργαστηρίων ΑΕΙ / ΤΕΙ για την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών.
- Δράσεις πρακτικής άσκησης.
- Προώθηση επιχειρηματικότητας μέσω βραβείων / διαγωνισμών.

»

2.1.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

<p>Προτάσεις στήριξης επιχειρηματικότητας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Χρηματοδότηση μικρών Β.Ρ και vouchers ιδεών. ▪ Πρέπει να υπάρξει μια Δομή που να παρέχει «Σύνολο Υπηρεσιών» προς νέους επιχειρηματίες και να περιέχει μηχανισμούς Χρηματοδότησης, Τράπεζες και Μηχανισμούς mentoring. Η επιχείρηση πρέπει να υποστηρίζεται step by step για 4 χρόνια. ▪ Μικρά σεμινάρια στους επιχειρηματίες σχετικά με το πως να διαχειρίζονται τα χρήματα των ενισχύσεων, μαθήματα αγγλικής γλώσσας, όπως και πως να παρουσιάζουν την ιδέα τους ▪ Να υποστηριχθεί & να διευρυνθεί το mentoring στους ερευνητές που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια έστω και εξ' αποστάσεως. ▪ Χρήση εξειδικευμένων εργαλείων ανάδειξης και στήριξης της επιχειρηματικότητας, για μεταπτυχιακούς φοιτητές. ▪ Υποχρέωση κάθε ενταγμένου έργου στο ΕΣΠΑ 2014 – 2020 για συμπλήρωση τυποποιημένου εντύπου καλής πρακτικής και δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης αναζήτησης αυτών. ▪ Δημιουργία Δομής σε Δήμους της Περιφέρειας που θα παρέχει συνεργατικό χώρο και υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας χωρίς αυστηρά κριτήρια τεχνικής καινοτομίας των ιδεών απευθυνόμενη επομένως σε μεγαλύτερο αριθμό εν δυνάμει επιχειρηματιών. ▪ Παροχή κινήτρων για προσέλκυση υφιστάμενων επιχειρήσεων για εγκατάσταση παραρτημάτων τους στην Ήπειρο. ▪ Μελέτη δυνατότητας υλοποίησης ενός Early Stage Fund με συμμετοχή ιδιωτών και οργανισμών από την Ήπειρο. ▪ Διαπίστευση εργαστηρίων ΑΕΙ/ΤΕΙ για την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών. ▪ Δράσεις πρακτικής άσκησης. ▪ Προώθηση επιχειρηματικότητας μέσω βραβείων/διαγωνισμών.
<p>Ειδικές Προτάσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Συνεχές επιχειρηματικό coaching μέχρι την ολοκλήρωση της λειτουργίας μικρών επιχειρήσεων : ▪ Ανάπτυξη Υποστηρικτικού Μηχανισμού σε 4 στάδια : Επιχειρηματικό Στάδιο, έως 20.000 €/ιδέα. Στόχος η χρηματοδότηση ιδέας για να δημιουργήσει προϊόντα Χρηματοδότηση ιδέας για να βγει στην αγορά. Χρηματοδότηση 200.000 - 300.000 €/ιδέα Προκειμένου να τονισθεί η ζήτηση: μικρό voucher 2.000-5.000 € για στήριξη των επιχειρήσεων σε δράσεις πληροφορικής Χρηματοδότηση δομών για να πάρουν την ιδέα και να την εξελίσουν. <i>Μια επιχείρηση πρέπει να μπορεί να μπει σε οποιοδήποτε στάδιο, προκειμένου να αντλήσει κεφάλαια</i> ▪ Συνέχιση των Οδυσσειών Καινοτομίας σε συνεργασία και με το ΤΕΙ αυτή τη φορά ▪ Δημιουργία Βιβλιοθήκης Βέλτιστων Πρακτικών Επιχειρηματικότητας και πρότυπων Επιχειρηματικών Πλάνων ▪ Χρηματοδότηση πρακτικών ασκήσεων σε ταλαντούχους φοιτητές ▪ Οι Ημέρες Καριέρας είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία που πρέπει να γίνει θεσμός ▪ Ανάγκη δράσεων υποβολής / έκδοσης / διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων (IPR)

2.2. ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΠΕ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Γ2)

2.2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συντονιστής Π.Ε.2: Ι. Ρίζος Καθηγητής & Πρόεδρος Τμήματος Φυσικής Παν/μιου Ιωαννίνων.

«Η Νέα Επιχειρηματικότητα, οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και οι Πόλεις», ήταν το θεματικό πεδίο που απασχόλησε το Παράλληλο Εργαστήριο 2, της δεύτερης ημέρας της διημερίδας (18/12/2015 ώρα 11:00 – 14:00).

Οι πόλεις αποτελούν τα κέντρα της επιχειρηματικότητας είτε μέσα από τις υπηρεσίες και ευκολίες που μπορούν να προσφέρουν είτε μέσα από τις ανάγκες για υπηρεσίες των διάφορων τομέων του δημοσίου και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα μπορούν να προσφέρουν αδιάθετες υποδομές όπως κτηριακές εγκαταστάσεις για την εκκόλαψη νέων επιχειρήσεων και την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών εφαρμογών.

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Την επιχειρηματική σχέση νέων επιστημόνων και πόλεων.
- Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται και την συσχέτισή τους με συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας.
- Τις ανάγκες για υπηρεσίες και προϊόντα των ΟΤΑ.
- Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων.
- Διαρθρωτικές αλλαγές.
- Ανθρώπινο δυναμικό.
- Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν.

2.2.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στην εισήγησή του ο συντονιστής του εργαστήριου κ. Ι. Ρίζος, έθεσε το πλαίσιο της συζήτησης αναφέροντας τους παρακάτω άξονες που θα πρέπει αυτή να κινηθεί:

- α)**
 - 1. Η ανάπτυξη των υπηρεσιών ΤΠΕ για τους πολίτες, εξετάζοντας τις ανάγκες των πόλεων και την προσφορά ή ζήτηση για υπηρεσίες.
 - 2. Η καταγραφή των υπαρχουσών υποδομών και την αξιοποίησή τους.
- β)** Η νεανική επιχειρηματικότητα εξετάζοντας τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και την αξιοποίησή τους.
- γ)** Να αναδειχθούν οι πιλοτικές δράσεις που πρέπει να αναπτυχθούν την επόμενη περίοδο ώστε να βγουν και οι σχετικές προσκλήσεις

Στη συνέχεια της αρχικής εισήγησης πήραν το λόγο οι συμμετέχοντες, που οι απόψεις τους παρουσιάζονται παρακάτω. Στο πρώτο μέρος βρίσκονται οι αρχικές εισηγήσεις που είναι στα πλαίσια των αξόνων **α)** και **β)**.

1. Αρχικά αναφέρθηκαν οι υπάρχουσες υποδομές του Δήμου Ιωαννίνων και ειδικά στο ευρυζωνικό δίκτυο. Ο Δήμος Ιωαννίνων είναι από τους ελάχιστους στην Ελλάδα που χρησιμοποιεί τις υποδομές του δικτύου οπτικών ινών για την διασύνδεση των κτιρίων και υπηρεσιών του. Υφίσταται λειτουργική διασύνδεση 25 δημοτικών κτιρίων, καθώς και άλλων υπηρεσιών όπως Περιφέρεια, Νοσοκομεία, Επιμελητήρια, Αστυνομία, Πυροσβεστική, Σχολεία, Πρωτοδικείο. Αυτή την στιγμή υπάρχει ένα εγκατεστημένο δίκτυο οπτικών ινών και επιπλέον 80 σημεία ευρυζωνικής πρόσβασης (wi-fi hot spots) που χρησιμοποιούνται. Χρειάζεται όμως επιπρόσθετα να μπουν νέες υπηρεσίες π.χ. να εγκατασταθούν 110 νέα σημεία πρόσβασης. (κ. Καλαντζής Θεοφάνης, ερευνητής).

Αναφέρθηκε ότι στις ήδη υπάρχουσες υποδομές και εξυπηρέτησης των υπόλοιπων δήμων λόγω της επέκτασης του ευρυζωνικού δικτύου πχ ο Δήμος Δωδώνης εξυπηρετεί όλα τα αγροτικά ιατρεία του. Στα χωριά υπάρχουν hotspot για πρόσβαση.

2. Τα προβλήματα υποστελέχωσης στα θέματα Νέων Τεχνολογιών και Πληροφορικής αναφέρθηκε ο εκπρόσωπος του Δήμου Κόνιτσας (κ. Κιουρής Μάρκος). Ανέφερε χαρακτηριστικά ότι υπάρχουν πολλές δυνατότητες αλλά δεν αξιοποιούνται γιατί δεν γνωρίζουν αν και πως μπορούν να τις αξιοποιήσουν. Ζήτησε την εξάπλωση της τεχνογνωσίας μέσω ανταλλαγής γνώσης από Πανεπιστήμια, άλλους Δήμους κλπ.

3. Στο ρόλο του ΤΕΙ Άρτας (Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής) αναφέρθηκε ο κ. Κων. Αγγέλης. Το Ίδρυμα έχει συνεργαστεί με το Δήμο Άρτας και άλλους ΟΤΑ. Έχει αναπτύξει πολλά έργα ΤΠΕ πχ e-Arta. Το ΤΕΙ λόγω θέσης (Άρτα) σε συνεργασία με το Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας έχει αναπτύξει έργα με εφαρμογή στο πρωτογενή τομέα, όπως διαχείριση πράσινου, ώριμα έργα για διαχείριση υδάτων, αναγνώριση και ταυτοποίηση ασθενειών σε καλλιέργειες.

4. Στο ρόλο και το υφιστάμενο έργο του Τμήματος Πληροφορικής του Παν/μιου Ιωαννίνων αναφέρθηκε ο κ. Δημακόπουλος. Συμμετοχή σε έργα με πολλούς δήμους και εταιρείες εσωτερικού και εξωτερικού. Αποτίμηση σχολής σε επίπεδο φοιτητών. Διάθεση προσωπικού και φοιτητών σε καινοτόμα έργα και προϊόντα.

5. Εκτενής αναφορά έγινε για της δικτυακές υποδομές και τα έργα ευρυζωνικότητας που έγιναν με ευθύνη ή σε συνεργασία με το Κέντρο Δικτύων του Παν/μιου Ιωαννίνων (κ. Σκοπούλης). Τονίστηκε ότι οι υπάρχουσες υποδομές δικτύωσης επαρκούν για συνεργασίες Δήμου και ιδιωτών

6. Στη παρέμβαση του ο κ. Δ. Ιακωβίδης (ΕΥΣΣΑΑΠ) έθεσε το θέμα σε εκείνο το σημείο της συζήτησης, ότι θα πρέπει να γίνουν αναφορές στο που μπορούν να επιδράσουν οι έρευνες και στο πως θα μπορούν να συνδεθούν με τις προσκλήσεις που θα ζητηθούν την επόμενη περίοδο. Θα πρέπει το ενδιαφέρον αρχικά να είναι ερευνητικό αλλά θα πρέπει να φανεί κατά πόσο υπάρχει και ενδιαφέρον επιχειρηματικό.

7. Να δοθεί έμφαση στην ενδυνάμωση των υφιστάμενων επιχειρήσεων και όχι στη δημιουργία νέων (κ. Μιχαηλίδης, ΤΕΕ).

- 8.** Προτάθηκε να συμβάλλουν όλοι για να υιοθετηθούν οι τεχνολογίες αλλά και να εφαρμοστούν. Οι καλές πρακτικές να προχωρήσουν, να γίνουν γνωστές. Στο χώρο των ΤΠΕ υπάρχει καινοτομία και καινοτόμα προϊόντα αλλά πρέπει να γίνει γνωστό στο πόσο υπάρχει χώρος να εφαρμοστούν. (κ. Χρ. Χρυσός, ΣΕΠΕ-Ένωση Εταιριών Πληροφορικής)
- 9.** Σε κάποιες περιπτώσεις εκπρόσωποι Δημόσιων οργανισμών (Περιφέρεια Ηπείρου, από Θεσπρωτία) ανέφεραν ότι υπάρχει τεχνολογικός εξοπλισμός αγορασμένος αλλά παραμένει αχρησιμοποίητος.
- 10.** Στελέχη επιχειρήσεων ανέφεραν ότι η συνεργασία με τα Ανώτερα Ιδρύματα δεν θα πρέπει να μένει μόνο στη πρακτική των φοιτητών τους αλλά και να είναι business oriented, τα αποτελέσματα της έρευνας και της εξειδίκευσης θα πρέπει να αξιοποιηθούν. (κ.Κλαπάφτης, Νιτσιάκος ΑΒΕΕ)
- 11.** Εκ μέρους της Διαχειριστικής Αρχής-Περιφέρεια Ηπείρου (Παπαμιχαήλ Μιχάλης) ειπώθηκε ότι θα πρέπει να διευκρινιστεί για ποια πράγματα ενδιαφέρονται οι επιχειρήσεις και τι περιμένουν από το Δημόσιο. Πως θα διαχέεται το προϊόν στον κοινωνικό ιστό και ο κάθε δημότης θα έχει την μέγιστη ανταποδοτικότητα.
- 12.** Η εμπειρογνώμονας της ΕΕ για θέματα RIS3 (κα. Λ. Τσιπούρη, εισηγήτρια της Ολομέλειας), τόνισε πως μπορούν να γίνουν εφαρμογές από νέες επιχειρήσεις. Πως μπορεί με τα νέα προγράμματα να αλλάξει κάτι στο εισόδημα των συμμετεχόντων σε αυτά. Αναφέρθηκε διεξοδικά στα στοιχεία του προηγούμενου ΠΕΠ Ηπείρου. Χρηματοδοτήθηκαν 417 νέες επιχειρήσεις με 150 εκατ. €. Εξ αυτών 33% υπηρεσίες, 27% τουρισμό, 16% εμπορία, 14% μεταποίηση. Όσο αφορά το είδος της επιχείρησης αυτές ήταν το 60% σε φυσικά πρόσωπα και το 40% σε επιχειρηματική μορφή. Για το ύψος της χρηματοδότησης το 40% ήταν σε 30-40 χιλιάδες €. Θα πρέπει να εξεταστεί τι προοπτικές έχουν αυτές οι επιχειρήσεις, Στη λογική του τωρινού προγράμματος δεν επικρατεί η προηγούμενη λογική. Θα πρέπει να προσδιοριστούν οι όροι και να εκτιμηθεί μετά η επιχειρηματική ανακάλυψη.
- 13.** Αντλώντας ορισμένες χαρακτηριστικές φράσεις από το άρθρο της Harvard Business Review, ο εκπρόσωπος της ENZYME-R&D (κ. Μουτσόπουλος) ανέφερε ότι «για να ξεκινήσει η Ελληνική Οικονομία θα πρέπει να γίνει ψηφιακή» και συμπλήρωσε το συμπέρασμα από την ίδια πηγή ότι «θα πρέπει να είναι πόλος έλξης ξένων εταιριών». Τόνισε ότι θα πρέπει να δομηθούν οι συνέργειες (clusters) για να οδηγηθούν κάπου. Πρότεινε να υπάρχει θεσμοθετημένο forum Δήμου, Περιφέρειας, Πανεπιστημίου/ΤΕΙ που θα χαράζει την πολιτική σε μόνιμη βάση. Δεν θα πρέπει να γίνει σε σύγκρουση Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα αλλά σε συνεργασία. Το Δημόσιο θα πρέπει να γίνει ο καλύτερος πελάτης του Ιδιωτικού τομέα αλλά αυτό θα πρέπει να γίνει με διαφάνεια, συνεργασία και σωστό management.
- 14.** Το δημόσιο έχει συσσωρεύσει μεγάλο όγκο πληροφορίας που δεν είναι διαθέσιμος και δεν υπάρχει πάντα πρόσβαση. Η διαθεσιμότητα αυτή θα βοηθούσε εταιρείες του χώρου να δώσουν καινοτόμες λύσεις βλέποντας τι έργα έχουν γίνει και τι πρέπει να γίνει μελλοντικά. Η Πολιτεία θα πρέπει να παρέχει βοήθεια στο πως πρέπει να κινηθούμε τα επόμενα χρόνια. (Νικ. Γεωργάκης)
- 15.** Στους λόγους που επιλέχθηκε από την Περιφέρεια ο άξονας «ΤΠΕ κι η νεανική επιχειρηματικότητα» αναφέρθηκε εκπρόσωπος της Διαχειριστικής Αρχής (Νίκος Μπαλτογιάννης). Αρχικά διαπιστώθηκε ότι στην Περιφέρεια το πρόβλημα της απασχόληση των νέων. Υπάρχουν δύο τμήματα (Παν/μιο και ΤΕΙ) με νέους ανθρώπους στο χώρο των ΤΠΕ. Θα μπορούσε κάποιος να ξεκινήσει μια επιχείρηση με λίγα κονδύλια. Αναφέρθηκε στο τι μπορεί να χρηματοδοτήσει η Περιφέρεια (δημόσια δαπάνη) και έδωσε μερικά οικονομικά στοιχεία:
- Για δράσεις ΤΠΕ 9 εκατ. €.
 - Για νεανική επιχειρηματικότητα 2 εκατ. €.
 - Για ΜΜΕ 6,5 εκατ. €.
- 16.** Μια εκτενής αναφορά στις επιλογές του Δήμου Ιωαννίνων για την «Έξυπνη Πόλη» έγινε από τους εκπρόσωπους του Δήμου (κ. Γ. Αντωνίου, αντιδήμαρχος Ανάπτυξης και Προγραμματισμού κ. Θανάσης Μανταλόβας). Ο κ. Μανταλόβας αναφέρθηκε ότι η επιλογή της ανάδειξης της πόλης σε «Έξυπνη Πόλη»

είναι μια στρατηγική επιλογή ανάπτυξης. Αναφέρθηκε στους κύριους άξονες της στρατηγικής του Δήμου για την επόμενη περίοδο : Διακυβέρνηση, ενέργεια, επιχειρηματικότητα και τουριστική προβολή. Εκτενώς αναφέρθηκε στο σχέδιο του Δήμου για την «Έξυπνη Πόλη». Είναι φιλικές πόλεις προς τον πολίτη όχι μόνο τεχνολογικά. Αλλά και στο να γίνει το περιβάλλον πιο ελκυστικό και ανθρώπινο. Αναφέρθηκε στην διάσταση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της προσβασιμότητας στην πληροφορία χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες. Διαχειρίζεται δίκτυο οπτικών ινών για υπηρεσίες σε κτήρια, αστυνομία, δικαστήρια, ινστιτούτα εξυπηρετώντας χιλιάδες πολίτες. Ο πολίτης θα πρέπει να είναι πιο κοντά στην αναζήτηση πληροφοριών σαν να είναι μια «δημοτική αγορά».

Τόνισε ότι σχεδιάζουν να κινηθούν προς παρόμοια έργα (πχ συνΑθηνά – Για τις ομάδες των Πολιτών) επιτυγχάνοντας μια οριζόντια ανάπτυξη και προσαρμόζοντας έργα που ισχύουν αλλού. Τα έργα που θα υλοποιηθούν θα πρέπει να αποκτήσουν αειφορία και όχι έργα για 2-3 χρόνια. Πρέπει επίσης να μείνουν κάποιες παλιές επενδύσεις πίσω που δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα. Να δημιουργηθεί ένα «οικοσύστημα» καινοτομίας και επιχειρηματικότητας (innoveAthens). Η καινοτόμα επιχειρηματικότητα δηλ. αυτή που αντέχει δεν υπάρχει παρότι χρηματοδοτήθηκαν πολλές επιχειρήσεις.

17. Προστέθηκε επίσης τελειώνοντας τον πρώτο γύρο των τοποθετήσεων, ότι στις προϋποθέσεις των προσκλήσεων να έχουν ελεγχθεί αν υφίστανται υποδομές δικτύωσης (κ. Καλαντζής)

Ο συντονιστής κάλεσε σε ένα **δεύτερο κύκλο ομιλιών** στον οποίο θα αναφερόταν στις **προτάσεις και τις ιδέες** που υπάρχουν για πιλοτικές δράσεις. Αυτές αναλύονται παρακάτω:

- 1.** Οι φορείς του Δημοσίου με ψυχολόγους και κοινωνιολόγους να μελετήσουν τις επιπτώσεις των νέων τεχνολογιών στα παιδιά. (κ. Αθανασίου)
- 2.** Να αξιολογηθούν οι υπάρχουσες υποδομές και να συνενωθούν οι υφιστάμενες. Να δημιουργηθεί ένα στρατηγικό σχέδιο ενός οδικού χάρτη για το που θέλουμε να πάμε, τι πρέπει να ζητάμε. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν τόσα προγράμματα και εφαρμογές αλλά δεν φτάνουν στον πολίτη. Να δημιουργηθεί ένα σύνολο δεδομένων για ένα πιο φιλικό περιβάλλον για τον πολίτη (κ. Αντωνίου).
- 3.** Να δημιουργηθεί ένα αειφόρο σύμπλεγμα «επιχειρήσεων – Πανεπιστήμιου – ΤΕΙ» που να παράγει προϊόντα με προστιθέμενη αξία. Επίσης η υπάρχουσα υποδομή του ευρυζωνικού δικτύου (ασύρματα hot spots, οπτικές ίνες) να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εταιρείες. (κ. Σκοπούλης)
- 4.** Να δημιουργηθούν προϊόντα ΤΠΕ με άμεση χρήση σε συγκεκριμένους τομείς πχ κτηνοτροφία.(κ Σκάλκος)
- 5.** Το ανθρώπινο δυναμικό και η τεχνογνωσία αποτελούν την βοήθεια που μπορεί να παρέχει το Τμήμα Πληροφορικής του Παν/μιου Ιωαννίνων. Ότι καινοτόμο γίνεται χρειάζεται τεχνογνωσία που δεν μπορεί να υπάρχει σε εταιρίες. Συμβουλές προς επιχειρήσεις. Προτάθηκε ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ανοικτή πλατφόρμα (ανοικτός κώδικας) στην υλοποίηση και στην τεχνογνωσία (κ. Δημακόπουλος).
- 6.** Παροχή σε τεχνογνωσία από συμμετοχή σε έργα (ΤΕΙ). Οι ΟΤΑ θα πρέπει να δουλέψουν με λογική εταιρίας. Δεν έχουν R&D τμήμα. Θα πρέπει να πάνε σε αυτή τη κατεύθυνση, ή να στηριχθούν σε εταιρίες και στα ΑΕΙ/ΤΕΙ. Θα πρέπει στην Επιχειρηματική Ανακάλυψη να βρεθούν τα σημεία κλειδιά για να γίνει η χρηματοδότηση και για να έχουν απόδοση (κ. Κ. Αγγέλης).
- 7.** Υπάρχει γνώση συσσωρευμένη που δεν φτάνει στους Δήμους τουλάχιστον στους μικρότερους Δήμους. Προτάθηκε στα τμήματα Πληροφορικής να εξασκούν την πρακτική άσκηση στους Δήμους με σκοπό την οργάνωσή τους. Θα ήθελε να γνωρίζει τι χρειάζεται και τι μπορεί να αναπτυχθεί σε ένα Δήμο.(κ Κιουρής)
- 8.** Ο Δήμος Ιωαννίνων είναι ανοικτός να δώσει υποτροφίες να έλθουν απόφοιτοι να εργαστούν στο Δήμο προπτυχιακού / μεταπτυχιακού επιπέδου. Η πολεοδομία να γίνει ψηφιακή. Ενεργειακή αποδοτικότητα: έλεγχος φωτισμού με τηλεδιαχείριση. Εκμεταλλευόμενοι την ευρυζωνικότητα θα μπορούσε να λειτουργήσουν ηλεκτρονικά parking. (κ. Καλαντζής)

9. Η περιφέρεια να κανονίζει δράσεις ενημέρωσης σε ημερίδες που θα μεταφέρονται τα προβλήματα του κλάδου ώστε να συνεισφέρει η επιχείρηση. Η σύμπραξη είναι καινοτομία για τη περιοχή. Να υπάρχει πλάνο βιωσιμότητας της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης. Σήμερα δεν υπάρχει πλέον πακτωλός χρημάτων,. Επίσης να δημιουργηθεί μια ανοικτή πλατφόρμα σε data, services, infrastructure (δεδομένα, υπηρεσίες και υποδομές). Να δημιουργηθούν θερμοκοιτίδες για νέες επιχειρήσεις. (κ. Χρυσός)

10. Τονίστηκε ότι θα πρέπει να υπάρχει εξειδικευμένο επιχειρηματικό πλάνο για να χρηματοδοτηθεί. Ως Δήμος Ιωαννίνων προτάθηκε να δημιουργηθεί ένα control room όπου με χρήση αισθητήρων θα μπορεί να ελέγχεται η ύδρευση και η αποχέτευση, χρησιμοποιώντας την υπάρχουσα υποδομή των ευρυζωνικών δικτύων στη πόλη. Ενδιαφέρον δείχνει και για την ενεργειακή αποδοτικότητα (χρήση LED). Αναφέρθηκε χαρακτηριστικά ότι ο δήμος δίνει 3εκ € στη ΔΕΗ (συνολικά 7-8εκ € μαζί με την ΔΕΥΑΙ) και ότι η μείωση του κόστους είναι στις άμεσες προτεραιότητες.

Αναφορά επίσης έγινε στην προσβασιμότητα του πολίτη: έχοντας πρόσβαση σε ανοιχτά δεδομένα, να βλέπει πιο συνολικά, να συναλλάσσεται ηλεκτρονικά και να ενοποιηθούν οι ψηφιακές υπηρεσίες του Δήμου. Επίσης χρειάζεται μια άλλη λογική στις προσκλήσεις και στη χρηματοδότηση, εντάσσοντας σε μια στρατηγική (κ. Μανταλόβας)

11. Ότι παραχθεί να γίνει με ανοικτό κώδικα ώστε να μπορεί να συνεχιστεί από άλλους (κ. Γεωργάκης)

12. Ενδιαφέρον έδειξε η εκπρόσωπος του Δήμου Δωδώνης (κα. Β. Βράχου) για την ενεργειακή αποδοτικότητα και την πρόταση για ανοικτά δεδομένα. Πρότεινε ότι ο δήμος λόγω της μεγάλης εδαφικής κάλυψης και της απομόνωσης από τις κεντρικές υπηρεσίες Υγείας (Νοσοκομεία Ιωαννίνων) να δημιουργηθεί κάποιο σύστημα στον Τομέα της Υγείας που να προειδοποιεί για τα επείγοντα περιστατικά και την παρακολούθηση των ασθενών (τηλεματική)

13. Να υπάρχει θεσμικό φόρουμ που θα συγκεντρώνει τα best practice για να γεννηθούν ιδέες. Δεν χρειάζονται πάντα πολλά χρήματα, δηλ μεγάλη χρηματοδότηση για να γίνουν σπουδαία έργα. Τον ρόλο των ΤΠΕ σαν υποβοηθητική τεχνολογία (πχ κτηνοτροφία) αλλά και ανεξάρτητη βιομηχανία.(κ. Μουτσόπουλος)

14. Το θεσμικό όργανο (Περιφέρεια, Παν/μιο και ΤΕΙ, επιχειρήσεις) να λειτουργεί σαν αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία υπό την αιγίδα της περιφέρειας. Χρειάζεται να αναπτυχθούν smart teams στο πλαίσιο των smart cities. (κ Κλαπάφτης)

15. Προτάθηκε από το Παν/μιο να ακολουθηθεί η ακριβώς αντίστροφη διαδικασία με τους δήμους ή τις επιχειρήσεις, δηλ. τα στελέχη των φορέων να έρθουν στο Παν/μιο να επιμορφωθούν στα πλαίσια βελτίωσης του ανθρώπινου δυναμικού. Ο κ. Ρίζος σε παρέμβαση του ε αυτό το σημείο τόνισε ότι αυτή η ιδέα ήδη υπάρχει να πάει κάποιος για εξιδείκευση στο Παν/μιο με μορφή κουπονιού (...) (κ. Δημακόπουλος)

Τέλος ο κ. Ρίζος ζήτησε να ακουστούν προτάσεις, αν υπάρχουν, που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα του brain- drain στην περιοχή. Δηλαδή δράσεις ενίσχυσης και σχετικές προτάσεις για μεταδιδακτορικούς ερευνητές που θα τους επιτρέπουν να μείνουν στο τόπο τους.

2.2.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα συμπεράσματα της συζήτησης στο Παράλληλο Εργαστήριο 2 με θέμα «Η Νέα Επιχειρηματικότητα, οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και οι Πόλεις» συνοψίζονται παρακάτω:

<p>Γενικές Δράσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Να θεσμοθετηθεί forum Δήμων, Περιφέρειας, Πανεπιστήμιου/ΤΕΙ αλλά και επιχειρήσεων που θα χαράζει την πολιτική σε μόνιμη βάση. Κύριο καθήκον του να συγκεντρώνει τα best practice για να γεννηθούν νέες ιδέες. Το θεσμικό όργανο θα μπορούσε να λειτουργεί σαν αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία υπό την αιγίδα της Περιφέρειας . ▪ Να δημιουργηθεί ένα σύνολο δεδομένων για ένα πιο φιλικό περιβάλλον για τον πολίτη αξιολογώντας τις υπάρχουσες υποδομές συνενώνοντας τις υφιστάμενες. Επέκταση της αξιοποίηση υποδομών ευρυζωνικού δικτύου υπηρεσίες, πολίτες αλλά και εταιρίες. ▪ Δράσεις ενίσχυσης / χρήσης ανοιχτών δεδομένων και εφαρμογών ανοιχτού κώδικα στην Δημόσια Διοίκηση. ▪ Να δημιουργηθεί μια ανοικτή πλατφόρμα σε δεδομένα, υπηρεσίες και υποδομές. Να δημιουργηθούν θερμοκοιτίδες για νέες επιχειρήσεις. ▪ Στο νέο πρόγραμμα κάθε πρόταση να συνοδεύεται από εξειδικευμένο επιχειρηματικό πλάνο για να χρηματοδοτηθεί. ▪ Παροχή κουπονιών σε επιχειρήσεις για πρόσβαση σε τεχνογνωσία των ΑΕΙ/ΤΕΙ της Περιφέρειας ή/και εξειδίκευση προσωπικού τους σε εργαστήρια ιδρυμάτων.
<p>Δήμοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υποστελέχωσης και ελλιπούς ενημέρωσης στα θέματα Νέων Τεχνολογιών και Πληροφορικής των Δήμων. ▪ Η μεταφορά τεχνογνωσίας προς τις εταιρίες αλλά και τους Δήμους, χρησιμοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό των ΑΕΙ/ΤΕΙ αποτελεί προϋπόθεση για την δημιουργία καινοτομίας. Επιπλέον οι Δήμοι θα μπορούν να εκπαιδεύουν το προσωπικό τους σε συνεργασία με τα τμήματα Πληροφορικής. ▪ Προτεραιότητα σε δράσεις διαχείρισης ευρυζωνικών δικτύων και ενσωμάτωσή τους σε εφαρμογές ‘Εξυπνων Πόλεων’ – Smart Cities. ▪ Οι άξονες της «Εξυπνης Πόλης» του Δήμου Ιωαννίνων περιλαμβάνουν μια σειρά δράσεων ΤΠΕ, που καθιστά την πόλη πιο φιλική στον πολίτη και τις παρεχόμενες υπηρεσίες πιο αποδοτικές (ενεργειακή αποδοτικότητα, ψηφιακή πολεοδομία, ηλεκτρονικά parking, έλεγχος ύδρευσης και αποχέτευσης με χρήση αισθητήρων κλπ). ▪ Να δημιουργηθεί ειδικό σύστημα στον Τομέα της Υγείας που να προειδοποιεί για τα επείγοντα

	περιστατικά και την παρακολούθηση των ασθενών σε απομακρυσμένους Δήμους. Επίσης παρόμοιες υπηρεσίες που χρησιμοποιούν ευρυζωνικά δίκτυα.
Λοιπές ενέργειες	<ul style="list-style-type: none">▪ Να προωθηθούν οι ΤΠΕ σαν υποβοηθητική τεχνολογία (πχ κτηνοτροφία)

**ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΠΕ & ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ**

Ιωάννινα, 18/12/2015

3. ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ

3.1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (Παράλληλο Εργαστήριο Δ1)

Συντονιστές: Β. Ντερμάρης, γεωπόνος Ν. Ζήνας, τοπογράφος μηχανικός

3.1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μία από τις ενδιαφέρουσες περιοχές επιχειρηματικότητας είναι η διεπιφάνεια μεταξύ του Τουρισμού/Πολιτισμού/τοπικών προϊόντων και των ψηφιακών εφαρμογών όπως για παράδειγμα εφαρμογών Πλοήγησης. Οι εφαρμογές αυτές αποτελούν σημαντική υποστηρικτική βάση για την τόνωση και το μέλλον του τουριστικού προϊόντος αλλά και πηγές νέων επιχειρηματικών ιδεών μέσα από την πώληση νέων υποστηρικτικών προϊόντων (υπηρεσιών).

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Τις ανάγκες ανάπτυξης ενιαίας εφαρμογής που θα διασύνδεει τις Περιφέρειες από τις οποίες διέρχονται οι μεγάλοι οδικοί άξονες (Εγνατία και Ιόνια οδός) καθώς και τα Ιόνια νησιά και θα προωθείται κυρίως στα σημεία εισόδου επισκεπτών – τουριστών (αεροδρόμια, συνοριακοί σταθμοί, λιμάνια, διόδια).
- Τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται και την συσχέτισή τους με όλους τους τομείς της οικονομίας που σχετίζονται με τον τουρισμό (καταλύματα, εστιατόρια - reservation, αρχαιολογικοί χώροι – e-ticket , επισκέψιμα οργανωμένα σημεία, events, εκδηλώσεις, δραστηριότητες, κυκλοφορία στους δρόμους σε real time, διαδρομές εντός των πόλεων, ερμηνεία αγροτικού τοπίου, εθνικά πάρκα, Geoparks , θρησκευτικά μνημεία, τοπικά προϊόντα κλπ).
- Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων.
- Διαρθρωτικές αλλαγές.
- Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν.

3.1.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Οι Συντονιστές προσκάλεσαν τους συμμετέχοντες σε μια ελεύθερη τοποθέτηση.

1. Το Μουσείο τυπογράφησης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αυτή τη στιγμή είναι μέσα σε αποθήκες. Πρέπει να εκτεθούν (Φ. Πομώνης, ΕΤΕΠΗ).

2. 4500 επιχειρήσεις με 230.000 εργαζόμενους στην Ελλάδα, συμμετέχουν στο 4% ΑΕΠ. Το 2014 ο τουρισμός είχε επίπτωση 20% και άνω του ΑΕΠ. Από αυτό το 35% είναι άμεση επίπτωση (διαμονή, εισιτήρια...) και το υπόλοιπο έμμεση επίπτωση (εστιατόρια, τοπικά προϊόντα...). Στην Ευρώπη πάνω από το 55% των νοικοκυριών, ρυθμίζουν – διερευνούν τις διακοπές τους διαδικτυακά. Στην Ελλάδα ξέρουμε ότι ο εισερχόμενος τουρισμός έρχεται δικτυακά περίπου στο 10%. Άρα υπάρχει τεράστιο περιθώριο ανάπτυξης αξιοποιώντας την τεχνολογία. Ο τουρισμός στην Ελλάδα κατά 70% αφορά τους καλοκαιρινούς μήνες. Αν επιτευχθεί η διεύρυνση της σεζόν, θα σημάνει περί το 5% ΑΕΠ επιπλέον.

Οι Διεθνείς Τάσεις για το 2016 και ως προς την τεχνολογία καταδεικνύουν ότι :

- οι τουρίστες χρησιμοποιούν κινητά τηλέφωνα νέας τεχνολογίας «οι τουρίστες είναι mobile»,
- αναζητούν την αυθεντικότητα της περιοχής, θέλοντας να εμβαθύνουν περαιτέρω στην περιοχή,
- επιθυμούν να σχεδιάζουν τα ταξίδια, μόνοι τους και με «κλειστό» κόστος (Μόνος μου-Απλά με λεπτομέρεια-Κλειστό κόστος),
- συχνά συνδυάζουν εργασία και τουρισμό.

Όσον αφορά την Τουριστική Ανάπτυξη ως προς την Τεχνολογία παρατηρείται:

- Πιθανή Αύξηση επισκεπτών
- Διεύρυνση σεζόν
- Κρίσιμη παράμετρος είναι η αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης

Πρόβλημα:

- Διεθνείς μελέτες έδειξαν ότι το 80% των επισκεπτών σε μια περιοχή με προγραμματισμένη διαμονή, δεν ξέρει τι να κάνει
- Το συνολικό προϊόν στην χώρα δεν προβάλλεται. Έλλειψη στρατηγικής προβολής για in-destination activities.
- Έλλειψη κουλτούρας συνεργασιών
- Οι μονάδες all inclusive δημιουργούν πολλά προβλήματα στην τοπική οικονομία-αγορά.

Ανάγκη για site: Οι μεγάλες πλατφόρμες π.χ Google δίνουν στις επιχειρήσεις τον τρόπο να εκφραστούν μόνες τους. Μεγάλο θέμα η συντήρηση των ιστοσελίδων και η εκπαίδευση των επιχειρηματιών τουρισμού (Β. Χρηστίδης, ΣΕΠΕ)

3. Δεν υπάρχει καμία ουσιαστική σχέση του ξενοδόχου με τις νέες τεχνολογίες. Ανάγκη ύπαρξης ολόκληρου πακέτου για να έρθει ο τουρίστας στην περιοχή π.χ κρουαζιέρα. Επίσης: υφίσταται θέμα συνεργασίας και έλλειμμα νέων τεχνολογιών στον κλάδο. (Ι. Βίνης)

4. Η ανάπτυξη ιστοσελίδων είναι ξεπερασμένη. Δεν υπάρχει content πολυγλωσσικό. Καλύτερα να δοθούν χρήματα για να δημιουργηθεί περιεχόμενο υψηλής ποιότητας, πολυγλωσσικό και σε μεγάλη ποσότητα στο δίκτυο, δωρεάν, για να πεισθεί κάποιος να έρθει στην περιοχή. Να διοργανωθούν σεμινάρια σε επιχ/τίες με μικρότερα καταλύματα, για το πως να χρησιμοποιούν τις μεγάλες πλατφόρμες πχ trip advisors. Πρέπει να «πιάσουμε» τον τουρίστα πριν έρθει στην Ήπειρο (Δ. Γερογιάννης). Ο κ. Χρηστίδης έχει αντίθετη άποψη από τον κ. Γερογιάννη ως προς το θέμα της δημιουργία ιστοσελίδων.

5. Υπάρχουν διάφορα μοντέλα ανάπτυξης. Πρώτον της Μαγιόρκας. Εδώ παρόλο ότι είναι νησί, το 50% των τουριστών πάει σε ορεινές περιοχές. Πέτυχαν να αναπτύξουν με ήπιο τρόπο την ενδοχώρα. Δημιούργησαν 900 Km μονοπάτια για περιπατητικές διαδρομές. Η λογική είναι ότι οι τουρίστες-περιπατητές δεν πρέπει να ενοχλούν τους δημόσιους χώρους. Δεύτερο παράδειγμα αυτό της Κορσικής. Εκεί δεν δημιουργήθηκαν μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες. Δημιούργησαν όμως μονοπάτια στον ορεινό όγκο με αυστηρούς κανόνες πεζοπορίας (Χ. Μεράντζας, Π. Πατρών).

- 6.** Το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Ελληνικού Θεοδώρου Παπαγιάννη, αποτελεί Πυλώνα Περιφερειακής Ανάπτυξης. Στόχος να δημιουργηθεί «Πάρκο αισθήσεων» και όχι αναψυχής χωρίς δίκτυα και διεθνείς συνεργασίες. Εκεί υλοποιούνται εξαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα. Πρέπει να ενταχθούν προς χρηματοδότηση στο νέο ΕΣΠΑ (Χ. Μεράντζας, Π. Πατρών). Αυτό που χρειαζόμαστε είναι ανάπτυξη συνδεδεμένη με την τοπική κοινωνία για να φτιαχτούν διεθνή δίκτυα. Δεν υπάρχει εμπιστοσύνη στις ελληνικές ιστοσελίδες. Πως θα έρθει ο τουρίστας στην Ήπειρο; Χρειαζόμαστε μαζική προσέλευση τουριστών. (Χ. Μεράντζας, Π. Πατρών).
- 7.** Από την Ένωση Ξενοδόχων προτείνεται η δημιουργία ενός εξειδικευμένου aps προϊόντος. Μιλάμε για μια εξειδικευμένη εφαρμογή πλοήγησης -application για smart phones & tablets, που θα την λαμβάνει δωρεάν ο κάθε επισκέπτης που θα εισέρχεται στην Βόρεια και Δυτική Ελλάδα και στα Ιόνια νησιά από 13 σταθμούς συνόρων, από τα λιμάνια που δέχονται τα κρουαζιερόπλοια, τους χώρους άφιξης επισκεπτών στα αεροδρόμια που δέχονται και πτήσεις charter, αλλά και τους σταθμούς διοδίων της Εγνατίας οδού, ίσως και της Ιονίας οδού. Έτσι ο τουρίστας μπορεί να βλέπει δωρεάν τα πάντα, ότι υπάρχει στην περιοχή. Η εφαρμογή αυτή είναι ένα σημαντικό εργαλείο. Όλες οι μηχανές αναζήτησης μπορούν να ενταχθούν στην συγκεκριμένη μηχανή. Το all-inclusive είναι καταστροφή για τους μικρούς επιχ/τιες. Η συγκεκριμένη πρόταση έχει συζητηθεί με 6 Περιφέρειες με πολύ θετικές αντιδράσεις και επιθυμούν η εφαρμογή να φτιαχτεί από κοινού. Αναλυτική παρουσίαση της πρότασης υπάρχει στο Παράρτημα Β της παρούσας αναφοράς. Το ερώτημα που τίθεται είναι που θα έχει έδρα; Η πρόταση της Ένωσης είναι να στεγασθεί στην ΕΤΕΠΗ ΑΕ, γεγονός που βρίσκει σύμφωνο και το Πρόεδρο της ΕΤΕΠΗ ΑΕ. Η προσπάθεια είναι τεράστια. (Σ. Σιούτης, Ένωση Ξενοδόχων Ιωαννίνων)
- 8.** Την μεγάλη εμπειρία σε mobile εφαρμογές έρχεται να καταθέσει στο εργαστήριο, ο επόμενος συμμετέχοντας. Έχει συμμετάσχει στην ανάπτυξη διάφορων εφαρμογών πχ πολιτιστικός οδηγός της Αθήνας με πολύγλωσσικό περιεχόμενο. Η εφαρμογή θέλει πολύ δουλειά. Απαιτείται η συνεργασία πολλών. Αυτές οι δράσεις πως χρηματοδοτούνται; Μέχρι τώρα έχουν αναπτυχθεί από εξωτερικές εργασίες (Γ. Τσούλος, ΤΕΙ)
- 9.** Η Κόνιτσα αποτελεί περιοχή ιδανική για ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού. Πρέπει να γίνει τουριστική προβολή μέσω ΤΠΕ με χαμηλό κόστος (Μ. Κιουρή, Δ. Κόνιτσας)
- 10.** Το ενδιαφέρον του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για τον πλοηγό της Ένωσης Ξενοδόχων μετέφερε στη συζήτηση ο εκπρόσωπος του τμήματος μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής. Η Ανάπτυξη, η Συντήρηση και το Περιεχόμενο της Εφαρμογής πρέπει να υλοποιηθούν από τους Χρήστες. Πρέπει να υπάρχουν δυνατότητες κοινωνικής δικτύωσης, όπως και σύστημα συστάσεων, ίσως και να έχει ο τουρίστας την δυνατότητα να βλέπει μέσα από το κινητό του, πως ήταν η συγκεκριμένη περιοχή πριν 100 χρόνια. Το ΕΤΕΠΗ είναι διαθέσιμο να συμπράξει (Π. Τσαπάρας, Π.Ι)
- 11.** Εκ μέρους της Ιεράς Μητρόπολης, πέρα από την ενημέρωση που ο εκπρόσωπός της επιθυμεί να λάβει, τονίστηκε ότι ο θρησκευτικός τουρισμός πρέπει να στηριχθεί και να αναπτυχθεί (π. Π. Βαταβάλης)
- 12.** Πρέπει να ξεκαθαριστεί η διαφορά μεταξύ τουριστικού προϊόντος και τουριστικής προβολής. Τα φεστιβάλ, τα πανηγύρια και οι διάφορες εκδηλώσεις αποτελούν τουριστικό προϊόν. Για την τουριστική προβολή σημαντικό ρόλο έχουν να παίξουν η Περιφέρεια και οι ΟΤΑ. Για το τουριστικό προϊόν όμως δεν πρέπει να παρεμβαίνουν οι δημόσιες δομές. Απαραίτητη η συνεργασία.
- 13.** Ο Αντιπεριφερειάρχης Ηπείρου κ. Περικλής Βασιλάκης, τόνισε ότι η βαριά βιομηχανία της Ηπείρου είναι ο Τουρισμός. Είπε συγκεκριμένα ότι επιμένει και ανησυχεί μαζί με όλους τους συμμετέχοντες στο εργαστήριο. Πιστεύει ότι και ο Αθλητικός και ο Θρησκευτικός Τουρισμός έχει να δώσει στην Ήπειρο. Η ιδιωτική πρωτοβουλία είναι το Α & το Ω. Πρέπει να έχει τον πρώτο λόγο και να στηριχθεί. Ναι, στην ανάπτυξη του τουρισμού μέσω ψηφιακών εφαρμογών, όπου να μπορέσουν να παρουσιαστούν οι ομορφιές της περιοχής μας και των ορεινών όγκων και της θάλασσας.
- 14.** Αν δημιουργηθεί cluster στον τουρισμό πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο ψηφιακό marketing. Πρέπει να ορισθεί η πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής. Το πρώτο βήμα είναι να έρθει ο τουρίστας στην περιοχή που πρέπει να γνωρίσει.

Ο Συντονιστής θέτει τα παρακάτω ερωτήματα:

Ποιός θα κάνει το τουριστικό marketing για την Ήπειρο; Πρέπει να το κάνουμε όλοι μαζί. Ποιός θα κάνει το branding ΗΠΕΙΡΟΣ; Πως θα χρηματοδοτηθεί; Ποιές είναι οι αγορές- στόχοι;

15. Τον λόγο παίρνει ο κ. Σιούτης (Ένωση Ξενοδ) και ενημερώνει ότι τα Γιάννενα το 2016 έχει προγραμματιστεί να επισκεφθούν 640 εξειδικευμένα άτομα του τουρισμού (tour operators, δημοσιογράφοι) από Γερμανία, Αλβανία, Σουηδική Αραβία κ.λ.π, όπως και Ξένοι πρόξενοι και πρεσβευτές.

16. Ο Φορέας Διαχ/σης Βόρειας Πίνδου θέτει το ερώτημα, πως θα αναδειχθεί το φυσικό περιβάλλον της Ηπείρου π.χ το Φαράγγι του Βήκου. Οι εκπρόσωποι του φορέα συμμετέχουν στο εργαστήριο με σκοπό να ενημερωθούν. Παράλληλα κάνουν γνωστό ότι υπάρχουν 5 Εθνικά Πάρκα που βρίσκονται κοντά στην Εγνατία, όπου υπάρχουν σπάνια είδη άγριας πανίδας τα οποία πρέπει να αξιοποιηθούν για προσέλκυση επισκεπτών, εκδρομών σχολείων και να αναδειχθούν π.χ μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι που βρίσκονται μέσα σ' αυτά. Σκόπιμο θα ήταν να δημιουργηθεί μια εφαρμογή σχετική ώστε να τα βλέπει ο επισκέπτης και να αναδειχθούν περαιτέρω.

17. Καθώς προχωράει η συζήτηση, ο κ. Χρηστίδης (ΣΕΠΕ) τοποθετείται ως εξής. Ας προβληματιστούμε: πόσα χρήματα ξοδεύονται για τουριστική προβολή, πολλές φορές για αλληλοκαλυπτόμενες δράσεις; Εναλλακτική Πρόταση: ΔΟΜΙΚΗ δουλειά. Σήμερα δεν υπάρχει Κεντρικό Ψηφιακό Αποθετήριο ανοικτών δεδομένων (ήχοι, video). Πρέπει να το δώσει η περιφέρεια ανοικτό σε όλους, χωρίς δικαιώματα, με διεθνή standards. Υπάρχει λόγος να γίνει κάτι αντίστοιχο για το τουριστικό προϊόν; Πρέπει οι φορείς επιχειρηματικότητας (Επιμ/ρια, Ένωση Ξενοδόχων, ΣΕΠΕ...) να συνεργαστούν να αναπτύξουν σύντομα την αρχική Δομή –ανοικτή σε όλους-, με κινητοποίηση των επιχειρηματιών του κλάδου.

18. Ένα άλλο θέμα προς συζήτηση έχει να κάνει με τις online υπηρεσίες διαμονής. Σήμερα υπάρχει διείσδυση των ξενοδοχείων στην πλατφόρμα κρατήσεων κατά 60%, ενώ για τα καταλύματα το ποσοστό διείσδυσης είναι λιγότερο του 20%. Άρα υπάρχει έλλειμμα των επιχειρήσεων να «παίξουν» στην ψηφιακή σύγκληση.

Βασιζόμενοι στα παραπάνω προτείνεται η παρακάτω Δράση:

- Ψηφιακή Ετοιμότητα Επιχειρήσεων Τουρισμού, ίσως με ένα μικρό voucher χαμηλού κόστους 1000-4000 €, προκειμένου ο επιχειρηματίας να κάνει site cloud υπηρεσιών για φιλοξενία για 3 χρόνια.
- Ιδιόκτητες Μηχανές Κράτησης (10€/μήνα)
- Μικρή εσωτερική οργάνωση επιχειρήσεων

Υπάρχουν βέβαια προβλήματα: πολλά κανάλια κρατήσεων (booking.com, trip advisor κ.λπ.). Μπορεί κατά λάθος κάποιος επιχειρηματίας να κάνει διπλοκράτηση, κάτι που μπορεί να αποβεί τραγικό, όταν έχεις 10-15 δωμάτια. Ανάγκη λοιπόν ύπαρξης υπηρεσίας online channel management. Άρα η αναγκαιότητα ψηφιακού marketing είναι επιτακτική. Το ερώτημα που τίθεται είναι : ποιός θα το κάνει;

19. Άλλη μια άποψη σχετικά με τα voucher έρχεται προς συζήτηση. Είναι αρνητική. Τα voucher δεν είναι επενδυτικά κεφάλαια. Είναι να βοηθήσουν όπου υπάρχει ψηφιακό έλλειμμα. Η κατάρτιση-εκπαίδευση είναι βασικό θέμα. Πρέπει να δοθεί έμφαση στη συνεργασία φορέων και η υλοποίηση παράλληλων δράσεων π.χ μαρτυρία ντόπιων – meet locals, προσωποποιημένη πληροφόρηση κ.λ.π (Χ. Μπέλλος, Lime technology). Σχετικά με τα voucher, προτάθηκε να ισχύσουν για όλες τις επιχειρήσεις π.χ αργυροχρυσοχοϊά (ΣΕΠΕ)

20. Το προεδρείο θέτει την Ανάγκη ηλεκτρονικού τρόπου παρακολούθησης τουριστών, ποιός ήρθε και ποιός ξαναήρθε στην περιοχή, όπως και η μεγάλη σημασία της διαθέσιμης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

21. Εκ μέρους του Δήμου Δωδώνης τέθηκε το θέμα ανάδειξης του Αρχαίου Θεάτρου της Δωδώνης. Αυτή τη στιγμή το πρότυπο της επίσκεψης, δεν βιώνεται ως εμπειρία. Οι ψηφιακές εφαρμογές- virtual reality, θα βοηθήσουν τον επισκέπτη, ιδίως αν του παρέχονται περαιτέρω στοιχεία για την ευρύτερη περιοχή (Β. Μπράχου) Ο εκπρόσωπος του ΣΕΠΕ, σημείωσε ότι κάτι τέτοιο δεν είναι δύσκολο να εφαρμοστεί. Όλα είναι θέμα καλού περιεχομένου, ανοικτών δεδομένων.

22. Από τους εκπροσώπους της Διαχειριστικής Αρχής Π.Η τονίστηκε η αναγκαιότητα του BRANDING. Το τουριστικό προϊόν δεν είναι ευθύνη της πολιτείας. Αντίθετα το Ψηφιακό Αποθετήριο είναι δουλειά της Περιφέρειας. Σχετικά με τα voucher αυτό που μετράει είναι η ανταποδοτικότητα. Και θέτουν το ερώτημα: έχουν αποφασίσει οι επιχειρήσεις ποιές είναι οι υπηρεσίες που πρέπει να παρέχουν προς τους πελάτες; Άρα αυτό που χρειάζεται είναι η ταξινόμηση των υπηρεσιών, προκειμένου να προβληθούν συνολικά. Οι επιχειρήσεις πρέπει να προβούν και σε συμπληρωματικές συνέργειες. Είναι γεγονός ότι οι επιχ/τίες του τουρισμού δεν εκμεταλλεύονται σωστά τα δίκτυα, ώστε να είναι ανοικτά χωρίς να έχουν προβλήματα ανταγωνιστικότητας (διάθεση δικτύων δήμων στους πολίτες και επιχειρήσεις). Το θέμα είναι ποιός θα αναλάβει τη διαχείριση;

23. Επίσης τέθηκε προς συζήτηση η ανάγκη χρήσης της ψηφιακής εφαρμογής «έρευνας και διάσωσης» που αφορά τις Μαρίνες. Το θέμα πάλι είναι ποιές ψηφιακές έχουμε ανάγκη;

1η εφαρμογή : πως θα κλείσω το μέρος που θα παρκάρω;

2η εφαρμογή: ενοικιάσεις σκαφών κ.λ.π.

Σχετικά με το θέμα, ο εκπρόσωπος του ΣΕΠΕ, έφερε το παράδειγμα ενός πειράματος που εφαρμόστηκε στις Κυκλάδες (portal e-kyclades) που δούλεψε πολύ καλά το διάστημα 2013-2015.

24. Ολοκληρώνοντας, σήμερα υπάρχει τεράστιο έλλειμμα προβολής του τουριστικού προϊόντος. Δεν εμφανίζονται οι επιχειρήσεις. Όπου όμως οι τοπικές δράσεις είναι συντονισμένες έχουν αποτέλεσμα. Επομένως αυτό που χρειάζεται να γίνει, είναι να ενισχυθούν οι υπηρεσίες και οι εφαρμογές που αναπτύσσουν οι εταιρείες πληροφορικής.

3.1.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

<p>Γενικές Προτάσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πρέπει να ορισθεί η πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής. Αναγκαιότητα BRANDING ▪ Διεύρυνση της τουριστικής περιόδου ▪ Στρατηγική προβολής για in-destination activities. ▪ Ανάγκη δικτύωσης και αποκατάσταση εμπιστοσύνης ξένων τουριστών στις ελληνικές ιστοσελίδες ▪ Εκπαίδευση των επιχειρηματιών τουρισμού σε θέματα τεχνολογίας. ▪ Τουριστική προβολή μέσω ΤΠΕ με χαμηλό κόστος ▪ Ανάγκη ύπαρξης ψηφιακού marketing & εξειδικευμένου manager . ▪ Ανάγκη ύπαρξης υπηρεσίας online channel management. ▪ Πρέπει οι φορείς επιχειρηματικότητας (Επιμ/ρια, Ένωση Ξενοδόχων, ΣΕΠΕ...) να συνεργαστούν, να αναπτύξουν σύντομα την αρχική Δομή –ανοικτή σε όλους-, με κινητοποίηση των επιχειρηματιών του κλάδου ▪ Ύπαρξη ολοκληρωμένων πακέτων προσέλκυσης τουριστών ▪ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Εναλλακτικού Τουρισμού στην Ήπειρο. ▪ Ολοκληρωμένη μελέτη Στρατηγικής Προβολής του Τουριστικού Προϊόντος της Περιφέρειας, που θα θέσει τις προτεραιότητες ανάπτυξης στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2014-2020. ▪ Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και βιωματικών δράσεων με εφαρμογή ΤΠΕ σε μουσεία της Περιφέρειας.
<p>Προτάσεις τουριστικής ανάδειξης & προβολής</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δημιουργία εξειδικευμένης εφαρμογής πλοήγησης -application για smart phones & tablets, που θα την λαμβάνει δωρεάν ο κάθε επισκέπτης που θα εισέρχεται στην Βόρεια και Δυτική Ελλάδα και στα Ιόνια νησιά από 13 σταθμούς συνόρων, από τα λιμάνια που δέχονται τα κρουαζιερόπλοια, τους χώρους άφιξης επισκεπτών στα αεροδρόμια που δέχονται και πτήσεις charter, αλλά και τους σταθμούς διοδίων της Εγνατίας οδού, ίσως και της Ιονίας οδού. Clustering 5 περιφερειών (Δυτικής, Κεντρικής, Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης, Ιονίων Νήσων) με συντονιστή την Περιφέρεια Ηπείρου προκειμένου να δημιουργηθεί ένας διαπεριφερειακός Οργανισμός με πιθανό σημείο στέγασης το ΕΤΕΠΗ. Υπάρχει προοπτική αυτοχρηματοδότησης του οργανισμού, μετά τη λήξη της περιόδου μέσω ενός ποσοστού από το accommodation και από την διαφήμιση μέσω internet.. ▪ Ανάγκη εκπόνησης Μελέτης Σκοπιμότητας και για την μέγιστη εκμετάλλευση όλων των δυνατοτήτων που δίνονται μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στρατηγικών πχ ARGES & διακρατικών πχ Interreg ADRION στα οποία συμμετέχει η Περιφέρεια Ηπείρου για έργα όπως hot-spots, οπτική ίνα-ασύρματα δίκτυα, υποδομές δορυφορικής ζεύξης κ.λπ. ▪ Προσπάθεια να υπάρξει ελεύθερο Wi- Fi σε όλη την Εγνατία & την Ιόνια Οδό. ▪ Παραδείγματα ανάπτυξης με ήπιο τρόπο της ενδοχώρας, δημιουργώντας μονοπάτια για περιπατητικές διαδρομές κάτω από αυστηρούς κανόνες

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ένταξη στο ΠΕΠ των εξαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων που υλοποιούνται στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Ελληνικού Θεοδώρου Παπαγιάννη. ▪ Δημιουργία site με περιεχόμενο υψηλής ποιότητας, πολυγλωσσικό και σε μεγάλη ποσότητα στο δίκτυο, δωρεάν, για να πεισθεί κάποιος να έρθει στην περιοχή ▪ Δημιουργία Πύλης συγκέντρωσης και διαχείρισης πολιτιστικού υλικού της Περιφέρειας, η οποία θα αποτελεί και ψηφιακό αποθετήριο ανοιχτών πολιτιστικών / τουριστικών δεδομένων με σκοπό την χρήση και αξιοποίηση του πολιτιστικού περιεχομένου (content) σε νέες εφαρμογές (web/mobile). ▪ Δημιουργία εφαρμογής ανάδειξης των 5 Εθνικών Πάρκων που βρίσκονται κοντά στην Εγνατία και ό,τι αυτά περιέχουν (άγρια σπάνια πανίδα, αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία κ.λ.π) ▪ Υλοποίηση δράσης ψηφιακής ετοιμότητας με δικαιούχους επιχειρήσεις που θα αφορά κουπόνια μικρής ονομαστικής αξίας (1000 – 3000 ευρώ) παροχής ψηφιακών υπηρεσιών ενδεικτικά digital marketing, μηχανοργάνωση, ιστοσελίδες προβολής κ.α ▪ Χρήση της ψηφιακής εφαρμογής «έρευνας και διάσωσης».
<p>Αξίζει να σημειωθούν</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Έκθεση Μουσείου Τυπογραφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ▪ Ο θρησκευτικός τουρισμός πρέπει να στηριχθεί και να αναπτυχθεί ▪ Μεγάλη σημασία στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των τουριστών. Συσχέτιση με την Υγεία-Ευεξία. ▪ Ανάγκη ηλεκτρονικού τρόπου παρακολούθησης τουριστών, ποιός ήρθε και ποιός ξαναήρθε στην περιοχή ▪ Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας σε τεχνολογίες αιχμής που θα μπορούσαν δυνητικά να αξιοποιηθούν για προβολή του τουριστικού προϊόντος.

3.2. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ BRANDING (Παράλληλο Εργαστήριο Δ2)

3.2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συντονιστής Π.Ε.2: Γ.Τάσος , Ξενοδόχος & Εκπρόσωπος Σ.Ε.Τ.Ε.

Στον Τομέα της Βιομηχανίας της Εμπειρίας και συγκεκριμένα στον «**Εναλλακτικό Τουρισμό και Branding**» ήταν το θεματικό πεδίο που απασχόλησε το Παράλληλο Εργαστήριο 2, το απόγευμα της δεύτερης ημέρας της διημερίδας (18/12/2015 ώρα 15:00 – 18:00).

Ο εναλλακτικός τουρισμός αποτελεί τμήμα του συνολικού τουριστικού προϊόντος της Ηπείρου λόγω του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και η επιχειρηματική του ανάπτυξη θα παίξει καθοριστικό ρόλο στο μέλλον τόσο στην ελκυστικότητα του τουριστικού μας προϊόντος όσο και στην διεύρυνση της τουριστικής περιόδου.

Οι μορφές του είναι πολλές με παραδείγματα τον οικοτουρισμό, τις outdoor activities, τον θρησκευτικό τουρισμό, την ιστιοπλοΐα, τον ορειβατικό τουρισμό, τις καταδύσεις, την ποδηλασία, τον τουρισμό με cambervan , τον ιαματικός τουρισμό κα. Συνδυάζεται με άλλους τομείς και τεχνολογίες όπως οι ΤΠΕ, η αγροδιατροφή, τα καταλύματα το περιβάλλον και οι προστατευόμενες από την UNESCO περιοχές.

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Τις πιο ώριμες μορφές εναλλακτικού τουρισμού για την Ήπειρο
- Την συσχέτισή τους με υπάρχουσες υποδομές και τομείς της οικονομίας.
- Την αναγκαιότητα ανάπτυξης μίας συγκεκριμένης ταυτότητας προορισμού (branding) για την Περιφέρεια με σκοπό την αναγνωσιμότητα και την συνολική προώθηση της Ηπείρου.
- Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων ανά κλάδο.
- Διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές όπως η αναγκαιότητα δημιουργίας σχολής οδηγών βουνού, rafting, Kayak, paragliding, fly fishing.
- Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν.

3.2.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Κατά την έναρξη του Παράλληλου Θεματικού Εργαστήριου, ο συντονιστής κ. Γ. Τάσσος, αναφέρθηκε στο ότι οι κύριοι άξονες που θα αναδείξουν τον εναλλακτικό τουρισμό στη περιοχή της Ηπείρου είναι η **εξειδίκευση** και ο **επαγγελματισμός**.

Ανέδειξε την Κεντρική Ευρώπη και το Ισραήλ σαν τις περιοχές που εστιάζονται οι τοπικές επιχειρήσεις του εναλλακτικού τουρισμού αλλά και της Ένωσης Ξενοδόχων μιας και εκεί εκδηλώνεται, αυτή τη στιγμή, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για παρόμοιες δραστηριότητες.

Επικεντρώθηκε στο πρόβλημα της πιστοποίησης των οδηγών δραστηριοτήτων και ανέφερε χαρακτηριστικά ότι οι tour operators ζητούν πιστοποιημένους οδηγούς για να ασφαλίσουν τους πελάτες τους και το θεωρούν απαραίτητη προϋπόθεση για να πραγματοποιήσουν μια εκδρομή στη περιοχή. Ζήτησε να γίνουν δομές πιστοποίησης και αναφέρθηκε ότι γίνονται κινήσεις από την Ένωση Ξενοδόχων προς αυτή την κατεύθυνση.

Δίνοντας το λόγο στους συμμετέχοντες τους ζήτησε να πούνε την εμπειρία τους μέχρι σήμερα αλλά και να κάνουν προτάσεις ο καθένας στον τομέα του.

1. Ο εκπρόσωπος της «*Trekking Hellas*» (κ. Πουλόπουλος) αναφέρθηκε στις κύριες δραστηριότητες της επιχείρησης (rafting) και τη επάρκεια που διαθέτει σε κτηριακές εγκαταστάσεις, οχήματα και εξοπλισμό. Πρότεινε να λειτουργήσουν σχολές οδηγών πιστοποίησης δραστηριοτήτων και πιστοποίηση των εταιριών.

Σε μετέπειτα παρέμβασή του αναφέρθηκε στο ότι ο επισκέπτης εναλλακτικού τουρισμού στην περιοχή ζητά την «*αυθεντική εμπειρία*», δηλαδή αυτά που χαρακτηρίζουν μοναδικά μια περιοχή. Αναφέρθηκε συγκεκριμένα σε σημεία που παράγεται το μαλλί και άλλα κτηνοτροφικά προϊόντα αλλά αυτά δεν είναι ούτε οργανωμένα ούτε μπορεί να αγοράσει κάτι σχετικό.

2. Στην περιοχή της Άρτας αναφέρθηκε (κ. Χρ. Μικαλακοπούλου) ότι οι αδειοδοτήσεις ξενοδοχείων είναι προβληματική μιας και ο ΕΟΤ θέτει νέα κριτήρια. Θεωρείται ότι η σύμπραξη του ιδιωτικού με τον δημόσιο τομέα θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις και θα προβάλλει το τουριστικό προϊόν στο εξωτερικό (κυρίως για περιοχή ορεινού τουρισμού στα Τζουμέρκα). Προτάθηκε να γίνει Οργανισμός προώθησης Τουριστικού προϊόντος, όπως λειτουργεί στη Ρόδο και στη Δυτική Μακεδονία (παρέμβαση κ. Τάσσου). Επίσης θα βοηθούσε η λειτουργία τουριστικών γραφείων για τον εισερχόμενο τουρισμό (incoming).

3. Στην αναγκαιότητα καταγραφής των τουριστικών μνημείων στην περιοχή της Άρτας αλλά και την καταγραφή των τουριστικών επιχειρήσεων αναφέρθηκε η εκπρόσωπος της «*e-Leaders Συμβουλευτική*» (κ. Κοκκινέλη). Αναφέρθηκε στην ανάδειξη του θρησκευτικού και ιαματικού τουρισμού μιας και στην Άρτα υπάρχει πλήθος βυζαντινών μνημείων που δεν έχουν προβληθεί κατάλληλα και ο τουρισμός στην περιοχή είναι υποβαθμισμένος. Προτάθηκε να δημιουργηθεί κατάλληλη δομή για την προώθηση του τουριστικού προϊόντος. Με οργανωμένα πακέτα προς τους τουρίστες. Τονίστηκε η αναγκαιότητα σχολής εκπαίδευσης κανόε-καγιάκ και θαλάσσιου καγιάκ σε συνεργασία με το Υπουργείο (δομή παρόμοια του ΙΕΚ). Επίσης αναφέρθηκε στην δημιουργία δικτύου συνεργατών από ποιοτικές επιχειρήσεις. Προτάθηκε επίσης να δημιουργηθεί σχολή πιστοποιημένων ξεναγών παρακολουθώντας σχετικά σεμινάρια (εξηγήθηκε ότι λειτουργεί κάτι παρόμοιο σε Χίο, Κέρκυρα).

4. Ο εκπρόσωπος της Ε.Υ.Δ. Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (κ. Ματσάγκας) εξέφρασε την άποψη ότι δεν υπήρχαν την προηγούμενη περίοδο οι σωστές προδιαγραφές αγροτουρισμού στην ανάπτυξη των τουριστικών μονάδων. Έτσι οι αγρότες που επιδοτούταν για να δημιουργήσουν μια τουριστική μονάδα δεν διαχειριζόταν κατάλληλα τον τουρισμό. Διατυπώθηκε η άποψη ότι θα πρέπει να γίνει εκπαίδευση των εμπλεκόμενων στην αγροτική παραγωγή και στη τουριστική βιομηχανία. Παράλληλα με την εκπαίδευση να δημιουργηθεί κατάλληλο νομικό πλαίσιο. Σε παρέμβαση του ο κ. Τάσσος εξήγησε ότι στην Ήπειρο δεν έχουμε αγροτουρισμό αλλά eco-τουρισμό.

5. Στην απουσία ενός πλαισίου λειτουργίας αναφέρθηκε ο κ. Ι. Γκανάς από το ΤΕΙ Ηπείρου. Ανέφερε ότι στο γραφείο ERASMUS γίνονται προσπάθειες να προβληθεί η Ήπειρος αλλά δεν υπάρχει ακόμη brand name. Η δημιουργία και λειτουργία ενός συντονιστικού φορέα προώθησης του τουριστικού προϊόντος της

Ηπείρου είναι επιτακτική. Πρότεινε επίσης την λειτουργία ενός τουριστικού portal εκδηλώσεων που θα προβάλλει ακόμη και το πιο μικρό γεγονός.

6. Στο στρατηγικό ρόλο που παίζει η δημιουργία της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής Ιονίου αναφέρθηκε εκπρόσωπος της Περιφέρειας (κ. Ι. Παπαγιάννης). Η Μακροπεριφέρεια περιλαμβάνει όλες τις χώρες που συνορεύουν με την Αδριατική και επιπλέον την Σερβία και τη FYROM. Η Στρατηγική έχει ως βασικό στόχο την προώθηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας και εδράζεται στους εξής τέσσερις βασικούς πυλώνες σχεδιασμού:

Την Γαλάζια ανάπτυξη, την Δικτύωση Περιφερειών, την Ποιότητα Περιβάλλοντος και τέλος τη Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη. Όσο αφορά τον τελευταίο τίθεται σαν στόχος η αύξηση της ελκυστικότητας της περιφέρειας με την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής και η διαμόρφωση μιας κοινής αναγνωρίσιμης ταυτότητας (branding) της Μακροπεριφέρειας.

Στο σημείο αυτό, με παρέμβαση του ο συντονιστής κ. Τάσσος, ανέφερε πως ο οδικός άξονας «*Τεργέστης – Ντουμπρόβνικ*» προς νότια διασχίζοντας την Αλβανία, θα αλλάξει το τοπίο ως προς την πρόσβαση την επόμενη 7ετία.

7. Στη σύνδεση του τουρισμού με επισκέψεις σε χώρους με καλλιεργούμενα προϊόντα αναφέρθηκε παραγωγός αρωματικών φυτών (κα. Β. Κασκανάκου). Στη συζήτηση που ακολούθησε αναδείχθηκε η διάσταση του ότι για να είναι επισκέψιμος κάποιος χώρος θα πρέπει να έχει καθετοποιημένη τυποποίηση δηλ. πωλητήριο, αποστακτήριο (αιθέρια έλαια), καφέ η/και εστιατόριο κλπ. Αναδείχθηκε η δυνατότητα δημιουργίας τυποποιημένου προϊόντος που σχετίζεται με αρωματικά-θεραπευτικά φυτά (πχ τσάι, ρίγανη) που θα διοχετεύεται προς τα τοπικά ξενοδοχεία.

8. Για την ανάδειξη και την προβολή του ντόπιου κοσμήματος αναφέρθηκε η εκπρόσωπος ομάδας δημιουργίας κοσμημάτων κ. Χρυσ. Λέντη. Στο εναλλακτικό τουρισμό ο επισκέπτης εκτός από το να ασχοληθεί με τα ενδιαφέροντα του, ζητά να αγοράσει και ένα σουβενίρ που σχετίζεται και παράγεται στην περιοχή. Διατυπώθηκε η άποψη ότι αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει. Συζητήθηκε να δημιουργηθεί ένας χώρος – θερμοκοιτίδα στο ΚΕΠΑΒΙ που θα ασχολείται με το κόσμημα, το κόσμημα με σμάλτο (παλιά Γιαννιώτικη τεχνική), με δημιουργία μαχαιριών για συλλέκτες. Επίσης η δημιουργία θερμοκοιτίδας στη Πυρσόγιαννη για αγιογράφους και ξυλογλύπτες που θα παράγουν τοπικά σουβενίρ (παρέμβαση κ. Τάσσου)

9. Στα ιαματικά λουτρά Αμάραντου Κόνιτσας αναφέρθηκε ο εκπρόσωπος τοπικής επιχείρησης που λειτουργεί στη περιοχή και στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή (κ. Κ. Κουγκούλης). Αναφέρθηκε στις υποδομές πρόσβασης που είναι ελλείψεις αλλά και στις υποδομών δρόμων και μονοπατιών μέσα στο χωριό. Οι επισκέπτες ενός χώρου με ιαματικό τουρισμό είναι άνθρωποι με συγκεκριμένα κινητικά προβλήματα και άλλες ειδικές ανάγκες. Επίσης τα καταλύματα θα πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένα για αυτή τη περίπτωση. Συζητήθηκε η δυνατότητα δημιουργίας γυμναστηρίων, ήπιας μορφής γυμναστικής για ασθενείς καθώς και η λειτουργία ιατρείων με προσωπικό (γιατροί, νοσοκόμοι) και κατάλληλο εξοπλισμό. Από τη συζήτηση και τις παρεμβάσεις των συνομιλητών, προέκυψε η αναγκαιότητα πιστοποίησης των ιαματικών λουτρών και της πιστοποίησης του νερού της περιοχής για να γίνει σαφές σε τι παθήσεις χρησιμοποιείται. Αυτό θεωρείται σαν απαραίτητη προϋπόθεση για να καταστεί πόλος έλξης ιαματικού τουρισμού ο Αμάραντος.

10. Στις έξυπνες λύσεις προς στους καταναλωτές για βελτίωση της ευεξίας και προστασία της υγείας του, αναφέρθηκε ο εκπρόσωπος της LIME Technology (κ. Κ. Στεφάνου). Η εταιρία μέσω των φορέσιμων αισθητήρων (sensors) που παράγει, μπορεί να καταγράφει δεδομένα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διαχείριση της υγείας και ευεξίας των καταναλωτών. Πρότεινε μάλιστα ότι θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα λογισμικό που θα καταμετρά σφυγμούς και τη συνολική ανύψωση που κάνει ένας περιπατητής κι έτσι να κερδίζει (αν υπερβεί ένα όριο) ένα γεύμα ή έκπτωση σε συνεργασία με ξενοδοχεία ή εστιατόρια της περιοχής.

11. Για τη σημασία προώθησης και ανάπτυξης του ορειβατικού τουρισμού μίλησε ο εκπρόσωπος του Φορέα Διαχείρισης Εθνικών Δρυμών Βίκου – Αώου (κ. Θαν. Κοράκης). Η δημιουργία κέντρων πληροφόρησης, η ανάπτυξη ορειβατικού τουρισμού με προδιαγραφές, οι υποδομές στο βουνό

(μονοπάτια, καταφύγια) αποτελούν τους κύριους άξονες που τέθηκαν στην ομιλία του. Τα σωστά σηματοδοτημένα μονοπάτια όπως και η λειτουργία 2 επιπλέον καταφυγίων (Σιάδι Μύγας, Κερασιά) στο Δρυμό Βίκου – Αώου θα συμβάλουν στον περιορισμό των ατυχημάτων καθώς και της λαθροθηρίας. Στα καταφύγια θα πρέπει να εγκατασταθούν πάνελ για ηλεκτροδότηση καθώς και η δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης του νερού. Αναφέρθηκε επίσης στην αναγκαιότητα καθοδήγησης των ανθρώπων που κινούνται στο βουνό.

Τέλος αναφέρθηκε η ανάγκη δημιουργίας επιπλέον οργανωμένων χώρων για φιλοξενία των campers αλλά και του αυτοκινούμενου τουρισμού. Χώροι στάθμευσης και εγκαταστάσεις που θα τους παρέχουν υδροδότηση, ηλεκτροδότηση και αποχέτευση.

Επεκτείνοντας τη συζήτηση ο κ. Γ. Τάσος ανέφερε πως σε συνεργασία με ομάδα Γερμανών, που εξειδικεύονται στον τουρισμό με ποδηλασία και camping, θα έχουν ορισθεί μέχρι τον Απρίλιο 2016 χώροι για campervans. Η «ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ» θα αναλάβει το επενδυτικό κομμάτι. Επίσης θα οριστεί χωροθέτηση δραστηριοτήτων έτσι ώστε το κάθε «camper stop» να διαθέτει σε κοντινό σημείο εστιατόριο ή ταβέρνα και μονοπάτια για πεζοπορία και ποδηλασία.

12. Σε ένα ιδιαίτερο και όχι συχνά χρησιμοποιούμενο είδος τουρισμού στη χώρα μας αναφέρθηκε η Ψυχολόγος κ. Γκαντονά Γεωργία (Πρέβεζα): σε αυτό του θεραπευτικού τουρισμού.

Αναφέρθηκε ιδιαίτερα στις «καλλιέργειες δεξιοτήτων ζωής, εμπνευσμένες από τον τόπο ενός μνημείου» (life skills group). Θεωρεί ότι αυτό θα μπορεί να είναι ένα μέρος του τουριστικού πακέτου που θα προσφέρεται και θα μπορεί να συνεργαστεί είτε με ξεναγούς μνημείων και αρχαιολογικών χώρων ή με ξενοδοχεία φέρνοντας σε επαφή του επισκέπτες με τον ιδιαίτερο τρόπο που προτείνει, με μια περιοχή.

13. Στην ιδιαίτερη προσπάθεια που καταβάλλεται από την Ένωση Ξενοδόχων αναφέρθηκε ο πρόεδρος κ. Κώστας Βλάχος. Επεσήμανε την σημασία που έχουν για την ανάδειξη των ορεινών δραστηριοτήτων, η χάραξη, σήμανση και συντήρηση μονοπατιών των ορεινών όγκων καθώς και η δημιουργία σχολών δραστηριοτήτων βουνού (οδηγοί βουνού, κανόε-καγιάκ, rafting, παραπέντε, σκι) για τον εναλλακτικό τουρισμό γενικότερα.

14. «Η κρίση μας ζόρισε και ψάξαμε να βρούμε λύσεις!». Με αυτή τη ρήση ξεκίνησε τη παρέμβασή της η κ. Λ. Τσιπούρη. Ανέφερε αρχικά ότι η έξυπνη εξειδίκευση (RIS3) δρα στοχευμένα και ότι είναι περιφερειακή ευθύνη η υλοποίησή της. Πρότεινε οι μελέτες της Περιφέρειας να υπάρχουν ενοποιημένα σε ένα δικτυακό τόπο ώστε να μην χάνονται χρήματα για μελέτες που έχουν ξαναγίνει.

Ειδικά για τον καταδυτικό τουρισμό να έλθουν οι εμπλεκόμενοι φορείς με την Περιφέρεια Κρήτης που έχει ανάπτυξη παρόμοιες δράσεις. Εκεί έχουν κάνει τεχνικά καταδυτικά πάρκα και ο ΕΛΚΕΘΕ έχει κάνει σχετικές μελέτες που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Επίσης πρότεινε η Περιφέρεια να λάβει σοβαρά υπόψη της την Μακροπεριφέρεια, σαν σύνδεση καρτών- μελών (αναπτύχθηκε στην παράγραφο 5 του παρόντος) και να πάρει τα μαθήματα που έχουν βγει από πετυχημένα μοντέλα πχ Ιταλία.

Τελειώνοντας ανέφερε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν οικονομικοί πόροι από χορηγίες του ιδιωτικού τομέα (πχ σύζυγος Σάλλα- Τράπεζα Πειραιώς) για δημιουργία θερμοκοιτίδων κλπ

15. Ο Προϊστάμενος της «Διεύθυνσης Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας & Τεχνολογίας της ΓΓΕΤ», κ. Χατζηνικολάου, αναφέρθηκε στις συμπράξεις (clusters) τουρισμού που θα πρέπει να δημιουργηθούν αναφέροντας σαν παράδειγμα την Νορβηγία. Η χρηματοδότηση θα πρέπει να στραφεί εκεί που γίνονται κοινές προσπάθειες βελτίωσης των κοινών υποδομών, ώστε να δώσουν προστιθέμενη αξία. Θα πρέπει να στραφούν κυρίως στους θεματικούς στόχους 2 και 3 ώστε να αναδείξουν την εμπειρία του Πολιτισμού του Βουνού (πχ κτηνοτροφικός πολιτισμός) και της Θάλασσας. Θα πρέπει να δημιουργηθούν συνδεδεμένα σημεία που θα παρέχουν φαγητό, πεζοπορία κλπ χρησιμοποιώντας ενδιάμεσους σταθμούς που θα εξασφαλίζουν ασφάλεια,, πληροφόρηση με τεχνολογικά εργαλεία.

16. Τελειώνοντας το κεφάλαιο των συζητήσεων θα κατατεθεί η παρέμβαση που έγινε από τον συντονιστή κ. Γ. Τάσο, προς το τέλος της συζήτησης, αναπτύσσοντας τους κύριους άξονες του εναλλακτικού τουρισμού στη Περιφέρεια Ηπείρου.

Ποδηλατικός τουρισμός: Είναι σε θέση ήδη από το επόμενο καλοκαίρι να δεχτούν γκρουπ ποδηλατών, κυρίως Γερμανών, που θα χρησιμοποιούν σαν ενδιάμεσους σταθμούς ξενώνες/ξενοδοχεία και θα ποδηλατούν ενδιάμεσα σε διαδρομές συγκεκριμένης δυσκολίας και προφίλ.

Θρησκευτικός Τουρισμός: Η ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού σε μια περιοχή χρειάζεται μνημεία και «θαύματα». Χρειάζεται ανάδειξη- αξιοποίηση των βυζαντινών μνημείων και των περιοχών που έχουν συνδεθεί με κάποιο «θαύμα» πχ πέρασμα Κοσμά Αιτωλού κλπ

Ιστιοπλοΐα – μαρίνες: Χρειάζεται να οργανωθούν οι υπάρχουσες μαρίνες αλλά και να αδελφοποιηθούν περιοχές της Ηπείρου με άλλες περιοχές. Θα πρέπει παρόμοια να αξιοποιηθούν σκάφη ημερήσιων εκδρομών.

Προστατευόμενες περιοχές UNESCO: Έχει παρατηρηθεί ότι υπάρχει ρεύμα επισκεπτών σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί σαν προστατευόμενες από την UNESCO. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν παρόμοιες περιοχές σε Κέρκυρα, Αργυρόκαστρο, Βουθρωτό και πρόσφατα το Γεωπάρκο Αώου-Βίκου. Θα πρέπει να αναδειχθεί σαν ενιαίος χώρος για τον επισκέπτη. Επίσης θα πρέπει να γίνει δικτύωση των Γεωπάρκων, μιας και υπάρχουν 111 σε όλο τον κόσμο, 4 εκ των οποίων στην Ελλάδα.

Γαστρονομία: Δημιουργία και αξιοποίηση του γαστρονομικού χάρτη της περιοχής

Αλιευτικός τουρισμός: Αλιεία στα παράλια με σκάφη και fly fishing στα ποτάμια.

Καταδυτικός τουρισμός: Αξιοποίηση και ανάδειξη του καταδυτικού τουρισμού. Μελέτη για την διαπίστωση των ιχθυοπληθυσμών ώστε να απαγορευτεί για κάποιο διάστημα. Προμήθεια εξοπλισμού. Να παρθεί υπόψη η παρέμβαση της κ. Τσιπούρη (παρ. 13)

Ορειβατικός τουρισμός: Δημιουργία σχολών για πιστοποίηση οδηγών (Κόνιτσα), προστασία στο βουνό, νέα καταφύγια, τα καταλύματα να γίνουν πράσινες μονάδες με μηδενικές ενεργειακές απώλειες.

Θερμοκοιτίδα Πυρσόγιαννης: Αξιοποιώντας το μουσείο Πέτρας και Μαστόρων θα μπορούσε να δημιουργηθεί θερμοκοιτίδα που θα παρέχει διαμονή δωρεάν, χώρο εργασίας και έκθεση προς πώληση των προϊόντων σε λιθοξόους, αγιογράφους, ξυλογλύπτες.

3.2.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα συμπεράσματα της συζήτησης στο Παράλληλο Εργαστήριο 2 με θέμα «**Εναλλακτικός Τουρισμός και Branding**» συνοψίζονται παρακάτω:

<p>Γενικές δράσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δημιουργία Οργανισμού προώθησης Τουριστικού προϊόντος και λειτουργία τουριστικών γραφείων για τον εισερχόμενο τουρισμό. ▪ Να λειτουργήσει ένα τουριστικό portal που θα αναδεικνύει όλες τις εκδηλώσεις της Ηπείρου. ▪ Δημιουργία εφαρμογής πλοήγησης και τουριστικής ενημέρωσης, στα όρια των 6 Β.Δ. Περιφερειών (clustering) (application πλοήγησης).
<p>Ορεινός Τουρισμός</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Να λειτουργήσει σχολή οδηγών πιστοποίησης δραστηριοτήτων (Αναγνωστοπούλειος Σχολή, Κόνιτσα) και πιστοποίηση των εταιρειών που ασχολούνται με τις outdoor activities. ▪ Αδελφοποίηση του Γεωπάρκου Βίκου –Αίου με αντίστοιχα των δυτικών Βαλκανίων (Σλοβενία, Κροατία, Μαυροβούνιο , Σερβία) και με Εθνικά Πάρκα. ▪ Προώθηση και ανάπτυξη του ορειβατικού τουρισμού με την δημιουργία δύο νέων ορειβατικών καταφυγίων στο όρος «Γκαμήλα». ▪ Δυνατότητα αλλαγής όλου του εξοπλισμού των εταιρειών που ασχολούνται με τος εναλλακτικές μορφές τουρισμού (όπως μικρά λεωφορεία, βάρκες, έκδοση οδηγών, σήμανση μονοπατιών, ποδήλατα κλπ. ▪ Δημιουργία επιπλέον οργανωμένων χώρων για φιλοξενία των campers (CamberStop).
<p>Μαρίνες Καταδυτικός Τουρισμός</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάδειξη καταδυτικού και αλιευτικού τουρισμού. Δημιουργία αλιευτικών καταφυγίων. ▪ Αξιοποίηση υπάρχουσών μελετών για μαρίνες, έτσι ώστε να καταστούν κέντρα υποδοχής για σκάφη αναψυχής.
<p>Άλλες δράσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάδειξη του ιαματικού, θρησκευτικού και θεραπευτικού τουρισμού. Δημιουργία και αξιοποίηση του γαστρονομικού χάρτη της περιοχής. ▪ Δημιουργία προϊόντος (λογισμικού) για την διαχείριση της υγείας και ευεξίας των καταναλωτών με χρήση φορέσιμων αισθητήρων. ▪ Δημιουργία ενός δικτυακού τόπου με τις μελέτες της Περιφέρειας. ▪ Η χρηματοδότηση θα πρέπει να στραφεί εκεί που γίνονται κοινές προσπάθειες βελτίωσης των κοινών υποδομών ▪ Ανάδειξη σημείων που παρέχουν στον επισκέπτη την «αυθεντική εμπειρία» (ορεινές κτηνοτροφικές μονάδες, ορεινά τυροκομεία κλπ). ▪ Αξιοποίηση οικονομικών πόρων από χορηγίες του ιδιωτικού τομέα.

	<ul style="list-style-type: none">▪ Να δημιουργηθεί ένας χώρος – θερμοκοιτίδα στο ΚΕΠΑΒΙ που θα ασχολείται με το κόσμημα , μαχαιροποιία, αγγειοπλαστική κλπ και την πώλησή του, καθώς και θερμοκοιτίδα στην Πυρσόγιαννη με λιθοξόους, αγιογράφους και ξυλογλύπτες δίπλα από το Μουσείο Πέτρας και Μαστόρων.▪ Δημιουργία επισκέψιμων χώρων καλλιέργειας αρωματικών (ή άλλων) φυτών (αγροτουρισμός)▪ Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων στην αγροτική παραγωγή και τουριστική βιομηχανία και δημιουργία κατάλληλου νομικού πλαισίου
--	--

3.3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ (Παράλληλο Εργαστήριο Δ3)

3.3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συντονίστρια: Α. Λιάμπη, Καθηγήτρια Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας & Κοσμήτωρ Φιλοσοφικής Σχολής Παν/μίου Ιωαννίνων

Στον Τομέα της Βιομηχανίας της Εμπειρίας και συγκεκριμένα η «**Πολιτιστική Δημιουργία & Συνεργατικοί Σχηματισμοί**» ήταν το θεματικό πεδίο που απασχόλησε το Παράλληλο Εργαστήριο 3, το απόγευμα της δεύτερης ημέρας της διημερίδας (18/12/2015 ώρα 15:00 – 18:00).

Ο πολιτισμός αποτελεί μία αναξιοποίητη πηγή επιχειρηματικών ιδεών και αύξησης της αξίας του Τουριστικού προϊόντος. Η δημιουργία με βάση τον πολιτισμό ξεκινάει από απλές μορφές όπως η χειροτεχνία μέχρι πιο σύνθετες τεχνολογικά όπως η δημιουργία προϊόντων με χρήση νέων υλικών και μετάλλων, η ανάπτυξη οπτικοακουστικού υλικού και η χρήση των ΤΠΕ για τον σχεδιασμό νέων προϊόντων. Βασική παράμετρος επιτυχίας είναι η ύπαρξη κρίσιμης μάζας ΜΜΕ και η ικανότητα συνεργασιών μεταξύ τους, με την μορφή συνεργατικών σχηματισμών (ΣΣ).

Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει:

- Την ικανότητα ανάπτυξης ΣΣ στην Περιφέρεια στους τομείς ενδιαφέροντος και δημιουργίας θερμοκοιτίδων πολιτιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων.
- Την ικανότητα διασύνδεσης με τον τουρισμό (κόσμημα ασημουργία, ξύλινα είδη, μαχαιροποιία, πέτρα και γλυπτική, παραδοσιακά μουσικά όργανα, προϊόντα από πηλό, αγιογραφία κλπ).
- Την εξωστρέφεια των ιδεών και την επιχειρηματική τους προοπτική.
- Τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων και την εξωστρέφεια αυτών.
- Διαρθρωτικές αλλαγές.
- Πιλοτικές δράσεις που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν.
- Συσχέτιση έρευνας με επιχειρηματικότητα για την ανάπτυξη νέων υλικών που θα οδηγήσουν σε νέα προϊόντα πολιτιστικού – τουριστικού ενδιαφέροντος.

Κατά την έναρξη του Παράλληλου Θεματικού Εργαστηρίου, η **συντονίστρια κ. Α. Λιάμπη**, έκανε αναλυτική & εμπεριστατωμένη παρουσίαση (παράρτημα 2), τα κύρια σημεία της οποίας συνοψίζονται στα κάτωθι :

1. Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και Μουσεία (αρχαιότητα – Βυζάντιο – οθωμανική περίοδος – ενετοκρατία – Νεώτεροι χρόνοι)

- Σε κάθε πρωτεύουσα των 4 Νομών υπάρχουν αρχαιολογικά, Βυζαντινά, καθώς και Μουσεία Θεματικά Νεωτέρων χρόνων, τα οποία πρέπει να αποτελούν στόχο των τουριστών. Επίσης το «Μουσείο των Μαστόρων της Πέτρας» στην Πυρσόγιαννη της Κόνιτσας που έχει ήδη προσελκύσει το επιστημονικό ενδιαφέρον των Πολυτεχνείων, και μπορεί να ανοιχθεί ο δρόμος για συνεργασία του με τη Σχολή Αρχιτεκτόνων και τη Σχολή Πλαστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Υπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι, οι οποίοι είναι σημαντικοί, αλλά παραμένουν ανεκμετάλλευτοι και άγνωστοι στη συντριπτική πλειονότητα των τουριστών. Παράδειγμα ο Αρχαιολογικός χώρος στη Δουρούτη με το ιερό της Δήμητρας, εντός του Παν/μίου Ιωαννίνων.
- Η μελέτη των αρχαίων ελληνικών και ρωμαϊκών νομισμάτων και «θησαυρών» νομισμάτων, θα επιτρέψει να διακριβώσουμε: α) την διακίνηση του εμπορίου κατά την αρχαιότητα, β) τα μεγάλα εμπορικά κέντρα και λιμάνια, γ) την οικονομία και τις, κατά καιρούς, μεταλλαγές της, τέλος δ) να συνδέσουμε τα αποτελέσματα των ερευνών με τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία των ως άνω περιοχών, ώστε – πέραν των επιστημονικών πραγμάτων – να προκληθεί ή ενισχυθεί το επιχειρηματικό και τουριστικό ενδιαφέρον.
- Εξίσου σημαντική θα είναι η συμβολή στον τουρισμό με την μελέτη, καταγραφή και ψηφιοποίηση των πεδίων μαχών και στρατοπέδων σε ολόκληρη την Ήπειρο από την αρχαιότητα έως τον Β' Παγκόσμιο. Η επιστημονική εργασία θα γίνει με την συμβολή ιστορικών η δε αξιοποίηση των τόπων ή και μνημείων απαιτεί παρέμβαση επιχειρηματική.

- Οι Μητροπόλεις έχουν ένα βαρυσήμαντο εκκλησιαστικό υλικό από εικόνες και άλλα αντικείμενα και για τη διαφύλαξη των οποίων πρέπει να ληφθεί πρόνοια, ώστε να γίνουν μελέτες από ειδικούς και να ψηφιοποιηθούν.
 - Δημιουργία εαρινών σχολείων (summer schools) με προσκεκλημένους φοιτητές από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα του εξωτερικού σε κωμοπόλεις, κοντά σε εστίες πολιτισμικές, που θα υποστηρίζονται από την ντόπια επιχειρηματικότητα και θα αφορούν σε μια πλειάδα θεμάτων: για παράδειγμα λαογραφία, ψυχολογία, κοινωνιολογία, φιλοσοφία, ιστορία, μουσική.
2. Ο τουρισμός στις αστικές περιοχές και οι δυνατότητες που μπορούν να του παρέχονται:
- Ψηφιοποιημένος ο χάρτης των πρωτευουσών των 4 Νομών και παράλληλη πληροφόρηση για τα μνημεία, την Ιστορία τους, διαχρονικά, και τα άλλα αξιοθέατά τους.
 - Περιήγηση μέσα στις πόλεις με μικρά λεωφορεία για την ξενάγηση των τουριστών σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος.
 - Δημιουργία μεγάλων θεματικών Εκθέσεων κατά τους θερινούς μήνες, σχετικών με την ιστορία και τον πολιτισμό, ώστε – με κατάλληλη διαφήμιση – να προσελκύνονται οι επιχώριοι, οι ομογενείς και άλλοι ξένοι επισκέπτες.
 - Σε συνεργασία με θεατρικούς, επιστημονικούς φορείς και τον ιδιώτη επενδυτή δημιουργία festival θεάτρου υψηλών προδιαγραφών – κατ’ αντιστοιχία προς το festival χορού της Καλαμάτας, ταινιών μικρού μήκους στη Δράμα κλπ., που θα αποτελέσουν βέβαιο πόλο έλξης για ειδικές κατηγορίες τουριστών.
 - Θέσπιση μουσικού festival τοπικών συγκροτημάτων σε συνεργασία με τα Ωδεία της πόλης και τον ενδιαφερόμενο ιδιώτη επενδυτή.
 - Ίδρυση κέντρου φωτογραφίας που μπορεί να αναπτύξει εκδηλώσεις και να περισώσει ένα πλούσιο φωτογραφικό υλικό παλαιότερων εποχών.
3. Δημιουργία διαδρομών πολιτισμού.
- Στις διαδρομές πολιτισμού συμπεριλαμβάνονται τα αρχαία θέατρα της Ηπείρου: στην Αμβρακία (Άρτα), την Κασσώπη, τη Νικόπολη, τη Δωδώνη, τα Γίτανα, καθώς και εκείνα (εντός της Αλβανίας σήμερα), στον Βουθρωτό, τη Φοινίκη, την Βύλλιδα, την Απολλωνία και το Δυρράχιο.
 - Μακρείς και πιο κοντινοί περιπάτοι στα βουνά, με σταθμούς ανάπαυλας (παγκάκια, τραπεζάκια), μέσω μονοπατιών, με προορισμό καταφύγια, λίμνες (π.χ. τις Δρακόλιμνες), πηγές των ποταμών, ασφαλώς Μοναστήρια και εκκλησιάκια, λιθόκτιστες γέφυρες, μύλους, τα ακρότατα και κτηνοτροφικά χωριά στα βουνά, θέσεις, όπου εκτυλίχθηκαν βαρυσήμαντα γεγονότα της νεώτερης ιστορίας μας.
4. Κατάλληλη προβολή των θρησκευτικών πανηγύρεων, σε ολόκληρη την Ήπειρο: μετά το θρησκευτικό μέρος που τηρείται με ευλάβεια, αρχίζουν παραδοσιακά δρώμενα με οργανοπαίκτες και χορό, καθώς συγκεντρώνονται όλοι οι ντόπιοι, οι ντόπιοι ξενιτεμένοι και πολλοί ξένοι. Αναπτύσσεται, παράλληλα, η δυνατότητα για μελέτες λαογραφικές, κοινωνιολογικές και εθνολογικές.
5. Ένα σοβαρό ζητούμενο αποτελεί η δημιουργία θερμοκοιτίδων πολιτιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων με την μορφή συνεργατικών σχηματισμών που θα αγκαλιάσουν ένα μείζον πλέγμα ενεργειών, δράσης φορέων και ιδιωτών. Η δημιουργία τεχνικών, καλλιτεχνικών Σχολών και σχολών ειδικοτήτων και παραδοσιακών επαγγελμάτων (λιθοξόοι, αγιογράφοι, μαχαιροποιοί, χαλκωματάδες κ.ά.), που είτε εξέλιπταν ήδη, είτε κατατείνουν να εκλείψουν πρέπει να προκαλέσει το ενδιαφέρον.
- Πρόκειται για αργυροχόους, χρυσοχόους, εν γένει το κόσμημα και τις δυνατότητες ανάπτυξής του με νέες τεχνολογίες και μείξεις μετάλλων: το ΚΕΠΑΒΙ μπορεί να αποτελέσει τη σχετική θερμοκοιτίδα.
 - Σχολή και κέντρο καλλιτεχνικό των Μαστόρων της Πέτρας, πελεκητών, καλλιτεχνών λιθοξόων, ξυλογλυπτών και άλλων ειδικοτήτων. Στην Πυρσόγιαννη της Κόνιτσας υπάρχουν τα κτήρια, πλήρως εξοπλισμένα, οπότε ελάχιστα απαιτούνται για την έναρξη της λειτουργίας του.
 - Η Ήπειρος με το γοητευτικό τοπίο, μπορεί να λειτουργήσει ως πόλος έλξης κινηματογραφιστών για μεγάλο βεληνεκούς παραγωγές, ντοκιμαντέρ, αλλά και για διαφημιστικές καμπάνιες.

6. Η γυναικεία επιχειρηματικότητα πρέπει να υποστηριχθεί δραστικά: δημιουργία καταλυμάτων, διατροφή, παρασκευή τοπικών προϊόντων (τραχανάς, μέλι, μαρμελάδες, λικέρ από βύσσινα, κρίνα κ.ά. καρπούς), ανθοκομία του βουνού, βότανα θεραπευτικά και μυροφόρα. Αλλά και η δημιουργία: Ανάμεσα στα επαγγέλματα που χάνονται πια, είναι και εκείνο του κεραμέα. Πολλές γυναίκες άρχισαν τα τελευταία χρόνια να παράγουν και ως καλλιτέχνες και ως επιχειρηματίες έργα αξιόλογα, τα οποία μπορούν να απευθύνονται μ.ά. και στον τουρίστα. Δεν αποκλείεται μάλιστα και μία συνεργασία, τόσο με τη Σχολή Πλαστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όσο και με τα κατά τόπους Μουσεία για αναπαραγωγή αρχαίων μικρών αντικειμένων.
7. Δημιουργία κατασκηνώσεων, τόσο κοντά στη θάλασσα, όσο και σε ορεινές περιοχές για νέους – παιδιά ομογενών, τα οποία και θα ενισχύουν, παράλληλα, την γνώση της ελληνικής γλώσσας. Παράλληλα με διάφορες διαδράσεις, θα βοηθούνται να εισπράττουν στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού. Θα συμβάλλουν οικονομικά για την εκεί διαμονή τους.
8. Διαρθρωτικές αλλαγές στις εγκαταστάσεις των ιαματικών λουτρών (δημιουργία και νέων), οι οποίες με την κατάλληλη επιχειρηματική δράση θα πρέπει να εξελιχθούν σε κέντρα πυκνής προσέλευσης τουριστών και ειδικών τουριστών που αναζητούν θεραπείες από σκελετικά και άλλα προβλήματα. Ανάλογα κέντρα στην Ευρώπη προσελκύουν χιλιάδες τουριστών.

3.3.2. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Η συζήτηση ξεκίνησε με την παρουσίαση του εκπροσώπου του Hellenic Film office όπου παρουσιάστηκαν οι άξονες δράσεις του Ελληνικού κέντρου κινηματογράφου που συνίστανται :
 - Στην προσέλκυση ξένων παραγωγών κινηματογράφου στην Ελλάδα, εν προκειμένω στην Ήπειρο
 - Στην δημιουργία και υποστήριξη κινηματογραφικής υποδομής
 - Στο γραφείο διασύνδεσης με παραγωγούς του εξωτερικού που σκοπό έχει:
 - την παροχή πληροφοριών και την χαρτογράφηση τοπίων για την επιλογή των κατάλληλων χώρων για γυρίσματα ταινιών
 - Στη Μεσολάβηση με το Ελληνικό δημόσιο για την επίλυση γραφειοκρατικών και άλλων προβλημάτων που σχετίζονται με την παραγωγή ταινιών
 - Στη δημιουργία ταμείου χρηματοδότησης (fund) για την διευκόλυνση των ξένων παραγωγών και την παροχή συνολικών και τοπικών κινήτρων
 - Στη διασύνδεση Ελλήνων - Ξένων κινηματογραφιστών
 - Προτάθηκε η δημιουργία ενός Κέντρου Κινηματογράφου Ηπείρου (Epirus Film office) με σκοπό ίδιο με αυτό του Hellenic Film Office όπως αναφέρθηκε παραπάνω ειδικά για την περιοχή της Ηπείρου. Επίσης τονίσθηκε η πρόσθεση του Ελληνικού κέντρου κινηματογράφου να συνδράμει και να συμμετάσχει σε προτάσεις που θα γίνουν στη συνέχεια και άπτονται των δραστηριοτήτων του.(Π.ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ,Χ.ΠΗΓΑΚΗ)
2. Από τους εκπροσώπους της αρχαιολογικής υπηρεσίας προτάθηκαν (σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο):
 - Η διοργάνωση φεστιβάλ σε αρχαιολογικούς -πολιτιστικούς χώρους με δυνατότητα πώλησης τοπικών προϊόντων (στον περιβάλλοντα χώρο) και μουσικά ή εικαστικά δρώμενα και εκθέσεις π.χ. φωτογραφίας, ζωγραφικής
 - Θεματικές εκδηλώσεις για ταινίες που έχουν γυριστεί στην Ήπειρο π.χ. Αγγελόπουλος
 - Δημιουργία ψηφιακών εφαρμογών ξενάγησης για χώρους αρχαιολογικού -πολιτιστικού ενδιαφέροντος στην Ήπειρο
 - Πολύγλωσσες επισηματικές πινακίδες σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία
 - Δημιουργία εφαρμογών 3D απεικόνισης αρχαιολογικών χώρων και μνημείων
 - Ελεύθερο Wi-Fi στους αρχαιολογικούς χώρους
 - Ενημερωτικά πανό εκατέρωθεν της Εγνατίας που θα απεικονίζουν γειτνιάζοντες αρχαιολογικούς χώρους
 - Δυνατότητα ξενάγησης σε αρχαιολογικούς χώρους από φοιτητές και αποφοίτους του ιστορικού αρχαιολογικού
 - Επανεκθεση αρχαιολογικού μουσείου Ιωαννίνων (Ι.ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ ,Β.ΜΑΥΡΙΚΑ ΕΦΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ/ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ)
3. Προτάθηκαν (πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου):
 - Διοργάνωση μεγάλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων (biennale) και παράπλευρων εκδηλώσεων. Οι εκδηλώσεις θα έχουν σταθερό περιοδικό χαρακτήρα, με σκοπό να καθιερωθούν και να προσελκύουν μεγάλο αριθμό τουριστών (εξωτερικών- εσωτερικών) κάθε χρόνο π.χ. φεστιβάλ κινηματογράφου Θεσσαλονίκης.
 - Ετήσιες εκδηλώσεις σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
 - Δημιουργία δράσεων για την ανάδειξη των καλλιτεχνικών ιδιαιτεροτήτων της Ηπείρου
 - Δημιουργία εκθεσιακού χώρου καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων από φοιτητές του Π.Ι.
 - Καταγραφή τοπίων /χώρων με καλλιτεχνικό ενδιαφέρον(Ν.ΚΑΤΣΙΚΟΥΔΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Π.Ι.)
4. Προτάθηκε με πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου, η δημιουργία θερινών σχολείων -σεμιναρίων (summer school -workshops) διεπιστημονικού ενδιαφέροντος σε τόπους ενδιαφέροντος με ενότητες π.χ. ιστορική μάθηση ,κοινωνικοπολιτική κατάσταση, περιβαλλοντική ηθική (Δ.ΔΡΟΣΟΣ Καθηγητής Π.Ι. πρόεδρος τμήματος ΦΠΨ)

5. Προτάθηκαν (πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου):
 - Η δημιουργία φεστιβάλ με συγκεκριμένες θεματικές ενότητες π.χ. τοπική ιστορία -τοπική ζωή , μετανάστευση, θετικές επιστήμες. Τα φεστιβάλ θα έχουν περιοδικό χαρακτήρα και στόχο τη δημιουργία παράδοσης πάνω στις θεματικές ενότητες
 - Επέκταση χαρτογράφησης μονοπατιών. Με έμφαση στο ακαδημαϊκό κομμάτι π.χ. συμβίωση ανθρώπου -ζώου , παραδοσιακή αρχιτεκτονική - λιθοτεχνία, αειφορία – συμβιωτικότητα
 - Δημιουργία ντοκιμαντέρ με θέματα από την τοπική ιστορία της Ηπείρου και σύνδεση με την σύγχρονη εποχή π.χ. παιδούπολη ,Η ιστορία των Εβραίων της Ηπείρου και τι απέγιναν μετά τον πόλεμο
 - Αξιοποίηση των ζώων για την εκπαίδευση και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου παιδιών με ειδικές ανάγκες π.χ. θεραπευτική ιππασία (ΠΑΠΑΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ)
6. Προτάθηκαν:
 - Δημιουργία τοπικής μουσικής σκηνής
 - Φεστιβάλ παρουσίασης της μουσικής παραγωγής της πόλης των Ιωαννίνων (τοπικά συγκροτήματα) με την βοήθεια του Π.Ι. και του πνευματικού κέντρου. Δημιουργία θεματικού εργαστηρίου με το ίδιο θέμα
 - Δημιουργία ψηφιακών βάσεων δεδομένων με τα τοπικά μουσικά συγκροτήματα και τη δουλειά τους για να μην χαθούν(Ν. ΦΑΣΟΥΛΑΣ Δ.ΥΠΑΛΛ/ ΜΟΥΣΙΚΟΣ)
7. Προτάθηκαν
 - Καταγραφή παραδοσιακής ασημοουργίας χρυσοχοΐας
 - Δημιουργία ηλεκτρονικού καταστήματος και πλατφόρμας καταγραφής παραδοσιακών σχεδίων κοσμημάτων σε συνεργασία με το ΚΕΠΑΒΙ (Χ.ΛΕΝΤΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧ.)
8. Προτάθηκαν
 - Η περάτωση της σχολής τεχνιτών- μαστόρων της πέτρας και του ξύλου.
 - Η καταγραφή των διαδρομών των κατοίκων των Μαστοροχωριών προς την Ευρώπη (Β.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ)
9. Προτάθηκαν
 - Η διοργάνωση έκθεσης biennale με θέμα τα εικαστικά ,την μουσική και τον κινηματογράφο (εικόνα ήχος). Και η σύνδεση τους με μνημεία της πόλης των Ιωαννίνων και γενικά της Ηπείρου .
 - Δημιουργία καταλυμάτων για να διαμένουν ξένοι καλλιτέχνες που έρχονται στα Ιωάννινα για τις εκδηλώσεις (Α.ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ, ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΣ)
10. Αρχικά έγινε μία εισήγηση για την τέχνη της κεραμικής όπου αναφέρθηκε ότι λειτουργεί ένα εργαστήριο στα Ιωάννινα καθώς επίσης γίνονται σεμινάρια σε ερασιτεχνική όμως βάση και προτάθηκαν:
 - Η δημιουργία Σχολής Κεραμικής με αντικείμενο την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων πάνω στην κεραμική και την προσέλκυση καλλιτεχνών από την υπόλοιπη Ελλάδα και το Εξωτερικό
 - Η Δημιουργία μουσείου κεραμικής και εκθεσιακός χώρος
 - Η σύνδεση γυναικείας επιχειρηματικότητας και κεραμικής
 - Η βελτίωση των προϊόντων που πωλούνται γύρω από τους αρχαιολογικούς χώρους της Ηπείρου (Δ.ΣΤΑΥΡΟΥ ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΚΕΡΑΜΙΣΤΡΙΑ)
11. Προτάθηκαν
 - Δημιουργία διαδρομών πολιτισμού π.χ. μνημείο Ζαλόγγου
 - Δημιουργία ομάδας σπηλαιοεξερευνητών στην Ήπειρο και χαρτογράφηση των σπηλαίων
 - Καθαρισμός μονοπατιών και χάραξη νέων μονοπατιών
 - Καμπάνια για την γνωστοποίηση των άγνωστων σπηλαίων της Ηπείρου π.χ. σπήλαιο προβατίνας (Α.ΝΤΑΛΛΑ ΑΝΑΣΑ YOGA STUDIO)

- 12.** Από εκπρόσωπο της εταιρείας Lime tech αναφέρθηκε ότι διαθέτει την τεχνογνωσία για εκπόνηση έργων διαδραστικότητας σε μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους για παροχή επιπλέον πληροφοριών και εν γένει για την βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρονται στον επισκέπτη. Πχ. Εφαρμογές για κινητά και tablet (Γ.ΣΤΕΡΓΙΟΣ LIME TECH)
- 13.** Από τον εκπρόσωπο της Ένωσης Ξενοδόχων αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες για την περαιτέρω συσχέτιση τουρισμού και πολιτισμού στην Ήπειρο, με στόχο την προσέλκυση περισσότερων τουριστών και την βελτίωση του παρεχόμενου προϊόντος. Σημειώθηκε ότι η δυνατότητα σε άνεργους πτυχιούχους να κάνουν ξεναγήσεις σε απομακρυσμένους και αφύλακτους αρχαιολογικούς χώρους θα βοηθούσε σε αυτήν την κατεύθυνση(Σ. ΚΟΥΔΟΥΝΗΣ, ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ)
- 14.** Προτάθηκαν :
- Η δημιουργία φεστιβάλ φωτογραφίας
 - Η δημιουργία μουσείου φωτογραφίας μετά από συγκέντρωση φωτογραφικού και κινηματογραφικού υλικού που αφορά την Ήπειρο
 - Εφαρμογή που θα αποτυπώνει φωτογραφικά το παρελθόν σε συγκεκριμένα τοπωνύμια
 - Δημιουργία Ενιαίας βάσης φωτογραφικού και κινηματογραφικού υλικού
 - Δημιουργία φωτογραφικού τουρισμού
 - Διοργάνωση σεμιναρίων με θέμα την τέχνη της φωτογραφίας (Π. ΤΣΙΓΚΟΥΛΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ)
- 15.** Τέλος προτάθηκε η «καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής, εμπνευσμένων από τον τόπο ενός μνημείου» (life skills group). (Γ.ΓΚΑΝΤΟΝΑ, Ψυχολόγος -Πρέβεζα)

3.3.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα συμπεράσματα της συζήτησης στο Παράλληλο Εργαστήριο 3 που αφορά στην «**Πολιτιστική Δημιουργία & Συνεργατικοί Σχηματισμοί**» συνοψίζονται παρακάτω:

<p>Πολιτιστική Κληρονομιά</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάδειξη και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων της Ηπείρου, τόσο των υπαρχόντων όσο και νέων χώρων που δεν έχουν αναδειχθεί και αξιοποιηθεί π.χ. το ιερό της Δήμητρας εντός του Π.Ι., το Μουσείο των Μαστόρων της Πέτρας και η σχολή Μαστόρων της Πέτρας (Πυρσόγιαννη) . ▪ Η μελέτη της κίνησης των αρχαίων ελληνικών και ρωμαϊκών νομισμάτων στην Αδριατική και την Ιόνιο περιοχή , ώστε να αντληθούν ιστορικά και πολιτιστικά δεδομένα που θα βελτιώσουν και θα διευρύνουν το παρεχόμενο του τουριστικού προϊόντος στην Μακροπεριφέρεια Αδριατικής Ιονίου, συνδέοντας την θαλάσσια περιοχή με την ενδοχώρα. ▪ Μελέτη, καταγραφή και ψηφιοποίηση των πεδίων μαχών και στρατοπέδων σε ολόκληρη την Ήπειρο από την αρχαιότητα έως τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. ▪ Ψηφιοποίηση και Μελέτη των εκκλησιαστικών κειμηλίων . ▪ Δημιουργία εφαρμογών 3D απεικόνισης αρχαιολογικών χώρων και μνημείων ▪ Ελεύθερο Wi-Fi στους αρχαιολογικούς χώρους ▪ Δημιουργία ψηφιακών εφαρμογών ξενάγησης για χώρους αρχαιολογικού -πολιτιστικού ενδιαφέροντος στην Ήπειρο ▪ Δημιουργία πολύγλωσσων επιστημονικών πινακίδων σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία ▪ Δημιουργία ενημερωτικών πανό εκατέρωθεν της Εγνατίας που θα απεικονίζουν γειτνιάζοντες αρχαιολογικούς χώρους ▪ Δημιουργία ψηφιοποιημένου χάρτη των πρωτεύουσών των 4 Νομών της Ηπείρου με παράλληλη πληροφόρηση για τα μνημεία, τα αξιοθέατα και την ιστορία τους ▪ Δημιουργία «πολιτισμικού» κέντρου που θα λειτουργεί ως μουσείο και εκθεσιακός χώρος κάτω από την ομπρέλα του οποίου θα μπορούν να λειτουργήσουν μουσεία όπως : φωτογραφίας και κινηματογράφου , κεραμικής , παραδοσιακών προϊόντων και επαγγελμάτων. Για την δημιουργία των μουσείων απαιτείται η συγκέντρωση και ψηφιοποίηση του αντίστοιχου υλικού .
<p>Εκδηλώσεις, Φεστιβάλ, Workshop & Κατασκηνώσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία εαρινών σχολείων (summer schools) για φοιτητές από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα του εξωτερικού με θέματα π.χ. λαογραφία , ψυχολογία , φιλοσοφία, ιστορία, φιλολογία. • Δημιουργία κατασκηνώσεων, για παιδιά, κυρίως ομογενών, με σκοπό την ενίσχυση της γνώσης της Ελληνικής γλώσσας • Διοργάνωση θεματικών σεμιναρίων όπως π.χ. φωτογραφίας • Διοργάνωση μεγάλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων (biennale) και παράπλευρων εκδηλώσεων με ευρύ φάσμα πιθανών θεμάτων όπως π.χ. εικαστικά, μουσική, φωτογραφία, θέατρο. Οι εκθέσεις θα πρέπει να έχουν σταθερό περιοδικό χαρακτήρα, με σκοπό να καθιερωθούν και να προσελκύουν μεγάλο αριθμό (εξωτερικών-

	<p>εσωτερικών) τουριστών (π.χ. φεστιβάλ κινηματογράφου Θεσσαλονίκης) κάθε χρόνο κατά το καλοκαίρι.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θέσπιση μουσικού festival τοπικών συγκροτημάτων σε συνεργασία με τους αντίστοιχους φορείς
Επιχειρηματικότητα & Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία του Epirus Film Office, που θα δώσει μεταξύ άλλων τη δυνατότητα παραγωγής ντοκιμαντέρ με σκοπό την προβολή /ανάδειξη της Π.Η. • Δημιουργία ηλεκτρονικού καταστήματος και πλατφόρμας καταγραφής παραδοσιακών σχεδίων κοσμημάτων σε συνεργασία με το ΚΕΠΑΒΙ • Δημιουργία θερμοκοιτίδων παραδοσιακών επιχειρήσεων για παραδοσιακά προϊόντα όπως τραχανάς, μέλι, μαρμελάδες, διάφορα είδη λικέρ, βότανα με έμφαση στη γυναικεία επιχειρηματικότητα • Δημιουργία θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων για παραδοσιακά επαγγέλματα όπως μαστόρων της πέτρας και του ξύλου (στην Πυρσόγιαννη), κεραμέων. • Δημιουργία χώρου καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων- εκθέσεων με πιθανές επιχειρηματικές προεκτάσεις. Π.χ. Δημιουργία τοπικής μουσικής σκηνής • Αξιοποίηση του φυσικού και ζωικού περιβάλλοντος για θεραπευτικούς λόγους π.χ. θεραπευτική ιππασία
Διαδρομές πολιτισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία διαδρομών πολιτισμού προς μακρινά και κοντινά αξιοθέατα-μνημεία π.χ. αρχαία θέατρα ,μοναστήρια και άλλα μνημεία, καταφύγια, λίμνες, εν γένει φυσικό τοπίο . • Καθαρισμός μονοπατιών και χάραξη νέων μονοπατιών • Καμπάνια για την γνωστοποίηση των άγνωστων σπηλαίων της Ηπείρου π.χ. σπήλαιο Προβατίνα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020

κα Ε. Παπανικολάου, προϊστάμενη Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020

Εύη Παπανικολάου, προϊστάμενη ΕΥΔ

Ιωάννινα, 17/12/2015

1

Ευρώπη 2020

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

ΚΛΙΜΑ & ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

2 / 32

Θεματικοί Στόχοι

1. Ενίσχυση της **έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας**
2. Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών **πληροφορικής και επικοινωνίας**
3. Ενίσχυση της **ανταγωνιστικότητας** των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ)
4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την **οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα** σε όλους τους τομείς
5. Προώθηση της **προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές**, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου
6. Προστασία του **περιβάλλοντος** και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
7. Προώθηση των **βιώσιμων μεταφορών** και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών
8. Προώθηση της **απασχόλησης** και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
9. Προώθηση της **κοινωνικής ένταξης** και της καταπολέμησης της **φτώχειας**
10. Επένδυση στην **εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση**
11. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής **δημόσιας διοίκησης**

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης

Το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ)

- Ετοιμάζεται σε εθνικό επίπεδο με τη συμμετοχή των εταιρών & υποβάλλεται εντός 4 μηνών από την έγκριση του Κανονισμού
- Η Επιτροπή εξετάζει τη συνάφεια του ΣΕΣ με το Γενικό Κανονισμό, το ΚΣΠ, τις ειδικές συστάσεις του Συμβουλίου και τις ex ante αξιολογήσεις των προγραμμάτων και εγκρίνει εντός 4 μηνών από την υποβολή

Επιχειρησιακά Προγράμματα

- Υποβάλλονται 3 μήνες μετά την έγκριση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης
- Εξειδικεύουν τη συνεισφορά των συγκεκριμένων παρεμβάσεων στη στρατηγική της ΕΕ για έξυπνη, βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς
- Περιλαμβάνουν τις απαραίτητες πληροφορίες για τις θεματικές προτεραιότητες, κατανομή των διαθέσιμων πόρων, διαδικασίες
- Διαρθρώνονται σε άξονες προτεραιότητας
- Πολυταμειακά

Αρχιτεκτονική

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ 2014-2020

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

< 7 / 32 >

Όραμα

*«Αξιοβίωτη και αυτοτροφοδοτούμενη
ανάπτυξη, εστιασμένη στις παραγωγικές
δραστηριότητες που αποτελούν συγκριτικά
πλεονεκτήματα και ενισχύουν την τοπική
ταυτότητα, με σεβασμό στο περιβάλλον, την
ιστορία και τον πολίτη της Ηπείρου»*

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

< 8 / 32 >

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πρωτογενής τομέας
& μεταποίηση

Βιομηχανία της
εμπειρίας

ΤΠΕ & νεανική
επιχειρηματικότητα

Υγεία και Ευεξία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

9 / 32

Στρατηγικοί Στόχοι

- Ενίσχυση περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη καινοτομίας & ΤΠΕ
- Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη
- Ενίσχυση υποδομών μεταφορών
- Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας
- Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση διακρίσεων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

10 / 32

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

11 / 32

Δομή Επιχειρησιακού Προγράμματος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

12 / 32

Άξονας Προτεραιότητας 1

Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ανάπτυξη της καινοτομίας και των ΤΠΕ

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακό Ανάπτυξης

43.155.789€ Δημόσια Δαπάνη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

13 / 32

Θεματικοί Στόχοι

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

14 / 32

Άξονας Προτεραιότητας 2

Προστασία του περιβάλλοντος και
αιιφόρος ανάπτυξη

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής
Ανάπτυξης

130.849.654€ ΔΔ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

15 / 32

Θεματικοί Στόχοι

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

16 / 32

Άξονας Προτεραιότητας 3

Ενίσχυση υποδομών μεταφορών

Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

74.360.781€ΔΔ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

17 / 32

Θεματικός Στόχος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

18 / 32

Άξονας Προτεραιότητας 4

Ενίσχυση υποδομών
εκπαίδευσης, υγείας και
πρόνοιας

Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

28.940.680€ΔΔ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

19 / 32

Θεματικοί Στόχοι

ΘΣ9. Προώθηση της κοινωνικής
ένταξης και της καταπολέμησης
της φτώχειας και κάθε διάκρισης
(12.970.340€ ΔΔ)

ΘΣ10. Επένδυση στην εκπαίδευση,
τις δεξιότητες και στη δια βίου
μάθηση
(15.970.340€ ΔΔ)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

20 / 32

Άξονας Προτεραιότητας 5

Ανάπτυξη Ανθρώπινου
Δυναμικού, Κοινωνική ένταξη
και καταπολέμηση διακρίσεων

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

41.934.630 € ΔΔ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

21 / 32

Θεματικοί Στόχοι

ΘΣ8. Προώθηση της βιώσιμης
κινητικότητας και ποιοτικής
απασχόλησης και υποστήριξη της
κινητικότητας των εργαζομένων
(3.118.195€ ΔΔ)

ΘΣ9. Προώθηση της κοινωνικής
ένταξης και της καταπολέμησης
της φτώχειας και κάθε διάκρισης
(38.746.435€ ΔΔ)

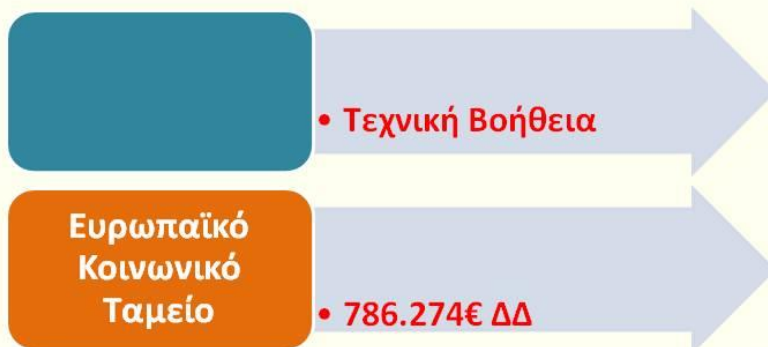

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

22 / 32

Άξονας Προτεραιότητας 6

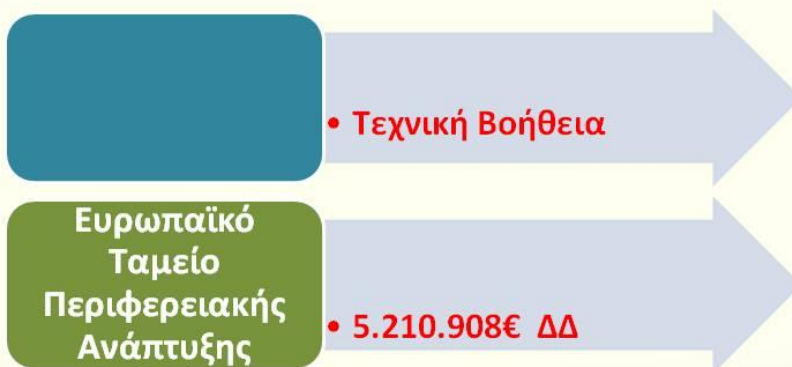

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

23 / 32

Άξονας Προτεραιότητας 7

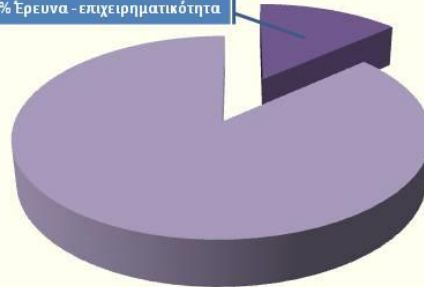
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

24 / 32

Έρευνα, καινοτομία, επιχειρηματικότητα

14% Έρευνα - επιχειρηματικότητα

Υλοποιούνται μέσω:

- Αξόνων Προτεραιότητας: 1 και 5
- Θεματικών Στόχων: 1, 2, 3 και 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

25 / 32

Σύνδεση έρευνας & επιχειρηματικότητας

Δημοσιοποίηση και ενημέρωση των επιχειρήσεων για τις δυνατότητες των ερευνητικών φορέων

Ανάπτυξη της αριστείας μέσω διοργάνωσης διαγωνισμών καινοτομίας

Δημιουργία γραφείου ενημέρωσης για δυνατότητες χρηματοδότησης ερευνητικών προγραμμάτων

Νέα ερευνητικά προγράμματα – συνεργασία ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις

Πειραματική ανάπτυξη νέων προϊόντων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

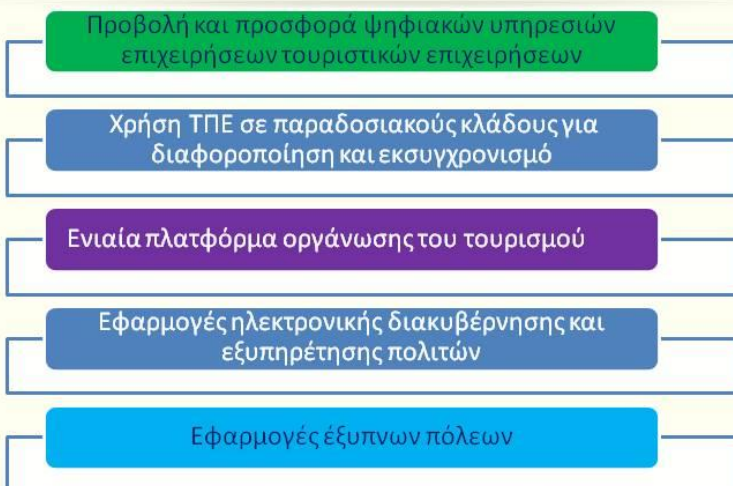
www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

26 / 32

Από την έρευνα στην επιχειρηματικότητα

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Ενίσχυση επιχειρήσεων

Βιομηχανία της εμπειρίας - Εναλλακτικές μορφές
τουρισμού

Δημιουργική βιομηχανία & παραγωγή ποιοτικά
προϊόντα

Φιλικές προς το περιβάλλον τουριστικές μονάδες

Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων στην υγεία

Προϊόντα και υπηρεσίες που σχετίζονται με την
ευζωία και ευεξία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

29 / 32

Ενίσχυση επιχειρήσεων

Προϊόντα και υπηρεσίες στις τεχνολογίες
πληροφορικής και επικοινωνιών

Συστήματα αυτοματοποίησης και
τεχνολογικός εκσυγχρονισμός

Συστήματα τυποποίησης προϊόντων και
υπηρεσιών

Οργανωτική αναδιάρθρωση και/ή
εξωστρέφεια

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

30 / 32

Βιώσιμη & ποιοτική απασχόληση ανέργων

Επιχορήγηση των επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων πτυχιούχων

Ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματιών

Ανάπτυξη δεξιοτήτων των εργαζομένων

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

31 / 32

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020

32

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Ηπείρου

κος Τ. Αλμπάνης, πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας Περιφέρειας Ηπείρου -
Καθηγητής Τμήματος Χημείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΠΣΕΚ-
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης- RIS

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

1- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΕΡΕΥΝΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Η χώρα μας διανύει μια περίοδο **κρίσιμων αποφάσεων και αλλαγών** σε πολλούς τομείς.
- Πρωτεύοντα ρόλο μεταξύ αυτών, έχουν οι **αλλαγές στο χώρο της έρευνας, της καινοτομίας και τεχνολογικής αναπτυξης**, οι οποίες θα καθορίσουν το μέλλον της για τα επόμενα χρόνια.
- Όλες οι βαθμίδες της εκπαίδευσης και κυρίως **η τριτοβάθμια εκπαίδευση**, χρειάζονται την υιοθέτηση ενός μοντέλου, βασισμένου στις κοινωνικές αξίες, το πνεύμα της δημοκρατίας, της ισονομίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

2- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΕΡΕΥΝΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Στο σύγχρονο περιβάλλον της παγκοσμιοποιημένης αγοράς, η καινοτομία και η ποιοτική βελτίωση αποτελούν βασικές δυνάμεις.

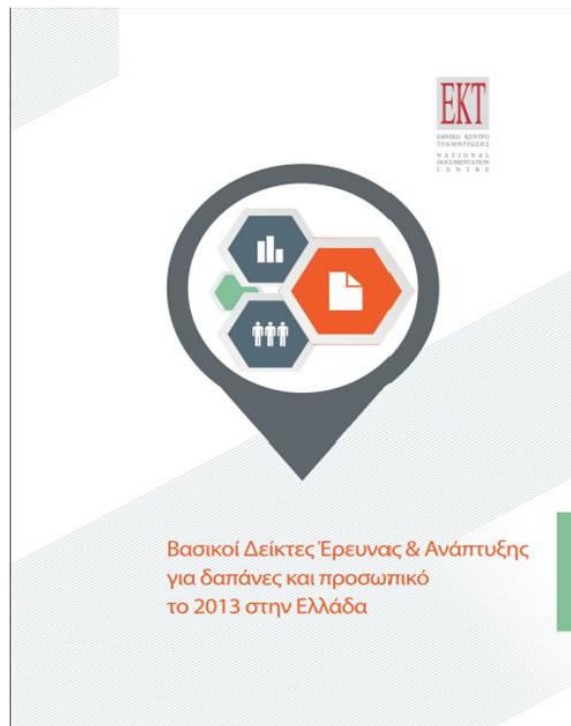
Με βάση αυτές, τα πάσης φύσεως ιδρύματα, οργανισμοί, επιχειρήσεις, κοινωνίες, καλούνται να αντιμετωπίσουν τα μετασχηματιζόμενα με ιλιγγιώδη ταχύτητα φαινόμενα, όπως:

- ο ανταγωνισμός,
- η εκπαίδευση,
- η οικονομία,
- η επιχειρηματικότητα και η διεθνής αγορά,
- τα πολιτικά και κοινωνικά ρεύματα,
- η απειλητική ανεπάρκεια πόρων που πλήττει ένα μεγάλο μέρος του πλανήτη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΣΕΚ- ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

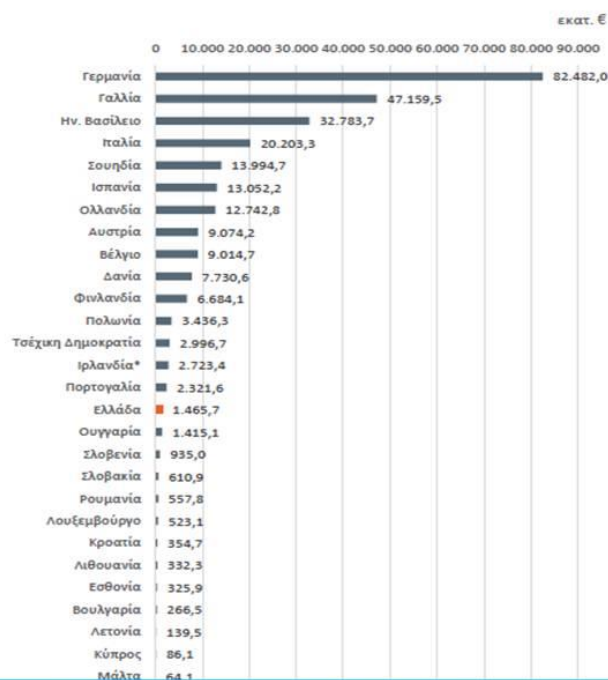
www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

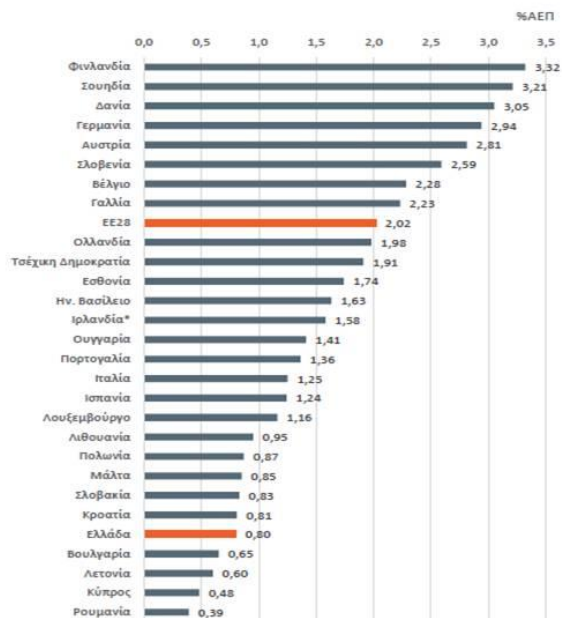
ΕΣΠΑ 2014-2020 : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.
Δαπάνες Ε&Α (σε εκατ. €) στην Ελλάδα και στις χώρες της ΕΕ28, 2013

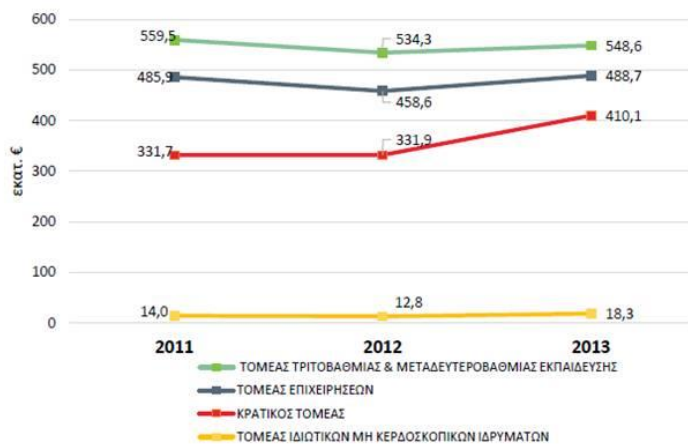
ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.
Ένταση Ε&Α (%ΑΕΠ) στην Ελλάδα και τις χώρες της ΕΕ28, 2013

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.
Δαπάνες Ε&Α ανά τομέα εκτέλεσης (σε εκατ. €), 2011 - 2013]

• ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

Δείκτες καινοτομίας

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι βασικοί δείκτες καινοτομίας των ελληνικών επιχειρήσεων για την περίοδο 2010-2012, όπως καταγράφηκαν από την «Έρευνα για την Καινοτομία» που υλοποίησε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

Η «Έρευνα για την Καινοτομία – Community Innovation Survey» αποτελεί την επίσημη πανευρωπαϊκή έρευνα για τη συλλογή στοιχείων και την παραγωγή δεικτών για την καινοτομία και τις καινοτομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Διεξάγεται κάθε δύο χρόνια σε όλες τις χώρες-μέλη της ΕΕ μέσω ενιαίου πτύπου ερωτηματολογίου, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, τις μεθοδολογικές οδηγίες του εγχειριδίου 'Όλο' και τις κατευθύνσεις της Eurostat, εξασφαλίζοντας υψηλή ποιότητα και συγκρισιμότητα στους δείκτες των χωρών-μελών της ΕΕ.

Το εγχειρίδιο Όλο ορίζει ως Καινοτομία σε μία επιχείρηση την παραγωγή ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος (αγαθού ή υπηρεσίας), ή την εφαρμογή μίας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας, ή οργανωσιακής μεθόδου ή μεθόδου μάρκετινγκ.

Με βάση τον παραπάνω ορισμό, στην «Έρευνα για την Καινοτομία» μία επιχείρηση καταγράφεται ως καινοτόμος εφόσον εισάγει έναν ή περισσότερους από τους εξής «τύπους» καινοτομίας: Καινοτομία Προϊόντος (αγαθά ή υπηρεσίες), Καινοτομία Διαδικασίας, Οργανωσιακή Καινοτομία και Καινοτομία Μάρκετινγκ.

Η Καινοτομία προϊόντος αναφέρεται στην εισαγωγή στην αγορά ενός αγαθού ή μίας υπηρεσίας, που είναι είτε νέα είτε σημαντικά βελτιωμένα ως προς τα χαρακτηριστικά τους ή τις προοριζόμενες χρήσεις τους.

Καινοτομία διαδικασίας είναι η εφαρμογή μίας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής, μεθόδου διανομής ή δραστηριότητας υποστήριξης για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που παρέχει μία επιχείρηση.

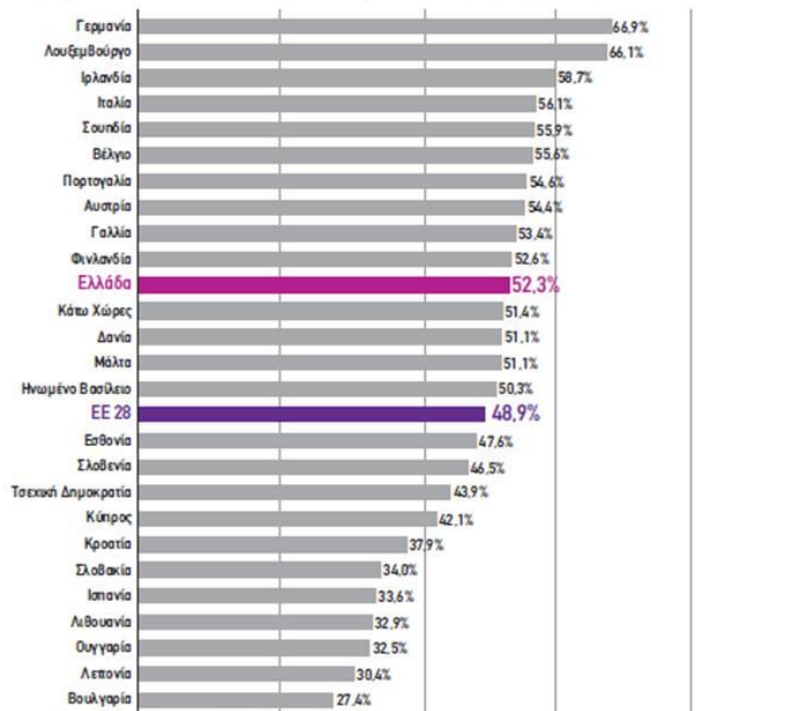
Οργανωσιακή καινοτομία είναι η εφαρμογή μίας νέας οργανωσιακής μεθόδου στις επιχειρησιακές πρακτικές μίας επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της γνώσης), στην οργάνωση της εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις της επιχείρησης, η οποία δεν έχει χρησιμοποιηθεί ξανά στο παρελθόν.

Καινοτομία μάρκετινγκ είναι η εφαρμογή μίας νέας στρατηγικής μάρκετινγκ, η οποία διαφέρει σημαντικά από τις υπάρχουσες μεθόδους μάρκετινγκ μίας επιχείρησης και δεν έχει χρησιμοποιηθεί ξανά στο παρελθόν.

Στη συνέχεια της ενότητας παρουσιάζονται οι συνολικοί δείκτες καινοτομίας στις ελληνικές επιχειρήσεις, αποτυπώνονται τα βασικά χαρακτηριστικά των καινοτόμων επιχειρήσεων και αναλύονται οι τέσσερις διαφορετικοί τύποι καινοτομίας. Επίσης, σε ειδικούς χάρτες, καταγράφεται η περιφερειακή διάσταση της καινοτομίας ενώ με συγκριτικά διαγράμματα παρουσιάζεται η θέση της Ελλάδας σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

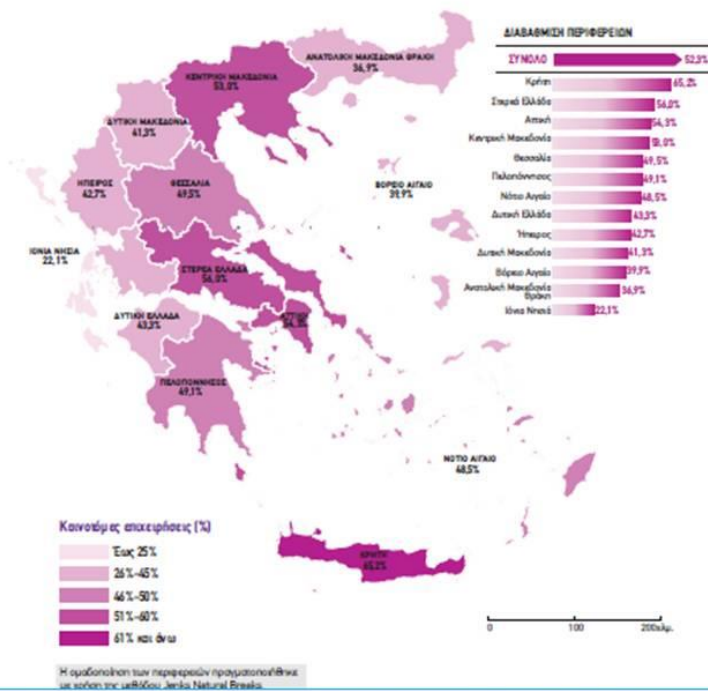
Διάγραμμα 2. Ποσοστό (%) καινοτόμων επιχειρήσεων στις χώρες μέλη της ΕΕ28, 2010-2012.

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

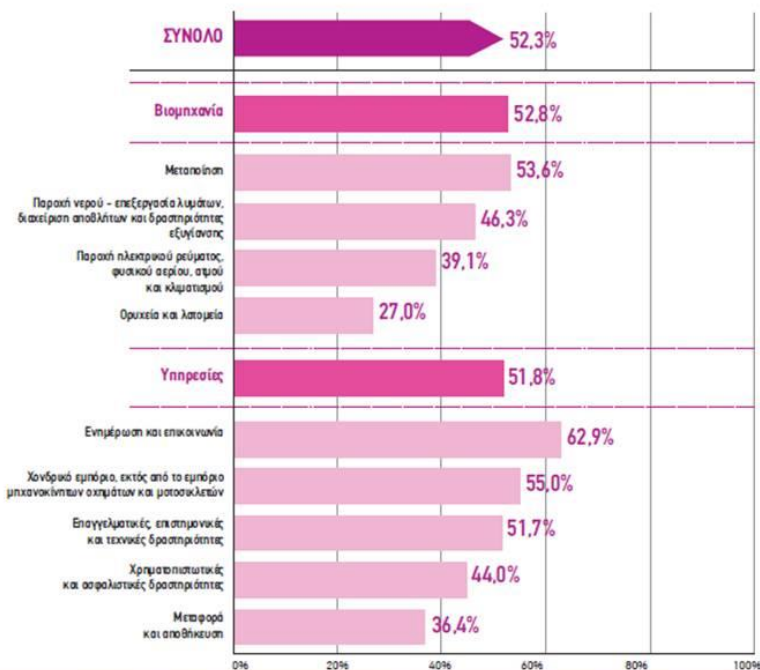
ΕΣΠΑ 2014-2020 : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Χάρτης 1. Ποσοστό (%) καινοτόμων επιχειρήσεων ανά περιφέρεια, 2010-2012.

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

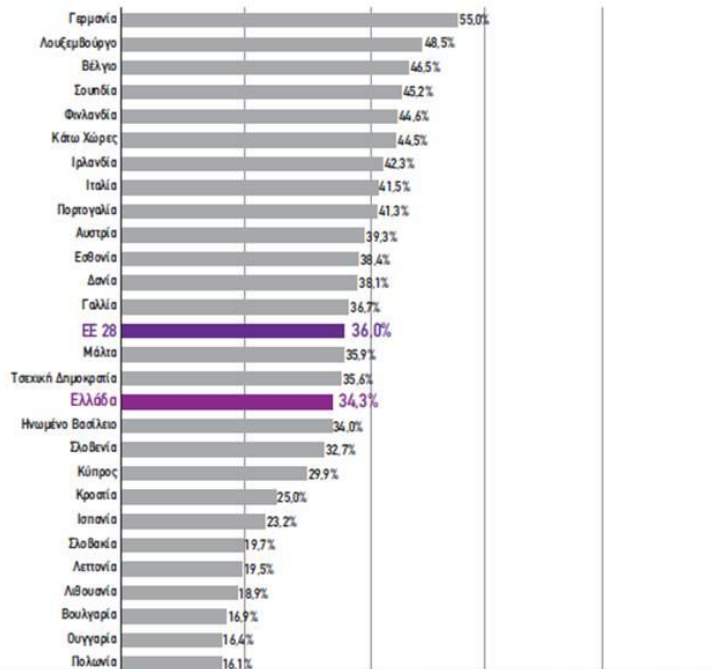
Διάγραμμα 4. Ποσοστό (%) καινοτόμων επιχειρήσεων ανά πρωτεύοντα κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2010-2012.

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

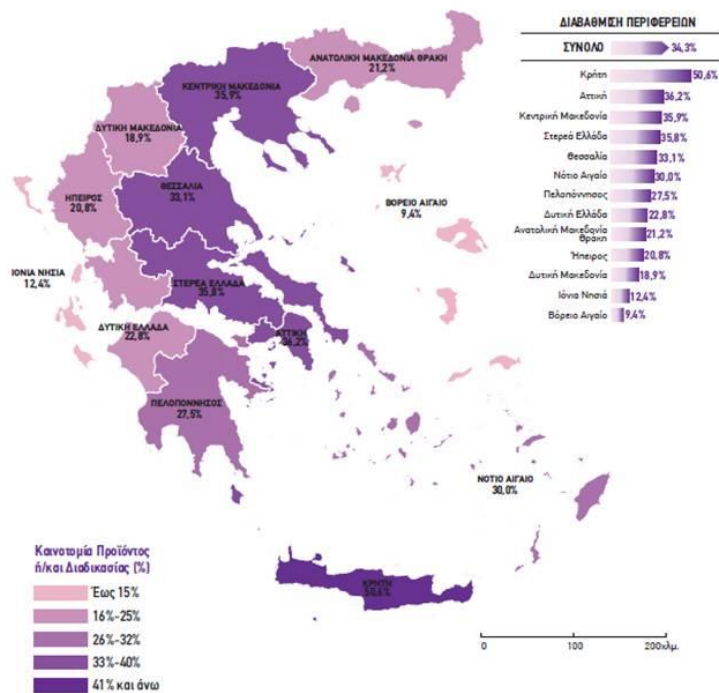
ΕΣΠΑ 2014-2020 : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Διάγραμμα 10. Ποσοστό (%) επιχειρήσεων με καινοτομία προϊόντος ή/και διαδικασίας στις χώρες μέλη της ΕΕ28, 2010-2012.

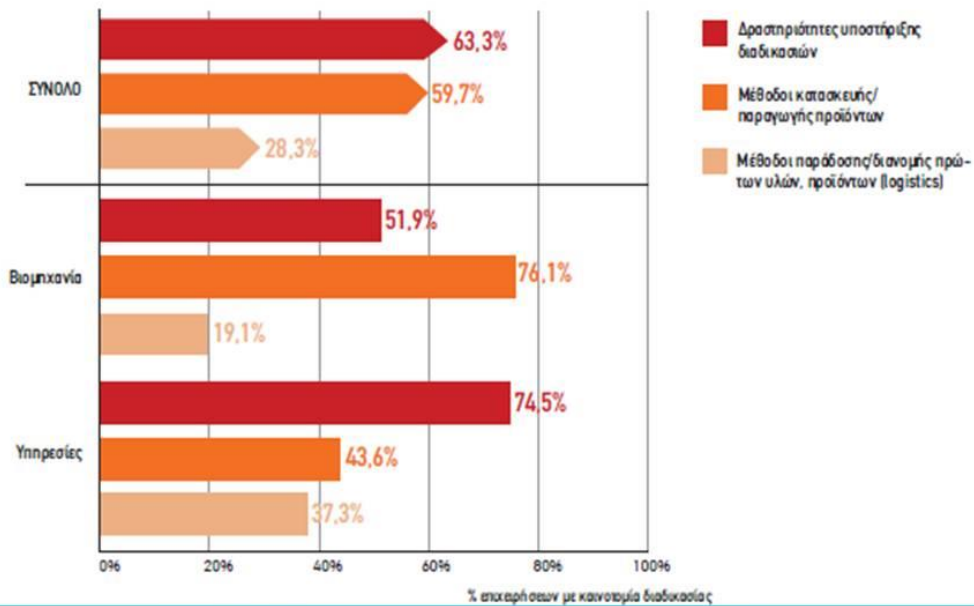
ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

Χάρτης 2. Ποσοστό (%) επιχειρήσεων με καινοτομία προϊόντος ή/και διαδικασίας ανά περιφέρεια, 2010-2012.

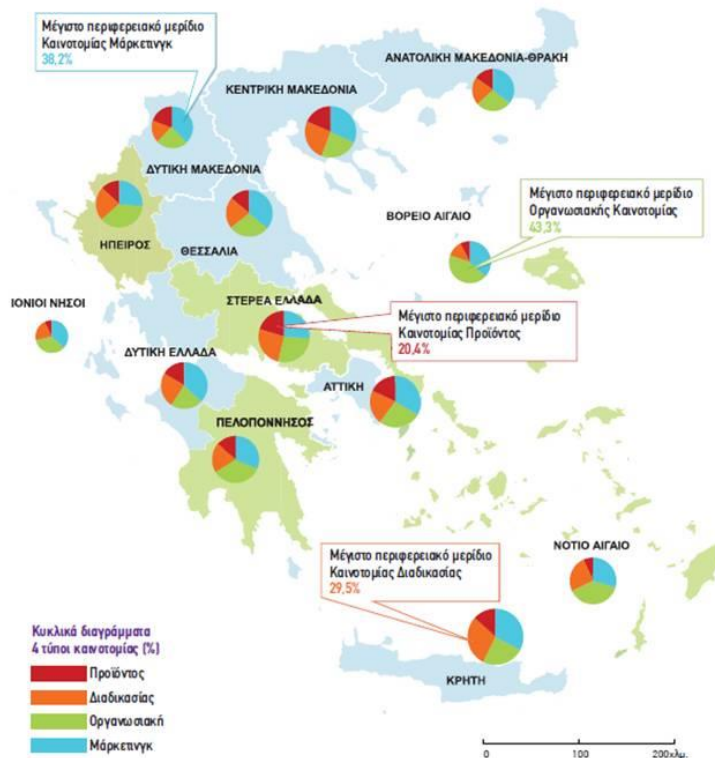
ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

Διάγραμμα 16. Ποσοστό (%) επιχειρήσεων με καινοτομία διαδικασίας στις επιμέρους κατηγορίες ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, 2010-2012.

ΠΣΕΚ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ιωάννινα 17-18/12/2015

Χάρτης 3. Ποσοστιαία κατανομή (%) τύπων καινοτομίας ανά περιφέρεια, 2010-2012.

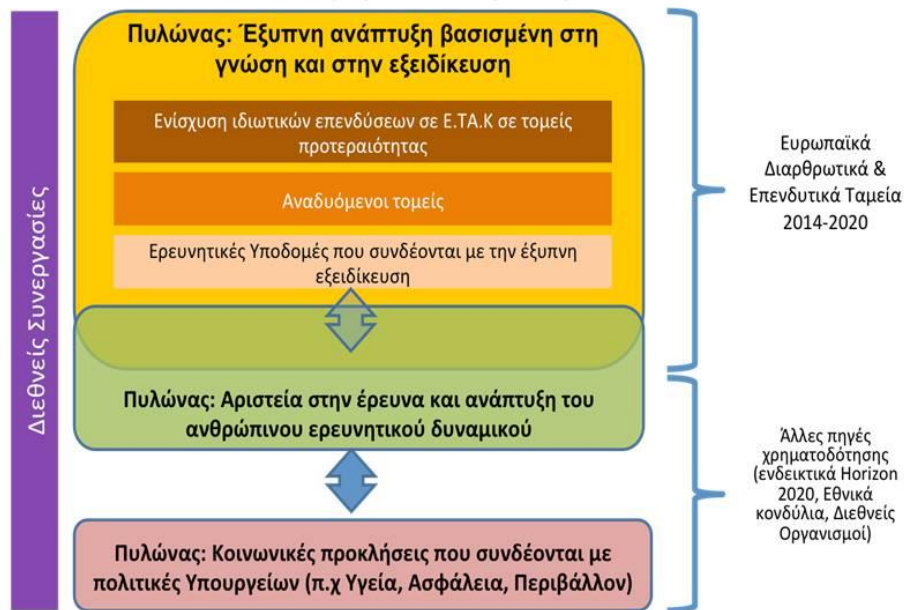
ΝΟΜΟΣ 4310/2014
ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
για την «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και
Καινοτομία»

Συνοπτικές Επισημάνσεις

ΝΟΜΟΣ 4310/2014

- Θεσμοθετεί **μεταρρυθμίσεις** που αναμένεται να επηρεάσουν την **ακαδημαϊκή** και ερευνητική κοινότητα,.
- Είναι ένας **Νόμος-πλαίσιο** για την έρευνα, ευθυγραμμισμένος με την τρέχουσα Ευρωπαϊκή Στρατηγική,
- Ανταποκρίνεται στις ανάγκες της **Ανάπτυξης** και **Καινοτομίας**.
- Φιλοδοξεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός εθνικού **«οικοσυστήματος έρευνας»**, φιλικού προς την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, καθώς και του **Ενιαίου Εθνικού Χώρου Έρευνας**.

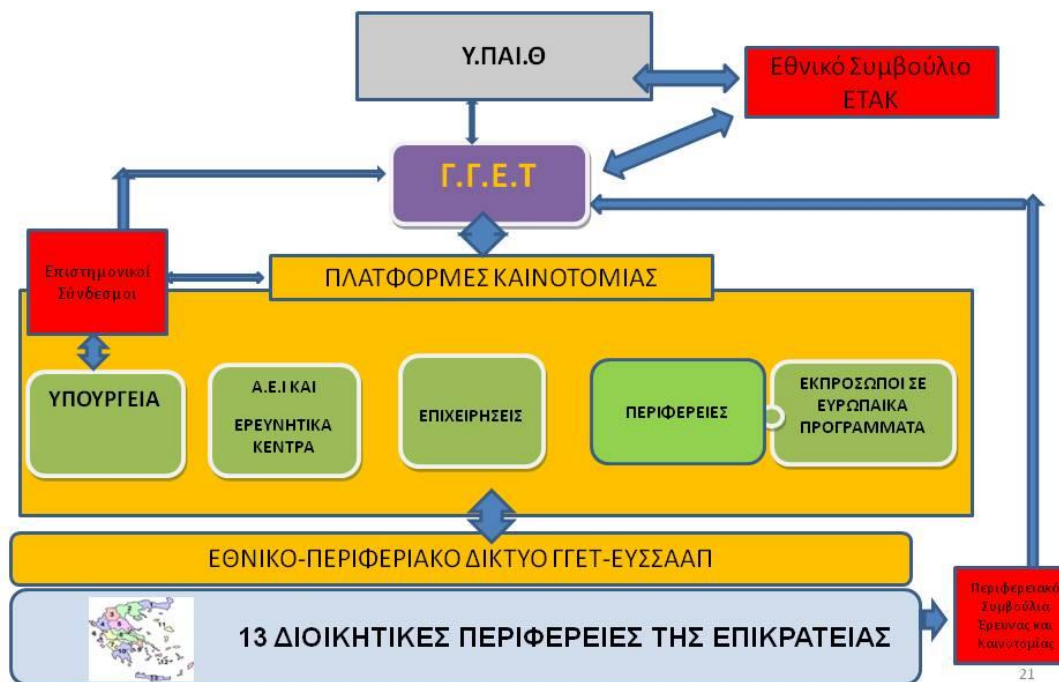
Η στρατηγική παρέμβασης, δομείται γύρω από τρεις Πυλώνες, κάθε ένας από τους οποίους στοχεύει στην αντιμετώπιση μιας ή περισσότερων διαρθρωτικών προκλήσεων

Πλατφόρμες Καινοτομίας

ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΤΑΚ

Έξυπνη Εξειδίκευση

- Η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης αφορά την ανεύρεση των τομέων και των δραστηριοτήτων μέσα από τις οποίες μια περιφέρεια μπορεί να επωφεληθεί αναπτυξιακά από τη χρήση και υποβοήθηση της **έρευνας**, της **τεχνολογίας**, της **επιστήμης** και τελικά της **καινοτομίας**.
- Αποσκοπώντας στην **ενίσχυση της οικονομίας** της Περιφέρειας αλλά και στην κοινωνικοποίηση της επιστημονικής γνώσης προς **όφελος του κοινωνικού συνόλου**.

Σχεδιασμός Στρατηγικής

- 1 Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας
- 2 Πλατφόρμα S3
- 3 Εξειδικευμένο Σύμβουλο - Μελετητή
- 4 Εμπειρογνώμονες Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- 5 Δημόσια διαβούλευση

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΣΕΚ- ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

www.pepro.e.gr
ipiros@mou.gr

Έξυπνη Εξειδίκευση

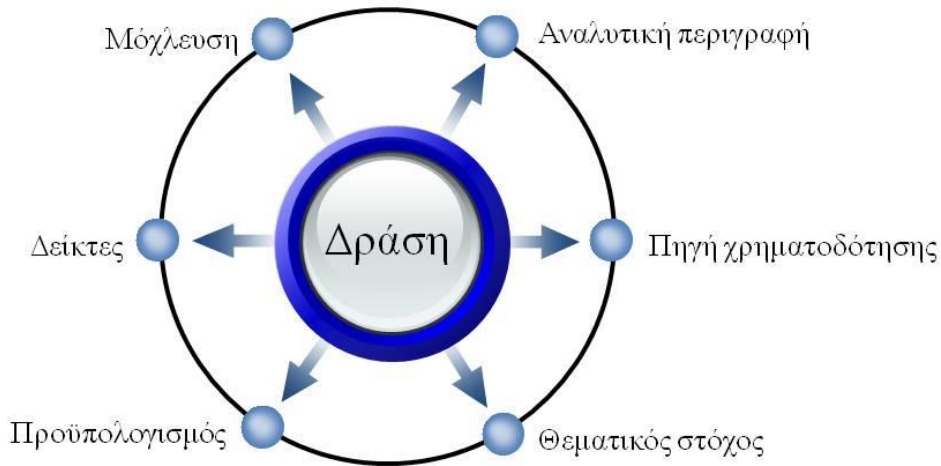

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΣΕΚ- ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

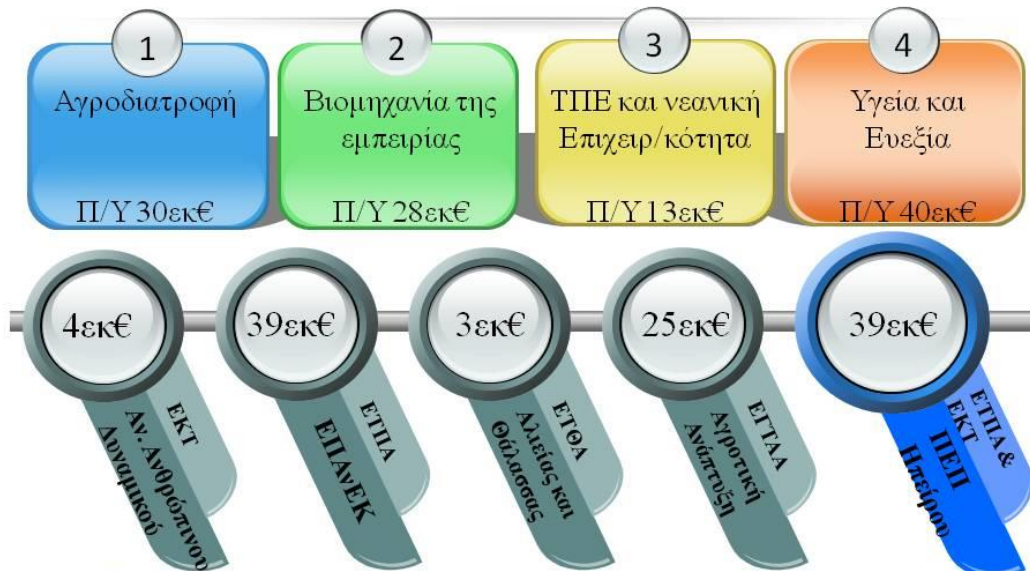
www.pepro.e.gr
ipiros@mou.gr

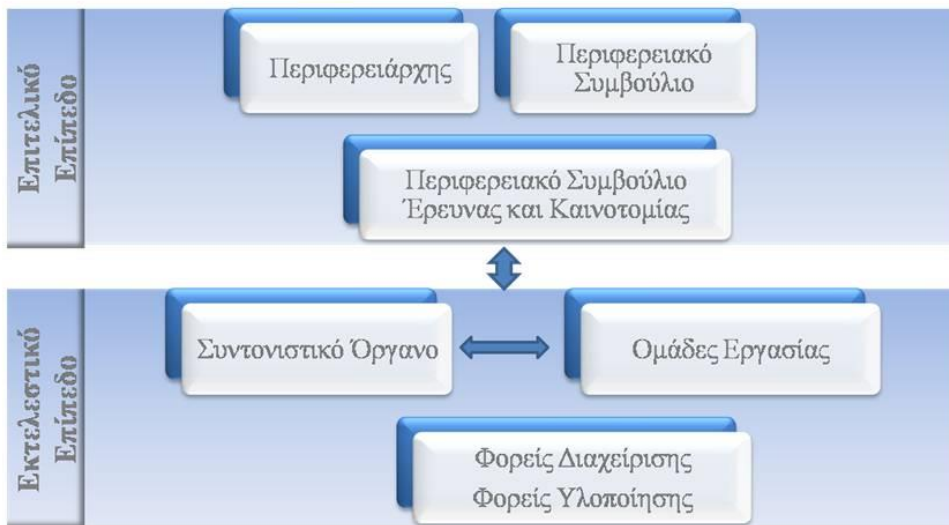
Εξειδίκευση RIS

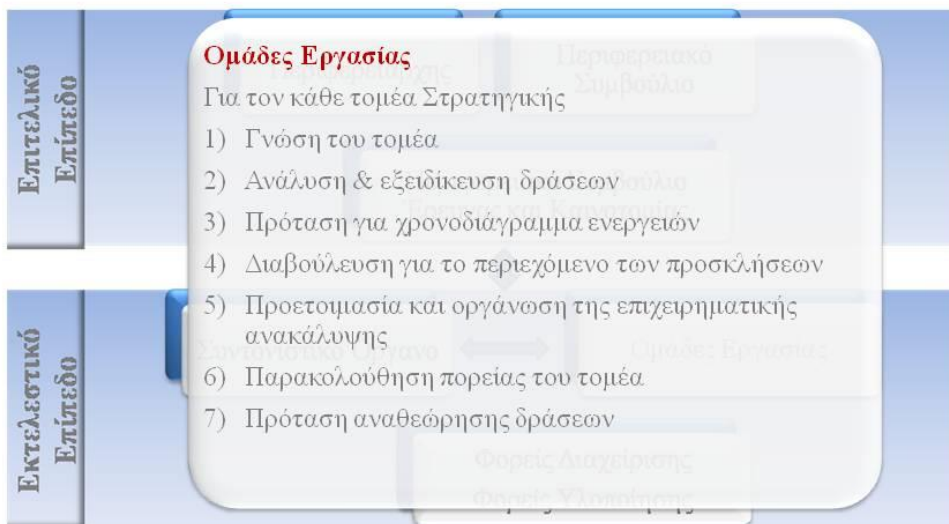
Εξειδίκευση RIS

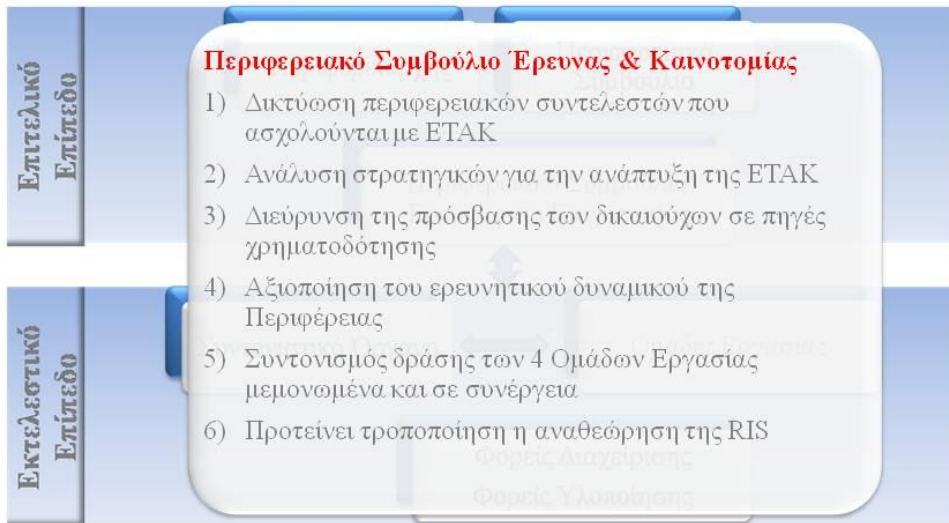
Σύστημα Διακυβέρνησης

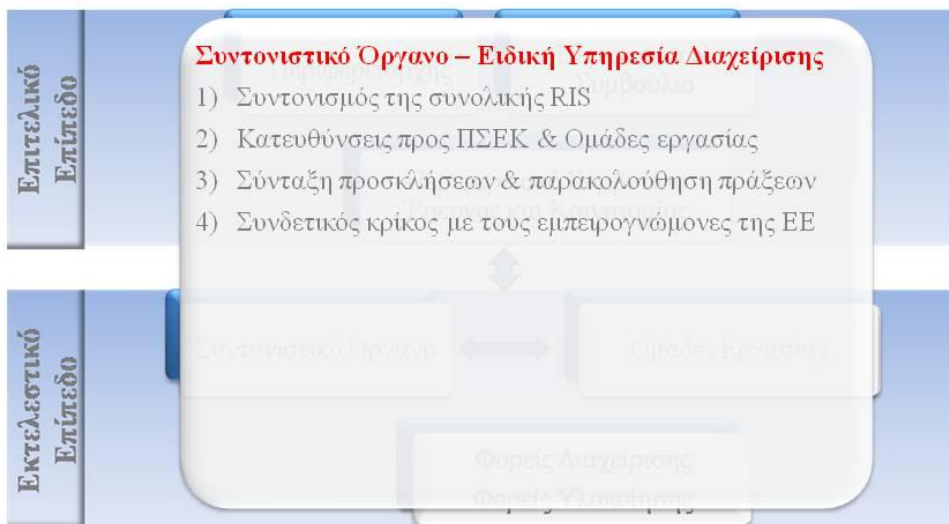
Λειτουργία Διακυβέρνησης

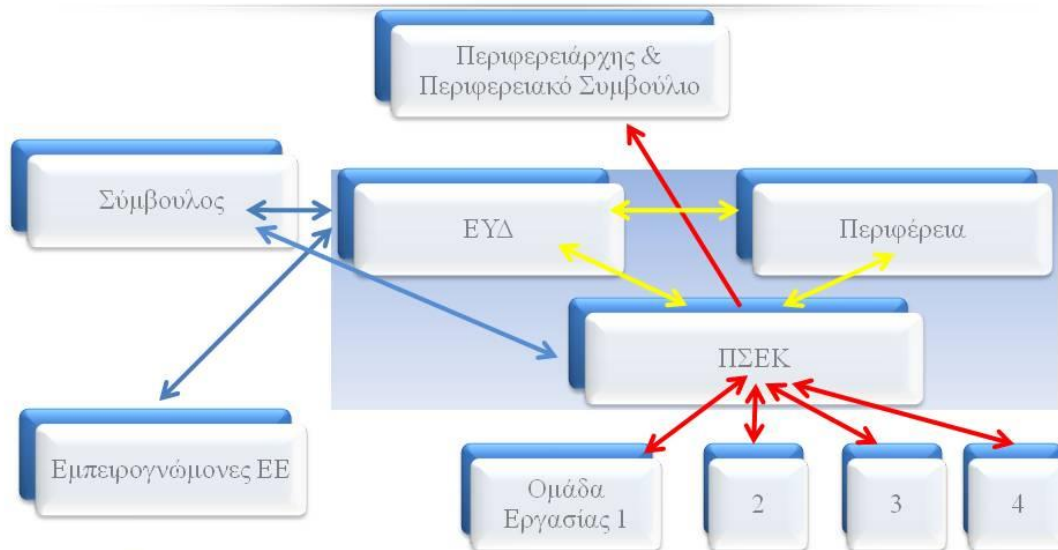
Λειτουργία Διακυβέρνησης

Λειτουργία Διακυβέρνησης

Σύστημα Διακυβέρνησης

Ενημερωτικά

- Συναντήσεις με DG REGIO & εμπειρογνώμονα ΕΕ, εμπλεκόμενους φορείς
- Έγκριση RIS από Περιφερειακό Συμβούλιο (20/3/2015)
- Ημερίδα επιχειρηματικής ανακάλυψης τομέα ΥΓΕΙΑ-ΕΥΞΕΙΑ (11/6/2015)
- Συγκρότηση ΠΣΕΚ (7/7/2015)
- Έγκριση RIS από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (31/7/2015)
- Συνεδριάσεις ΠΣΕΚ (7/9 & 29/9/2015)
- Συγκρότηση Ομάδων Εργασίας (6/10/2015)
- Συνάντηση με εμπειρογνώμονα ΕΕ του τομέα ΥΓΕΙΑ-ΕΥΞΕΙΑ (7/10/2015)
- Συμμετοχή στο δίκτυο RIS (9/10/2015)

Πρωτογενής τομέας & μεταποίηση

1. Ανάδειξη και αξιοποίηση **τοπικού γενετικού δυναμικού** στην αγροτική παραγωγή και παραγωγή τροφίμων
2. Ανάπτυξη **πιστοποιημένης κτηνοτροφικής παραγωγής** για παραγωγή προϊόντων ανώτερων χαρακτηριστικών
3. Ανάπτυξη **πιστοποιημένης γεωργικής παραγωγής** και διάδοση νέων καλλιεργειών
4. Προσαρμογή και ανάδειξη δυναμικού στον κλάδο της **παραδοσιακής τυροκομίας**
5. Ανάπτυξη νέων προϊόντων στον **κλάδο της διατροφής** και στον **κλάδο αξιοποίησης υποπροϊόντων** στη διατροφή αγροτικών ζώων
6. **Συμπράξεις** για την ανάδειξη τοπικών επώνυμων κτηνοτροφικών προϊόντων Ηπείρου
7. Ανάπτυξη εργαλείων για την εκπόνηση και εφαρμογή **αλιευτικής πολιτικής** για τη διατήρηση των ιχθυαποθεμάτων
8. Προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμης, καινοτόμου και **ανταγωνιστικής υδατοκαλλιέργειας**

Βιομηχανία της εμπειρίας

1. Ανάπτυξη κλάδου της δημιουργικής βιομηχανίας
2. Καινοτόμα επιχειρηματικότητα και τουρισμός
3. Μηχανισμός ενίσχυσης επιχειρηματικότητας στον τουρισμό

ΤΠΕ και νεανική επιχειρηματικότητα

1. Προώθηση έρευνας και καινοτομίας
2. Μετάβαση από την έρευνα στην καινοτομία
3. Προώθηση νεανικής καινοτόμου επιχειρηματικότητας
4. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον κλάδο ΤΠΕ
5. Μηχανισμός ενίσχυσης επιχειρηματικότητας

Υγεία & ευεξία

1. Αξιοποίηση και ανάπτυξη του κλάδου της Υγείας
2. Διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος για την ανάπτυξη της ευεξίας
3. Διασφάλιση της υγείας των καταναλωτών μέσω της παραγωγής διατροφικών προϊόντων υψηλής αξίας
4. Μηχανισμός ενίσχυσης επιχειρηματικότητας

Υγεία & ευεξία

- 1 *Υλοποίησης πιλοτικού προγράμματος*
- 2 *Προσδιορισμός τομέα ΥΓΕΙΑ-ΕΥΕΞΙΑ*
- 3 *Διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης*

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΣΕΚ- ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

Σχέδιο Δράσης

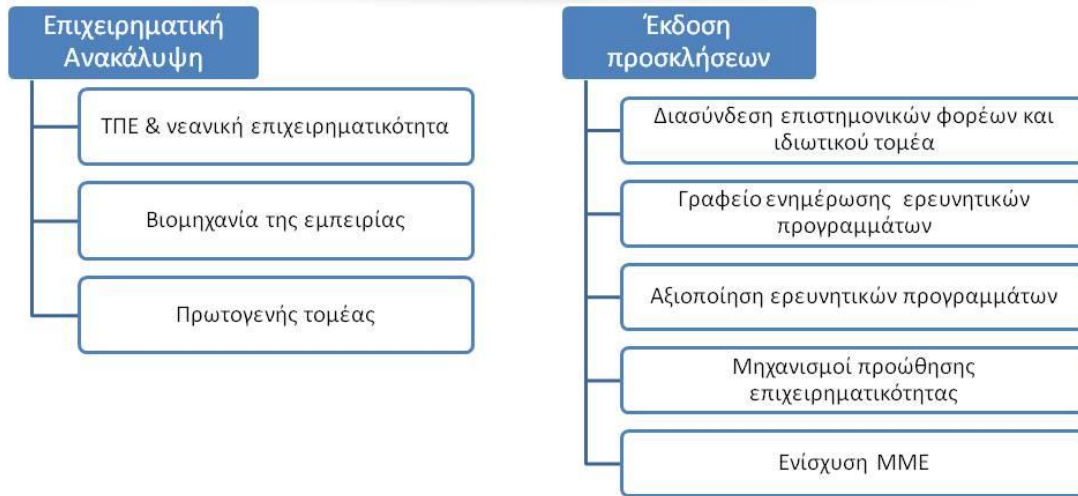

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΣΕΚ- ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

www.peproe.gr
ipiros@mou.gr

Επόμενες ενέργειες

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΣΕΚ- ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

www.peproee.gr
ipiros@mou.gr

39 από 21

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
Regional Innovation Strategy (RIS)

21 από 21

Προτεραιότητες ανά τομέα της Έξυπνης Εξειδίκευσης

Αγρο-διατροφή

- Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των αγροτικών προϊόντων φυτικής, ζωικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές
- Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των ελληνικών τροφίμων στις διεθνείς αγορές
- Αειφόρος ανάπτυξη της πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης
- Βελτίωση της κατανόησης της σχέσης ανάμεσα στη διατροφή, την υγεία και την ευεξία και τις συνέπειες για τα γεωργικά προϊόντα διατροφής και τα τρόφιμα.

Ενέργεια

**Ενεργειακή εξοικονόμηση,
Παραγωγή και αποθήκευση ενέργειας από
ΑΠΕ,
Έξυπνα Δίκτυα (Smart Grids) και το σύστημα
μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής
ενέργειας, και
Μείωση των επιπτώσεων από τη χρήση
συμβατικών καυσίμων**

Υγεία-Φάρμακα

Ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών φαρμακευτικών προϊόντων και ιατρικών τεχνολογιών με μοχλό την βιοϊατρική και μεταφραστική έρευνα (νέες μορφές χορήγησης φαρμάκων, επαναστόχευση, βιοδείκτες, εστιασμένες δραστηριότητες στα πρώτα στάδια παραγωγής φαρμάκων, ανάπτυξη εξατομικευμένων θεραπευτικών προσεγγίσεων κ.ά.).

Ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών προηγμένων συστημάτων, εφαρμογών και υπηρεσιών στο χώρο της υγείας (ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, καινοτόμων ιατρικών, διαγνωστικών και απεικονιστικών υπηρεσιών και βιο-πληροφορικής, μικρο / νανο-βιοϊατρικά συστήματα και συσκευές).

Διεύρυνση των αλυσίδων αξίας με ανάπτυξη αμφίδρομων διασυνδέσεων και συνεργιών με άλλους τομείς ,όπως η αγρο-διατροφή και ο τουρισμός (ιατρικός τουρισμός και τουρισμός ευεξίας, ανάπτυξη φαρμακευτικών προϊόντων και καλλυντικών βασισμένων στην εγχώρια χλωρίδα, κ.ά).

Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

- *Τεχνολογίες διαχείρισης περιεχομένου και πληροφοριών
- *Διαδίκτυο του μέλλοντος
- *ΤΠΕ σε οριζόντιες δραστηριότητες
- *Ρομποτική
- *Εργαστάσια του μέλλοντος
- *Εφαρμογές σε τομείς προτεραιότητας (Υγεία, Τουρισμός, Ενέργεια, Μεταφορές)
- *Εξαρτήματα και συστήματα

Τουρισμός, Πολιτισμός &
Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΤΠ & ΔΒ)

- *Ανάπτυξη νέας γνώσης και ενίσχυση ικανοτήτων (capacity building) σε θέματα ΤΠ & ΔΒ
- *Ανάδειξη νέων υπηρεσιών / δραστηριοτήτων τουριστικής εμπειρίας & διεύρυνση της αλυσίδας αξίας του τουρισμού σε συσχέτιση με άλλους τομείς (Υγεία, Αγρο-διατροφή), με έμφαση στην αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος και την καινοτομία στις ΔΒ
- *Ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας / ανάδειξη των τουριστικών & πολιτιστικών πόρων
- *Αξιοποίηση της καινοτομίας στις ΤΠΕ για την αύξηση της παραγωγικότητας στον τουρισμό, τον πολιτισμό και τις δημιουργικές βιομηχανίες

Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη

- * Διαχείριση αποβλήτων
- * Αντι-ρύπανση και απορρύπανση με έμφαση στην «πράσινη επιχείρηση» και στη βιομηχανική συμβίωση
- * Καταπολέμηση φυσικών καταστροφών, αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
- * Αξιοποίηση της γενετικής πληροφορίας της βιοποικιλότητας

Μεταφορές-Logistics

- * Εμπορευματικές μεταφορές και logistics
- * Χρήση νέων τεχνολογιών στις Θαλάσσιες μεταφορές
- * Χρήση νέων τεχνολογιών στις Χερσαίες (οδικές) εμπορευματικές μεταφορές
- * Χρήση νέων τεχνολογιών στις αεροπορικές μεταφορές
- * Ευφυείς υποδομές και συστήματα μεταφορών
- * Συστήματα μεταφορών και βιώσιμης κινητικότητας «έξυπνων πόλεων»

Υλικά-Κατασκευές

-Ανακύκλωση γεωργικών και βιομηχανικών απορριμμάτων για τη δευτερογενή παραγωγή υλικών.

-Παραγωγή υλικών προστασίας (επιχρισμάτων) για την οικοδομή, μεταλλικές κατασκευές, τη ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία, καθώς και προϊόντων τσιμέντου και ρητινών για ειδικές χρήσεις σε κατασκευές.

-Παραγωγή υλικών συσκευασίας τροφίμων και γεωργικών προϊόντων.

-Παραγωγή προϊόντων και τεχνικών, φιλικών προς το περιβάλλον, για την προστασία έργων, μνημείων και ιστορικών δομών.

Νέο ΕΣΠΑ και Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

κος Δ. Ιακωβίδης, προϊστάμενος Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΑΑΠ)

Οι Στρατηγικές Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020

Υπουργείο Οικονομίας,
Ανάπτυξης και Τουρισμού

**Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο
Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020** αποτελεί το
βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της
χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που
προέρχονται από τα **Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)** της Ευρωπαϊκής
Ένωσης.

Οι χρηματοδοτικοί πόροι του ΕΣΠΑ

- Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης: 19,9 δισ. €
- Εθνική συμμετοχή: 5,2 δισ. €
- **Σύνολο:** 25,1 δισ. € = σύνολο δημόσιας δαπάνης (ΔΔ)

Αναπτυξιακό όραμα

«Η συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με, ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης»

Συνοπτικές κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής – Κύριοι άξονες

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση
3. Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη
5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ

- 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
- 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (1/2)

- **Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία – ΕΠΑΝΕΚ** (ΔΔ: 4,7 δισ. €)
- Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (ΔΔ: 5,2 δισ. €)
- Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση (ΔΔ: 2,7 δισ. €)
- Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα (ΔΔ: 0,49 δισ. €)

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (2/2)

- Αγροτική Ανάπτυξη (ΔΔ: 5,4 δισ. €)
- Αλιεία και Θάλασσα (ΔΔ: 0,52 δισ. €)
- Τεχνική Βοήθεια (ΔΔ: 0,40 δισ. Ευρώ)

Όλα τα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ)

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

- Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας σε διάφορους τομείς
- Το ΠΕΠ Ηπείρου έχει προϋπολ. 325 εκατ. περίπου
- Όλα τα ΠΕΠ έχουν εγκριθεί από την ΕΕ

Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (ΣΕΚΕΕ)

- Μία ολοκληρωμένη ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού, προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής
- Επικεντρώνει τους πόρους και τις προσπάθειες στις δραστηριότητες εκείνες, στις οποίες μία χώρα ή μία περιφέρεια παρουσιάζουν (ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν) συγκριτικό πλεονέκτημα

Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

- Διαδικασία – κλειδί για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων μιας ΣΕΚΕΕ
- Συμμετοχική διαδικασία, με την εμπλοκή όλων των τύπων παραγόντων (επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα, φορείς χρηματοδότησης, δημόσιοι φορείς κλπ.)
- Υιοθετεί μία επιχειρηματική προσέγγιση εστιάζοντας στις ευκαιρίες της αγοράς και τη διαφοροποίηση από άλλες χώρες / περιφέρειες

Η εκπόνηση των ΣΕΚΕΕ στην Ελλάδα

- ΣΕΚΕΕ: Νέο στοιχείο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020
- Ολοκληρώθηκε η εκπόνηση και η έγκριση της Εθνικής και 13 Περιφερειακών ΣΕΚΕΕ και απεστάλησαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Κάλυψη της σχετικής αιρεσιμότητας
- Οι πόροι για την έρευνα και καινοτομία του ΕΣΠΑ (Θεματικός Στόχος 1) θα διατεθούν αποκλειστικά για τις ΣΕΚΕΕ

Κλάδοι προτεραιότητας της Εθνικής ΣΕΚΕΕ

- Αγροδιατροφή
- Υγεία – φάρμακα
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές
- Υλικά και κατασκευές
- Τουρισμός – πολιτισμός – δημιουργικές βιομηχανίες

Πλατφόρμες Καινοτομίας

- Τα μέσα για την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε εθνικό επίπεδο
- 8 πλατφόρμες καινοτομίας (για κάθε κλάδο προτεραιότητας) + μία για την κοινωνική καινοτομία, η οποία θα έχει και κοινωνική στόχευση

Σύστημα Διακυβέρνησης της ΣΕΚΕΕ

- Όργανα με αποφασιστικές αρμοδιότητες
 - Συμβούλιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
 - Τα Περιφερειακά Συμβούλια (στις 13 Περιφέρειες)
- Όργανα με επιτελικές αρμοδιότητες
 - Κεντρικό επίπεδο: ΕΑΣ, ΓΓΕΤ
 - Περιφερειακό επίπεδο: Επιτελικά όργανα, Περιφερειακά Συμβούλια Έρευνας και Καινοτομίας
- Όργανα με εκτελεστικές αρμοδιότητες
 - Δίκτυο Έξυπνης Εξειδίκευσης
 - Φορείς υλοποίησης και φορείς διαχείρισης

Επόμενα βήματα (1/3)

- Αναβάθμιση λειτουργίας των Πλατφορμών Καινοτομίας
- Ολοκλήρωση συναντήσεων για την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε κάθε μία Περιφέρεια και σε κάθε κλάδο προτεραιότητας. Σε εθνικό επίπεδο, μία συνάντηση για κάθε πλατφόρμα καινοτομίας
- Προετοιμασία μίας τουλάχιστον πιλοτικής δράσης ανά ΣΕΚΕΕ με βάση τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης

Επόμενα βήματα (2/3)

- Προσδιορισμός και αντιμετώπιση διακλαδικών αναγκών.
- Συμπλήρωση της στοχοθεσίας των στρατηγικών
- Εξειδίκευση του συστήματος παρακολούθησης της εθνικής και των περιφερειακών στρατηγικών.
- Εναρμόνιση των συστημάτων αυτών μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου.

Επόμενα βήματα (3/3)

- Προσδιορισμός μεθόδων και μηχανισμών για τον εντοπισμό αναδυομένων κλάδων, δραστηριοτήτων και αλυσίδων αξίας και ένταξη αυτών σε επικαιροποιημένη έκδοση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
- Επίτευξη συνέργειας και συμπληρωματικότητας μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου

Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

κα Λ. Τσιπούρη, εμπειρογνώμονας ΕΕ για RIS3 - Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Οικονομικών
Επιστημών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

ΕΣΠΑ 2014-2020: Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου

Λένα Τσιπούρη
Ιωάννινα 17-18/12/2015

1

Δομή

1. (Πολύ λίγη) θεωρία
2. Τι είναι η RIS
3. Το νόημα της επιχειρηματικής ανακάλυψης
4. Το παρελθόν και το μέλλον της χάραξης περιφερειακής στρατηγικής στην Ελλάδα

(Πολύ λίγη) θεωρία

- ▶ Ανταγωνιστικότητα, ευελιξία και αειφορία των πλουσιών χωρών μπορεί να πετύχει μόνο με καινοτομία
- ▶ Λόγω των ιδιοτήτων της καινοτομίας χρειάζεται συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα
- ▶ Η ανταπόκριση κάθε χώρας σε αυτή την πρόκληση προσδιορίζεται από τα κοινωνικο-πολιτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της

Η λογική της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

- ▶ Στρατηγική: αποφασίζεται από πριν και υλοποιείται με έμφαση σε κάποιους χώρους αποκλείοντας άλλους (πρόκληση και κίνδυνος συγχρόνως)
- ▶ Έξυπνη: γιατί προϋποθέτει καινοτομία και διαπίστωση ευκαιριών
- ▶ Εξειδίκευση: γιατί εστιάζει (αν και η λέξη εξειδίκευση είναι λίγο παραπλανητική γιατί στόχος είναι μια εξελισσόμενη εξειδίκευση και όχι μια άκαμπτη επιλογή

Οι πρόγονοι της ΣΕΕ

- ▶ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδότησε και στο παρελθόν αντίστοιχες πρωτοβουλίες (RIS1, RIS2), για αυτό και η ΣΕΕ ονομάζεται και RIS
- ▶ Οι RIS1 και 2 πέτυχαν γενικά στα χαρτιά αλλά δεν υλοποιήθηκαν πάντα και πλήρως (γιατί οι καθημερινές πιέσεις και η συνήθεια είναι δυνατότερα από τη στρατηγική)
- ▶ Αλλαγές στη RIS3 για να εξασφαλιστούν τα αναμενόμενα οφέλη: η εκ των προτέρων αιρεσιμότητα και η επιχειρηματική ανακάλυψη

Επιχειρηματική ανακάλυψη

- ▶ Dani Rodrik: αυτό-ανακάλυψη (self-discovery) στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου μια ομάδα επιχειρηματιών ανακαλύπτει που μπορεί να δημιουργήσει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, που περιλαμβάνουν κλίμακα παραγωγής και brand name, και το κράτος το αναγνωρίζει και τους στηρίζει (Αιθιοπία - λουλούδια)
- ▶ Dominique Forray: επιχειρηματική ανακάλυψη (entrepreneurial discovery) στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου η εξειδίκευση εξελίσσεται συνεχώς, άρα η συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα οδηγεί σε συγκέντρωση πόρων σε τομείς που εκμεταλλεύονται και συμπληρώνουν υπάρχουσα «γνώση» και οδηγούν σε μελλοντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Είναι διαδικασία δεν είναι απόφαση.

Μερικά πετυχημένα παραδείγματα

- ▶ Αυτοματοποιημένα μηχανήματα ως εξέλιξη της δασοκομίας
- ▶ Από φακούς φωτογραφικής μηχανής σε κοσμήματα και επιτραπέζια κρύσταλλα
- ▶ Υδατοκαλλιέργειες σε ανοικτή θάλασσα στην Ελλάδα?

Μεθοδολογία

- ▶ Συναντήσεις και αποτελέσματα
- ▶ «Σύμφωνο» σεβασμού
- ▶ Διαχρονική προσπάθεια
- ▶ Αλλαγές και εξέλιξη

Τα ελληνικά προβλήματα σήμερα

- ▶ Η κρίση (αξίζει να στερήσουμε δραστηριότητες εκτός ΣΕΕ από τους σπάνιους πόρους που διαθέτει η χώρα;)
- ▶ Η εμπειρία (περιορισμένη εμπιστοσύνη μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα)
- ▶ Τα προβλήματα της διοίκησης!

Ο δρόμος προς τα εμπρός

Όλα τα εμπόδια είναι σωστά
αλλά προς το παρόν
δε φαίνεται να υπάρχει άλλος δρόμος

Ευχαριστώ πολύ

tsipouri@econ.uoa.gr

Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

κος Π. Χατζηνικολάου, προϊστάμενος Διεύθυνσης Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας της
Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

**Η Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης και το
Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα :
Εθνική και περιφερειακές πολιτικές**

ΓΙΑΝΝΕΝΑ, 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

Π. Χατζηνικολάου
MSc Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ΕΜΠ

1

Η Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης

Συνδέει:

- την **έρευνα και καινοτομία** με την **οικονομική ανάπτυξη** με νέους τρόπους όπως είναι η **επιχειρηματική ανακάλυψη** και η **προτεραιοποίηση** έπειτα από **στενή συνεργασία** με τους εμπλεκόμενους φορείς,

Στοχεύει:

- στην αναδιοργάνωση παραδοσιακών τομέων μέσω της στροφής σε υψηλής προστιθέμενης αξίας δραστηριότητες, νέες αγορές ή αλυσίδες αξίας,
- στον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων μέσω της υιοθέτησης και της διάχυσης των νέων τεχνολογιών,
- στη διαφοροποίηση με όχημα την τεχνολογία και την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων μέσω καινοτομιών καθώς και την διερεύνηση νέων μορφών καινοτομίας όπως η ανοιχτή και φιλική προς τον χρήστη καινοτομία και η κοινωνική καινοτομία και η καινοτομία υπηρεσιών.

(2)

Αναπτυξιακό όραμα της Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση

Εστιασμένη παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας με βασικό πυλώνα την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία, για την άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων και την δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης με σεβασμό στον άνθρωπο και στην κοινωνία, στο περιβάλλον και στον πολιτισμό. Δημιουργία σταθερών σχέσεων εργασίας και κατάλληλων συνθηκών για την αποτελεσματική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

[3]

Ανάλυση δεδομένων

... τόσο του
συστήματος Έρευνας
& Καινοτομίας,

όσο και διάρθρωσης
της ελληνικής
οικονομίας και
απασχόλησης

....αλλά και στην συνεχή διαβούλευση

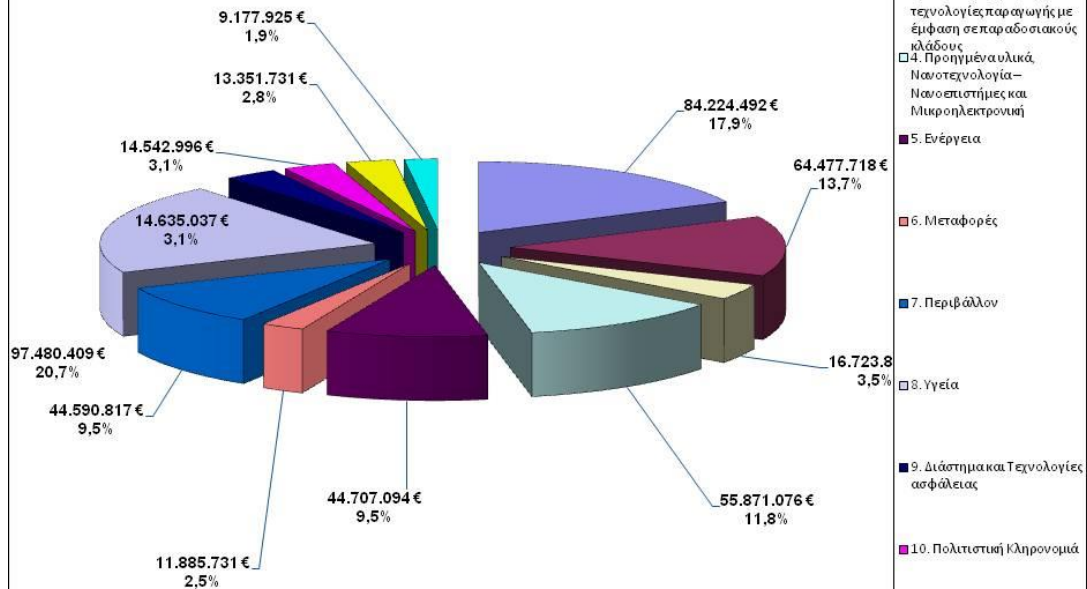
Κατανομή Ενταγμένων Έργων Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ανά Τομέα ΣΣΑ ΕΤΑΚ

Τομέα ΣΣΑ ΕΤΑΚ	Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων	
1. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών	84.224.492 €	17,9%
2. Γεωργία, Αλιεία, Κτηνοτροφία, Τρόφιμα και Βιοτεχνολογία	64.477.718 €	13,7%
3. Προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και τεχνολογίες παραγωγής με έμφαση σε παραδοσιακούς κλάδους	16.723.883 €	3,5%
4. Προηγμένα υλικά, Νανοτεχνολογία - Νανοεπιπέδη και Μικροηλεκτρονική	44.707.094 €	11,8%
5. Ενέργεια	11.885.731 €	2,5%
6. Μεταφορές	44.590.817 €	9,5%
7. Περιβάλλον	97.480.409 €	20,7%
8. Υγεία	14.635.037 €	3,1%
9. Διάστημα και Τεχνολογίες ασφάλειας	14.542.996 €	3,1%
10. Πολιτιστική Κληρονομιά	13.351.731 €	2,8%
11. Κοινωνική και Οικονομική διάσταση της ανάπτυξης	9.177.925 €	1,9%
12. Άλλο	471.668.910 €	100,0%

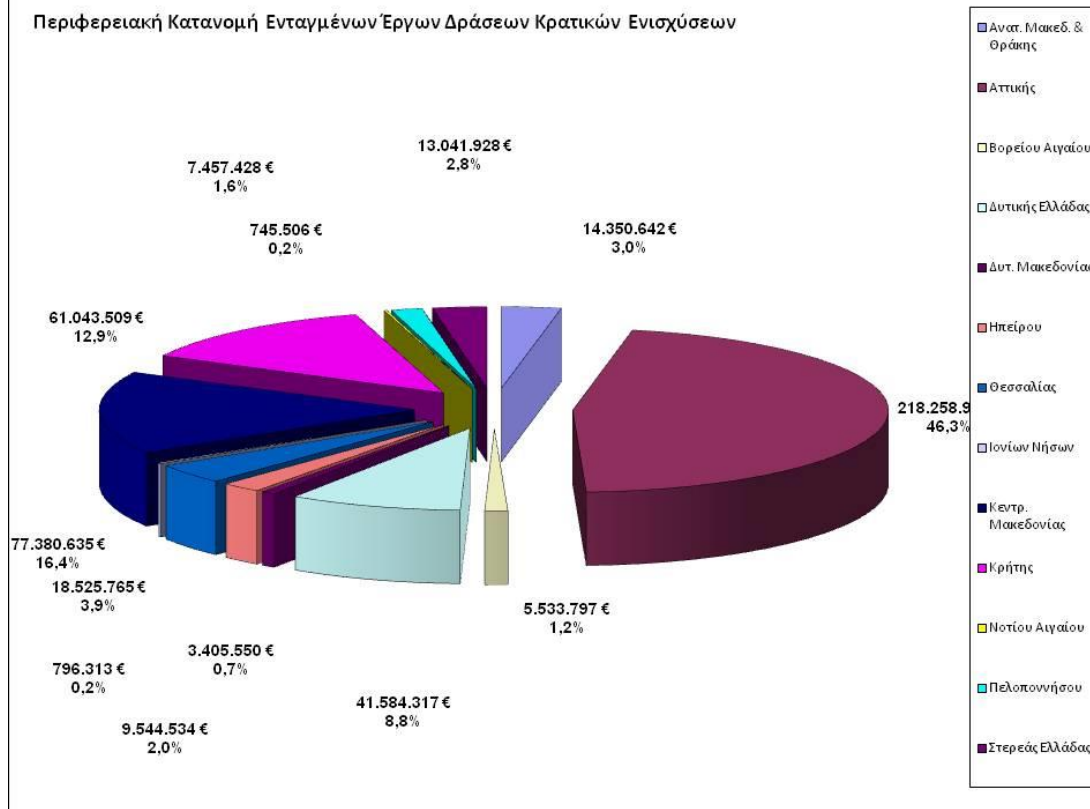
Περιφερειακή κατανομή Ενταγμένων Έργων Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων	Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων	
Ανατ. Μακεδ. & Θράκης	14.350.642 €	3,0%
Αττικής	24.256.986 €	4,9%
Βορείου Αιγαίου	5.533.797 €	1,2%
Κεντρ. Ελλάδας	41.584.317 €	8,8%
Δυτ. Μακεδονίας	3.405.590 €	0,7%
Ηπείρου	9.544.534 €	2,0%
Θεσσαλίας	18.525.765 €	3,9%
Ιονίων Νήσων	796.313 €	0,2%
Κεντρ. Μακεδονίας	77.380.635 €	16,4%
Κρήτης	61.043.509 €	12,7%
Νότιου Αιγαίου	745.506 €	0,2%
Πελοποννήσου	7.457.428 €	1,6%
Στερεάς Ελλάδας	13.041.928 €	2,8%
Σύνολο	471.668.910 €	100,0%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ 11.000.000 € 2,3%

Κατανομή Ενταγμένων Έργων Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ανά Τομέα ΣΣΑ ΕΤΑΚ

Περιφερειακή Κατανομή Ενταγμένων Έργων Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων

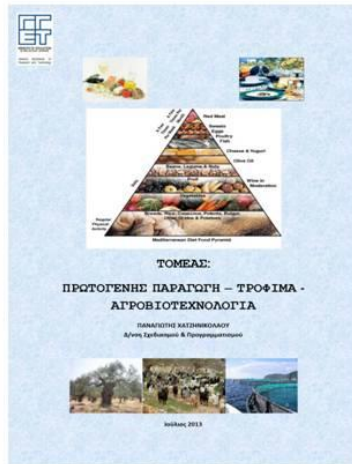
2

Μια παρουσίαση αφήγημα της
δραστηριότητας για την δημιουργία
στρατηγικής στον Αγροδιατροφικό τομέα
στα θέματα ΕΤΑΚ σε εθνικό και
περιφερειακό επίπεδο

Οργάνωση δομημένης διαβούλευσης στο πλαίσιο των Θεματικών Ομάδων

Κείμενο Βάσης

+

Ερωτηματολόγιο

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΜΕΛΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΜΕΑ:
«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Α. Το κείμενο που σας διαβάζεται αποτελεί ένα «πλαίσιο» προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο της επιχειρηματικής ανακάλυψης που θα πρέπει να υλοποιήσει η Ομάδα σας. Αποτελεί στην ουσία μια προσπάθεια σύνδεσης πληροφοριών που έχει συλλέξει η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) ώστε να αναγραφθούν τα οικονομικά και τεχνολογικά «κρυφά» του τομέα και να αναδειχθούν οι προτεραιότερες σύμφωνα με τις αρχές της «ευφυούς εξιδεικόσεως».

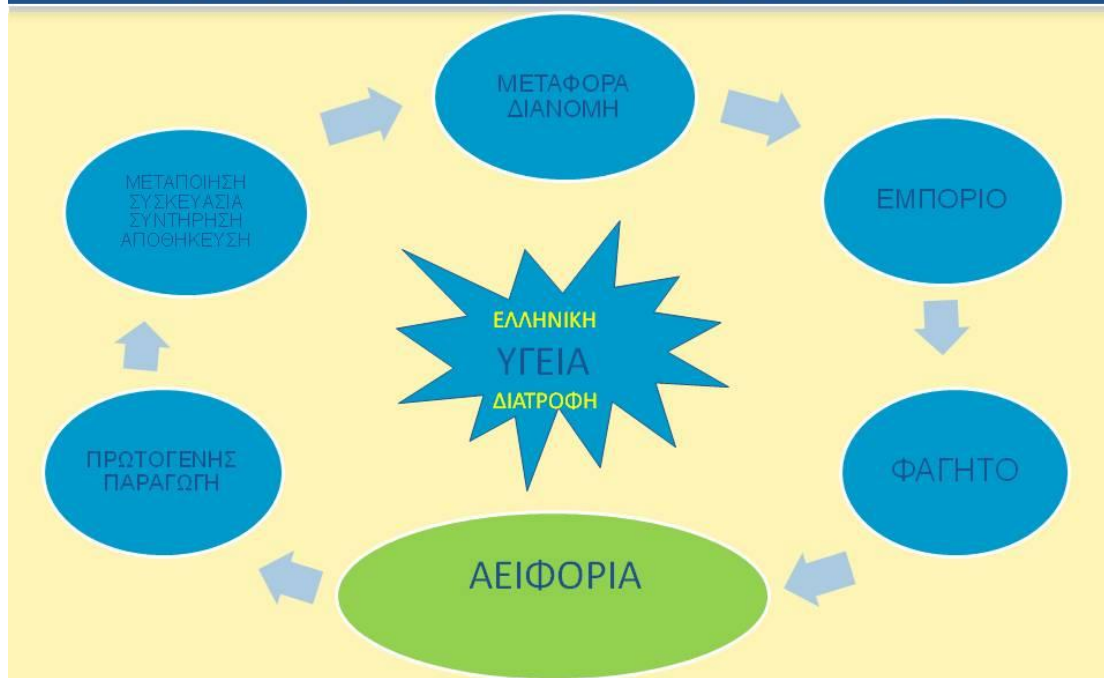
Σας ζητούμε κατ' αρχήν ενδεχόμενη συμπλήρωση του κειμένου (που αποτελεί από μόνο του τελεματικό υλικό για την προσέγγιση της «ευφυούς» εξιδεικόσεως που συντονίζει η ΓΓΕΤ), ειδικότερα στα εξής σημεία:

- Αντιγόρευση συμπληρωματικών Παραγωγικών Αλυσίδων του Τομέα που αίζει να διαρραμφθούν.

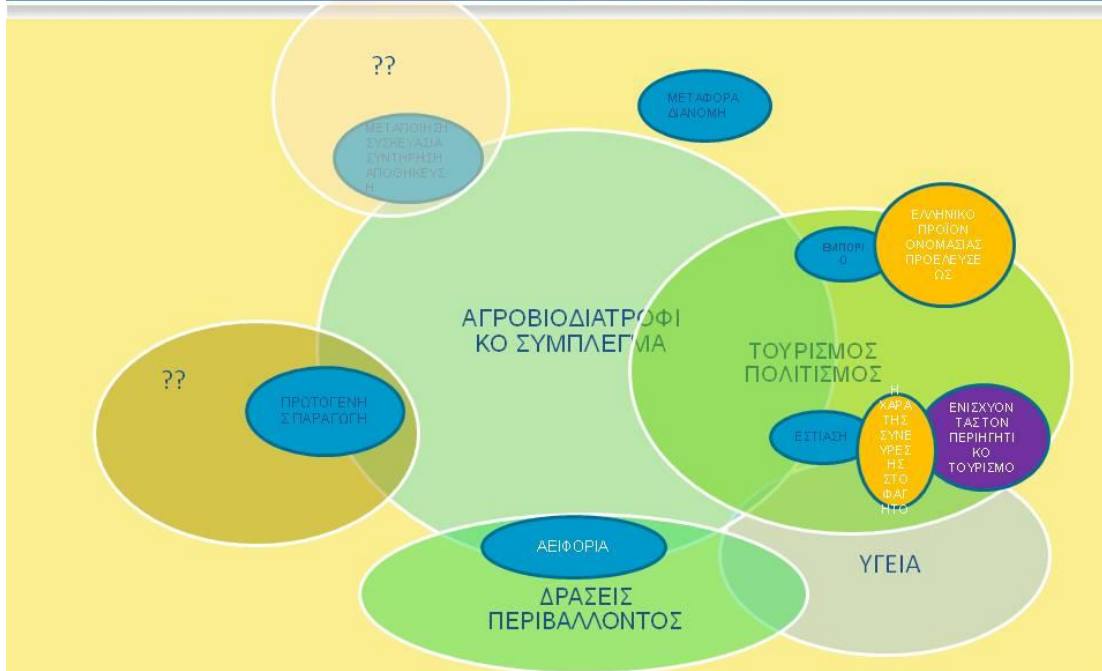
Π.χ. Η παρακάτω Παραγωγική Αλυσίδα αφορά στη διαχείριση Αποβλήτων

- Ποιες άλλες αντίστοιχες παραγωγικές αλυσίδες αναγνωρίζεται?
- Πότεν είναι οι ποσοστιαίες ποικιλίες των αλυσίδων και του τομέα/λάδις;

ΑΓΡΟ-ΒΙΟ-ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΛΥΣΙΔΑ ΑΞΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΩΡΑ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΚΑΙ ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑ

Τα κριτήρια των επιλογών

Ποιοι είναι οι νέοι πρωταθλητές και πώς η έρευνα και καινοτομία θα συμβάλει?

- Προϊόντα με Ελληνικό Brand name και τοπικότητα.
- Πιστοποιημένα προϊόντα.

Αγρο-διατροφή

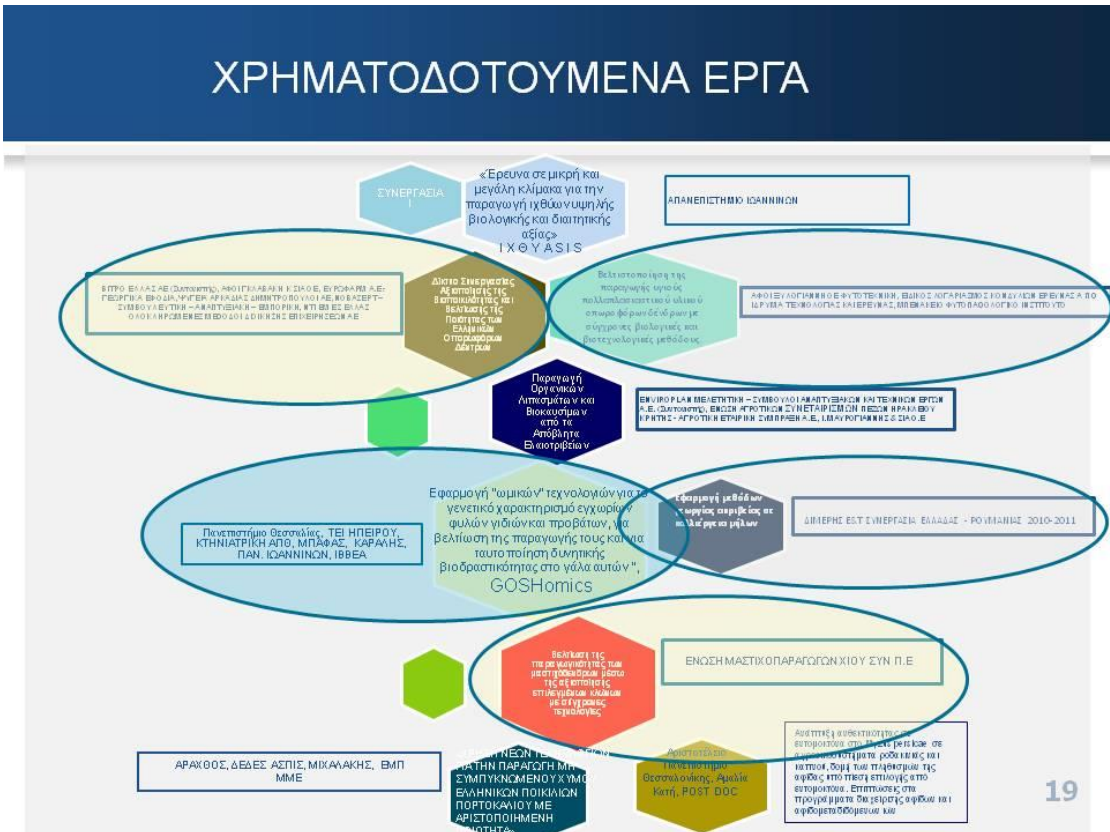

- Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των αγροτικών προϊόντων φυτικής, ζωικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές,
- Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των ελληνικών τροφίμων στις διεθνείς αγορές,
- Αειφόρος ανάπτυξη της πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης
- Βελτίωση της κατανόησης της σχέσης ανάμεσα στην διατροφή, την υγεία και την ευεξία και τις συνέπειες για τα γεωργικά προϊόντα διατροφής και τα τρόφιμα.
- Παραγωγή πρώτων υλών υψηλής ποιότητας για τη μεταποιητική βιομηχανία, αξιοποιώντας τα ιδιαίτερα κλιματολογικά και εδαφικά χαρακτηριστικά της χώρας. Συγκεκριμένα για τις μεγάλες εκτατικές καλλιέργειες (βαμβακιού, δημητριακών, καλαμποκιού, κ.λπ.) ο στόχος διαμορφώνεται στην επανατοποθέτησή τους ως πρώτη ύλη στην παραγωγή εξειδικευμένων βιομηχανικών ή άλλων προϊόντων που απευθύνονται σε ειδικές αγορές.
- Καταγραφή, ο προσδιορισμός, και η ανάδειξη της διαφορετικότητας και των ευεργετικών επιδράσεων στην υγεία, ευεξία και μακροζωία της ελληνικής παραδοσιακής διατροφής, η οποία αποτελεί το βασικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του τομέα.
- η ενίσχυση των διασυνδέσεων με άλλες αλυσίδες αξίας και ιδιαίτερα του τουρισμού μέσω της γαστρονομίας, η οποία αποτελεί ένα ισχυρό και ταχύτατα αναπτυσσόμενο κρίκο.

(17)

3

Η προστιθέμενη αξία στην έρευνα και καινοτομία

Η έρευνα αρωγός στην ανακάλυψη της διατροφικής αξίας των παραδοσιακών προϊόντων της χώρας

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 20 ΧΡΟΝΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ ΕΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΟΥ ΤΡΙΠΛΑΣΙΑΣΕ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΥΓΙΗ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ.

Η δημιουργία προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία

Good things do come in small packages

Award-winning Gaea Snack Packs, Kalamata and Sundried olives.

2,5 years of research together with Athens Polytechnic dept of Chemical Engineering, funded by Gaea and GSRT to develop our snack pack olives – the 1st totally natural, liquid free, preservative free olives with the lowest salt content in the world, transforming the use of a traditional product into a healthy snack, 12 months ambient shelf life without refrigeration or heat treatment!

Research Executed by:

1. Athens Polytechnic, Dept. of Chemical Eng., Professor Tzia Konstantina
2. Gaea's QC Dept, Dimitris Skondras
3. Vlachos S.A., on packaging material development
4. Wolf GmbH, state of the art automated machinery

21

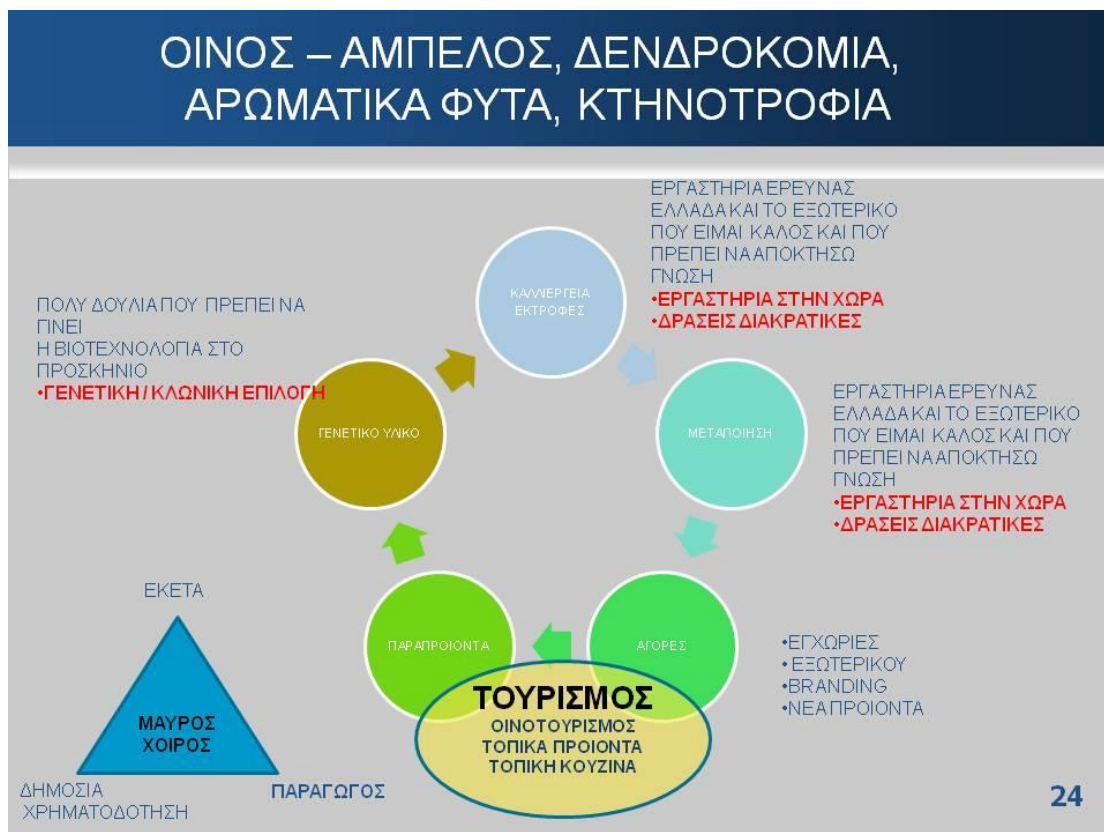
Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ

Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

«Από τον Παραδοσιακό Αγρότη στο Σύγχρονο **ανήσυχο**
Παραγωγό Επιχειρηματία που **καινοτομεί**»

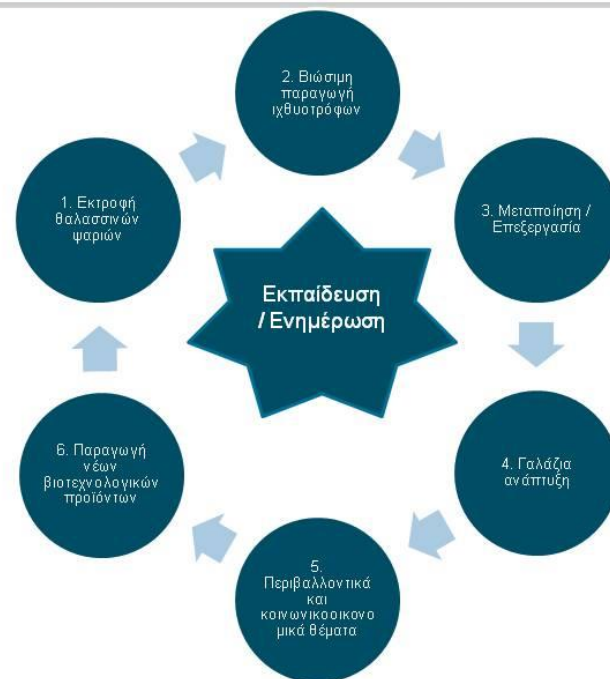
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ ΑΛΛΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ
ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ

22

ΔΟΜΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΗΚΕΥΣΗΣ						ΕΣΠΑ 2014-2020										
Προσανατολισμός RIS	Κωδικός υφιστάμενων δράσεων	Ομάδα δράσεων	Κωδικός Δράσης	Δράση	Επιμέτρηση	Περιφερειακή	ΥΠΔΕ	Θεματική Ένταξη	Κωδικός	ΣΥΝΕΤΕΡΑ	Ποσό/Ποσοστό Ενίσχυσης	Ποσοστό χρηματοδότησης	Ειδικό Μέτρο	Θέμα/Κύριο		
ΑΓΡΟ	11	Ανάπτυξη και αξιοποίηση τοπικού γεωκτηνο-δυναμικού στην αγροτική παραγωγή και παραγωγή τροφίμων	11.1	Καταργώντας ταυτόχρονα και αξιολογώντας την γενετική υλικού αυθεντικών φυλών αγροτικών ζώων και τοπικών παραδοσιακών τοπικών κληρονομημένων φυλών	* Πύλης καταγραφής, αξιολόγηση και επιλογή του γενετικού υλικού του αγροκτήματος ζώων πληθυσμού αυθεντικών φυλών και τοπικών παραδοσιακών τοπικών κληρονομημένων φυλών * Δημιουργία προνομικών καταγραφής, επιλογής ή επιλογών φυλών και τοπικών παραδοσιακών τοπικών κληρονομημένων φυλών	ΕΤΠΑΕΚ	ΕΤΠΑ		1.01.01	Εδραση της δράσης σε τμήματα της προώθησης ανάπτυξης και της επίδρασης σε λειτουργικές επιχειρήσεις για την παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, συμπληρωματικών και πιο ολοκληρωμένων προϊόντων, της αγροτικής κατανάλωσης, της κατανάλωσης στο marketing, της μείωσης του κόστους λειτουργίας και των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών και ενέργειας	1.000.000		*Κριση/ανάπτυξη *ΑΕ- ΤΕ	*Κατά κύριο επίκεντρο αγροτικής *Ομάδες νεαρών		
			11.2	Ανάπτυξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων βελτισμού και αξιοποίησης αυθεντικών φυλών αγροτικών ζώων και κληρονομιάς σε τοπικές παραδοσιακές τοπικές κληρονομημένες φυλές	* Πύλης γενετικού βιβλίου ή γενετικού αυθεντικής ή σπάνιας φυλής * Προστασία άλλων σπάνιων ζώων κληρονομιάς αυθεντικών ή σπάνιας φυλής * Ενίσχυση παραγωγών σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο για τη διατήρηση εκμεταλλεύσεων σπάνιας φυλής * Γενετικές άλλες ζώων κληρονομιάς αυθεντικής ή σπάνιας φυλής	ΠΑΑ	ΕΤΠΑ		ΥΠΟΜΕΤΡΟΙ 0.2	*Τοπικοί κύριοι στην ενίσχυση *Προστασία και διατήρηση τοπικών κληρονομημένων - τοπικών και κληρονομημένων από γενετική διατήρηση	300.000	70- 100% ανάλογα τη δράση	*Αναγνωρισμός φορέων ανταγωνιστικής κληρονομιάς φυλών *Συνεταιρισμοί	*Κατά κύριο επίκεντρο αγροτικής		
			11.3	Επίτευξη επιδόσεων για τη δημιουργία νέων ή προσαρμογών υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων στην αγροτική παραγωγή αυθεντικών φυλών αγροτικών ζώων και τοπικών τοπικών κληρονομημένων φυλών	Δραστηριότητες κίνησης, μελέτες, παραγωγή ζώων κληρονομιάς - κληρονομημένου δυναμικού άλλων τοπικών τοπικών	ΠΑΑ	ΕΤΠΑ		ΥΠΟΜΕΤΡΟΙ 1	*Επιδοτήσεις ανταγωνιστικού και κοινωνικής κατανάλωσης κτηνών *Επίδοσης σε εκπαιδευτικές που σφραγίζονται στην παραγωγή ποσότητας προϊόντων *Επίδοσης σε τμήμα των παραδοσιακών RIS	3.000.000	50- 70% ανάλογα με το φορέα υλοποίησης και την παραγόμενη επίδοσης	*Κατά κύριο επίκεντρο αγροτικής *Ομάδες νεαρών	*Κατά κύριο επίκεντρο αγροτικής *Ομάδες νεαρών		
			11.4	Σχεδιασμός, αναγνώριση και πιστοποίηση προϊόντων από αγροτικές αυθεντικές σπάνιας φυλών και τοπικών παραδοσιακών τοπικών	Επίσημοι - σχεδιασμός και προδιαγραφές προϊόντων - σύνταξη φορέων αναγνώρισης και πιστοποίησης προϊόντων	ΠΑΑ	ΕΤΠΑ					250.000				
			11.5	Ανάπτυξη τοποθεσιών προϊόντων από αγροτικές αυθεντικές σπάνιας φυλών και τοπικών παραδοσιακών τοπικών	Επίτευξη επιδόσεων για την παραγωγή νέων τοποθεσιών προϊόντων διατροφής σε μεταποιητικές επιχειρήσεις	ΠΑΑ	ΕΤΠΑ		ΥΠΟΜΕΤΡΟΙ 2	*Επίδοσης για την έρευνα, αναγνωριστικό, επίδοσης, μεταποιητικές μεταποιητικές επιχειρήσεις *Επίδοσης σε τμήμα των παραδοσιακών RIS	1.000.000	50%	ΜΜΕ	ΜΜΕ		

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
 Πρόταση πιλοτικού προγράμματος δράσεων συνολικού προϋπολογισμού 5.000.000 €

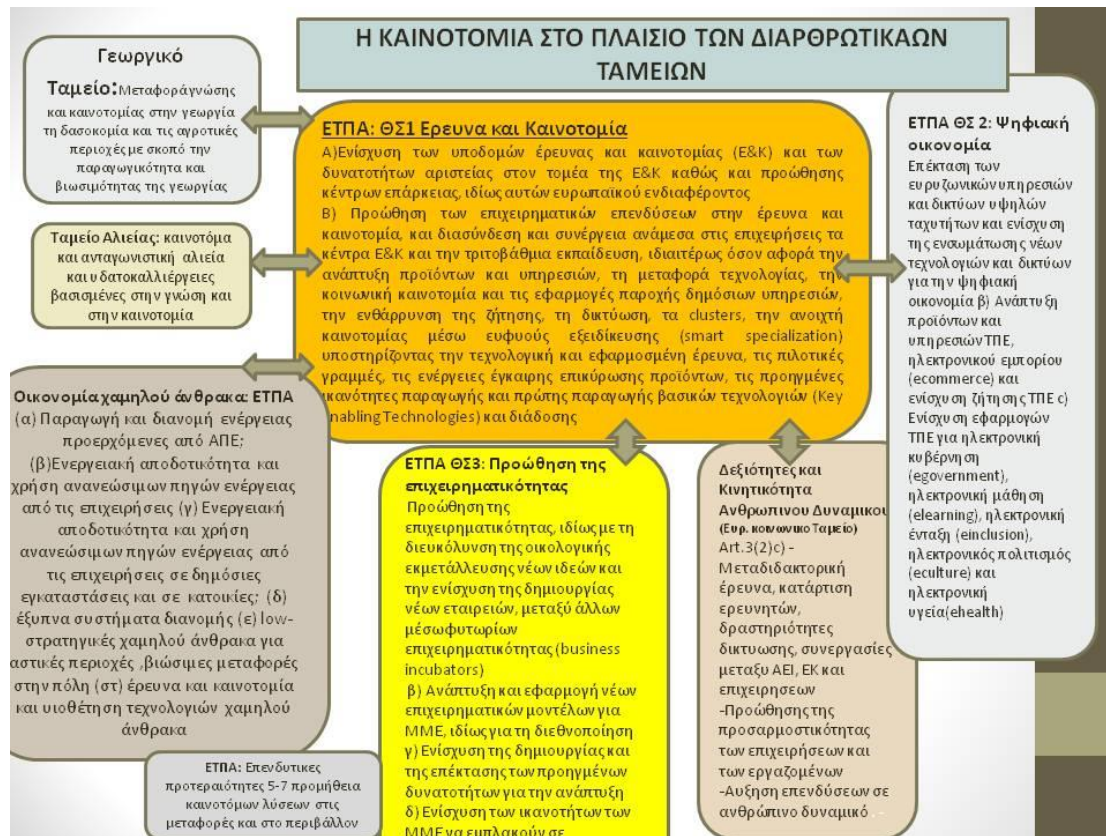
Ο Οδικός Χάρτης των Ερευνητικών Υποδομών

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΑ ΤΗΝ ΕΣΥΠΝΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

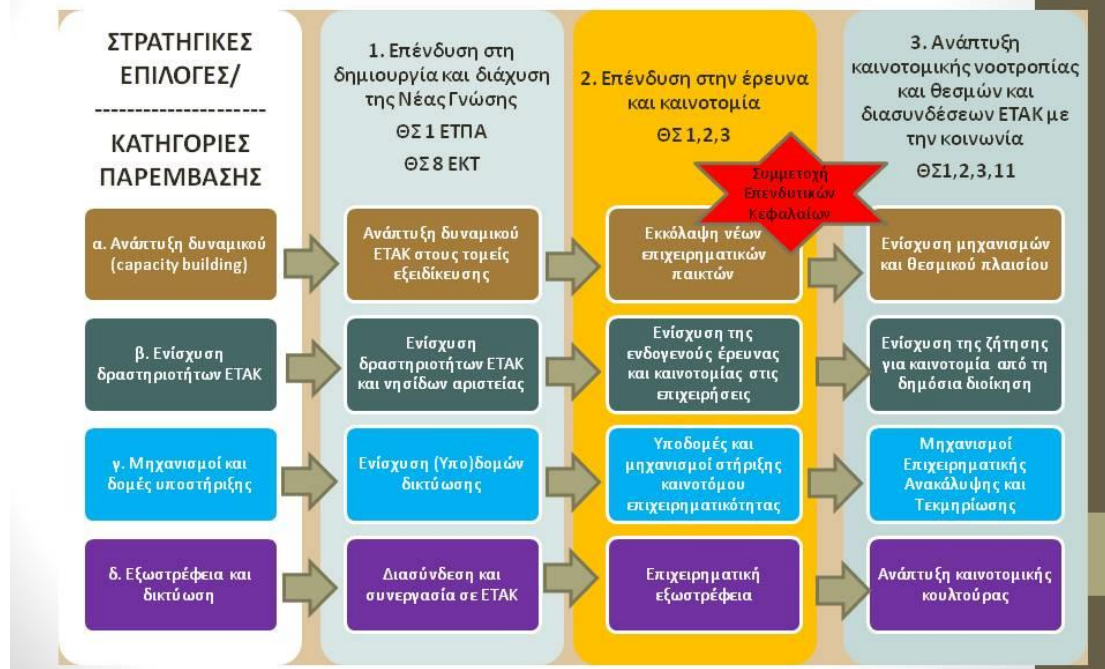
Αγροδιατροφή	Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη	Βιοεπιτήμες, Υγεία - Φάρμακα	ΤΠΕ	Πολιτισμός - Τουρισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες	Ενέργεια	Μεταφορές	Υλικά - κατασκευές
Βιοποικιλότητα	Βιοποικιλότητα, Γαλάζια Ανάπτυξη	Βασικές Ε.Υ για βιοεπιτήμες (βιοσφαιρές, υποδομές)	Εθνικές, Ψηφιακές Υποδομές για ερευνητικούς σκοπούς	Ανθρωπιστικές επιστήμες, Ψηφιακό περιεχόμενο, Τεχνολογική καινοτομία	Αειφόρος & Ανανεώσιμη Ενέργεια, Τεχνολογίες καυσίμων	Παρατήρηση θαλασσιού περιβάλλοντος & θαλάσσιες κατασκευές	Νανοτεχνολογία & νανοδομές
Φυσικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας	Παρακολούθηση σεισμών και αντισεισμική προστασία	Μεταφραστική έρευνα/ Εξατομικευμένο φάρμακο	Εθνικές, Ψηφιακές Υποδομές για ερευνητικούς σκοπούς	Γαλάζια Ανάπτυξη & Θαλάσσια Οικοσυστήματα			Τεχνολογίες & εφαρμογές Laser
Θαλάσσια οικοσυστήματα	Κλιματική αλλαγή & παρατήρηση της ατμόσφαιρας	Φαρμακευτικός τομέας (νέα μόρια, επαναστόχευση φαρμάκων)		Διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς			

Η Περιφερειακή Διάσταση

Σχέδιο Δράσης της RIS3

Χρηματοδότηση Εθνικής RIS3. Κατανομή δημόσιων πόρων και εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή

	Π/Υ (€)	Δημόσια Δαπάνη (€)	Ιδιωτική Συμμετοχή (€)	Ιδιωτική Συμμετοχή (%)
Στρατηγική Επιλογή 1: Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης ΘΣ 1 ΕΤΠΑ ΘΣ 8 ΕΚΤ	981.444.092 €	834.694.092 €	146.750.000 €	14,95%
Στρατηγική Επιλογή 2: Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία ΘΣ 1,2,3	2.374.600.000 €	1.501.155.000 €	873.445.000 €	36,78%
Στρατηγική Επιλογή 3: Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών και διασυνδέσεων Ε.Τ.Α.Κ με την κοινωνία ΘΣ1,2,3,11	292.800.000 €	200.800.000 €	92.000.000 €	31,42%
Σύνολο	3.648.844.092 €	2.536.649.092 €	1.112.195.000 €	

(31)

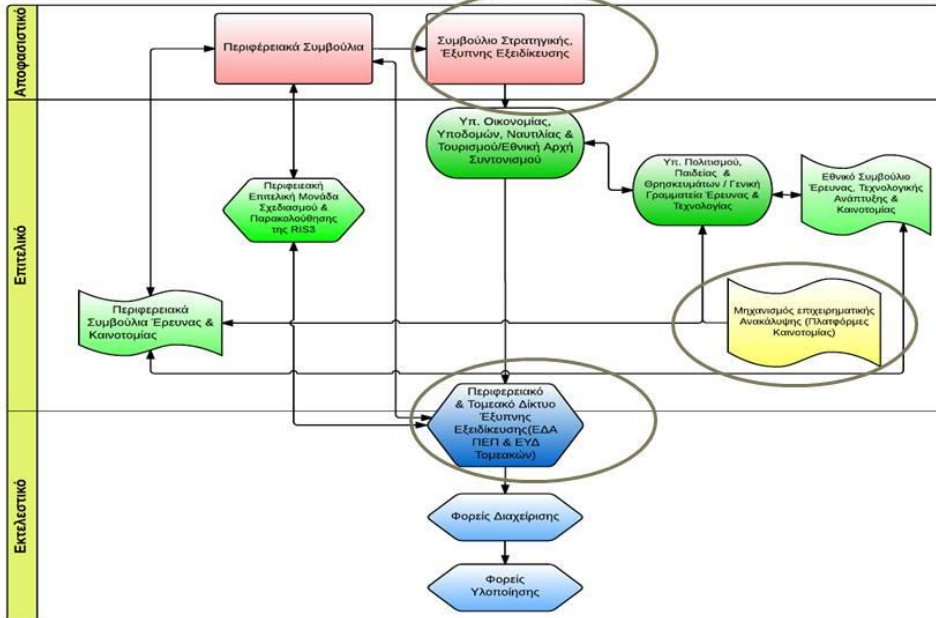
Δείκτες μέτρησης στόχων οικονομικών αποτελεσμάτων

Καινοτόμοι (Innovators)	2013
MME με καινοτομία προϊόντος ή διαδικασίας % των MME (CIS)*	33.7%
MME με καινοτομία marketing ή οργανωσιακή καινοτομία ως % των MME (CIS)*	45.0%
Οικονομικά Αποτελέσματα (Economic Effects)	
Απασχόληση σε τομείς έντασης γνώσης ως % της συνολικής απασχόλησης	12.3%
Η συμμετοχή των προϊόντων μεσαίας/υψηλής τεχνολογίας στο εμπορικό ισοζύγιο (UN)	-5.41%
Εξαγωγές υπηρεσιών έντασης γνώσης ως % των συνολικών εξαγωγών υπηρεσιών	53.0%
Πωλήσεις καινοτομιών νέων για την επιχείρηση ως % του τζίρου (CIS) *	6.6%
Χρηματοδότηση και Ενίσχυση (Finance and support)	
Δαπάνες ΕΤΑΚ στο δημόσιο τομέα ως ποσοστό του ΑΕΠ (ΕΚΤ)	0.52%
Επενδύσεις στις επιχειρήσεις (Firm investments)	
Δαπάνες ΕΤΑΚ στον τομέα των επιχειρήσεων ως % του ΑΕΠ (ΕΚΤ)	0.27%

(32)

Διακυβέρνηση

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ

Στρατηγική Επιλογή 1: Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης

Ε.Π.Ανασχόληση και Διά Βίου Μάθησης ΘΣ102
ΕΠΑΝΕΚ ΘΣ 1α

- **ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ**
- **ΔΡΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΠΑΝΕΚ 1^Α Προϋπολογισμός: 70,000,000 €**
- **ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΙΣΤΟΣ**
- **ΔΡΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ στους τομείς της Ξεμπνης εξειδίκευσης ΕΠΑΝΕΚ 1^Α Προϋπολογισμός: 40,000,000 €**
- **ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ**
- **ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΘΗΚΑΝ ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΗΝ 6Η, 7Η ΚΑΙ 8Η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ERC GRANT SCHEMES Προϋπολογισμός: 10.000.000€**
- **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ**
- **ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.**
- **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ.**
- Προϋπολογισμός: 18.3 εκ€ για τρεις προκηρύξεις Α Κύκλου

(35)

Στρατηγική Επιλογή 2: Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία ΕΠΑΝΕΚ ΘΣ 1Β

Α. ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ,
Υδατοκαλλιέργειες

- **Εκτροφή θαλασσινών ψαριών – Υψιτάμενα και νέα είδη** (βελτίωση εκτροφής τσιπούρας και λαβρακού, διαφοροποίηση της παραγωγής με νέα είδη όπως ο κρυνιός και το μαγιότικο).
- **Βιώσιμη Παραγωγή Ίχθυοτροφών**
- **Μεταποίηση/ Επεξεργασία** (βελτίωση τεχνικών εξαλίευσης & θανάτωσης, νέοι τρόποι μεταποίησης και αύξηση διάρκειας ζωής προϊόντων)
- **Νέες τεχνολογίες εκτροφής:** η πρόκληση της ανοικτής θάλασσας
- **Παραγωγή νέων βιοτεχνολογικών προϊόντων** (domestication of the sea)
- **Περιβαλλοντικά & κοινωνικο-οικονομικά θέματα**
- **ΥΛΙΚΑ**
 - 1. Υλικά του τομέα γαλακτοκομίας
 - 2. «Έξυπνα»/Προηγμένα/Νανο- υλικά και
 - 3. Βιομηχανικά Υλικά παραγωγής/απεργασιών/μεταποίησης.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Β. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ (COMPETENCE CENTERS) Αφορά δίκτυα εργαστηρίων και υποδομών εθνικής εμβέλειας, για την υποστήριξη αναγκών των επιχειρήσεων, υπηρεσιών του δημόσιου, ΔΕΚΟ, τοπικής αυτοδιοίκησης κ.α. Τα εργαστήρια αυτά μπορεί να ανήκουν σε ΑΕΙ, ερευνητικά κέντρα ή γενικότερα στον Δημόσιο τομέα και να παρέχουν τις επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες τους με όρους αγοράς.

- Δίκτυο φορέων ΕΤΑΚ στον τομέα του βιομηχανικού σχεδιασμού
- Δίκτυο φορέων ΕΤΑΚ στον τομέα της πολιτισμικής κληρονομιάς (cultural heritage)

Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ PROOF OF CONCEPT

Η δράση προβλέπει την υποστήριξη μελών ερευνητικών ομάδων ώστε να διερευνήσουν τις προοπτικές αξιοποίησης της έρευνάς τους και να αναπτύξουν πρωτότυπα. Έτσι θα τεκμηριώνεται και η πιθανή χρηματοδότηση για συνέχιση της έρευνας, ενώ θα αναπτύσσονται προοπτικές ασασχόλησης των μελών ερευνητικών ομάδων σε δραστηριότητες ΕΤΑΚ στον παραγωγικό τομέα, σε νέες επιχειρήσεις έντασης γνώσης.

(36)

Ευρωπαϊκές και διμερείς δράσεις

- ΔΡΑΣΗ ERANETS (ΕΠΑΝΕΚ 1B)
- ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΕΠΑΝΕΚ 1B)
- ΔΡΑΣΕΙΣ SEAL OF EXCELLENCE” , Αφορούν έργα που έχουν περάσει το «κατώφλι» σε προγράμματα του Ορίζοντα 2020, αλλά δεν επαρκούσε η χρηματοδότηση. Αφορούν κυρίως ERC Grants SMEs instruments

Θεσμικές παρεμβάσεις

- Έχουν ετοιμασθεί σειρά τροπολογιών του Ν. 4310/2014, οι οποίες θα κατατεθούν από τον Αναπληρωτή Υπουργό Έρευνας στην Βουλή στο τέλος του έτους ή στις αρχές του επόμενου έτους.... Μεταξύ των τροπολογιών προβλέπεται διάταξη, η οποία παρέχει εξουσιοδότηση στους Περιφερειάρχες της χώρας να εκδίδουν προκηρύξεις έργων ΕΤΑΚ , προκειμένου να παρασχεθεί δυνατότητα να υλοποιήσουν την οικεία RIS3.
- Έχουν προχωρήσει τις διαδικασίες για αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος του **Μητρώου Αξιολογητών της ΓΓΕΤ**, ώστε να καταστεί διαθέσιμο και αξιοποιήσιμο από τους Περιφερειάρχες της χώρας στις αρχές του νέου έτους, ενώ ταυτόχρονα επικαιροποιείται ο κατάλογος των εγγεγραμμένων σε αυτό αξιολογητών...

Χρήσιμα έγγραφα

▶ ΦΕΚ έγκρισης Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Εξυπνη Εξειδίκευση: Τεύχος Β, Αρ.1862/27-8-2015

▶ URL:

<http://www.gsrt.gr/central.aspx?sld=12014661124916461494779&ollD=824&neID=824&neTa=92&ncID=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=al8241011201466112491012&actionID=load>

▶ Επιχειρησιακό πρόγραμμα ΕΠΑΝΕΚ:

<http://www.antagonistikotita.gr/epanek/secretariat1.asp>

▶ Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης:

<http://www.mou.gr/el/pages/eLibraryFS.aspx?item=2136>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κρατικές Ενισχύσεις

κος Κ. Ροκίδης, στέλεχος Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ)

Κρατικές Ενισχύσεις και RIS

Κλ. Ροκίδης
ΕΥΚΕ

ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ για τον χαρακτηρισμό ως κρατική ενίσχυση απαιτούνται σωρευτικά τα εξής:

- ύπαρξη μιας επιχείρησης,
- τη δυνατότητα καταλογισμού του μέτρου στο Δημόσιο - χρηματοδότησή μέσω κρατικών πόρων
- τη χορήγηση πλεονεκτήματος,
- την επιλεκτικότητα του μέτρου και
- τις δυνητικές επιπτώσεις της στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές εντός της Ένωσης.

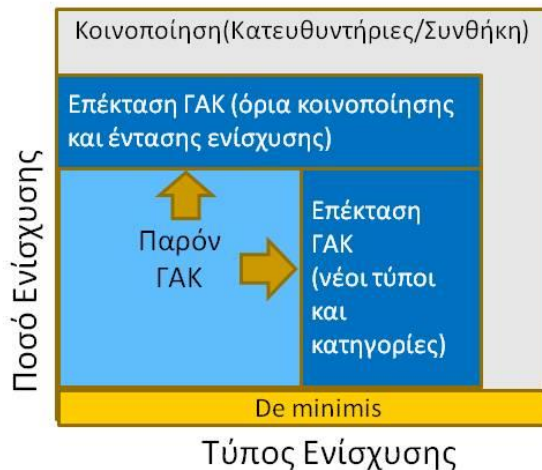
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

- Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης,
εάν ναι
- Εξέταση εάν μπορεί να υπαχθεί σε
Κανονισμούς απαλλαγής που έχει εκδώσει η
Ε.Ε.,
εάν όχι
- Κοινοποίηση στην Ε.Ε.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ RIS

- Καν. (Ε.Ε.) 651/2014
- ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)

Αύξηση της χρήσης του ΓΑΚ (Καν. 651/2014)

- Διπλή οριζόντια επέκταση: νέες κατηγορίες και μορφές ενισχύσεων μαζί με τις παλαιότερες
- Διπλή κάθετη επέκταση: Υψηλότερα όρια κοινοποίησης και ένταξης βοήθειας

- Κοινοποιήσεις
- ΓΑΚ
- De minimis
- Επέκταση ΓΑΚ

RIS - ΓΑΚ – Προϋποθέσεις (1)

1. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

- Δυνατό να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ)
- Μορφές διαφανών ενισχύσεων:
 - Επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου
 - Ενισχύσεις δανείων εφόσον ΑΙΕ υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο αναφοράς της αγοράς
 - Εγγυήσεις εφόσον με προϋποθέσεις
 - Φορολογικά μέτρα με ανώτατο όριο

2. ΟΧΙ ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ

3. ΟΧΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ

RIS - ΓΑΚ – Προϋποθέσεις (2)

4. ΟΧΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΔΡΑΣ Ή ΚΥΡΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ Κ-Μ

5. ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΚΙΝΗΤΡΟΥ

- Γραπτή αίτηση πριν την έναρξη των εργασιών σε όλες τις περιπτώσεις
- Για ad hoc ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις - > + έγγραφα που αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση θα έχει ως αποτέλεσμα ουσιαστική αύξηση:
 - του αντικειμένου του σχεδίου/δραστηριότητας, ή
 - του συνολικού ποσού δαπάνης, ή
 - της ταχύτητας ολοκλήρωσης του έργου/δραστηριότητας

RIS - ΓΑΚ – Άρθρο 25

Έργα έρευνας και ανάπτυξης :

- Επιλέξιμες δαπάνες
 - δαπάνες προσωπικού
 - δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού
 - δαπάνες για κτίρια και γήπεδα
 - δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει
 - πρόσθετα γενικά έξοδα
- Ένταση ενίσχυσης
 - Βασική 100%
 - Βιομηχανική 50-80%
 - Πειραματική 25-60%

[RIS - ΓΑΚ – Άρθρο 27]

Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας:

- **Επιλέξιμες δαπάνες**
 - επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού για την κατασκευή ή την αναβάθμιση συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας.
 - Ενισχύσεις λειτουργίας : οι δαπάνες προσωπικού και οι διοικητικές δαπάνες (για 10 έτη)
- **Ένταση ενίσχυσης**
 - Επενδυτικές δαπάνες 65% (107.3.α)
 - Ενισχύσεις λειτουργίας 50%

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Το άρθρο 27 αφορά αποκλειστικά τις νομικές οντότητες που διαχειρίζονται τους εν λόγω σχηματισμούς

[RIS - ΓΑΚ – Άρθρο 28]

Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ:

- **Επιλέξιμες δαπάνες**
 - απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού.
 - οι δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης
 - οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας
- **Ένταση ενίσχυσης 50%**

RIS - ΓΑΚ – Άρθρο 29

Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία:

- **Επιλέξιμες δαπάνες**
 - δαπάνες προσωπικού
 - β) δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτιρίων και γηπέδων, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο
 - γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας
 - πρόσθετα γενικά έξοδα

- Ένταση ενίσχυσης 50% ΜΜΕ (15% ΜΕΓΑΛΕΣ)

RIS - ΓΑΚ – Άρθρο 14 (1)

Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις :

Τίθενται πρόσθετες προϋποθέσεις:

- 4ψήφιο NACE
- Όχι παύση δραστηριότητας τελευταία διετία
- Περιοχές 107.3.α μόνο για αρχική επένδυση
- Οικονομική συμμετοχή δικαιούχου τουλ. 25%
- **Επιλέξιμες δαπάνες**
 - α) επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού
 - β) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης, υπολογιζόμενο σε περίοδο δύο ετών ή
 - γ) συνδυασμός των δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία (α) και (β), εφόσον το συνολικό ποσό δεν υπερβαίνει το ποσό του (α) ή του (β), ανάλογα με το ποιο είναι μεγαλύτερο.

RIS - ΓΑΚ – Άρθρο 14 (2)

Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις :

ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (Για ποσά μέχρι 50εκ.€):

- Μικρές επιχειρήσεις 45% (*)
- Μεσαίες 35% (**)
- Μεγάλες 25%

Για επενδυτικά σχέδια >50εκ.€ προσαρμοσμένο ποσοστό σύμφωνα με Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

(*) Μικρές επιχειρήσεις ετήσιος κύκλος εργασιών ή σύνολο ετήσιου ισολογισμού <10 εκ.€ και αρ. εργαζομένων σε ΕΜΕ <50

(**) Μεσαίες επιχειρήσεις ετήσιος κύκλος εργασιών <50 εκ.€ ή σύνολο ετήσιου ισολογισμού <43 εκ.€ και αρ. εργαζομένων σε ΕΜΕ <250

RIS - ΓΑΚ – Άρθρο 22

Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις:

Πρόσθετες προϋποθέσεις:

- Μόνο μικρές επιχειρήσεις
- Μέχρι 5 έτη από έναρξη δραστηριότητας

Μορφές ενίσχυσης

- δάνεια διάρκειας μέχρι 10 ετών με επιτόκια μειωμένα σε σχέση με αυτά της αγοράς και ονομαστικού ποσού μέχρι 2 εκ. €
- Εγγυήσεις
- Επιχορηγήσεις έως 800.000€ ή μέχρι 1,6εκ.€ για μικρές καινοτόμες επιχειρήσεις στις περιοχές 107.3.α.

Για το άρθρο αυτό δεν υπάρχουν καθορισμένες επιλέξιμες δαπάνες καθώς και ένταση ενίσχυσης.

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ DE MINIMIS

- Εφαρμόζονται για διαφανείς ενισχύσεις που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μια «ενιαία επιχείρηση» και δεν υπερβαίνουν σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών το ποσόν :

- των 15.000 € για τον πρωτογενή τομέα
- των 30.000 € για αλιεία - υδατοκαλλιέργεια
- των 200.000 € για τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας

- Δεν τίθενται συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ούτε συγκεκριμένες εντάσεις ενίσχυσης

- Απαιτείται έλεγχος σώρευσης

Σημεία προσοχής

- Σύνολο ενεργειών μέσω ΠΣΚΕ
- Περιορισμοί στον τόπο εγκατάστασης
- Συνδυασμός περισσοτέρων άρθρων ΓΑΚ
- De minimis περιορισμός χρήσης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

κα Ε. Μπακάλη, στέλεχος Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της
Ελλάδας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ)
2014-2020**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΗΠΕΙΡΟΣ, 17 Δεκεμβρίου 2015

Τι είναι Καινοτομία?

«Κάθε νέα ιδέα που εφαρμόζεται με επιτυχία»

(EIP-AGRI)

**«εμπορική αξιοποίηση της καινούργιας ιδέας ως
εργαλείο της επιχειρηματικότητας»**

- **Νέα ιδέα** (τεχνολογική ή οργανωτική ή κοινωνική) ή κάποια υφιστάμενη ιδέα που εφαρμόζεται κάτω από καινούργιες συνθήκες (γεωγραφικές, περιβαλλοντικές, κ.λπ.),
- Αποτέλεσμα έτοιμο για **άμεση εφαρμογή**
- Δυνατότητα εφαρμογής σε **ευρύ πεδίο**.

ΌΧΙ ΕΡΕΥΝΑ

Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα & τη βιωσιμότητα της γεωργίας

- **Ανάγκη για διάχυση** γνώσης & καινοτομίας στο γεωργικό τομέα
- **Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας**
 - Κοινή πλατφόρμα συνεργασίας με στόχο την οικοδόμηση γεφυρών ανάμεσα στην επιστήμη και την εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στην πράξη.
 - Υλοποίηση μέσω **Επιχειρησιακών Ομάδων**

Πιθανοί Τομείς ΕΣΚ

Βιοποικιλότητα και κλιματική αλλαγή

Αύξηση της παραγωγικότητας και αποτελεσματική διαχείριση των πόρων

Τρόφιμα

Στήριξη της βιο-οικονομίας

Ολοκληρωμένη Αλυσίδα Εφοδιασμού

Μέτρο κλειδί ΠΑΑ 2014-20???

Μέτρο 16: Συνεργασία

Συμπληρωματικότητα
με άλλες δράσεις

M16.1-2: Στήριξη για τη δημιουργία και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας.

M16.4: Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές καθώς και δραστηριότητες προώθησης.

M16.5: Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή.

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ)
1305/2013 ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
Βασικό άρθρο: 35
Επίσης άρθρα: 55-57**

Στόχος Μέτρου 16

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην 1γενή παραγωγή (συμπεριλαμβανομένου του τομέα των τροφίμων) όπως και η συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ενδεικτικά για:

- Την παραγωγή ασφαλέστερων και πιο υγιεινών τροφίμων
- Τη μείωση της κατανάλωσης ύδατος και εν γένει του κόστους των εισροών για οικονομικό όσο και περιβαλλοντικό όφελος (μείωση της χρήσης λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, υιοθέτηση νέων ποικιλιών που είναι καλύτερα προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, την αξιοποίηση των ΑΠΕ για την υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων)
- Τη διασφάλιση της μοναδικότητας των πιστοποιημένων γεωργικών προϊόντων
- Την αξιοποίηση των παραπροϊόντων της γεωργικής παραγωγής είτε για την παραγωγή ζωοτροφών είτε για την παραγωγή ενέργειας
- Την ανάδειξη των ιδιαίτερων διατροφολογικών χαρακτηριστικών των γεωργικών προϊόντων και την συμβολή τους στην υιοθέτηση προτύπων υγιεινής διατροφής (όπως τροφές πλούσιες σε Ω3, φυσικά ακόρεστα, χαμηλών θερμίδων)
- Την καλύτερη ενσωμάτωση στην τροφική αλυσίδα προϊόντων της ελληνικής κτηνοτροφίας όπως για παράδειγμα του γίδινου γάλακτος.
- Την υιοθέτηση φιλικότερων γεωργικών πρακτικών αλλά και την υιοθέτηση καλλιεργειών για την αξιοποίηση των φτωχών σε οργανική ουσία και θρεπτικά στοιχεία εδαφών

M16.1/16.2: Ίδρυση & λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

Δράση 1: ίδρυση (δυνητικών) Επιχειρησιακών Ομάδων των ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

Δράση 2: υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου των Επιχειρησιακών Ομάδων των ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας

(υλοποίηση **πilotικών έργων** για την ανάπτυξη νέων προϊόντων-διεργασιών-τεχνολογιών, **παραγωγικές επενδύσεις**)

M16.1/16.2

Βασικά χαρακτηριστικά:

- Δραστηριοποίηση σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό/κτηνοτροφικό και στον τομέα τροφίμων εφόσον τα παραγόμενα προϊόντα αποτελούν προϊόντα του παραρτήματος Ι της Συνθήκης της ΕΕ
- Υποχρέωση για διάδοση των αποτελεσμάτων, τόσο σε εθνικό επίπεδο (βλ Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο) όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (δίκτυο ΕΣΚ).
- Υποχρέωση για κατάρτιση και υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου (έως 3 έτη)
- Δυνατότητα ενίσχυσης στόχων – τομέων της εθνικής και των περιφερειακών RIS

M16.1/16.2

Επιλέξιμες
δαπάνες
Ενίσχυση

Ίδρυση της Επιχειρησιακής Ομάδας & προετοιμασία του Επιχειρηματικού σχεδίου
(βλ. εμφύχωση, μελέτες, innovation broker, λειτουργικές δαπάνες συνεργασίας)

100% ποσοστό ενίσχυσης

Υλοποίηση του Επιχειρηματικού Σχεδίου
(βλ. επενδυτικές δαπάνες για παραγωγικές επενδύσεις του Μέτρου 4, κόστος χρήσης μηχανημάτων, ανθρωπομέρες για εφαρμογή πιλοτικού, δαπάνες προώθησης αποτελεσμάτων)

100% ποσοστό ενίσχυσης για πιλοτικά έργα
60-90 % ποσοστό ενίσχυσης για παραγωγικές επενδύσεις (προσαύξηση σε σχέση με Μέτρο 4)

Μέγιστο ύψος ενίσχυσης*			
Η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου συνεργασίας αφορά σε :	Δράση 1 σε €	Δράση 2 σε €	Σύνολο σε €
Μία Διοικητική Περιφέρεια της Χώρας ή ένα τοπικό χαρακτηρισμό	30.000	120.000	150.000
Σύνολο της Χώρας	60.000	240.000	300.000
Διακρατική Συνεργασία	90.000	360.000	450.000

M16.1/16.2: 'Επιχειρησιακή Ομάδα

Γεωργοί

Ερευνητές,
Πανεπιστήμια

ομάδα δρώντων, οι οποίοι εργάζονται από κοινού σε ένα καινοτόμο έργο και παράγουν συγκεκριμένα αποτελέσματα

ΜΚΟ

ΜΜΕ στους τομείς της γεωργίας – κτηνοτροφίας και τροφίμων

Σύμβουλοι

- Απαρτίζεται τουλάχιστον από 2 μέλη
- τουλάχιστον 1 μέλος δραστηριοποιείται στους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, ή/και των τροφίμων
- Νομική οντότητα
- Υποστήριξη σε νέες ομάδες αλλά και υφιστάμενες που ξεκινούν μία νέα δραστηριότητα

M16.1/16.5: Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα, περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή

Δράση 1: δημιουργία συνεργασιών με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Δράση 2: στήριξη για την ανάληψη κοινής δράσης με σκοπό τον μετριασμό των επιπτώσεων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και στήριξη για κοινές προσεγγίσεις σε περιβαλλοντικά έργα και αναπτυσσόμενες περιβαλλοντικές πρακτικές

M16.1/16.5:

Βασικά χαρακτηριστικά:

- Παρόμοιο με Υπομέτρο M16.1/16.2
- Διαφορετικά μέγιστα ποσά ενίσχυσης:

Η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου αφορά σε :	Δράση 1 σε €	Δράση 2 σε €	Σύνολο σε €
Μία Διοικητική Περιφέρεια της Χώρας ή ένα τοπικό χαρακτηρισμό	30.000	120.000	150.000
Σύνολο της Χώρας	60.000	240.000	300.000

M16.4: 'Οριζόντια και κάθετη συνεργασία για βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές καθώς και δραστηριότητες προώθησης.

Δράση 1: δημιουργία και ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού

Δράση 2: δημιουργία τοπικών αγορών (**Αγορών Παραγωγών – Farmers' Markets**)

M16.4

Βασικά χαρακτηριστικά:

- Δραστηριότητες προώθησης σε τοπικό επίπεδο
- Δικαιούχοι: Είναι Συνεργασίες που θα συσταθούν και θα έχουν νομική οντότητα σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική Νομοθεσία. Ειδικά η στήριξη των τοπικών αγορών θα υλοποιείται σύμφωνα με τη νομοθεσία για **Αγορές Παραγωγών – Farmers' Markets** προκειμένου να συμμετέχουν αποκλειστικά παραγωγοί αγροτικών προϊόντων
- Όλες οι συνεργασίες θα είναι νέες και σκοπό έχουν την που θα δημιουργηθούν θα έχουν σαν σκοπό τη διάθεση του προϊόντος απευθείας στο καταναλωτικό κοινό χωρίς να παρεμβάλλονται περισσότεροι του ενός μεσολαβητή, μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή.

Άλλα μέτρα του ΠΑΑ 2014-20 με συνέργειες για την καινοτομία

- **M1** Δράσεις μεταφοράς γνώσης & ενημέρωσης & **M2** Συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης
 - Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των συνεργασιών
- **M4** Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού & **M6** Ανάπτυξη Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων και Επιχειρήσεων
 - Χρήση των καινοτόμων προσεγγίσεων σε επενδυτικά ή επιχειρηματικά σχέδια (ανεξάρτητα από τη συμμετοχή στο Μέτρο 16)
- **Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (ΕΑΔ)**
 - Στα πλαίσια ΕΑΔ θα λειτουργήσει Υποδίκτυο Καινοτομίας με στόχο την ευαισθητοποίηση του αγροτικού πληθυσμού αλλά και την υποβοήθηση – διευκόλυνση της ενθάρρυνσης και δημιουργίας των Επιχειρησιακών Ομάδων ΕΣΚ (βλ. σημείο επαφής ενδιαφερομένων, εξεύρεση εταιρών) και την προώθηση της καινοτομίας (βλ. υποβολή αναφορών προς το ΕΑΔ σχετικά με αποτελέσματα από επιχειρησιακές ομάδες)

Διάχυση Αποτελεσμάτων Καινοτομίας

- Για τα αποτελέσματα συνεργασιών του M16 θα πραγματοποιείται η διάχυση των αποτελεσμάτων τόσο από τους φορείς των συνεργασιών όσο και από το ΕΑΔ και τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ
- Επιπλέον, οι επιχειρησιακές ομάδες ΕΣΚ θα διαδίδουν τα αποτελέσματά τους και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του Δικτύου ΕΣΚ με τουλάχιστον 1 δράση διάδοσης και κοινοποίησή τους στην ηλεκτρονική βάση έργων καινοτομίας του Δικτύου ΕΣΚ.
- Προκειμένου να διασφαλισθεί η διάδοση των αποτελεσμάτων των συνεργασιών ιδίως μέσω της επιχειρησιακής ομάδας ΕΣΚ ή άλλης συνεργασίας, η **αποπληρωμή** θα πραγματοποιείται εφόσον έχει πραγματοποιηθεί η διάδοση αυτών.

Εκχώρηση διαχείρισης μέτρων ΠΑΑ 2014-20

ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ/ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΑΑ 2014-2020, ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΑΑ 2014-2020		ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΟΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΡΩΝ
ΜΕΤΡΑ /ΥΠΟΜΕΤΡΑ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΔΕΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΕΛΗΦΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΑ & Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ Ι	
		% ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	€ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
4.1: Επενδύσεις που βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις του ενεργητικού (Σχέδια Βελτίωσης)		100,0%	280.794.642,00
4.2 (4.2.1, 4.2.2) : Επενδύσεις που αφορούν τη μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη των γεωργικών προϊόντων ανεξάρτητα αν το παραγόμενο προϊόν είναι ή όχι γεωργικό		40,0%	49.200.000,00
	4.2.3: Καθιέρωση γεωργικών προϊόντων	100,0%	10.000.000,00
4.3: Υποδομές που σχετίζονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοπονίας	4.3.1: Εγχειρίδια/επιστημονικά έργα	30,0%	136.456.961,91
	4.3.2: Αναδασμοί	100,0%	19.200.000,00
	4.3.3: Δασική οδοποιία	100,0%	30.000.000,00
	4.3.4: Αγροτική οδοποιία	100,0%	30.000.000,00
6.1: Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για νέους γεωργούς		100,0%	211.000.000,00
6.2: Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για μη γεωργικές δραστηριότητες σε αγροτικές περιοχές		100,0%	40.000.000,00
	6.3: Ενισχύσεις για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων	100,0%	22.000.000,00
16.1: Έκταση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμφραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων και συμπλεγμάτων φορέων (clusters)		40,0%	32.000.000,00
16.2: Ενίσχυση οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία και την ανάπτυξη των βροχών αλυσίδων εφοδιασμού και των τοπικών αγορών συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων προώθησης σε τοπικό επίπεδο		100,0%	10.000.000,00
	LEADER / CLLD	100,0%	352.000.000,00
ΣΥΝΟΛΙΚΑ		37,4%	1.222.651.603,91

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

Χρήσιμες Συνδέσεις

<http://www.agrotikianaptixi.gr/> -

νέο ΠΑΑ 2014-20

(ειδικά κεφάλαιο 8: Περιγραφή Μέτρων)

<http://ec.europa.eu/eip/agriculture>

<http://www.ead.gr>

Παρουσίαση ΕΤΕΠΗ ΑΕ από τον Φ. Πομώνη, πρόεδρο ΔΣ

**«Το Επιστημονικό και Τεχνολογικό
Πάρκου Ηπείρου
ως Περιφερειακός Πόλος Ανάπτυξης
στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2014-2020
μέσω της επιχειρηματικής ανακάλυψης,
της νεανικής επιχειρηματικότητας
και της καινοτομίας »**

**Φίλιππος Πομώνης, Πρόεδρος ΔΣ / ΕΤΕΠΗ ΑΕ
(ppomonis@cc.uoi.gr)**

- **Ιστορικό και παρούσα κατάσταση ΕΤΕΠΗ.**
- **Προοπτικές ΕΤΕΠΗ στην υποβοήθηση της Καινοτομίας μέσω υποστήριξης Νεοφυών Επιχειρήσεων στην Ήπειρο.**
- **Προτάσεις.**

Το ιστορικό ανάπτυξης του ΕΤΕΠΗ

- Το ΕΤΕΠΗ ιδρύθηκε το 1999 από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και την Περιφέρεια Ηπείρου.
- Η κατασκευή και ο εξοπλισμός του πρώτου κτιρίου χρηματοδοτήθηκε από το ΠΕΠ Ηπείρου 2000-2006 του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- Το δεύτερο κτίριο/επέκταση χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου 2007-2013 του ΕΣΠΑ.
- Από το 2003 τη λειτουργία του Πάρκου έχει αναλάβει η εταιρεία Διαχείρισης «Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου Α.Ε.»

Οι εγκαταστάσεις του ΕΤΕΠΗ

- Το Ε.ΤΕ.Π.Η. είναι εγκατεστημένο σε κτίριο ~4.457 τ.μ. που βρίσκεται στην Πανεπιστημιούπολη Ιωαννίνων.
- Το κτίριο βρίσκεται σε οικόπεδο έκτασης 16 στρεμμάτων που έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο για 25 χρόνια στην εταιρεία διαχείρισης του Πάρκου.
- Το κτίριο αποτελείται από έναν ισόγειο χώρο 2.919 τ.μ., που περιλαμβάνει 17 θερμοκοιτίδες, τα γραφεία διοίκησης της Ε.ΤΕ.Π.Η. Α.Ε., Συνεδριακό Κέντρο -Αμφιθέατρο 320 τ.μ. (250 ατόμων) και 2 Αίθουσες Συσκέψεων (15-20 ατόμων).
- Υπάρχει επίσης ένας ημιυπόγειος χώρος περίπου 700 τ.μ.

Το ΕΤΕΠΗ

Αποστολή του ΕΤΕΠΗ

- *Αποστολή του Πάρκου είναι να λειτουργεί ως «Θερμοκοιτίδα» νέων επιχειρήσεων και για τις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες της Ηπείρου, που έχουν σκοπό την προώθηση της καινοτομίας σε συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών.*
- *Σκοπός είναι να αποτελέσει φορέα στήριξης νεοφυών επιχειρήσεων για την εισαγωγή νέων και καινοτόμων τεχνολογιών ή εφαρμογών στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα.*
- *Αποσκοπεί επίσης στην διευκόλυνση διάχυσης της τεχνογνωσίας που παράγεται στην ακαδημαϊκή κοινότητα και τα ερευνητικά κέντρα /ινστιτούτα, με στόχο την ανάπτυξη της περιοχής.*

Εταιρική σύνθεση της ΕΤΕΠΗ Α.Ε.

Μέτοχοι (29/ 12/ 2004)	Μετοχές	%
Εταιρία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Π.Ι.	3610	44,62%
Συνεταιριστική Τράπεζα Ιωαννίνων "ΣΤΟΧΣΕ"	1100	13,60%
Αναπτυξιακή Εταιρία Επιμελητηρίου Ιωαννίνων	620	7,66%
HOSPITAL LINE Α.Ε.	300	3,71%
Αναπτυξιακή Εταιρία Δήμου Ιωαννιτών	250	3,09%
Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ηπείρου	250	3,09%
SPIDER Α.Ε.	200	2,47%
Decision Α.Ε.	200	2,47%
Γ. Δέλλος - Π. Τσακανίκος Α.Ε.	200	2,47%
Μ. Πήγας & υιοί Ο.Ε.	140	1,73%
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Τ.Ε.Ι.) Ηπείρου	120	1,48%
Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ)	120	1,48%
Πρασός Factory Α.Ε.	120	1,48%
Πέτσιος Νικόλαος	120	1,48%
Φωτιάδης Δημήτριος	120	1,48%
Κέντρο Επιχείρησης και Καινοτομίας (ΒΙΟ Ηπείρου	100	1,24%
Τεχνική Α.Τ.Ε.Ε.	60	0,74%
Γκαϊντές Νικόλαος	60	0,74%
ΝΙΚΙ Μ.Ε.Π.Ε.	60	0,74%
Ηπειρωτική Βιομηχανία Εμφαλώσεως (Η.Β.Ε.) Α.Ε.	60	0,74%
Μπερής Αλέξανδρος	60	0,74%
ΜΜΒ Οικονομοτεχνική Α.Ε.	60	0,74%
Μελισσάς Βασίλειος	60	0,74%
Καλόκας Θεόδωρος	60	0,74%
Gold Mix Α.Ε.	40	0,49%
Σύνολο	8.090	100%

Διοίκηση του ΕΤΕΠΗ

- Η ΕΤΕΠΗ Α.Ε. διοικείται από 11 μέλές Δ.Σ. που συμμετέχουν:
- Πέντε (5) εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
- Ένας (1) εκπρόσωπος της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου,
- Ένας (1) εκπρόσωπος του Εμπορικού Επιμελητηρίου Ιωαννίνων,
- Ένας (1) εκπρόσωπος της Περιφέρειας Ηπείρου,
- Ένας(1) εκπρόσωπος της επιχειρηματικής κοινότητας,
- Ένας(1) εκπρόσωπος του Δήμου Ιωαννιτών,
- Ένας(1) εκπρόσωπος του ΤΕΙ Ηπείρου.

Παρούσα κατάσταση

- Η παρούσα Διοίκηση του ΕΤΕΠΗ ανέλαβε καθήκοντα την άνοιξη του 2011 και βρέθηκε αντιμέτωπη με την οικονομική κρίση.
- Οι νέες συνθήκες είχαν ως αποτέλεσμα ότι από τις 24 επιχειρήσεις που βρίσκονταν εγκατεστημένες στο Πάρκο, αρκετές αποχώρησαν, είτε σε ίδιες εγκαταστάσεις, είτε έκλεισαν, ενώ εγκαταστάθηκαν και αρκετές νέες επιχειρήσεις.
- Υπάρχει όμως σημαντική διαφοροποίηση στο προφίλ των νέων επιχειρήσεων οι οποίες ενοικιάζουν μικρότερους χώρους σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.
- Σήμερα (12/2015) στο Πάρκο είναι εγκατεστημένες 22 επιχειρήσεις συνολικά, δηλαδή 2 λιγότερες σε σύγκριση με πριν την κρίση.
- Από τον Σεπτέμβρη 2015 στο Πάρκο λειτουργεί το 1^ο έτος της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Η πρωτοβουλία «Οδύσσειες Καινοτομίας- OK»

- Στις νέες οικονομικές συνθήκες, και με τις προοπτικές απασχόλησης των νέων να μετατοπίζονται από το δημόσιο τομέα στην επιχειρηματικότητα, το ΕΤΕΠΗ σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο και με άλλους φορείς της περιοχής (Εμπορικό Επιμελητήριο, Τράπεζα Ηπείρου, άλλες Τράπεζες) υλοποίησε την πρωτοβουλία **«Οδύσσειες Καινοτομίας-OK»**.
- Σκοπός της πρωτοβουλίας ήταν η δημιουργία και εγκατάσταση στο Πάρκο νεοφυών επιχειρήσεων από νέους επιστήμονες ή επαγγελματίες.
- Έχουν υλοποιηθεί οι OK 2012 και OK 2013 με αποτέλεσμα τέτοιες νέες εταιρείες να έχουν εγκατασταθεί στο Πάρκο.
- Η όλη προσπάθεια ενισχύθηκε με επιχειρηματική αποστολή αριθμού νεοφυών εταιρειών στις ΗΠΑ.

Η αποδοχή των «Ο.Κ»

- **Οι «Οδύσσειες Καινοτομίας» έγιναν ευμενώς αποδεκτές από διάφορες πλευρές και έλαβαν τον τιμητικό τίτλο του «Εθνικού Πρωταθλητή –National Winner» σε σχετικό διαγωνισμό της ΕΕ.**

Το μέλλον των «Ο.Κ.»

- **Παρόλο που η προσπάθεια των «Ο.Κ.» διακόπηκε για λόγους δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, η συσσωρευμένη εμπειρία είναι σημαντική και παρόμοιες δράσεις πρέπει να συνεχισθούν οργανωμένα και μακροπρόθεσμα στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 της Περιφέρειας.**

Συνεργασίες ΕΤΕΠΗ

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΑΣΤΑ και ΜΚΕ Πανεπιστημίου ,
- ΤΕΙ Ηπείρου ,
- Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας Περιφέρειας Ηπείρου,
- Παγκόσμιο Συμβούλιο Ηπειρωτών Εξωτερικού,
- Υπουργείο Εξωτερικών, Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών, Υποθέσεων Πρεσβειών και Ελληνικών Προξενείων,
- Μονάδα Καινοτομίας και Συνεργατικών Σχηματισμών, Ινστιτούτου Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (ΜΚΕ- ΙΜΕ -ΓΣΕΒΕΕ),
- Ένωση Ελληνικών Τεχνολογικών και Επιστημονικών Πάρκων (ΕΝΕΤΕΠ),
- Δίκτυο ΠΡΑΞΗ,
- Ελληνική Εταιρεία Εξωτερικού Εμπορίου και Εξωστρέφειας (Enterprise Greece) ,

Προβλήματα

- *Ενεργειακό κόστος.*
- *Οφειλές προς το Πάρκο.*
- *Περιορισμένη γκάμα υπηρεσιών προς τις εταιρείες του Πάρκου.*
- *Ασυνέχεια δράσεων .*
- *Υποβάθμιση εσωτερικών υποδομών .*
- *Υποβάθμιση εξωτερικών εγκαταστάσεων.*

Προοπτικές-I

- Το Πάρκο έχει ενταχθεί ως δυνητικός δικαιούχος (μαζί με το ΠΙ, το ΤΕΙ και άλλους οργανισμούς) στην δράση με σκοπό την δημιουργία «Γραφείου Ενημέρωσης για τον Ορίζοντα 2020».

Προοπτικές-II

- Το Πάρκο καλείται να διαδραματίσει ρόλο στην Δράση 3.1.1.2 “Υποστηρικτικοί μηχανισμοί για την προώθηση καινοτομίας στην τοπική επιχειρηματικότητα” του ΣΕΣ Ηπείρου 2014-2020. Η δράση αυτή αναλύεται στις ακόλουθες ενδεικτικές παρεμβάσεις:
- «Κατασκευή νέων ή αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών για την εγκατάσταση και λειτουργία θερμοκοιτίδων».
- «Ανάπτυξη κέντρων προώθησης καινοτομίας και υποστήριξης προωθητικών ενεργειών σε υφιστάμενους οργανωμένους χώρους ανάπτυξης επιχειρήσεων (βιομηχανικές εγκαταστάσεις, βιοτεχνικά πάρκα)
-
- Το Πάρκο θα επιδιώξει, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο, το ΤΕΙ το Επιμελητήριο και άλλους οργανισμούς, να αναβαθμίσει και να συμπληρώσει τις υπάρχουσες υποδομές και προκειμένου αυτές να γίνουν ελκυστικές, τόσο οικονομικά όσο και αισθητικά, με σκοπό την προσέλκυση και λειτουργία θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων σε αυτό.

Προοπτικές-III

- *Πρέπει να βρεθεί ένας συγκεκριμένος τρόπος μείωσης του ενεργειακού κόστους του Πάρκου ώστε να εφαρμοσθεί μια ελκυστική τιμολογιακή πολιτική για τις υπάρχουσες ή νέες εταιρείες . Η πιθανή λύση είναι μέσω προμήθειας και εγκατάστασης ενός Φ/Β.*

Προοπτικές-IV

• Το ΕΤΕΡΗ βρίσκεται σε επαφή με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης ΕΤΠΑ και ΤΑ και συμμετείχε σε συνάντηση στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού την Δευτέρα 19/10/ 2015 με αντικείμενο «Θερμοκοιτίδες και Νεοφυείς Επιχειρήσεις» όπου παρασχέθηκαν στοιχεία σχετικά με το Πάρκο και τις συνέργειες αυτού με φορείς της περιοχής.

**A. Προτάσεις από επιχειρήσεις που καταγράφηκαν
σε συνάντηση που έγινε στο ΕΤΕΠΗ στις 21/3/2015**

- Διαδικασία προστασίας δικαιωμάτων για επιχειρηματικές ανακαλύψεις και γενικά πνευματικής ιδιοκτησίας, ειδικά για θέματα ΙΤ.
- Υποστήριξη των επιχειρήσεων προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση σε εξαγωγές και παροχή συμβουλών για την πορεία που πρέπει να ακολουθήσουν. Ενημέρωση για την επιχειρηματική νοοτροπία σε άλλες χώρες. Ενίσχυση για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις.
- Προτεραιότητα στην παροχή βραχυχρόνιας ρευστότητας σε περίπτωση που υπάρχουν παραγγελίες υπό εκτέλεση - δεδομένης της στενότητας των Τραπεζών – δημιουργία ενός ευέλικτου μηχανισμού για τέτοιες ανάγκες.
- Επιχειρηματικά δάνεια μέσω κατάλληλων οργανισμών (ΕΤΕΑΝ, ΤΕΠΙΧ, JEREMME;;;)

**B. Προτάσεις από επιχειρήσεις που καταγράφηκαν
σε συνάντηση που έγινε στο ΕΤΕΠΗ στις 21/3/2015.**

- Εφαρμογή επιτυχημένων πρακτικών του εξωτερικού, όπου σε αντίστοιχους οργανισμούς θερμοκοιτίδων εφαρμόζεται η φιλοξενία επιχειρήσεων σε ανοικτούς χώρους.
- Η ανάληψη από παλιές εταιρείες της ενίσχυσης εγκατάσταση σε τέτοιους χώρους νέων επιχειρήσεων και επιχειρηματιών, για την δημιουργία συνεργειών.
- Δημιουργία πλατφόρμας επαφών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητών που δεν είναι διατεθειμένοι να γίνουν οι ίδιοι επιχειρηματίες αλλά θα ήταν διατεθειμένοι να διαθέσουν τις ιδέες τους και τις ανακαλύψεις τους για από κοινού ανάπτυξη (win/win opportunity).

Γ. Προτάσεις από επιχειρήσεις που καταγράφηκαν
σε συνάντηση που έγινε στο ΕΤΕΠΗ στις 21/3/2015 .

- *Διοργάνωση συναντήσεων κάθε 6 ή 12 μήνες μεταξύ των εταιρειών του Πάρκου με ερευνητές από το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών, αποτελεσμάτων και ιδεών. Τέτοιες κοινές συναντήσεις θα ήταν χρήσιμες και για την ενημέρωση της πολιτείας, των πολιτικών και των πολιτών για το δυναμικό που υπάρχει στο Πάρκο και στο Πανεπιστήμιο.*

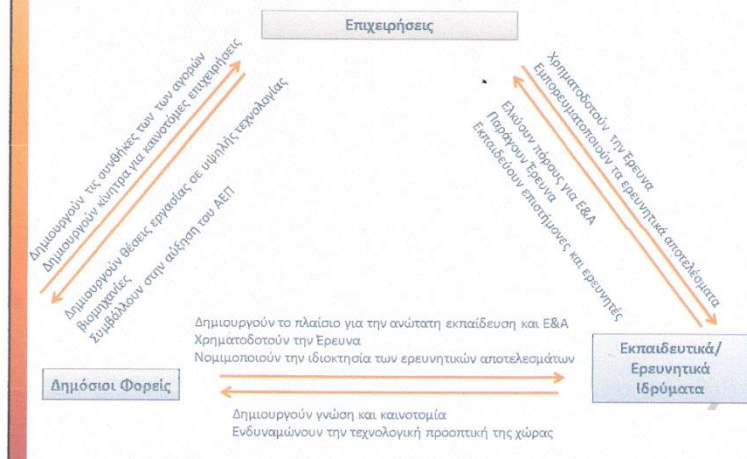
Ευχαριστίες

- *Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων για την συνεχή και εύρυθμη συνεργασία.*
- *Στην Περιφέρεια Ιωαννίνων και τις υπηρεσίες της για την σημαντική βοήθεια τους.*
- *Τα μέλη του ΔΣ για την αγαστή συνεργασία .*
- *Το προσωπικό του Πάρκου για την προσπάθειά τους.*
- *Όλους τους παριστάμενους για την συμμετοχή σας και την προσοχή σας.*

Στόχος Παράλληλου Εργαστηρίου

- ✓ Προτάσεις για την προώθηση πρωτοβουλιών, οι οποίες έχουν σαν στόχο να ενισχύσουν τη διασύνδεση της Έρευνας με την Επιχειρηματικότητα προκειμένου να δημιουργηθούν κίνητρα για την παραμονή του επιστημονικού προσωπικού στην Περιφέρεια
- ✓ Ενίσχυση συνεργασίας Εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με τον επιχειρηματικό κόσμο
- ✓ Ενεργός Συμμετοχή των Δημόσιων φορέων
- ✓ Ενθάρρυνση για τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών
- ✓ Αναβάθμιση του ρόλου των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων σε θέματα προώθησης της επιχειρηματικής κουλτούρας και επιχειρηματικών δεξιοτήτων
- ✓ Προτάσεις για χρηματοδοτικά προγράμματα που θα στηρίξουν το ερευνητικό δυναμικό ώστε να παραμείνει στην περιοχή
- ✓ Προτάσεις διασύνδεσης με αντίστοιχες Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες
- ✓ Δυνατότητα υποστήριξης εκκολλητόμενων επιχειρήσεων έντασης γνώσης

Συσχέτιση των βασικών υποστηρικτικών φορέων

4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΟΜΙΛΙΕΣ

ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ

Το τουριστικό marketing μέχρι σήμερα το κάναμε με τις επισκέψεις μας στις τουριστικές εκθέσεις, και με τους tour operators με το all inclusive . Ποτέ δεν σκεφθήκαμε να ενημερώσουμε αυτούς τους επισκέπτες (και τουρίστες) που βρίσκονται στην χώρα μας με τα αυτοκίνητά τους.

Με την δημιουργία ενός Ars ενημερώνουμε όλους τους επισκέπτες της χώρας μας, τους προσφέρουμε πληροφορίες και τους παροτρύνουμε να γίνουν επαναλαμβανόμενοι πελάτες μας.

Για να δημιουργηθεί το Ars θα υπάρχουν έργα που θα τα υλοποιήσουν ιδιωτικές εταιρίες (όπως αυτά με τα μουσεία , με τα αρχαία θέατρα κλπ.) , αλλά όλο το υλικό και τα πνευματικά δικαιώματα θα έλθουν στον Διαπεριφερειακό Οργανισμό που θα συσταθεί (6 Περιφέρειες) και προτείνουμε να στεγαστεί στο Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου.

Επίσης αυτός ο Οργανισμός θα ενημερώνει συνεχώς για το τι καινούργιο γίνεται και όλα τα διεθνή ανταγωνιστικά Ars.

Β. δημιουργία εφαρμογής (application) πλοήγησης για τα smart phones και tablets, που θα την λαμβάνει δωρεάν ο κάθε επισκέπτης που θα εισέρχεται στην Βόρεια και Δυτική Ελλάδα και στα Ιόνια Νησιά από τους δεκατρείς (13) σταθμούς συνόρων, από τα λιμάνια που δέχονται τα κρουαζιερόπλοια , τους χώρους άφιξης επισκεπτών στα αεροδρόμια που δέχονται και πτήσεις charter αλλά και τους σταθμούς διοδίων της Εγνατίας οδού , ίσως και της Ιονίας Οδού.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα 25.000.000 επισκέπτες – τουρίστες ανά έτος να λαμβάνουν ολοκληρωμένη πληροφόρηση για το σύνολο του τουριστικού μας προϊόντος και όχι μόνο. .

Έτσι σας Ένωση Ξενοδόχων Ιωαννίνων προτείνει:

Μετά την 1η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης για το ΕΠΠΗ 2014-20 , και ιδιαίτερα για τον Στόχο 2 (σελ. 27, § A & B) που δεν συζητήθηκε θα θέλαμε να σας κάνουμε την ακόλουθη πρόταση που αναφέρεται στην : δημιουργία application πλοήγησης σε συνεργασία με τις 5 περιφέρειες (βόρειας Ελλάδας και Ιονίων νήσων), της Εγνατίας οδού Α.Ε , του Υπ. Μακεδονίας Θράκης από την πλευρά του θεσμικού του ρόλου κλπ..

Θεματικός Στόχος 2 (σελ. 27, § A & B)

Οι βασικοί τομείς υπο-δράσεων Α & Β είναι πολύ σημαντικοί για την ανάπτυξη του τουρισμού- πολιτισμού αλλά χωρίς την δημιουργία μιας υποστηρικτικής δομής για το μέλλον δεν θα υπάρξει συνέχεια, οι υπο-δράσεις θα έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα και μετά το τέλος του έργου τα περισσότερα από τα αποτελέσματα θα χαθούν, θα ξεχαστούν, δεν θα μπορούν να ενημερωθούν και το εναπομείναν όφελος για την περιφέρειά μας θα είναι ελάχιστο σε σχέση με τα χρήματα που θα δαπανηθούν.

Θα πρέπει για κάθε βασικό τομέα υποδράσεων Α & Β του θεματικού στόχου 2 να είναι υπεύθυνες για την παραλαβή και την συνεχή ενημέρωση των ψηφιακών πλατφορμών οι υπηρεσίες της περιφέρειάς μας που θα υπάγονται οι διάφορες δράσεις (βάσει ειδικότητας) και να αποτελεί το συγκεκριμένο αντικείμενο διοικητική εντολή διεκπεραίωσης (μετά απο την κατάλληλη εκπαίδευση).

Πιστεύουμε ότι εδώ θα πρέπει να κινηθούμε (για την υλοποίηση του Θεματικού Στόχου 2, § Α & Β) σε συνεργασία με τις περιφέρειες της Βόρειας Ελλάδας (Δυτικής , Κεντρικής, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης) και την Περιφέρεια των Ιονίων Νήσων για την δημιουργία ενός application πλοήγησης κατά μήκος της Εγνατίας Οδού (Mobile Egnatia), που μας συνδέει όλους μας, ώστε μετά την υλοποίηση του όλες οι δράσεις του Στόχου 2 των προαναφερόμενων περιφερειών να συνδεθούν (να κουμπώσουν) με την κεντρική πλατφόρμα.

Αυτή η κεντρική πλατφόρμα θα πρέπει να έχει κεντρική υπηρεσία διαχείρισης που θα συνεργάζεται συνεχώς με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που περιγράφονται κατωτέρω.

Το έργο αυτό είναι αρκετά μεγάλο, αλλά μόνο με κεντρικό σχεδιασμό και συνεχόμενη υποστήριξη μπορεί να έχουμε πολύπλευρα αποτελέσματα στο μέλλον.

Θα μπορούσαμε να έχουμε εμείς όλη την υποστηρικτική δομή του έργου (και σε επίπεδο κατασκευής αλλά και υποστηρικτικά στο μέλλον) με έδρα το τεχνολογικό πάρκο του πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Την σκέψη αυτή της Ένωσης Ξενοδόχων Ιωαννίνων σχετικά με την δημιουργία του προαναφερόμενου application πλοήγησης την έχουμε συζητήσει με την κυρία Καλογιάννη αρκετές φορές , και με παρότρυνση δική μας πραγματοποιήθηκε στην Θεσσαλονίκη , στο Υπουργείο Μακεδονίας – Θράκης , τρεις (3) συναντήσεις επί Υπουργίας του κ. Θ. Καραόγλου.

Στην 3^η συνάντηση παραβρέθηκε ο τότε ΓΓ της ΓΓΕΤ (κ. Βασιλάκος), εκπρόσωποι των Περιφερειών, Οργανισμοί Λιμένων, εκπρόσωπος της Εγνατίας Οδού Α.Ε, εκπρόσωπος από το Υψηλής Τεχνολογίας Πάρκο της Θεσσαλονίκης, η Ένωση Ξενοδόχων Ιωαννίνων κλπ.

Στόχος ήταν η υλοποίηση και ο συντονισμός του έργου να πραγματοποιηθεί από την ΓΓΕΤ και η χρηματοδότηση θα βρεθεί (με συμμετοχή της κάθε περιφέρειας) μέσα από την στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης , και συγκεκριμένα από τον βασικό άξονα εξειδίκευσης που αναφέρεται στην :

2. Βιομηχανία της Εμπειρίας: Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργική Οικονομία

Σχετικά με την πρότασή μας:

Θέμα : Συνεργασία για την περαιτέρω τουριστική ανάδειξη και οργάνωση της Βόρειας Ελλάδας και των Ιονίων νήσων σε σχέση με την ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ με τον τίτλο MOBILE EGNATIA. **(ίσως να συμπεριλάβουμε και τμήμα της Ιόνιας οδού – Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας)**

Μετά την συνάντηση που πραγματοποιήθηκε ,στις 26 Μαρτίου 2014 , στο Υπουργείο Μακεδονίας και Θράκης με τους φορείς για την δημιουργία του έργου MOBILE EGNATIA διαπιστώσαμε τις μεγάλες δυνατότητες που θα δημιουργηθούν για ολόκληρη την βόρεια Ελλάδα αλλά και τα Ιόνια νησιά με την σωστή προώθηση όλων των πολιτισμικών , λαογραφικών, περιβαλλοντικών κλπ πόρων καθώς και των τοπικών προϊόντων που βρίσκονται γύρο από την Εγνατία Οδό. Η σκέψη της δημιουργίας μια εφαρμογής (application) πλοήγησης για τα smart phones και tablets, που θα την λαμβάνει δωρεάν ο κάθε επισκέπτης που θα εισέρχεται στην Βόρεια Ελλάδα και στα Ιόνια Νησιά από τους δεκατρείς (13) σταθμούς συνόρων, από τα λιμάνια που δέχονται τα κρουαζιερόπλοια , στους χώρους άφιξης επισκεπτών στα αεροδρόμια αλλά και τους σταθμούς διοδίων της Εγνατίας οδού , θα έχει σαν αποτέλεσμα :

1. Ο επισκέπτης να αποκτά μια ολοκληρωμένη εικόνα για την περιοχή παρέμβασης και πληροφορίες σε real time σε συνεργασία με το «Παρατηρητήριο « της Εγνατίας Οδού.
2. Να δημιουργεί επαναλαμβανόμενους επισκέπτες
3. Να παροτρύνει όλο και περισσότερους τουρίστες να επισκέπτονται την χώρα μας με τα αυτοκίνητά τους λόγω της προτεινόμενης οργάνωσης και διαχείρισης..

Για την υλοποίηση ενός τέτοιου μεγάλου και σημαντικού έργου χρειάζονται συνέργειες και πολυσυμμετοχικότητα .

Η συνεργασία των περιφερειών που διέρχεται η Εγνατία Οδός, της Περιφέρειας των Ιονίων νήσων , της ΓΓΕΤ???, της «Εγνατίας Οδού Α.Ε» , το τμήμα πληροφορικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τη; Ένωσης Ξενοδόχων Ιωαννίνων , του ΣΕΤΕ και του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης??? είναι απαραίτητη.

Η χρηματοδότηση του προτεινόμενου έργου μπορεί να γίνει μέσα από την Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 , όπου υπάρχουν δράσεις που συγκλίνουν σε βασικούς άξονες εξειδίκευσης οι οποίοι υποβοηθούνται από οριζόντιες τεχνολογικές αναβαθμίσεις (π.χ. Ενίσχυση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)- Ανάπτυξη προϊόντων και Υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου). Η συμμετοχή στην χρηματοδότηση των περιφερειών θα γίνει αναλογικά με τον πληθυσμό τους.

Πιστεύουμε ότι για την υλοποίηση του προαναφερόμενου έργου θα πρέπει:

Να προσκαλούμε σύσκεψη στα Ιωάννινα με όλους τους προαναφερόμενους φορείς στην πρώτη φάση , αλλά και με τους ακόλουθους στην δεύτερη φάση

Οι Οργανισμοί Λιμένος Ηγουμενίτσας, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Αλεξανδρούπολης (ίσως να υπάρχει και κάποιος άλλος που μου διαφεύγει). Θα καλέσουμε τους διευθυντές marketing (που είναι μόνιμοι υπάλληλοι) και τους προέδρους.

Σχετικά με τα αεροδρόμια πρέπει να καλέσουμε την : Υπηρεσία Πολιτικής αεροπορίας, Δ/νση Αερολιμένων (Δ3), την Διευθύντρια κυρία Δρογώση Ζωή τηλ. : 210 8916352, Βασιλέως Γεωργίου 1. Ελληνικό , ΤΚ 16604, Αττική.

Την Ένωση Εξαγωγέων Βόρειας Ελλάδας

Τα Εμπορικά Επιμελητήρια των Περιφερειών

Τις Κεντρικές Ενώσεις των Δήμων ανά Περιφέρεια.

Η συντήρηση των σταθμών συνόρων (με τις γείτονες χώρες) την έχουν οι αποκεντρωμένες διοικήσεις. Στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας (με έδρα τα Ιωάννινα) υπεύθυνος είναι ο κ. Κλεφτάκης. Θα πρέπει να καλεστούν και αυτοί.

...

Από τη ΓΓΕΤ υπεύθυνη στην Πλατφόρμα Τουρισμού , που θα πρέπει να την καλέσουμε στην επόμενη συνάντηση , είναι η Δώρα Φαρμάκη.
Στοιχεία επικοινωνίας: E-mail: t.farmaki@gsrt.gr, Tel: [210-7458159](tel:210-7458159)

MINISTRY OF EDUCATION AND RELIGIOUS AFFAIRS
GENERAL SECRETARIAT FOR RESEARCH AND TECHNOLOGY
Policy Planning Directorate / Division A (Policy Planning)
14-18, MESSOGEION AVE., GR-115 27 ATHENS, GREECE
URL: <http://www.gsrt.gr>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΑΔΙΑ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ		
Τεχνολογικό Πάρκο	Υπάρχουν όλες οι απαραίτητες κτιριακές εγκαταστάσεις και μηχανολογικός υποδομές	
Ετοιμότητα Φορέα	Θα πρέπει να ερευνηθούμε κάτω από ποιο νομικό σχήμα θα συνεργαστούν οι πέντε (5) περιφέρειες μαζί , ίσως και η Εγνατία Οδός Α.Ε, ίσως η Ιόνια Οδός Α.Ε, ίσως και η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας... Ίσως πρέπει να ερωτηθεί : 1. Ο σύμβουλος της RIS3. 2. Να ερωτηθεί η δ/νση διαχείρισης του ΕΣΠΑ στο Υπουργείο 3. Ο νομικός της περιφέρειάς μας κ. Δημήτρης Στάθης	
Μελέτη Συστημότητας	<p>Θα πρέπει να ανατεθεί σε δικούς που να γνωρίζουν το αντικείμενο πολύ καλά πάντως όμως κάτω από την επίβλεψη του τμήματος πληροφορικής του πανεπιστημίου μας.</p> <p>ΠΡΟΣΟΧΗ : μετά την ολοκλήρωση του έργου θα πρέπει το κέντρο αυτό να διοικηθεί από Manager διαχείρισης δικτύων πληροφορικής που να γνωρίζει πολύ καλά marketing. Θα πρέπει να περιγραφεί ακριβώς η ειδικότητά του.</p>	<p>Εκτός από τον εξοπλισμό και το λογισμικό που πρέπει να αγοράστεί (και λογισμικό για : accommodation για τα επιπλέματα, reservation για τα καταλύματα, διαχείριση της οπ. της πληρωμής με πιστωτικές κάρτες μέσω του λογισμικού των τραπεζών) θα πρέπει να περιγραφούν ακριβώς οι ειδικότητες και το προτεινόμενο κόστος ανά άτομο (με απόδοση παροχής υπηρεσιών στο στάδιο κατασκευής):</p> <ol style="list-style-type: none"> των επιστημόνων πληροφορικής που πρέπει να πλαισιώσουν αυτό το κέντρο για την δημιουργία και ολοκλήρωση του έργου φάση κατασκευής. των επιστημόνων πληροφορικής που θα είναι αναγκαίοι για την λειτουργία αλλά και την συντήρηση του συστήματος αλλά και την επιστημονική διερεύνηση της αγοράς λειτουργίας Το κόστος αγοράς , εγκατάστασης αλλά και συντήρησης ανά άτομο των παρτητών εκπαιδευτικής σημασίας στους θεματικά (13) σταθμούς συνόρων, στα λιμάνια που θέγονται τα κρουαζιερόπλοια , στους χώρους άφιξης επισκεπτών στα αεροδρόμια αλλά και τους σταθμούς διεύθυν της Εγνατίας οδού και όπου αλλού θα κριθεί σκόπεμο (ίσως στο κέντρο των πόλεων των περιφερειών). <p>Επίσης στον σχεδιασμό του έργου θα πρέπει να υπάρχει σιφραϊσμός με αυτά τα πράγματα ώστε το λογισμικό που θα αγοράστεί να υποστηρίξει όλες τις ανάγκες του μέλλοντικού marketing.</p> <p>Τα έσοδα του προτεινόμενου κέντρου θα προέρχονται από τις διαφημίσεις και το commission κυρίως από τις κρατήσεις των ξενοδοχείων και ενοικιαζομένων δωματίων.</p>

ΕΣΠΑ 2014-2020 : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

	<p>Θα πρέπει να περιγραφεί το κόστος εγκατάστασης εκθέτηρου WiFi σ' όλο το μήκος της εγνατίας οδού και τους στην ίδια οδό.</p> <p>Ο επισκέπτης θα μπορεί να βλέπει σε απόσταση 10 χλμ. πέρα αυτού το σύνολο των επισκέψιμων σημείων, ξενοδοχείων (με δυνατότητα accommodation), καταστήρα (με δυνατότητα reservation), τοπικά προϊόντα με δυνατότητα e-shop), νοσοκομεία, σταθμούς παύσεων κλπ</p>	
Χρηματοδότηση	<p>Θα πρέπει να περιγραφεί το κόστος εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων, τουλάχιστον δύο (2) ανά διεύθυνση που θα προμηθεύουν το σύστημα με τα απαραίτητα στοιχεία που θα προκύψουν.</p> <p>Από την Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση , όπου υπάρχουν δράσεις που συγκλίνουν σε βασικούς άξονες εξειδίκευσης οι οποίοι υποβοηθούνται από οριζόντιες τεχνολογικές αναβαθμίσεις (π.χ. Ενίσχυση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)- Ανάπτυξη προϊόντων και Υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου). Η συμμετοχή στην χρηματοδότηση των περιφερειών θα γίνει αναλογικά με τον πληθυσμό τους.</p>	
Οι συνεργασίες θα συνάπτονται με το επιπλέον κέρδινο δυναμικό μέσω προκηρύξεων θέσεων εργασίας πανελληνίως.		
Η συνέχιση της λειτουργίας του εν λόγω κέντρου θα καλύπτεται σχεδόν 100 %	Από τις διαφημίσεις και το commission κυρίως από τις κρατήσεις των ξενοδοχείων και ενοικιαζομένων δωματίων.	Στόχος : κατά χρηματική επιφάνεια των Περιφερειών στο μέλλον.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Συντονιστής: Καθηγήτρια Κατερίνη Λιάμπη

Στην παράκτια Ήπειρο και την ενδοχώρα της με το έντονο ορεινό ανάγλυφο, που διακόπτεται από τους πολυάριθμους ποταμούς, με τις μικρές κοιλάδες και πεδιάδες, επιχωρίαζαν από την αρχαιότητα αυτόνομα έθνη: οι Κασσωπαίοι και Θεσπρωτοί (στους σημερινούς περίπου Νομούς Πρέβεζας και Θεσπρωτίας), οι Χάονες στη σημερινή Νότια Αλβανία και οι Μολοσσοί που κατείχαν το λεκανοπέδιο Ιωαννίνων. Σε αυτές τις περιοχές δημιουργήθηκε ένας θαυμαστός πολιτισμός, τον οποίο από τον 19^ο αιώνα αποκαλύπτει βαθμιαία η αρχαιολογική έρευνα. Προϊστορικές θέσεις, πόλεις σπουδαίες, η Αμβρακία, η Κασσώπη, η Ελέα και τα Γίτανα· το πανάρχαιο Ιερό της Δωδώνης και το μοναδικό, για τα ελληνικά πράγματα, Νεκρομαντείο με τους χρησμούς των νεκρών· ρωμαϊκές βίλλες και η πάνσεπτη Νικόπολις, δημιούργημα του ιδρυτή της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, Οκταβιανού Αυγούστου· κάστρα κι εκκλησίες βυζαντινές στην Άρτα, έδρα του Δεσποτάτου της Ηπείρου· σε ολόκληρη την περιφέρεια της Ηπείρου, μεταβυζαντινά, ενετικά, οθωμανικά και μνημεία της νεώτερης ιστορίας, παραδοσιακοί, τέλος, οικισμοί.

Όλα αυτά, όπως και άλλα υλικά κατάλοιπα της ανθρώπινης δραστηριότητας, επίσης τα πνευματικά έργα, αλλά και ο τόπος και το τοπίο συνθέτουν τον πολιτισμό. Ο πολιτισμός είναι αυτό που χρειάζεται στη ζωή μας, που δεν τον ρυτιδώνει ο χρόνος.

Ένα, λοιπόν, από τα εργαστήρια στον Τομέα της Βιομηχανίας της Εμπειρίας είναι η ενότητα Πολιτιστική Δημιουργία και Συνεργατικοί Σχηματισμοί.

Καλούμεθα, συνεπώς, να βρούμε τρόπους να πατήσουμε στον πολιτισμό, δίχως να τον καταπατήσουμε, δίχως να επαπειληθούν μνημεία και φυσικό περιβάλλον, δίχως επίσης να αλλοτριωθεί ο χαρακτήρας και οι αξίες των κοινοτήτων / υποδοχέων του τουρισμού. Και όλα αυτά στα όρια της κατά τόπους φέρουσας ικανότητας με ορθολογική ανάπτυξη.

Πρόκειται για μια μορφή εναλλακτικού – πολιτισμικού και ανθρωποκεντρικού τουρισμού, που εμπεριέχει πολλά επιμέρους επίπεδα, ικανά να ανταποκριθούν στις ανάγκες του σύγχρονου Έλληνα και αλλοδαπού τουρίστα/ επισκέπτη: Ο επισκέπτης που αποσκοπεί με την εκδρομή στην ψυχαγωγία και ξεκούραση, σε δράσεις στη φύση (βουνά και ποτάμια). Ο επισκέπτης, ο μορφωμένος με ιδιαίτερες απαιτήσεις στα ιστορικο-αρχαιολογικά και εν γένει πνευματικά αγαθά της περιοχής. Τέλος, ο επισκέπτης που στοχεύει αποκλειστικά στις θρησκευτικές εκδηλώσεις, οι οποίες στην συντριπτική τους πλειονότητα γίνονται το καλοκαίρι.

Ο τουρίστας διακρίνεται περαιτέρω σε εκείνον, ο οποίος θα επενδύσει όλο το διαθέσιμο χρόνο του σε μια περιοχή, σε εκείνον που είναι περαστικός ή διαθέτει λιγότερο χρόνο, για παράδειγμα το σαββατοκύριακο, και σε εκείνον που θα διοχετευθεί από τις ηπειρωτικές ακτές (δηλαδή τον θαλάσσιο τουρισμό) για λίγο, έστω, προς το εσωτερικό της περιοχής, ώστε να έρθει σε επαφή με τον τόπο και να εισπράξει κάτι από τον πολιτισμό του. Δεν αποκλείεται ασφαλώς και ο οργανωμένος μαζικός τουρισμός.

Για όλα αυτά χρειάζονται διαδρομές έξυπνες, όπως δίκτυα μεταφοράς σε μίαν ευρύτερη περιοχή γύρω από τον χώρο της φιλοξενίας, με ιδιωτική πρωτοβουλία (χρήση μικρών λεωφορείων), που θα μπορούν να ξεπεράσουν τα όρια της Ηπείρου με προσανατολισμό τις όμορες Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ακαρνανία. Ευκατία θα είναι άλλωστε και μια διασυνοριακή συνεργασία με την Αλβανία και την μακροπεριφέρεια του Ιονίου. Απαιτούνται επίσης στιβαρές υποδομές (καταλύματα αξιοπρεπή, ιατρική

φροντίδα, αρχαιολογικοί χώροι που θα υποδέχονται και θα βοηθούν τον επισκέπτη να εισπράξει το μέγιστο δυνατό της γνώσης και της αισθητικής απόλαυσης, και πολλά άλλα.

Υποδομές, πλήρως ευθυγραμμισμένες με τις απαιτήσεις ενός εκλεπτυσμένου τουριστικού προϊόντος, που θα το προξενήσουν: η ιδιωτική επιχειρηματικότητα, σε συνεργασία με το εξαιρετικό Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και τα ΤΕΙ που διαθέτουν την επιστημονική γνώση και την τεχνογνωσία, καθώς και πολλοί άλλοι φορείς, ώστε να είναι όλοι αρωγοί και ισότιμοι συνεταίροι σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια, όπως βέβαια και κερδισμένοι.

Ας δούμε στη συνέχεια, αγαθά τα οποία μπορούν με εξωστρέφεια, κατάλληλους τρόπους και διαχείριση να αποτελέσουν επίκεντρα του τουριστικού ενδιαφέροντος και να δικτυωθούν γύρω τους ποικίλες μορφές επιχειρηματικότητας.

I. Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και Μουσεία (αρχαιότητα – Βυζάντιο – οθωμανική περίοδος – ενετοκρατία – Νεώτεροι χρόνοι)

1. Σε κάθε πρωτεύουσα των 4 Νομών υπάρχουν αρχαιολογικά, Βυζαντινά, καθώς και Μουσεία Θεματικά Νεωτέρων χρόνων (π.χ. λαογραφικά Κ. Φρόντζου, του Ελληνοϊταλικού Πολέμου στο Καλπάκι, μνημεία της οθωμανικής περιόδου, το Μουσείο Κέρινων ομοιωμάτων Παύλου Βρέλλη κλπ.), τα οποία πρέπει να αποτελούν στόχο των τουριστών. Επίσης το «Μουσείο των Μαστόρων της Πέτρας» στην Πυρσόγιαννη της Κόνιτσας που έχει ήδη προσελκύσει το επιστημονικό ενδιαφέρον των Πολυτεχνείων (ΑΠΘ και ΕΜΠ), και μπορεί να ανοιχθεί ο δρόμος για συνεργασία του με τη Σχολή Αρχιτεκτόνων και τη Σχολή Πλαστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
2. Υπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι, οι οποίοι είναι σημαντικοί, αλλά παραμένουν ανεκμετάλλευτοι και άγνωστοι στη συντριπτική πλειονότητα των τουριστών που εν δυνάμει θα είναι οι ενδιαφερόμενοι. Παράδειγμα ο Αρχαιολογικός χώρος στη Δουρουτή με το ιερό της Δήμητρας, εντός του Παν/μίου Ιωαννίνων, κάτω από την Ιερά Μονή του Αγίου Γεωργίου είναι αναξιοποίητος και μη επισκέψιμος. Οι έξοχοι αρχαιολογικοί χώροι της Ελέας, των Γιτάνων, του Ορράου και πολλοί άλλοι, οι οποίοι, με κατάλληλες προϋποθέσεις θα αποτελέσουν μέγιστο θέλητρο για πυκνή επισκεψιμότητα – ασφαλώς και της ευρύτερης περιοχής, στην οποία ανήκουν. Το Μουσείο Τυπογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ένα από τα 10 σημαντικότερα διεθνώς, ελάχιστα γνωστό με ογκώδη και πολυάριθμα εκθέματα, τα οποία φυλάσσονται στη Φιλοσοφική Σχολή και απαιτείται μουσειολογική μελέτη.
3. Η μελέτη των αρχαίων ελληνικών και ρωμαϊκών νομισμάτων και «θησαυρών» νομισμάτων (σύνολα νομισμάτων που βρέθηκαν όλα μαζί σε ένα συγκεκριμένο τόπο) που αποκαλύφθηκαν από την αρχαιολογική σκαπάνη σε πόλεις ελληνικές και τις ελληνικές αποικίες της Κ. Ιταλίας και Σικελίας – όλες στις παράκτιες περιοχές του Ιονίου και της Αδριατικής –, θα επιτρέψει να διακριβώσουμε: α) την διακίνηση του εμπορίου κατά την αρχαιότητα, β) τα μεγάλα εμπορικά κέντρα και λιμάνια, γ) την οικονομία και τις, κατά καιρούς, μεταλλαγές της, τέλος δ) να συνδέσουμε τα αποτελέσματα των ερευνών με τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία των ως άνω περιοχών, ώστε – πέραν των επιστημονικών πραγμάτων – να προκληθεί ή ενισχυθεί το επιχειρηματικό και τουριστικό ενδιαφέρον.
4. Εξίσου σημαντική θα είναι η συμβολή στον τουρισμό με την μελέτη, καταγραφή και ψηφιοποίηση των πεδίων μαχών και στρατοπέδων σε ολόκληρη την Ήπειρο από την αρχαιότητα έως τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο (Castra Pyrrhi, δηλ. στρατόπεδο του Πύρρου στη Μεσογέφυρα Κόνιτσας / κατάληψη κάστρων όπως της Ρηνιάσας στα Ριζά Πρέβεζας, κατά τα τελευταία χρόνια του Δεσποτάτου της Ηπείρου / μάχες Κομποτίου, Πλάκας Σουλίου, Πέτα το 1821 / μάχες το 1912 στο Γκρίμποβο, Νικόπολη, Μέτσοβο, Δρίσκο και Μπιζάνι / οι μάχες του 1940 στην Πίνδο, στην Ελαία και το Καλπάκι. Και η γυναίκα της Πίνδου! Η επιστημονική εργασία θα γίνει με την συμβολή ιστορικών η δε αξιοποίηση των τόπων ή και μνημείων απαιτεί παρέμβαση επιχειρηματική.

5. Οι Μητροπόλεις έχουν ένα βαρυσήμαντο εκκλησιαστικό υλικό από εικόνες και άλλα αντικείμενα και για τη διαφύλαξη των οποίων πρέπει να ληφθεί πρόνοια, ώστε να γίνουν μελέτες από ειδικούς και να ψηφιοποιηθούν.

6. Δημιουργία εαρινών σχολείων (summer schools) με προσκεκλημένους φοιτητές από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα του εξωτερικού σε κωμοπόλεις, κοντά σε εστίες πολιτισμικές, που θα υποστηρίζονται από την ντόπια επιχειρηματικότητα και θα αφορούν σε μια πλειάδα θεμάτων: για παράδειγμα λαογραφία, ψυχολογία, κοινωνιολογία, φιλοσοφία, ιστορία, μουσική.

II. Ο τουρισμός στις αστικές περιοχές και οι δυνατότητες που μπορούν να του παρέχονται:

1. Ψηφιοποιημένος ο χάρτης των πρωτευουσών των 4 Νομών και παράλληλη πληροφόρηση για τα μνημεία, την Ιστορία τους, διαχρονικά, και τα άλλα αξιοθέατά τους.

2. Περιήγηση μέσα στις πόλεις με μικρά λεωφορεία για την ξενάγηση των τουριστών σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος.

3. Δημιουργία μεγάλων θεματικών Εκθέσεων κατά τους θερινούς μήνες, σχετικών με την ιστορία και τον πολιτισμό, ώστε – με κατάλληλη διαφήμιση – να προσελκύονται οι επιχώριοι, οι ομογενείς και άλλοι ξένοι επισκέπτες.

4. Σε συνεργασία με θεατρικούς, επιστημονικούς φορείς και τον ιδιώτη επενδυτή δημιουργία festival θεάτρου υψηλών προδιαγραφών – κατ'αντιστοιχίαν προς το festival χορού της Καλαμάτας, ταινιών μικρού μήκους στη Δράμα κλπ., που θα αποτελέσουν βέβαιο πόλο έλξης για ειδικές κατηγορίες τουριστών.

5. Θέσπιση μουσικού festival τοπικών συγκροτημάτων σε συνεργασία με τα Ωδεία της πόλης και τον ενδιαφερόμενο ιδιώτη επενδυτή.

6. Ίδρυση κέντρου φωτογραφίας που μπορεί να αναπτύξει εκδηλώσεις και να περισώσει ένα πλούσιο φωτογραφικό υλικό παλαιότερων εποχών.

III. Δημιουργία διαδρομών πολιτισμού.

1. Στις διαδρομές πολιτισμού συμπεριλαμβάνονται τα αρχαία θέατρα της Ηπείρου: στην Αμβρακία (Άρτα), την Κασσώπη, τη Νικόπολη, τη Δωδώνη, τα Γίτανα, καθώς και εκείνα (εντός της Αλβανίας σήμερα), στον Βουθρωτό, τη Φοινίκη, την Βύλλιδα, την Απολλωνία και το Δυρράχιο.

2. Μακρείς και πιο κοντινοί περίπατοι στα βουνά, με σταθμούς ανάπαυλας (παγκάκια, τραπεζάκια), μέσω μονοπατιών, με προορισμό καταφύγια, λίμνες (π.χ. τις Δρακόλιμνες), πηγές των ποταμών, ασφαλώς Μοναστήρια και εκκλησιάκια, λιθόκτιστες γέφυρες, μύλους, τα ακρότατα και κτηνοτροφικά χωριά στα βουνά, θέσεις, όπου εκτυλίχθηκαν βαρυσήμαντα γεγονότα της νεώτερης ιστορίας μας.

IV. Κατάλληλη προβολή των θρησκευτικών πανηγύρεων, σε ολόκληρη την Ήπειρο: μετά το θρησκευτικό μέρος που τηρείται με ευλάβεια, αρχίζουν παραδοσιακά δρώμενα με οργανοπαίκτες και χορό, καθώς συγκεντρώνονται όλοι οι ντόπιοι, οι ντόπιοι ξενητεμένοι και πολλοί ξένοι. Αναπτύσσεται, παράλληλα, η δυνατότητα για μελέτες λαογραφικές, κοινωνιολογικές και εθνολογικές.

V. Ένα σοβαρό ζητούμενο αποτελεί η δημιουργία θερμοκοιτίδων πολιτιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων με την μορφή συνεργατικών σχηματισμών που θα αγκαλιάσουν ένα μείζον πλέγμα ενεργειών, δράσης φορέων και ιδιωτών. Η δημιουργία τεχνικών, καλλιτεχνικών Σχολών και σχολών ειδικοτήτων και παραδοσιακών επαγγελμάτων (λιθοξόοι, αγιογράφοι, μαχαιροποιοί, χαλκωματάδες κ.ά.), που είτε εξέλιπταν ήδη, είτε κατατείνουν να εκλείψουν πρέπει να προκαλέσει το ενδιαφέρον.

1. Πρόκειται για αργυροχόους, χρυσοχόους, εν γένει το κόσμημα και τις δυνατότητες ανάπτυξής του με νέες τεχνολογίες και μείξεις μετάλλων: το ΚΕΠΑΒΙ μπορεί να αποτελέσει τη σχετική θερμοκοιτίδα.

2. Σχολή και κέντρο καλλιτεχνικό των Μαστόρων της Πέτρας, πελεκητών, καλλιτεχνών λιθοξόων, ξυλογλυπτών και άλλων ειδικοτήτων. Στην Πυρσόγιαννη της Κόνιτσας υπάρχουν τα κτήρια, πλήρως εξοπλισμένα, οπότε ελάχιστα απαιτούνται για την έναρξη της λειτουργίας του.
3. Η Ήπειρος με το γοητευτικό τοπίο, τις πεντακάθαρους ακτές, τις άλλες υδάτινες ωραιότητες, και την εξάισια διαχρονική πολιτισμική κληρονομιά, μπορεί να λειτουργήσει ως πόλος έλξης κινηματογραφιστών για μεγάλου βεληνεκούς παραγωγές, ντοκιμαντέρ, αλλά και για διαφημιστικές καμπάνιες.

VI. Η γυναικεία επιχειρηματικότητα πρέπει να υποστηριχθεί δραστικά: δημιουργία καταλυμάτων, διατροφή, παρασκευή τοπικών προϊόντων (τραχανάς, μέλι, μαρμελάδες, λικέρ από βύσσινα, κράνα κ.ά. καρπούς), ανθοκομία του βουνού, βότανα θεραπευτικά και μυροφόρα.

Αλλά και η δημιουργία: Ανάμεσα στα επαγγέλματα που χάνονται πια, είναι και εκείνο του κεραμέα. Πολλές γυναίκες άρχισαν τα τελευταία χρόνια να παράγουν και ως καλλιτέχνες και ως επιχειρηματίες έργα αξιόλογα, τα οποία μπορούν να απευθύνονται μ.ά. και στον τουρίστα. Δεν αποκλείεται μάλιστα και μία συνεργασία, τόσο με τη Σχολή Πλαστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όσο και με τα κατά τόπους Μουσεία για αναπαραγωγή αρχαίων μικρών αντικειμένων.

VII. Δημιουργία κατασκηνώσεων, τόσο κοντά στη θάλασσα, όσο και σε ορεινές περιοχές για νέους – παιδιά ομογενών, τα οποία και θα ενισχύουν, παράλληλα, την γνώση της ελληνικής γλώσσας. Παράλληλα με διάφορες διαδράσεις, θα βοηθούνται να εισπράττουν στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού. Θα συμβάλλουν οικονομικά για την εκεί διαμονή τους.

VIII. Διαρθρωτικές αλλαγές στις εγκαταστάσεις των ιαματικών λουτρών (δημιουργία και νέων), οι οποίες με την κατάλληλη επιχειρηματική δράση θα πρέπει να εξελιχθούν σε κέντρα πυκνής προσέλευσης τουριστών και ειδικών τουριστών που αναζητούν θεραπείες από σκελετικά και άλλα προβλήματα. Ανάλογα κέντρα στην Ευρώπη προσελκύουν χιλιάδες τουριστών.

Αξιότιμοι κύριοι, κυρίες,

Η εξωστρέφεια των ιδεών, η επιχειρηματική τους προοπτική και η ικανότητα συνεργασιών με την μορφή συνεργατικών σχηματισμών (ΣΣ) (clusters) θα αποτελέσουν βασική παράμετρο επιτυχίας στην Περιφέρεια της Ηπείρου. Θα προσφέρουν επίσης θέσεις εργασίας σε ανέργους και ειδικώς σε ανέργους πτυχιούχους.